

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

TRGOVINA PCK OB VEČ KOT 11 TISOČ MARK

SREBRNICE - V noči na 24. oktober je neznan storilec vломil v trgovino PCK, d.o.o., v Srebrnicah, vstopil v pisarno, vломil v predal mize, odkoder je vzjel 11 tisočakov nemških mark.

SPOMINSKO OBELEŽJE - V ponedeljek so v počastitev 28. oktobra, praznika občine Brežice, in 5. obletnice osamosvojitve Slovenije na Prilipah odkrili spominsko obeležje. Obeležje (na fotografiji) stoji tam, kjer je enota 110. jurišnega odreda Teritorialne obrambe ustavila oklepno enoto takratne Jugoslovanske ljudske armade. Pritrjeno je na železobetonsko protitankovsko cestno oviro, s kakršnimi so leta 1991 zapirali pot enotam vezne armade. (Foto: M. Luzar)

BPH **NOVO MESTO**
BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o.
NAJVIŠJE ODKUPNE CENE DELNIC
 * Odkupujemo delnice KRKE po 12.050 SIT/delnico
 * Upravljamo s finančnim premoženjem
 Del. čas: vsak delavnik od 8. — 12. ure in od 13. — 17. ure
 BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija)
 Tel.: 068/342-410

Dan spomina in opomina

Predzimski čas, listopad, november. Prihajajo dnevi, ko si jutranja zora in večerna zarja skoraj podajata roki, ko je pot bledega in šibkega sonca prek nebesnega oboka vse krajša. Prihajajo dolge noči s temo in hladom in s slutnjo ledenega diha zime. Polja so prazna, pridelek pobran, dreve je zravnalo veje, odrešene sladke teže sadov, jesenske sape nosijo uvelo listje v barvitem plesu minevanja in konca. Minevanje. Konec. Iz vse pojavnosti sevata in na vrata naših src tiho trka misel: vse enkrat mine, vse se enkrat konča, vsakdo mora nekega dne oditi s tega sveta. Pot življenja vedno in zanesljivo pripelje do temnega roba smrti, kjer se konča. Kaj in če sploh je kaj onkraj, nihče ne ve in ni živim dano nikoli zvedeti. To je čas, ko se spomnimo vseh pokojnih, dragih najbližnjih, prijateljev, znancev. To je čas, ko prizgemo svečke in položimo cvetje na njihove grobove. Dan spomina na mrtve. Dan spomina, ki z lučjo naše zavesti sega v temni onkraj smrti in ohranja vez z dragimi pokojnimi, in dan opomina, ki nam govori, da smo minljivi v svoji enkratni pojavnosti, a trajni v presežnosti, naj bo to rodovna veriga ali odrešenijska pot.
MILAN MARKELJ

Trebanjci dobijo dom ostarelih v letu 1998

TREBNJE - Na Starem trgu v Trebnjem sta preteklo soboto minister za delo, družino in socialne zadeve mag. Tone Rop in trebanjski župan Ciril Pungartnik položila temeljni kamen ob pričetku gradnje doma starejših občanov. Naložba z opremo vred je ovrednotena na 680 milijonov tolarjev, denar pa bo sta zagotovila že omenjeno ministrstvo in občina Trebnje. Gradnjo so zaupali sevniškemu SGP Posavje, sevniški gradbinci pa naj bi dom do 3. gradbene faze zgradili že v pol leta. Dom naj bi sprejel prve varovance v začetku leta 1998.

Naj vas spomnimo, da Trebanjci že kakšno desetletje skušajo skrpati denarce za to ogromno naložbo, a doslej, tudi pred dvema letoma, ko je propadel referendum za samoprispevek, jim to nikakor ni uspelo. Ena od značilnosti trebanjske občine je namreč tudi visok, eden najvišjih deležev ostarelega prebivalstva v Sloveniji. Za dom pa so se številni tako zelo ogrevali, ker je zdaj 130 ostarelih Trebanjcev razkropljenih kar v 22 domovih po vsej Sloveniji, zato svojci izgubijo veliko časa za obiske. Še največ Trebanjcev si na jesen življenja poišče miren kotiček na Impoljci v sevniški občini in v Novem mestu, zato je treba dolgo čakati na sprejem.
 P. P.

Državi naj končno zgladita spore

Tako je predsednik države Milan Kučan ob obisku v Vinici pozval Slovenijo in Hrvaško - Neurejeni odnosi grenijo življenje ljudi ob meji - Kučan postal častni krajan

VINICA - Gotovo ni veliko krajevnih skupnosti, ki bi jim pripadla čast, da slovesnosti ob krajevnem prazniku prisostvuje predsednik države. Vinica je ena izmed tistih redkih, Milan Kučan pa ni prišel na slavnostno akademijo zgolj po naključju. Pravzaprav je le izpolnil obljubo, ki jo je dajal vedno, ko so ga Viničani na jurjevo obiskali v Zelenim Jurjem in mu, kot je sam dejal, prinesli belokranjsko pomlad.

Viničani so letos po dolgem času zopet praznovali v spomin na oktobrske dni leta 1943, ko je bilo v ofenzivi požgano Sečje selo. Predsednik Kučan si je najprej ogledal Župančičevo rojstno hišo, po kateri ga je popeljala ravnateljica Belokranjskega muzeja Andreja Brancelj-Bednaršek. Predstavila mu je načrte pri obnovi zbirke, ki naj bi bila končana do 120-letnice pesnikovega rojstva januarja 1998, v upanju seveda, da bo pri obnovi pomagala tudi država. V Ziljah se je srečal z domačini, ki so mu predstavili

jo. Ker je bilo od plač v tem edinem večjem podjetju v KS odvisnih nekaj sto krajanov, so glede brezposelnosti celo na slabšem kot v Mariboru. Vendar Viničani nočejo ostati na obrobju, predvsem pa upajo, da bo kraj dobil več veljave ob vzpostavitvi mednarodnega mejnega prehoda in carine na hrvaški strani meje. Na slovesnosti so Milanu Kučanu izročili listino, s katero so ga proglasili za častnega viniškega krajana. Kot je dejal predsednik, je to prvo tovrstno priznanje in

• Na slavnostni akademiji so podelili priznanja krajevnih skupnosti, ki so jih prejeli upokojeni viniški župnik Franc Kastelic, ribiška družina Črnomelj, gasilsko društvo Zilje in lovška družina Vinica. Božo Flajšman pa je v imenu občinskih odborov LDS Črnomelj, Metlika in Semič podaril KS Vinica telefaks. V bogatem kulturnem programu so se predstavili policijska godba na pihala iz Ljubljane ter recitatorji, glasbeniki, pevci in tamburaši viniške osnovne šole.

MILAN KUČAN MED ZILJANI - Jože Čemas je v imenu Ziljanov in Balkovčanov v Ziljah pozdravil predsednika države, predsednica društva kmečkih žena Zilje Marica Čemas pa ga je odpeljala k mizi, obloženi z dobrotami iz kmečkih peči. Milana Kučana je zanimalo predvsem, kakšno je življenje ob južni meji. (Foto: M. B.-J.)

potrudil se bo, da jim ne bo delal sramote. Ko je govoril o tukajšnjih ljudeh, je dejal, da pri njih ni bilo nikoli prostora za nacionalizme in nestrpnosti, Kolpa pa je vedno simbolizirala sožitje ljudi na obeh bregovih.
 M. BEZEK-JAKŠE

Prenovili most čez Krko in Savo

V Brežicah prerezali trak pred obnovljenim mostom, zaprtim za promet leta 1987 - Enosmerna vožnja in obvezno v desno - Minister Igor Umek: most med pokrajinama

BREŽICE - V petek, 25. oktobra, je bila v Brežicah otvoritev prenovljenega mostu čez Savo in Krko. Dogodku so poleg najvišjih predstavnikov občine prisostvovali minister za promet in zveze Igor Umek, državni sekretar za ceste Marjan Dvornik, direktor direkcije Republike Slovenije za ceste Anton Šajna, predstavniki izvajalcev prenove mostu in precejšnje število obiskovalcev.

ničnem pregledu mostu 22. oktobra letos, drugačno od naših želja. Prometni strokovnjaki in inšpektorji so ocenili, da je vsaj za sedaj možno varno uvesti samo enosmerni promet iz smeri Brežic z

Kot je ob otvoritvi povedal brežiški župan Jože Avšič, so most, zgrajen pred 90 leti, zaradi dotrajanosti zaprti leta 1987. Z razumevanjem takratnih funkcionarjev v cestnem gospodarstvu Slovenije in ob prizadevanjih komunalne interesne skupnosti Brežice in občine Brežice so pridobili sredstva za obnovo železnih konstrukcij. Z velikimi naporji so uspeli sredstva za dokončno obnovo dobiti v državnem proračunu za leto 1995 in 1996. Skupna vrednost opravljenih del presega 290 milijonov tolarjev. Župan Avšič je obžaloval, da pričakovana prometna ureditev mostu nekaterim ne bo ustrezala. "Čprav smo želeli doseči kompromis in je občinski svet sprejel politično odločitev, da bi bil promet dvosmeren, pa je strokovno mnenje, izraženo na teh

• Minister Umek je izrazil veselje nad tem, da so "znameniti objekt rešili pred propadom". Veselje je lahko toliko večje, ker most povezuje dve pokrajini.

obveznim zavijanjem na desno ob priključitvi na regionalno cesto Krška vas-Čatež," je povedal župan.
 L. M.

NEMŠKA POMOČ

SEMIČ - V ponedeljek je generalni sekretar Rdečega križa Slovenije Mirko Jelenič v imenu Karla Schnabla, predsednika Hessensko-slovenskega društva, izročil otroškemu vrvcu v Semiču igrače in opremo v vrednosti 5.000 nemških mark. To je darilo Hessensko-slovenskega društva, ki že pet let sofinancira razne humanitarne programe. Iz tega programa so v preteklih letih že dobili pomoč Osnovalna šola "Milke Šobar-Nataše", zdravilišče Rdečega križa Slovenije Debeli rtič, Triglavski narodni park, šola v Ljutomeru, bolnišnica na Ptuj in v Mariboru, letos pa tudi zdravstveni dom Lendava. Ob prazniku občine Semič je Mirko Jelenič izročil županu Janku Bukovcu tudi opremo za občinsko ekipo prve pomoči.

KOLPA IMA V. D. DIREKTORJA

ROSALNICE - Pretekli teden so na izredni skupščini delniške družbe Kolpa iz Rosalnice pri Metliki razrešili Petra Henčiča z delovnega mesta direktorja ter ga predstavili na drugo delovno mesto v podjetju. Od v. d. direktorja Mirjama Kulovca smo zvedeli le, da so se na skupščini delničarjev podjetja dogovorili, da ne dajejo nobenih posebnih izjav, zakaj je bil direktor odstavljen in kako, dokler ne razjasnijo vseh okoliščin.

MOST V BREŽICAH - Minister Igor Umek je ob otvoritvi brežiškega mostu povedal, da gre za enega najdaljših mostov, ki jih letos predajajo v uporabo. Potem, ko je pred mostom župan Avšič prerezal trak, so se ljudje z različnimi motornimi vozili, s kolesi in peš podali po 527 m dolgem objektu. (Foto: L. M.)

PUBLIKUM
 Buzno posredovanje d.d.
 Odkupujemo delnice KRKE po ceni 11.600 tolarjev
 ☎ 068/322-490
Plačilo v gotovini!

MOLEK
 avtoservis - prodaja vozil - avtodeli
AVTODELI, Novo mesto
 Kandijska 27 (pri vulkanizerstvu Mohorič)
 Tel. 068/322-366

MANA
 turistična agencija
 Kandijska 9
 Novo mesto
 068/342-136, 321-115
 Jesenski izleti za posameznike in zaključne skupine!

DOLENJSKI LIST
 vaš četrtkov prijatelj

Danes v DOLENJSKEM LISTU

- stran 4: • Vsak peti ne plača odvoza smeti
- stran 5: • Vladi očital mafijsko politiko
- stran 7: • Država bi rada služila z bolniki
- stran 11: • Vrag se je prikazal Stružancem
- stran 13: • Male elektrarne na Krki
- stran 15: • Volitve: Narod si bo pisal sodbo sam

VREME
 Jutri bo jasno in hladno, od četrтка do nedelje pa toplejše, nestalno vreme z občasnimi padavinami.

Slovenci - sebični ljudje?

Neka ženska je v hudi zimi vsa premražena čakala pred svojo hišo koga od domačih, ker je pozabila ključke in ni mogla v hišo. Mimo so hodile sosede in nobena od teh se ni spomnila, da bi čakajočo povabila v svojo hišo na toplo. Ker ženski ni preostalo nič drugega, je odšla z avtobusom na dežurno pošto, da bi se tam ogrela in počakala na razplet dogodkov. Pogosto se dogaja, da ljudje, ki so si že dolgo časa sosedje, nikoli ne povabijo drug drugega v hišo ali pa ne govorijo drug z drugim. Nekateri se niti ne pozdravljajo. Mogoče je edina skrb, ki si jo izkazujejo, povezana z varovanjem imetja. Tako menda obstajajo določene medsebojne vezi, čeprav ne najbolj pristne človeške. Pravkar navedene misli o medsebojni človeški (ne)naklonjenosti je zapisal Živimir Milovanović iz Rožne doline, c.I/16 v Ljubljani, ki je svoj sestavek poslal v uredništvo Dolenjskega lista. K pisanju ga je, kot navaja, spodbudil časopisni pogovor s prof. dr. Boštjanom Zupančičem o sebičnosti, nevoščljivosti in druženju. Sebičnost in nevoščljivost, ki sta torej temi omenjenega pogovora z dr. Zupančičem in tudi Milovanovičevega zapisa, sta vsekakor tolikanj pomembni značajni posebnosti, da ju ne gre prezreti. Ali smo Slovenci sebični, smo vpraševali tudi v tokratni anketi.

MIRA STAREŠINIČ, prodajalka iz Balkovcev pri Vinici: "Menim, da smo predvsem Belokranjci radodarni in da radi pomagamo soljudem. A tudi med nami so sebičneži, tako kot tudi drugod po Sloveniji. Sicer pa, kkamor koli gre človek po svetu, so dobri in slabi ljudje. Res pa je, da je marsikdo morda premalo samokritičen in si preprosto noče priznati, da je sebičen."

TEREZIYA TOMAŽEVIČ, knjižničarka na Osnovni šoli Semič: "Slovenci smo takšni in drugačni. Znamo biti zelo grdi, a tudi zelo prisrčni in znamo pomagati ljudem v stiski. Znamo pa tudi gledati drugemu v skledo in skrbeti le zase. V življenju sem si nabrala že različne izkušnje z ljudmi. Včasih sem bila zelo razočarana, drugič pa prijatno presenečena nad dobrosrčnostjo ljudi."

JOŽICA PAVLIN, komercialistka v knjigarni Opus v Krškem: "Imam izkušnjo iz Anglije, da so ljudje prijazni, zlasti do tujcev. Ljudi ne moreš soditi na splošno. V Sloveniji je precej sebičnosti. Mnogi ljudje zaradi nevoščljivosti tekmujejo med seboj in skrbijo za zunanji blišč. Med fanti je veliko materialistov in tako imajo dekleta bogatih staršev pri fantih več možnosti."

JOŽE BREGAR iz Šentjerneja: "Sebičnost in z njo povezana zavist sta zelo pogosti značilnosti ljudi. Če ne bi bilo toliko sebičnosti in zavisti, bi lahko veliko več naredili za skupno korist. Tudi zavist lahko spodbudi kaj koristnega, na primer vidiš pri sosedu nov kmetijski stroj in ga kupiš še sam, zasadiš žlahtno trto namesto šmarnice ali si še lepše urediš hišo in okolico."

JANEZ POGORELEC, lesni tehnik iz Dolenje vasi pri Ribnici: "Če pod sebičnostjo razumemo predvsem nevoščljivost, potem bi morda lahko rekli, da smo Slovenci sebični, drugače ne. Prej drži, da nismo preveč družabni, da smo dosti manj gostoljubni, kot so to nekotično bolj južni narodi in da se ne znano pošaliti in poveseliti. Sebični pa kot narod prav gotovo nismo."

JOŽICA BUTALA, zaposlena v MKG Prašičereja Knežja Lipa: "Sedanje težke razmere so krive, da se ljudje zapirajo vase. Včasih so si bolj pomagali med seboj in se znali, kljub težkim časom, tudi poveseliti. Da tega ni več, pa ni razlog v tem, da smo Slovenci sebični. Veliko primernejša označitev Slovencev se mi zdi, da je to priden in delaven narod, ki zna marsikaj potpeti."

MIHA ŠKRLEC, tajnik Združene liste Brežice, doma z Velike Doline: "Nikakor ne. Vsaj za širše okolje, v katerem živim, to lahko trdim. Številne skupne akcije to potrjujejo. Sebičnost ne gre skupaj z gostoljubnostjo, značilno za Slovence. Gre za predsodek, ki je nastal v nekdanji državni združbi narodov zaradi slovenske prizadevnosti, preudarnosti in predvsem varčnosti."

TONE KOMLJANEC, strojevodja, zaposlen na Slovenskih železnicah, doma s Polja pri Trzinu: "Če bi bila pri nas, v naši vasi, kjer je le 25 hiš, doma nevoščljivost, potem gotovo ne bi toliko naredili, kot smo ravno zadnja leta za posodobitev naših cest. Ne bi mogel reči, da je "fovšija" nekakšna karakterna lastnost Slovencev, ampak je kar porazdeljena po svetu."

STANE BEDENE, upokojenec iz okolice Šentruperta na Dolenjskem: "Ljudje smo pač različni in to že ne more biti nič nenavadnega, če je kdo recimo malo bolj nagnjen k nevoščljivosti, radodarnosti, potravnosti ali stiskaštvu. Mislim, da bi morali bolj spoštovati to različnost med ljudmi, ker nas to bogati in dela bolj zanimive, ne pa, da bi se temu posmehovali."

V SPOMIN - Spominsko ploščo Matiji Malešiču, eno izmed dveh plošč pomembnima Črnomaljecema, je na pročelju črnomaljskega gradu odkril črnomaljski župan Andrej Fabjan. Malešič je v tem gradu kot okrajni glavar služboval v letih 1931 in 1932.

Iztrgana pozabi

Spominski plošči Matiji Malešiču in dr. Martinu Malneriču

ČRNOMELJ - Društvo pravnikov Bele krajine se je ob praznovanju svojega dne v soboto spomnilo dveh po krivici pozabljenih Belokranjcev: pravnik in pisatelj Matije Malešiča in pravnika, kulturnega zgodovinarja in etnografa dr. Martina Malneriča. Njuni preveliki skromnosti in podcenjevanju lastnega dela gre pripisati, da je bilo doslej malo znane ga o njunem življenju in delu. A je mag. Janez Kramarič z vztrajnim brskanjem po arhivih in s pomočjo njihovih sorodnikov zbral številne pomembne podatke ter tako dopolnil življenjepis teh dveh pomembnih Črnomaljcev.

Težko bi bilo v nekaj besedah opisati obsežno delo dr. Martina Malneriča, ki se je rodil v Črnomlju 5. marca 1885 in - čeprav je zaradi svojega znanja in poštenosti užival velik ugled - umrl zapuščen v revščini v Dubrovniku 10. februarja 1958. Na njegovi rojstni hiši v ulici Staneta Rozmana 16 je predsednik odvetniške zbornice Slovenije Mitja Stupan v soboto odkril spominsko ploščo, medtem ko je knjižničarka Irena Muc v občinski hiši pripravila razstavo njegovih del. Spominsko ploščo Matiji Malešiču pa je na občinski stavbi odkril črnomaljski župan Andrej Fabjan. Malešič se je rodil v Črnomlju 30. oktobra 1891, umrl pa 25. junija 1940 v Skofji Loki.

Kot je na sobotni slovesnosti, ki se je je poleg številnih sorodnikov obeh pomembnih Črnomaljcev udeležil tudi predsednik zveze društev pravnikov Slovenije prof. dr. Marko Ilešič, dejal sin Matije Malešiča Matija, sicer slovenski veleposlanik na Hrvaškem, se ljudem, ki znajo ceniti preteklost, ni bati za prihodnost. M. B.-J.

Spominu mrtvih na Cviblju

Na komemoraciji govorila ministrica Meta Zupančič

ŽUŽEMBERK - V soboto dopoldne se je ob spomeniku padlim borcev in aktivistom OF na Cviblju zbrala množica svojcev in znancev tistih, ki so v boju za svobodo z okupatorjem in njegovimi domačimi pomagači v letih NOB padli v Suhu krajini. Prišli so tudi mnogi partizani nekaterih znanih slovenskih brigad, predstavniki oblasti, ustanov, organizacij in častni vod slovenske vojske.

Spominsko srečanje je začela trebanjska godba na pihala, nakar je spregovorila ministrica za pravosodje Meta Zupančič. Z zgoščeno predstavitevjo preteklosti tega znanega trga, omenjanega že leta 1399 (že leta 1362 pa govore viri o prafari Žužemberku), je med drugim omenila, da je bil Žužemberk v 18. stoletju med najrazvitejšimi kraji takratne dežele Kranjske. Leta 1941 je po zaslugi nekdanjega žužemberškega učitelja Lada Ambrožiča v trgu zaživel terenski odbor OF. Tu blizu sta v jeseni 1941 bila ustanovljena Prva novomeška četa in Dolenjski partizanski bataljon. Kraj je preživel Golgota spopadov med belogardisti, Italijani in partizani, ki so napadli trg kar sedemkrat.

Šmihelska šola na taboru Unesca

Šola, ki ima zaradi prostorske stiske pouk na treh koncih, je kljub temu zelo uspešna - Na mednarodnem taboru Unesca v Piranu - Naloga Na okljuku Krke nagrajena v Rimu

NOVO MESTO - Osnovna šola Šmihel se od ostalih novomeških osnovnih šol razlikuje v več stvareh. Med 1.016 učenci imajo 36 Romov in 41 beguncev, pouk pa imajo na treh lokacijah. Poleg podružnične šole v Birčni vasi, ki jo obiskujejo tamkajšnji otroci od 1. do 4. razreda, imajo učence razseljene še na tri konce: v obnovljeni šoli v Šmihelu, v nasproti stoječi 130-letni samostanski stavbi in v dijaškem domu. Kljub temu pa se lahko pohvalijo s številnimi dobrimi rezultati na raznih tekmovanjih. Prejšnji teden so staršem in gostom na šoli predstavili naloge in njihov nastop na tretjem mednarodnem izobraževalnem taboru UNESCA, ki je bil od 29. septembra do 5. oktobra v Piranu na OŠ Cirila Kosmača.

Na taboru so uspešno sodelovali že drugič. Letošnje geslo tabora, ki so se ga udeležili tudi učenci

iz Ukrajine, Norveške, Avstrije, Hrvaške in BiH ter nekaterih slovenskih šol, je bilo pod naslovom

NA OSNOVNI ŠOLI ŠMIHEL - Prejšnji teden so učenci skupaj z mentorji staršem in drugim gostom predstavili svoj nastop in raziskovalne naloge, ki so jih pripravili za tretji mednarodni izobraževalni tabor UNESCA v Piranu. (Foto: J. Dornič)

Novomeška potrošniška pisarna

Prejšnji teden jo je v prostorih poleg Turistične zveze odprl Urad za varstvo potrošnikov

NOVO MESTO - Sredi minulega tedna je Urad za varstvo potrošnikov pri Ministrstvu za ekonomske odnose, ki ga od septembra dalje vodi dr. Vida Čadonič-Špelič, v Novem mestu odprl prvo potrošniško pisarno. Pisarna bo za začetek odprta ob ponedeljkih od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure na Novem trgu 6 poleg

Turistične zveze. Potrošniške nasvete bosta delili Marija Novak in Helena Mrzlikar.

IZ PISMA ZVEZE POTROŠNIKOV SLOVENIJE - Zvezo potrošnikov Slovenije je vabilo na odprtje pisarne v Novem mestu presenetilo, saj menijo, da gre očitno za vzpostavljanje vzporedne, državne mreže pisarn za potrošnike. ZPS je kot nevladna organizacija civilne družbe doslej edina opravljala svetovalno dejavnost za potrošnike. Vzpostavitev svetovalne mreže za potrošnike, dosedaj so jih odprli že šest, sedmo so nameravali odpreti v Novem mestu, je financirala Evropska Unija v sklopu procesa demokratizacije držav v tranziciji. Ministrstvo pa je projekt svetovalne mreže sofinanciralo in s tem prevzelo odgovornost za nadaljnji obstoj te mreže. Na ZPS se sprašujejo, če je tudi varstvo potrošnikov postalo element predvolilnega boja?

Na otvoritvi pisarne, ki sta se jo med drugim udeležila tudi državni sekretar za področje trgovine Davor Valentinčič in direktor Urada za varstvo konkurence Andrej Plahutnik, je direktorica Urada za varstvo potrošnikov dr. Čadoničeva poudarila, da je to področje pokrival sektor za trgovino pri Ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj. Na uradu, kjer so trenutno trije zaposleni, nameravajo letos pripraviti program za delo v naslednjem letu, skupaj s tržno inšpekcijo pa se bodo pripravili na Zakon o varstvu potrošnikov, ki bo šel v tretje branje.

Predstavnica Domusa, inštitucije za varstvo potrošnikov iz Ljubljane, ki ima na na tem področju že večletne izkušnje, jim je za lažje delo ponudila strokovno pomoč. J. D.

"Živimo v enem svetu, učimo se za en svet". Z Dolenjske, iz Posavja in Bele krajine so bili le Šmihelčani. Pripravili so več nalog: od naloge na temo relief šolskega okoliša, raziskovalne naloge o prjazni igrači, potem o mehkužcih v Težki vodi do naloge o pletarski obrti. Pletar Franc Bartolj jim je spletel tudi 14 ličnih košaric, ki so jih učenci napolnili s suhim sadjem, orehi in lešniki in jih podarili v spomin ostalim šolam, ki so bile z njimi na taboru. Predstavili so tudi naj osebnost, za katero so izbrali slikarja Janka Orača, ki z njihovo šolo zelo dobro sodeluje, na zaključni prireditvi v portoroškem avditoriju pa so se predstavili skupaj s svojo skupino, ki igra na Orffov instrumentarij pod vodstvom Jožice Kravcar. Naloga so pripravljali cel september, v njihovo izdelavo pa je bila vključena tako rekoč cela šola od učencev do učiteljev, v Piranu pa sta dele-

NAGRADA IZ RIMA - Pred kratkim so na šoli prejeli obvestilo iz Rima, da so jim v okviru projekta Mesto pod mestom podelili nagrado za njihovo nalogo z naslovom Na okljuku Krke. V Rim je bilo iz Slovenije poslanih okrog 100 nalog, med njimi pa je bila nagrajena samo njihova. Šmihelski osnovnošolci so na natečaj poslali tri naloge. Nagrajena naloga, ki je likovno in tehnično zelo dodelana, je sedaj na razstavi v Franciji.

gacijo petih učencev pospremila Vida Šter in Robert Vinšek. Pravijo, da bodo na taboru sodelovali tudi prihodnje leto, da sodelujejo na njem, pa gre največja zasluga prejšnji ravnateljici Marjeti Gašperšič, ki jih je na tabor prijavila. Za letošnje sodelovanje, bi se radi zahvalili še Tovarni zdravil Krka, ki jim je omogočila prevoz, in podjetju Malcom. J. DORNIC

OTVORITEV POTROŠNIŠKE PISARNE - Prejšnji teden je Urad za varstvo potrošnikov pri Ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj odprl prvo potrošniško pisarno v Novem mestu.

Mariborsko pismo

V Mariboru izjemno obilen predvolilni golaž

V predvolilnem času odprtih več investicij kot prej v štirih letih

MARIBOR - V tem predvolilnem času je pravzaprav lepo biti Mariborčan. Ne samo zaradi tega, ker politiki tako kakor vsem volilcem po Sloveniji tudi Mariborčanom v teh dneh obljublajo gradove v oblakih in jih vsepovprek hvalijo, kako so pridni in marljivi ljudje, temveč tudi zaradi tega, ker je Maribor v minulih štirinajstih dneh pridobil več novih investicij kakor prej v štirih letih.

Serijski predvolilnih otvoritev se je začela s postavitvijo smreke na šestnadstropno zgradbo mariborskega Citya. Gre za ogromen trgovsko-poslovni objekt, ki ga v najstročjem centru štajerske metropole gradi SKB-Investicijsko podjetje. Že naslednji dan je bila otvoritev avtoceste od Pesnice pri Mariboru do Šentilja, na katero so Mariborčani nestrpnost čakali več kot trideset let. Čeprav je ta avtocestni odsek dolg samo de-

vet kilometrov, je voznja z avtomobilom iz Maribora do sosednje Avstrije sedaj krajša za 20 minut.

V Mariboru se še ni dodobra poleglo navdušenje zaradi pridobitve novega cestnega odseka, ko je mesto že dobilo novo avtocestno povezavo: otvorili so Koroški most preko Drave. Novi most je sestavni del zapadne mariborske obvoznice.

Prejšnji teden so v Mariboru otvorili še dve pomembni investiciji. Gre za nov telekomunikacijski center Telekom in za prvi poštni/sortirni stroj v Sloveniji, ki bo avtomatično sortirala pismenske pošiljke. Obe investiciji je predal namenu predsednik vlade dr. Janez Drnovšek, ki je popoldne istega dne skočil še v Kongoto pri Mariboru, kjer je za nameček otvoril še novo osnovno šolo.

Daleč najpomembnejšo investicijo pa so predali svojemu namenu minuli petek: promet je stekel po drugem delu avtoceste od Hoč do Arje vasi, ki se je tako iz "ceste smrti" spremeni v pravo, moderno, evropsko avtocesto.

Vsaj tako kot novih infrastrukturnih objektov pa so se Mariborčani razveselili dejstva, da jim zaradi novih investicij zavidajo Ljubljani. Tako so vsaj v Mariboru nekateri razumeli zadnje izjave ljubljanskega župana dr. Dimitrija Rupla.

TOMAŽ KŠELA

KOSTANJ - Novomeški ko- stanji so se v predvolilnem času spremenili v drevesa za obešanje. Na vsakem visi po več kandidatov za poslanca. Kaj vse morajo pre- nesti uboga in nič kriva drevesa! In to kljub veljavnemu občinske- mu odloku o plakatiranju, ki taka obešanja izrecno prepoveduje. Je pa res, da jih enakopravno kršijo obešeni kandidati vseh strank, ideoloških opredelitev in svetov- nih nazorov. Gre pa pri tem obešanju za razizem, saj so vsi kandidati bled(ol)ični.

DIREKTOR - Kaj malo pa je za obešene kandidate mar de- lavcem tistega novomeškega pod- jetja, v katerem nekaj mesecev niso dobili plače, direktor pa jih je hotel naščuvati, naj grejo po- njo pred banko. Ni pa povedal, da si je v tem času, ko so delavci brez plače, on za vsak mesec dal izpla- čati po pol milijona tolarjev kilo- metrine. Je pač tako kot v vojski, eni so navadni vojaki, kaponfo- ter, eni pa kapetani.

SEJEM - V nedeljo dopoldne je na Florjanovem trgu igrala novomeška godba na piñalo. Prav lep in prijeten nastop. Marsikdo se je ustavil in prisluhnil vrlim godbenikom. Potem pa so ti poslušalci le zvedeli, da gre za otvoritev boljšega sejma. Za to priložnost so trg celo ozvočili. Le na nekaj so organizatorji pozabili - na dejavnost. Niti na eni stojnici ni niti en sam človek ponujal niti ene same najmanjše stvari. Nekaj je pa le pohvalnega pri vsej stvari: na prireditvi, kakršna je že bila, ni bilo niti enega ministra, poslanca, državnega sekretarja, še celo župana ne. In še vreme je bilo lepo.

JAMARJI - Novomeške ja- marje nekdo grdo izkorišča. Izda- ja se za jamarja, hodi po blokkih od stanovanja do stanovanja in prosí denar za jamarsko društvo. Prizadevno jamarsko društvo si- cer res dobi sredstva za svoje ko- ristno delovanje od pokroviteljev, zato je treba še posebej opozori- ti na take "jamarje", ki se osebnó okoriščajo na tako umazan način. Kdor da denar takim, je, kot bi ga res vrgel v jamo.

Ena gospa je rekla, da je tre- ba samo še malo potrpeti. Po volitvah se bodo ministri, po- slanci in drugi mogočniki, ki sedaj pridejo na vsako pasjo procesijo, spet umaknili v svoje višave in bomo imeli štiri leta mir pred njimi.

KOMEMORACIJA NA RUPERČVRHU

Krajevna skupnost in KO ZZB Bircna vas vabita krajané na komemoracijo v počastitev dneva spomina na mrtve, ki bo v četrtek, 31. oktobra, ob 15.30 pri spomeniku na Ruperčvrhu.

Suhokranjski drobiž

DRAGE TELEFONSKE STORITVE - Ministrica za pravosodje Meta Zupančič je v Velikem Lipju kot prva imela čast, da "odpre" telefonsko linijo v svet. Pred tem je prisotnim še povedala, da bo telefonski račun kar visok, češ da ženske dosti go- vorijo. Vrli Lipljani, varčni kot vedno, so ji namestili telefon brez priključka. Tako so bili zadovoljni oboji. Šmihelski šolarji pa so nastopili s humoristično točko z naslovom Pregorele vroče linije. Tudi tokrat nas niso razočarali.

BOGATA POSTREŽBA IN ZAHVALA - Gotovo so vaščani na obeh straneh reke Krke v Velikem Lipju in v Velikem Lipovcu in okoliških vaseh hvaležni za doseženo. Svojo zahvalo so izra- zili ne samo v govoru, ampak se je to poznalo tudi na zakuski, ki so jo pripravili v obeh primerih. Mize so se šibile pod dobrotami, ki so jih pripravile gospodinje.

GORELO NA REBRI - Ala- rni je bil sprožen v petek popold- ne na Rebrí. Bila je le vaja, ki so se je udeležili gasilci iz Ajdovca, Dvora, Šmihela, Hinj, Rebrí, Žužemberka in GRC iz Novega mesta. Gasilci so gasili travniški požar, gasili s peno ter reševali ljudi iz stanovanjskih blokov v tretjem nadstropju. Ker na Rebrí ni blokav je prav prišel cerkveni stolp in tako so gasilci pokazali svoje spretnosti. Vajo so poziti- vno ocenili tudi člani poveljstva GZ Novo mesto.

S. M.

KNJIGE ZA MALE BOLNIKE - Predstavník založbe Mladinska knjiga oziroma njenega Cici kluba Sten Vilar je zadnji petek obiskal otroški odde- lek novomeške bolnišnice in knjižnici tega oddelka podaril več kot 50 knjig, od slikanic do romanov. Vsa od malih bolnikov pa je dobil reviji Ciciban in PIL. V založbi želijo, da bi otroci več brali, zlasti naj bi šlo to na račun gledanja televizije. (Foto: A. B.)

ORTOPEDI V DOLENJSKIH TOPLICAH - Zadnji petek in soboto je ljubljanska Ortopedska klinika v Zdravilišču Dolenjske Toplice organizi- rala 18. srečanje ortopedov Alpe-Jadran-Panonijskega. To strokovno srečanje, na katerem teče beseda o najnovejših dožnanjih na tem medicinskem področju in kjer specialisti izmenjajo izkušnje, je vsako leto v drugi državi: v Italiji, Avstriji, Madžarski ali Sloveniji, letošnjega srečanja pa so se prvič udeležili tudi ortopedi iz Slovaške. (Foto: A. B.)

KAR DVA MINISTRA V BORŠTU - Trak na asfaltiranem cestnem odseku režeta družno dva ministra slovenske vlade: Meta Zupančič in Boštjan Kovačič. (Foto: S. Mirtič)

Lep praznik v Lipju in Lipovcu

Suha krajina bogatejša za nove telefonske priključke in 2,7 km asfaltne ceste Boršt- Veliki Lipovec. - Sodelovala tudi ministra Meta Zupančičeva in Boštjan Kovačič

VELIKO LIPJE, VELIKI LI- POVEC - V velikem Lipju v Suhi krajini so v soboto popoldne slavili, saj so doslej povezane s svetom še zadnje vasi v krajevni skupnosti Žužemberk: Gradenc, Malo Lipje, Veliko Lipje, Plešivica in Klopce. V drugi fazi je bilo tako na novo priključenih 75 telefon- skih priključkov. Predsednik sve- ta KS Žužemberk Franc Škufca se je posebej zahvalil Telekomu in njegovemu generalnemu dir- ktorju Adolfu Zupanu, Mestni občini Novo mesto in vsem krajanom.

Generalni direktor Telekomu Adolf Zupan je pohvalil zagano delo odbora, predvsem predse- dnika KS Franca Škufca, ki je vsa leta strmel za tem, da bi v vse su- hokranjske vasi dobili tudi tele- fon. Kar 70 odst. te investicije je prispeval Telekom, ostalo pa so prispevali Mestna občina Novo mesto, krajevna skupnost Žužem- berk in krajevni omenjenih vasi. Novo telefonsko napeljavo je bla-

goslovil župnik Ciril Murn, slav- nostno pa jo je predala svojemu namenu ministrica za pravosodje Meta Zupančič. V kulturnem programu so sodelovali rogisti LD Plešivica iz Žužemberka in otroci Osnovne šole Žužemberk - pod- ružnice Šmihel pod vodstvom učiteljice Silve Papež.

ZAHVALA TELEKOMA - Direk- tor Telekomu Adolf Zupan se za- hvaljuje za sodelovanje vaščanov predsedniku gradbenega odbora Jožetu Novaku iz Gradenca.

Nove pridobitve v KS Mirna Peč

Pločniki z asfaltom, javna razsvetljava, zamenjana digitalna centrala ter računalniška učilnica v osnovni šoli - 51 milijonov tolarjev - Močne želje po svoji občini

MIRNA PEČ - Sobota, 26. oktobra, za prebivalce KS Mirna Peč in širše okolice ni bila čisto navadna, saj so dopoldne s proslavo in pre- rezom traku predali namenu kar nekaj novih pridobitev: pločnike (delo Cestnega podjetja Novo mesto), javno razsvetljava, pred časom zame- njano digitalno centralo ter računalniško učilnico v OŠ Mirna Peč s 5 novimi računalniki, ki jih je podaril Telekom Slovenije.

Na proslavi v tamkajšnjem kul- turnem domu je najprej sprego- voril predsednik KS Mirna Peč Franc Ambrožič, ki je poleg poz- dravnih besed predstavil novosti, ki so stale približno 51 milijonov tolarjev, finančna sredstva pa je poleg države prispevala še novo- meška občina. Poleg javne raz-

DOBRO OBISKANA KOMEMORACIJA

STRAŽA - V nedeljo, 27. okto- bra, je Zveza borcev Straža v sodelovanju s šolsko mladino in uspešnim upokojenskim pevskim zborom imela komemoracijo pri grobovih ustreljenih talcev - mož in fantov iz Podhoste in okolice. Na pokopališču v Vavti vasi je pokopanih še več znanih in nez- nanih partizanov. Spominska slovesnost je bila dobro obiskana, saj se v teh dneh spominjamo vseh umrlih.

Predvolilni hrup

V tem najbolj vročem pred- volilnem času se vrstijo števil- ne prireditve, ki jih prirejajo razne stranke. Naj gre za ti- skovne konference, zabavne prireditve, srečanja, javne tri- bune, predstavitve kandidatov za poslance, vse je seveda v funkciji predvolilne kampanje. Enim naj bi k uspehu na volit- vah pomagal Lojze Slak, dru- gim Henček, tretjim obravna- va ekoloških tem, četrtri so skli- cali tiskovno konferenco kar tako, brez teme. Na raznih otvoritvah je trak premajhen, da bi ga lahko prerezali vsi veljaki, ki so tja prišli; in tudi škarji ni dovolj. Kandidati za poslance so se razpršili po deželi in zaidejo tudi v najbolj odročene zasele, kjer obljub- ljajo, da se bosta cedila med in mleko, če bodo na volitvah zmagali oni, seveda. Drugače bo pa srednji vek, diktatura, vesoljni potop, jok in stok in škripanje z zobmi.

Razne veselice in zabavne prireditve so menda še kar do- bro obiskane, zlasti tiste, kjer zastoj točijo vino in je zraven še kaj za pod zob. Kruha in iger pač! Drugače pa je ljudem za ta predvolilni hrup kaj malo mar. Vse manj. In tega ne more preglasiti noben hrup. ANDREJ BARTELJ

svetljava pa je nova tudi digitalna centrala, zamenjana junija. Po zaslugi domačina in direktorja Telekomu Slovenije mag. Adolfa Zupana je OŠ Mirna Peč dobila 5 novih računalnikov pentium in tako uredila sodobno opremljeno računalniško učilnico. Svečane otvoritve pridobitev se je udele- žilo veliko gostov, ki so v krajših govorih čestitali za omenjene no- vosti. Najzaslužnejšim je Franc Ambrožič podelil tudi spominska

PREREZ TRAKU - Nove pridobitve v Mirni Peči so predali na- menu tudi s prerezom traku, kar sta opravila Franci Koncilija in Marjan Dvornik, blagoslovil pa jih je doma- či župnik Andrej Sink. (Foto: L. Murn)

PREDSTAVITEV KANDIDATOV ZLSD

NOVO MESTO - Območ- na organizacija ZLSD Novo mesto bo v ponedeljek, 4. no- vembra, ob 17. uri v veliki sejni sobi zavarovalnice Tilia v Novem mestu predstavila svojega kandidata za poslance v državnem zboru Jožefo Mik- lič in Uroša Dularja. Na pri- reditvi bo sodeloval tudi predsednik ZLSD Slovenije Janez Kocijančič in glasbena skupina D'Kovači. Nasled- nji dan, 5. novembra, bo ob 18. uri predstavitev kandidatke ZLSD v 3. okraju Jožefe Miklič v prostorih krajevne skupnosti v Žužemberku, kjer se bodo pogovarjali tudi o položaju Suhe krajine, 7. novembra pa bo Mikličeva med 17. in 20. uro obiskala suhokranjske vasi Šmihel, Hinje, Zagradec, Zafaro, Žvirče in Lipje.

KLIC V SILI

• Ali ste v stiski, težavah? Želite zaup- ni in prijateljski pogovor, strokovno pomoč? Pot za to na Dolenjskem oz. v Posavju je klic na številke 068/322-124, int. 229 (v torek in petek med 13. in 16. uro), 21-284 ter 068/20-370 (med 19. in 21. uro).

• NOVO MESTO - Otroci in mladost- niki, če ste zaradi neurejenih družinskih odnosov, težav v šoli, sporov z vrstniki ali česa drugega v stiski in potrebujete nasvet oz. pomoč, pokličite - prisluhni- li vam bodo in vam skušali pomagati strokovnjaki Posvetovalnice za učence in starše iz Novega mesta, in sicer na številki 068/341-304 od ponedeljka do petka (med 14. do 15. uro).

Zima je pred vrati, zato ne odlašajte z nabavo kurilnega olja. EP-Commerce, d.o.o. vam pripelje olje na dom takrat, ko je za vas najbolj primerno. Ponujamo vam možnost nakupa na več čekov in hitro dostavo. Vaša cenjena naročila sprejemamo na telefonskih številkah 068/342-531 in 342-532 vsak dan od 7.30 do 15.30. Se priporočamo!

darila. Proslavi, na kateri so pester kulturni program z besedo, glas- bo in plesom oblikovali učenci in učitelji domače osnovne šole, vrtec Cepetavček, mirnopoški

• Te dni so v mirnopoški krajev- ni skupnosti potekale javne ob- ravnave na temo, ali naj KS Mir- na Peč postane občina. Ambrožič je glede na srečanja s krajaní, ki so potekala v Mirni Peči, Jablanu, Globodolu in Postaji, dejal, da se jih s tem strinja približno 80 odstotkov, kaj več pa bo o njihovih željah povedal poizvedbeni refe- rendum čez pol leta. Franci Kon- cilija je na proslavi s strani Mest- ne občine Novo mesto obljubil vso podporo pri morebitni ustano- vitvi občine Mirna Peč.

mešani cerkveni pevski zbor in folklorno društvo Kres iz Novega mesta, je sledil prerez traku, nato pa še ogled vseh pridobitev. L. MURN

SOOČENJE KANDIDATOV

ŠENTJERNEJ - Območna or- ganizacija ZLSD Novo mesto pripravila v soboto, 2. novembra, ob sedmih zvečer v OŠ Šentjernej soočenje kandidatov vseh strank za poslance državnega zbora v 2. volilnem okraju 6. volilne enote.

Srečanje z bogatim obračunom

Za društvom upokojencev je 50 plodnih let

NOVO MESTO - Jubilej- no srečanje članov ob 50-let- nici obstoja Društva upoko- jencev Novo mesto je 24. ok- tobra v skoraj polni dvorani telovadnice šole na Grmu potrdilo, kako potrebna in priljubljena je ta vrst druž- nja. V mestu in v pokrajini ni društva, ki bi imelo nekaj nad 3.600 članov, ni pa tudi take- ga, ki bi se brez pretiravanja lahko visoko postavilo z vse- stransko in koristno dejav- nostjo.

O tem so med drugim prej- šnji četrtek popoldne pove- dali veliko zanimivega. Pred- sednik društva Ivan Somrak je v zgoščeni obliki najprej predstavil dolgoletno varo- vanje pravic iz pokojninskega in zdravstvenega zavarova- nja, zlasti pa tudi razgibano dejavnost interesnih dejav- nosti društva. Župan Franci Koncilija se jim je zahvalil za vse, kar so dali skupnosti v svojem življenju in med dru- gim poudaril, da so prav upo- kojenci s svojim druženjem zgled mlajšim.

Predsednik ZDU Slove- nije Vinko Gobec je čestital društvu in opisal obdobje 5 razvojnih oblik društev v pre- teklem polstoletju. V imenu zveze društev upokojencev je razdelil njeni plaketi DU Novo mesto in predsedniku Ivanu Somraku, posebne poh- valse pevskemu zboru društ- va, tovarni zdravil Krka in Dolenjski banki. Posebna priznanja zveze je prejelo 19 upokojencev. Novomeško društvo je razglasilo 6 častnih članov, podelilo 11 zahval in 14 plaket. Novi prapor društ- va je v imenu delavcev Krke razvil mag. Boris Dular.

Mešani pevski zbor društ- va, ki ga vodi Sonja Pirc, je spremljal potek srečanja. Vsi njegovi člani so prejeli poseb- na priznanja, ki jih bodo razdelili na jubilejnem kon- certu ob 40-letnici obstoja zbora, ki bo 12. novembra. T. GOŠNIK

PREDVOLILNI UTRIP

Predstavitev SDS in ZLSD

Predstavila sta se kandidata za poslanca v državnem zboru Pavel Zajc iz SDS in Mirko Jelenič iz ZLSD

ČRNOMELJ, METLIKA, SEMIČ - V preteklem tednu se je belokranjskim volilcem najprej predstavil kandidat Socialdemokratske stranke Slovenije za poslanca v državnem zboru Pavel Zajc. V sredo je skupaj s predsednikom SDS Janezom Janšo najprej obiskal Metliko in Semič, nato pa se v črnomaljskem kulturnem domu predstavil še na velikem predvolilnem srečanju SDS, imenovanem "Belokranjski večer".

Tudi tokrat je bil najprej na vrsti kulturni program z dramsko skupino Mladi s Cankarjem, tamburaško skupino Vodomec, narodno-zabavnim ansamblom Tonija Verderberja in duom Breza. Pavel Zajc je dejal, da gre do volitve pod geslom "Čas je za spremembe", gre pa predvsem za vprašanje demokracije, ki je ogrožena, in vprašanje ustave, ki je bila v državnem parlamentu potepšana. "Zgodba o uspehu se je sesula. Resnica pa je, da smo v zadnjih štirih letih v državi izgubili 65.000 delovnih mest in imamo 120.000 brezposelnih, nimamo pa strategije zaposlovanja," je dejal. V njegovem volilnem programu je za vsakega nekaj, predvsem pa se bo

zavzemal, da bodo zakoni veljali za vse enako in da Bela krajina ne bo več na obrobju. Janez Janša je govoril predvsem o spremembi volilnega zakona, pa o podarjanju slovenskega državljanstva prebivalcem južnih republik nekdanje Jugoslavije. Na očitke, da politiki pridejo v Belo krajino le pred volitvami, je odgovoril, da je za Belokranjce rešitev, da sami pridejo tja, kjer se odloča, torej v Ljubljano, ne pa, da prihajajo politiki k njim.

Mirko Jelenič pa se je po gledališki predstavi, ki jo je volilcem podarila Združena lista socialnih demokratov, kot kandidat te stranke predstavil v metliškem kulturnem domu. Bil je kratek in jednat: "Če gre Slovenija v Evropo, gre pa Bela krajina v Ljubljano," je dejal. In če bo zmagal, bo 5 do 10 spsobnih Belokranjcev "potegnili" na pomembne položaje v Ljubljani, se zavzel za ureditev statusa obmejnih območij, izenačitev pogojev za preživetje, za strpnostne odnose v parlamentu, vsaj enkrat na mesec pa bo imel v Črnomlju, Metliki in Semiču odprto poslansko pisarno.

M. B.-J.

Vsaki peti ne plača odvoza smeti

Z denarjem, ki ga dobijo za zbiranje, odvoz in deponiranje komunalnih odpadkov, metliški komunalci pokrijejo le stroške za plače - Predlog slovenski vladi

METLIKA - S ceno, ki so jo v preteklem letu v metliški Komunalni računavali za pitno vodo in zbiranje ter odlaganje odpadkov, komunalci niso pokrivali niti stroškov enostavne reprodukcije. Ker pa je slovenska vlada, ki določa cene komunalnih storitev, letošnjega junija v uredbo o načinu oblikovanja teh cen zapisala, da tisti, ki ugotovi, da cene ne pokrivajo stroškov enostavne reprodukcije, lahko predlaga vladi večje povečanje cen, so se za to odločili tudi v metliški Komunalni.

Ker bi enkratno povečanje vseh neustreznih cen pomenilo veliko obremenitev za potrošnike, so se na Komunalni odločili za postopen prehod na ekonomske cene, najprej pa naj bi jih povečali za odvoz in deponiranje komunalnih odpadkov. Te cene tudi najbolj zaostajajo za ekonomskimi cenami. Leta 1991, ko so pričeli z obveznim odvozom smeti iz vseh naselij v občini, je namreč takratni izvršni svet spodbujal občane k ekološkemu ravnanju tudi z nizko ceno odvozov. V teh letih pa se je razkorak med zaračunano in dejansko ceno le povečeval. Tako danes na Komunalni s prodajno ceno za odvoz in deponiranje odpadkov pokrivajo v povprečju le 54 odst. lastne stroškovne cene oziroma povedano z drugimi besedami, samo stroške za plače. Pri odvozu gospodinjstev odpadkov pa dovoljena cena pokriva le 41 odst. stroškovne cene. Pri tem ni upoštevano, da bodo morali metliški deponijo odpadkov kmalu širiti. Na Komunalni pa opozarjajo tudi na težave pri ugotavljanju števila prebivalcev, saj sedaj za odvoz odpadkov ne plačuje 1.500

vičeno, razen če ne bodo izračuni pokazali drugače. Kljub temu so se strinjali, da predlog pošljejo

• Metliški komunalci odpeljejo na leto na deponijo iz gospodinjstev 10.275 prostorninskih metrov odpadkov, od drugih porabnikov pa 13.700. Nova cena, ki jo je Komunalna predlagala za odvoz in deponiranje odpadkov, naj bi bila za gospodinjstva 189 tolarjev na prebivalca na mesec (sedaj 77,42 tolarja). Za gospodarstvo pa naj bi bila cena za enkratni odvoz za smetnjake do 80 litrov 258 tolarjev (sedaj prav toliko), do 250 litrov 452,4 tolarja (sedaj 361,3 tolarja), za kontejnerje do 700 litrov 1.266,7 tolarja (sedaj 619,15 tolarja) ter za kontejnerje do 5 prostorninskih metrov 9.047,8 tolarja (sedaj 5.852 tolarja).

vladi, o končni ceni teh storitev pa bodo še razpravljali, ko jih bodo primerjali s cenami v drugih občinah.

M. B.-J.

PREDSTAVITEV MIRKA JELENIČA

METLIKA, ČRNOMELJ - ZLSD Bele krajine organizira javno predstavitev kandidata Mirka Jeleniča in sicer v torek, 5. novembra, ob 16. uri pred Galo v Metliki in v sredo, 6. novembra, ob 16. uri na vrtu hotela Lahinja v Črnomlju. Na predstavitev bodo poleg Jeleniča, katerega moto je "Slovenija v Evropo - Bela krajina v Ljubljano", sodelovali še prva slovenska vinska kraljica Lidija Mavretič, gledališka in filmska igralka Violeta Tomič, ansambel Tonija Verderberja in Toni Gašperič, ki bo obe predstavitvi tudi vodil.

"BELA KRAJINA 2000"

ČRNOMELJ - V ponedeljek, 4. novembra, bo ob 18. uri v belokranjski kleti črnomaljskega gradu prireditve z naslovom "Bela krajina 2000". Nastopili bodo Magnifico, do onemoglosti popularne POPolnočne kočije, Janez Vraničar-Luigi & Matjaž Rus, viniški tamburaši, znani slovenski športniki, Božidar Flajšman in skrivnostni gost. Vstopnine ne bo.

RAČUNALNIŠKO OPISMENJEVANJE

ČRNOMELJ - Včeraj je bil v črnomaljski Osnovni šoli Loka dan odprtih vrat, na katerem so predstavili računalniško opismenjevanje. Ob tem so na šoli poudarili, da si želijo povezavo računalnikov v lokalne mreže, povezano šole s svetom preko interneta, nakup sodobnejših računalnikov, ker stari ne ustrezajo več zahtevam sodobnega dela ter opremljanje učilnic z računalniki.

PREDVOLILNE PRIREDITVE SKD

ČRNOMELJ - V nedeljo, 3. novembra, pripravljajo regionalni odbor SKD Bela krajina osrednje predvolilne prireditve in sicer ob 9.30 pred hotelom Smuk v Semiču, ob 11. uri v kulturnem domu v Metliki in ob 15. uri v kulturnem domu v Črnomlju. Predstavili bodo svoj predvolilni program pod geslom "Vstani in dvigni se Bela krajina" in kandidata za poslanca Vlada Starešniča. Gost prireditve bo podpredsednik SKD za Slovence po svetu prof. Tine Vivod, ne bodo pa pozabili tudi na kulturni program.

• Izobraženost ni sad branja, marveč razmišljanja o prebrnem. (Hilfy)

• Izobrazba je za srečne okras, za nesrečne zatočišče. (Demokrit)

SOOČENJE KANDIDATOV

SEMIČ - Božidar Flajšman vabi danes, v sredo, 30. oktobra, ob 18. uri v hotel Smuk v Semiču kandidate parlamentarnih političnih strank za poslanca v državnem zboru v volilnem okraju Bela krajina na kratko, a jedrnatno javno soočenje na temo "Program za Belo krajino". Kandidati bodo odgovarjali tudi na vprašanja volilcev.

OBISK MINISTRA - Minister Tone Rop si je ogledal stisko v sedanjem VDC ter stavbo na Majerju, kamor naj bi se preselil. S preselitvijo bi dolgoročno rešili problem varstva in zaposlovanja 35 do 40 odraslih prizadetih oseb iz vseh treh belokranjskih občin. (Foto: M. B.-J.)

Boljši časi za duševno prizadete

Varstveno-delovni center v Črnomlju, v katerem se stiska 18 duševno prizadetih, bo po zagotovilih ministra Toneta Ropa dobil večje prostore na Majerju

ČRNOMELJ - V Beli krajini si že dolgo prizadevajo, da bi zmerno, teže in težko duševno prizadeti omogočili čim bolj kvalitetno življenje. Za prizadete otroke do njihove polnoletnosti je dobro poskrbljeno. A ko zaključijo uk v šoli s prilagojenim programom Milke Šobar-Nataše, bodisi v rednih oddelkih ali v oddelkih vzgoje in izobraževanja, in si po zakonu o družbenem varstvu pridobijo status invalida, se začnejo problemi, saj nimajo kam.

V Črnomlju so pred desetimi leti za odrasle duševno prizadete odprli delavnice za delo pod posebnimi pogoji, ki se danes imenujejo varstveno-delovni center (VDC). A že v začetku, ko je delalo 12 varovancev, je bila precejšnja prostorska stiska. Kakšna je šele danes, ko v prizidku tukajšnjega dijaškega doma na borih sto kvadratnih metrih dela 18 varovancev, si lahko predstavlja le tisti, ki jih obišče med delom. Del dejavnosti sicer poteka še v prostoru v drugem nadstropju dijaškega doma, a ta ni bil nikoli funkcionalno povezan z matičnimi prostori.

Poleg prostorske stiske je problem tudi v tem, da še deset odraslih duševno prizadetih čaka na sprejem v center v šoli s prilago-

jenim programom, kjer ne bodo mogli biti v nedogled. Po prepričanju Eme Šujice, ravnateljice osnovne šole Milke Šobar-Nataše, v okviru katere deluje VDC, imajo starši teh desetih vso pravico, da se pritožijo ali napišejo peticijo na ministristvo za delo, družino in socialne zadeve ter zahtevajo, da njihove otroke, ki so dopolnili osemnajst let in zaključili oddelek vzgoje in izobraževanja, vključijo v VDC. A tam, kjer je ta center sedaj, ni možnosti za razširitev, saj ne morejo uresničiti niti programa proizvodnje, ki je bil pripravljen že pred časom.

Stiske so torej velike in kot so ob sobotnem obisku ministra za delo, družino in socialne zadeve Toneta Ropa povedali Ema Šujica, vodja vzgoje v VDC Nada

Barič in vodja organizacije dela Stane Križ, se že več kot leto dni trudijo, da bi dobili prostore nekdanje vojaške ambulante v sedanjih poslovnih conah Majer. Stavba je v lasti ministristva za obrambo. Upali so, da jo bo ministristvo odstopilo v humanitarne namene, a so dobili odgovor, da ni vojska še nikoli nikomur nič podelila. To je minister Rop zanikal ter navedel dva primera vojaške dazeljivosti v času njegovega ministristvanja, in sicer v Mariboru in v Rimskih Toplicah. Tone Rop, ki je ob ogledu sicer praznih delavnic dojel stisko v tukajšnjem VDC, je obljubil, da bo njegovo ministristvo še ta teden sklenilo z ministristvom za obrambo pogodbo o 10-letnem najemu stavbe na Majerju, za njeno zaščito pred nadaljnjim propadanjem pa naj bi zbrali denar z dobrodelno prireditvijo.

M. BEZEK-JAKŠE

Želi pridelek ljudi dobre volje

Med številnimi dogodki ob prazniku je bil gotovo najpomembnejši otvoritev prizidka k osnovni šoli in telovadnice - Trak prerezal minister dr. Slavko Gaber

SEMIČ - Semiško osnovno šolstvo gotovo sodi med starejše na Slovenskem, čeprav o njegovih začetkih ni veliko znanega. Farna kronika omenja prvega učitelja leta 1720, a se ne ve, kje se je odvijal pouk. Vsi Semičani pa vedo, da je zagotovo najpomembnejši dogodek ne le za učence in učitelje, temveč za vse občane, sobotna otvoritev drugega dela prizidka k osnovni šoli (prvega so dobili leta 1985) in nove velike telovadnice.

26. oktobra leta 1994 so pri semiški osnovni šoli slovesno položili temeljni kamen za prizidek in telovadnico in čeprav si je takrat malokdo upal pomisliti, da jim bo v tako kratkem času uspelo uresničiti načrte, so natančno dve leti pozneje odprli opremljene učilnice in telovadnico. Seveda ni šlo brez težav in Semičani na slovesnosti niso skrivali, da sta zlasti ravnateljica Silva Jančan in župan Janko Bukovec "obrisala" marsikatero kljuko v Ljubljani, da sta, poleg sredstev, ki jih je prispevala občina, dobila dovolj denarja za naložbo, vredno več kot 200 milijonov tolarjev. Jančanova je

poudarila, da imajo sedaj dovolj prostora za devetletno šolanje, čaka pa jih še ureditev zelenih igrišč, knjižnice, kuhinje in nekaterih učilnic v najstarejšem delu šole, ki je bil zgrajen že leta 1931.

Minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber, ki je tudi prerezal trak na vratih pomembne semiške pridobitve, je dejal, da zanjejo tisto, kar so sejali ljudje dobre volje. "Ti ljudje so zbrali dovolj moči, da so zagotovili otrokom prostor za devetletno osnovno šolo in da bodo imeli boljše pogoje za športno vzgojo. Želim, da bi bila telovadnica vedno polna in da bi v njej prelili veliko znoja," je še

• Prizidek k osnovni šoli in telovadnica sta bila zagotovo najlepše darilo za občinski praznik, ki so ga tokrat v Semiču praznovali prvič, odkar imajo svojo občino. Vendar pa to ni edina pridobitev. Kot je dejal župan, je pet vasi dobilo vodovod, uredili so več vaških poti, pripravili idejni projekt obnove kulturnega doma, kupili novo občinsko stavbo, urejajo kanalizacijo od Iskre do čistilne naprave in cesto proti Jugorju ter streho na cerkvi na Vinjem Vrhu. Od večjih naložb pa jih čaka še napeljava vodovoda v 20 vasi ter dokončanje ceste proti Jugorju.

dejal minister. Potem pa so šolarji pripravili prisrčen kulturni program v telovadnici, ki je bila že ob otvoritvi premajhna.

M. BEZEK-JAKŠE

SVEČANA OTVORITEV - Na stotine ljudi je prišlo na otvoritev prizidka k semiški osnovni šoli in telovadnice. Med njimi (sedijo od desne proti levi) tudi državni sekretar za šport Janko Strel, župan Janko Bukovec, minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber, ravnateljica Silva Jančan, minister za delo, družino in socialne zadeve Tone Rop in dr. Dušan Plut. (Foto: M. B.-J.)

Semiške tropine

KULTURNIK - Kaže, da so postali nekateri Semičani, odkar so se začeli v občini prerekati, kateri datum bi bil najbolj pravi za občinski praznik, bolj previdni. Da ne bi padli očitki, zakaj v kulturnem programu ob otvoritvi razstave del, nastalih na 10. likovnem srečanju, sodelujejo ti in ne oni domači kulturniki, so se organizatorji odločili za modro potezo: v goste so namreč povabili Silvestra Miheliča srednjega, Metličana, ki živi v Črnomlju. Volk je bil sit, koza pa je ostala cela.

TEKMA - Ob otvoritvi semiške telovadnice so se v košarki pomerili politiki, med katerimi sta bila tudi ministar dr. Slavko Gaber in Tone Rop, ter domači veterani. Zmagali so politiki. Razumljivo, saj so jim Semičani prepustili zmago, da bodo lahko z lažjim srcem hodili spet prosit denar na republiko.

PRIDIGA - Kočevski župnik Marjan Lampret je v petek blagoslovil prenovljen objekt kočevske Mesarije. Ker večino številnih zbranih na slovesnosti ob otvoritvi Mesarije, kot je dejal sam, uspe le redko "dobi" v cerkev, je priložnost izkoristil za krajšo pridigo in pojasnilo vsem tistim, ki so se čudili, da blagoslovlja objekt, v katerem se bo kladlo. Dejalo je, da dokler se bo na Kočevskem kladlo samo živino, bo še vse dobro. Ob naraščajočem nasilju ne le na Kočevskem, ampak tudi drugod po Sloveniji, vse bolj organiziranem kriminalu in pa bombnih napadih in grožnjah po nekaterih drugih večjih mestih v državi ima po svoje še kako prav!

DEKLICANA NE "PISKA" - Jar-mova deklica s piščalko še vedno sedi neomadeževana na novem podstavku na sredini pred kratkim odprtega prenovljenega mestnega vodnjaka na Jernejevem trgu v Kočevju. Vendar pa ne "piska", v bazenčku pa je polno odpadlega listja z bližnjih dreves, zato je njena podoba, kljub občasno še vedno lepim in toplim dnevom, že prva znanilka nezadržno prihajajočih zimskih dni.

POMOČ MALEMU GOSPODARSTVU - Če za Slovenijo pred volitvami velja, da država premalo stori za malo gospodarstvo, pa bi bilo krivično reči, da se občine ne trudijo, da bi storile največ kar lahko. Tako je tudi kočevska občina letos vpeljala novo obliko pomoči malemu gospodarstvu. Iz občinskega proračuna so namenili nepovratno za subvencioniranje obrestnih mer za namenske kredite 5,7 milijona tolarjev, za katere je zaprosilo 10 malih podjetnikov. Pa naj še kdo reče, da se ne more država od občin nič naučiti!

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA - Zakaj je fotoklub Fuji minul teden v Kočevju na projekciji diapozitivov prikazal le konje in ne tudi oslov?

- Da ne bi kdo trdil, da gre za predvolilno propagando.

Ribniški zobotrebci

ZADOVOLJNI IN NE - Štab za civilno zaščito občine Ribnica je bil s potekom zaščitno-reševalne vaje "Potres 96", ki jo je izvedel ob tednu varstva pred požari, lahko zadovoljen. Nekoliko manj zadovoljni pa so bili verjetno ribniški gasilci, ki so pri v celoti uspešno izvedeni vaji vendarle "zatajili" prav tam, kjer bi se to najmanj pričakovalo - pri gašenju požara. Uspešno so namreč izvedli prikaz reševanja ogroženih stanovalcev iz visokega objekta, prav tako pa tudi prikaz tehničnega reševanja udeležencev prometne nesreče z novo sodobno reševalno opremo proizvajalca Weber-Hydraulik, nikakor pa jim ni uspelo pogasiti gorečega avtomobila s pomočjo novo razvite impulzne tehnologije gašenja požarov IFEKS 3000. Čeprav naj bi bila prednost IFEKS-a, da pogasi požar v izjemno kratkem času, saj gasilo (majhna količina vode...) ki se ga izstrelji s hitrostjo 120 do 200 metrov na sekundo, podira v žarišče požara. A jim je goreče vozilo uspelo pogasiti šele s pomočjo gasilnega avtomobila oziroma pene, ki je pogasila požar v pičlih nekaj sekundah.

Dobrepoljski krompirčki

ASFALT DO MEJE - Dobrepoljska občina je poskrbela za asfaltiranje ceste do občinske meje z občino Ivančna Gorica, zdaj pa bi morala še ta občina asfaltirati dober kilometer ceste od občinske meje naprej proti Krki. Občina Ivančna Gorica je že zaprosila za denarno pomoč pri asfaltiranju tega dela ceste dobrepoljsko občino, češ da bo ta asfalt koristil le Dobrepoljcem, saj njihova občina nima tam nobene vasi. Dobrepoljci pa pravijo, da oni za asfaltiranje svojega dela te ceste niso dobili pomoči Ivančne Gorice, zato tudi oni ne bodo dali nič.

UKRADEL SV. ANTONA - Policisti so odkrili storilca, ki je že spomladi ukradel (uradno se reče: si protipravno prilastil) kipec sv. Antona, ki je bil v vitrini pročelja ena izmed hiš na Vidmu. Kipec je dobil lastnik že nazaj.

IN ŠE OŠILJENI KLINČEK - Na občestni tabli, ki pove, da se tam začne meja z Ivančno Gorico, je nekdo na tisti strani, ki gleda proti Ivančni Gorici, s plomastrom pripisal: SAMA JAMA, na tisti strani, ki gleda proti občini Dobrepolje, pa: PO NOVI CE-ŠTI SREČNO V OBČINO DOBREPOLJE.

Bojan Kocjan, kandidat Zelenih Kočevja.

"V politiko grem brez lažnih iluzij"

Zeleni predstavili kandidata

KOČEVJE - Zeleni Kočevja so v petek na tiskovni konferenci predstavili svojega kandidata za volitve v državni zbor Bojana Kocjana. Obenem so spregovorili tudi o štiriletnem opravljenem delu stranke in predstavili svoje načrte za delo v prihodnje.

Po predstavitvi Bojana Kocjana, ki je povedal, da so vse njegove aktivnosti, vključno z njegovim poklicnim izživljenjem, saj je diplomirani inženir gozdarstva, povezane predvsem z ekologijo ter da se v politiko podaja zavestno, brez lažnih iluzij, da bo "gore premikal", so Zeleni Kočevja predstavili svoje štiriletno delo. To je temeljilo predvsem na opazovanju, spremljanju in opozarjanju na vse tisto, kar bi utegnilo ogroziti neokrnjenost kočevske narave ali zdravje in življenje ljudi, pa tudi na povsem konkretnih akcijah. Zadnja takšna akcija, ki so jo organizirali, je bila akcija čiščenja kočevskega jezera in njegove okolice, ki so jo izvedli v nedeljo, 13. oktobra, med konkretnimi akcijami pa so Zeleni navedli tudi svojo aktivno vključitev v razrešitev nastalih zapletov v zvezi z izgradnjo male hidrocentrale na Mirtoviškem potoku, kjer se zavzemajo, da bi se zadeva vrnila v prvotno stanje tako, da bi država investitorju povrnila vse stroške (okoli 150 tisoč mark), ki jih je vložil v ta projekt.

Ker so bili Zeleni edina stranka v Kočevju, ki je ZLSD Kočevje odgovorila na njihovo pobudo, da se dogovorijo o skupnem kandidatu za volitve v državni zbor, so pojasnili, zakaj se na njihovo pobudo niso odzvali. Poudarili so, da so to že pred časom predlagali kot prvi v Kočevju prav Zeleni, ter da je pobuda ZLSD prišla prepozno. "Ponudba bi bila primernejša, če bi predčasno v Kočevju ustanovili neko skupno stranko," so povedali in dodali, da pa kandidata ZLSD Janka Vebrina ne bi podprli za skupnega kandidata. ZLSD Kočevje so za v prihodnje ponudili sodelovanje pri reševanju določenih skupnih nalog.

M. L.-S.

Ribnica je praznovala

Na osrednji prireditvi podelili občinska priznanja

RIBNICA - V počastitev občinskega praznika so minuli teden v Ribnici organizirali številne športne in kulturne prireditve. Osrednja slovesnost pa je bila na praznični dan, 23. oktobra.

V kulturnem delu slovesne prireditve sta se s koncertnim nastopom predstavila Igor Dekleva in Mihael Grube, slavnostni govornik pa je bil ribniški župan Jože Tanko, ki je številnim zbranim v dvorani Idel centra v Ribnici spregovoril o pomenu, ki ga je imel za občane današnje ribniške občine krošnjaški patent, ki ga je Ribnica pred dobrih petsto leti podelil avstrijski cesar Friderik III.

Za častnega občana ribniške občine so razglasili upokojenega dolgoletnega ribniškega župnika in dobitnika najvišjega občinskega priznanja, Urbanove nagrade, leta 1992 Alojzija Dobrovoljca, ki so mu najvišji častni naziv podelili za njegovo prizadevanje, skoraj polstoletno delovanje na področju duhovnega, kulturnega in gospodarskega življenja v občini.

Priznanje občine sta prejela Matija Lesar za izredne rezultate pri prirerji mleka in mesa ter Aktiv kmečkih žena za ohranjanje podeželja in njegovih tradicij. Oktetu Gallus so ob njegovi 20. obletnici delovanja podelili Gallusovo priznanje, ki pa ga je prejel tudi pater Niko Zvoček, ki je vrata cerkve pri Novi Stifiti odprl za širše duhovno delovanje. Najvišje občinsko priznanje, Urbano-va nagrada, pa je pripadlo Antonu Adamiču za njegovo 40-letno aktivno prostovoljno delo v gasilstvu.

M. L.-S.

OTVORITEV CESTE BOROVEC-DRAGARIJ - Državni sekretar za ceste, Marjan Dvornik, je z župani občin Kočevje, Ribnica, Loški Potok in Osilnica prejšnji torek odprl odsek ceste med Borovcem in Dragarji, ki je del bodoče ceste, ki bo Osilnico povezoval s Kočevsko Reko. Skupna vrednost del dosega 8,5- kilometrskega odseka ceste od Kočevske Reke do Borovca je 250 milijonov tolarjev. Kot so povedali udeleženci otvoritve 3,9 kilometra dolgega odseka Borovec-Drugarji, čaka izvajalca nadaljevanja del, Cestno podjetje Novo mesto, zaradi preboja preko 600-metr-ske Strme Rebrni, prihodnje leto najtežji del gradnje ceste, ki bo v celoti dograjena Osilnico približala Kočevju za skoraj 20 kilometrov. (Foto: M. L.-S.)

O "ležečih policajih" in še čem

Župan občine Dobrepolje Anton Jakopič o trenutno najbolj aktualnih zadevah občine

DOBREPOLJE - "En kilometer salonitnih (azbestnih in torej zdravju škodljivih) vodovodnih cevi od Ponikev do Rašice bo zamenjanih, čim bo to dopuščalo vreme. Dela so se zavlekla prav zaradi slabega vremena," je začel odgovarjati na naše vprašanje o aktualnih dogajanjih v občini Dobrepolje župan Anton Jakopič in nato nadaljeval:

"Prebivalci Vidma in še nekaterih vasi zahtevajo na cesti ovire, takoimenovane "ležeče policaje", da bi preprečili divjanje nekaterih voznikov. Vprašanje pa je, če morajo biti zaradi dveh ali treh divjakov res prizadeti vsi vozniki in če je res smotrno prekopati pred kratkim nanovo asfaltirano cesto. Razen tega pa "ležeči policaji" še niso uzakonjeni. Sicer pa je za "ležeče policaje" potreben predlog vaše skupnosti, pridobiti je potrebno mnenje in soglasje strokovnjakov in strokovnih služb, o vsaki njihovi postavitvi posebej pa se bo končno odločal občinski svet.

Zemeljska dela za cesto v Podpeči (gre za cesto do Podpeške jame, po kateri občasno iz jame teče voda) so v zaključni fazi, bila pa bi že končana, če ne bi bilo

Vladi očital mafijsko politiko

Z razgovora kandidata SDS Janeza Janše z ribniškimi volilci

RIBNICA - V okviru svojih predvolilnih obiskov je Janez Janša prejšnji torek obiskal svoje volilce v Sodražici, Ribnici in Dobropolju. Povsod je največ besedi namenil kritični oceni dela vlade v zadnjih štirih letih.

Na razgovoru v Ribnici je Janša poudaril, da je ključna zamera stranke SDS vladi, ker je ta socialno politiko reševala ločeno od gospodarske. "Vlada jo je skušala reševati tako, da je za t.i. socialne transfere namenjala vsako leto več proračunskega denarja," je dejal Janša in dodal, da je bila ta politika vlade mafajska, saj je velik del tega denarja namenjala za ohranjanje delovnih mest v firmah, v katerih so imeli predstavniki vlade osebnega prijatelja in

na čimvečja udeležba volilcev na volitvah.

M. L.-S.

MAHOVNIK POVEZAN S KOČEVJEM

KOČEVJE - Čeprav so iz Kočevja oddaljeni le poldrugi kilometer, pa so krajni Mahovnika kar precej časa potrpežljivo čakali na ureditev meteorne kanalizacije in asfaltiranja močno poškodovane ceste. Denar za naložbo, okoli 30 milijonov tolarjev, so zagotovili v občinskem proračunu. Zemeljska dela je opravilo kočevsko podjetje Obnova, čisto pa so preplastili delavci novomeškega cestnega podjetja.

KOMEMORACIJA OB DNEVU SPOMINA NA MRTVE

LOŠKI POTOK - Krajevna organizacija ZZB in NOV pripravljajo komemoracijo pri spomeniku pred zdravstvenim domom na Hribu. Komemoracija bo v četrtek, 1. novembra, ob 11. uri. ZZB naproša občane, da že na dan pred slovesnostjo prizgije sveče.

MINISTER VOLJČ PRIDE

LOŠKI POTOK - V torek, 5. novembra, bo v Osnovni šoli dr. Antona Debeljaka ob 19. uri srečanje z ministrom za zdravstvo dr. Božidarjem Voljčem. Sicer pa minister prihaja kot kandidat Liberalne demokracije Slovenije na državnoborskih volitvah. Te stranke v Loškem Potoku ni, nobenega dvoma pa ni, da je kar nekaj pristašev.

PRIZANJA AMD KOČEVJE

KOČEVJE - Ob 50. obletnici AMD Kočevje, ki združuje 746 članov, so v petek, 25. oktobra, v gostilni Jasenc v Gorenju pripravili tovariško srečanje, na katerem so podelili priznanja posameznim nekdanjim in sedanjim delavcem društva, sodelavcem ter drugim posameznikom, ki so prispevali pomemben delež k razvoju in delovanju društva. Zlato plaketo AMD Kočevje so prejeli delavci društva: Jože in Matija Delač, Edo Cetinski, Anton in Vladimir Gašparac, Ciril Matko, Franc Miklič in Miha Ofak; zunanji sodelavci: Metod Gantar, Viktor Gričar, Miro Ješelnik, Robert Somersary in Anton Vučko ter Mihael Petrovič, Alojz Petek in Vinko Zajec za dolgoletno poslovno sodelovanje ali delo v organih društva, še posebno pa za prizadevanje in trud pri izgradnji tehnične baze AMZS v Kočevju.

M. L.-S.

JANŠA KANDIDIRA TUDI V RIBNICI - Na vprašanje, zakaj SDS ne kandidira kandidata iz ribniške občine, je Janez Janša (na posnetku poleg ribniškega župana Jožeta Tanko) odgovoril, da vsaka stranka v svojem okraju kandidira tistega kandidata, za katerega misli, da ima največ možnosti za izvolitev.

ZADNJI KILOMETER

LOŠKI POTOK, LOŠKA DOLINA - V prvi tretjini oktobra so se stroji podjetja Primorje iz Ajdovščine zagrizli v strmino ali prelaz preko Bloščeka, ki deli občini Loški Potok in Loška Dolina in je nekakšna naravna meja med Notranjsko in Dolenjsko. Preteklo leto sta obe občini razširili in preplastili večji del te ceste povezave, letos pa bodo v teh dneh dokončali še zadnjih 1.400 metrov najbolj zahtevne gradnje, ki spada v občino Loška Dolina. Izvajalci pravijo, da bo gradnja končana do konca tega meseca. Dolga desetletja je bila to le pobožna želja. Gre za obnovitev prastare trgovske poti, na kateri se je nekoč preživljalo na stotine furmanov, ki so tvorili les vse tja do Trsta in pozneje po izgradnji južne železnice na Rakek. Zadnja leta je bila cesta skoraj neprevozna. Hkrati s končanjem te gradnje pa že pripravljajo projekt za dokončno izgradnjo in posodobitev za sedaj še gozdne ceste, ki pelje iz Starega trga v Loški Potok.

A. K.

POZDRAV IZ AVSTRALIJE

DOBREPOLJE - Pred tedni smo poročali, da sta iz Slovenije odšli v Avstralijo na dodatno izobraževanje za področje permakulture dve članici slovenskega društva permakulture, ki se zavzema za zdravo in naravno življenje. Te dni smo dobili kartico Jožice Fabjan (doma je iz Predstrug v Dobrepolju) in njene kolegice Ottilije, da je za njima že del potovanja po Avstraliji, da vmesni čas med izobraževanjem iz permakulture preživljata s potovanji po Avstraliji in da je tam zdaj čudovita pomlad. Med drugim sta obiskali tudi rudnik zlata. Posebno zanimivo je, da je kartica potovala slab teden, v marsikaterem kraju v Sloveniji pa iz domače države ne dobe pošte (tudi dnevnege časopisa ne) po dan ali dva (na primer v občini Osilnica).

investicijo, ki smo jo prijaviли že leta 1994."

J. PRIMC

Anton Jakopič, župan dobrepoljske občine: "Iz naše doline smo pred leti izvažali na vagone krompirja, zdaj pa ga ljudje pridelujejo le še za lastno porabo. Ker je naša dolina zaprta, je primerna za pridelavo semenskega krompirja, vendar ta zamisel ni uresničena."

Henigman s Prifarskimi muzikanti

Predstavitven srečanje

LOŠKI POTOK - V soboto, 26. oktobra, so člani SKD Loškega Potoka pripravili srečanje članstva in širše z državnim poslancom Benjaminom Henigmanom, ki bo na bližajočih se volitvah ponovno kandidiral v državni zbor. Dobro pripravljen večer pa so popestrili Prifarski muzikantje, ki so pretežni del večera z izvajanjem starih, že skoraj pozabljenih ljudskih, pesmi spremenili v prvovrstno kulturno doživetje.

Zborovanje je odprl ožji član vodstva potoške stranke Mirko Kordiš. Kratko vizijo stranke pa je predstavil g. Henigman, ki jo lahko razdelimo na naslednje sklope: za odločno politiko, za sredno družino, za pošten gospodarski red in varno deželo. Med drugim je dejal: "Loški Potok in Potočane sem kar vzljudil v teh letih. Občudujem vztrajnost mladih, ki jih kot štoparje večkrat naložim v Ljubljani. Mladi mi zaupajo, da so razočarani in brez prave motivacije, saj vedo, da v svojem kraju ne morejo upati na zaposlitev in tako delim bojazen za njihovo bodočnost. Res je, da smo v kraju uspeli narediti nekaj cest, sedaj se gradi telefonija, kar pa je izredno malo v primerjavi z večjimi kraji. Prav zato bomo napeli vse sile za enakomeren razvoj vse tja do Kolpe. Prišel je skrajni čas, da se nekaj naredi tudi za dostojno preživetje zapostavljenega podeželja."

Ko je pozneje odgovarjal na postavljena vprašanja, se je v debato vključil tudi osilniški župan Anton Kovač, ki je poslancu izrekel vso podporo tudi v prihodnjem mandatu.

A. KOŠMERL

Izgnanci terjajo rešitev v letu

Bodo državni uradniki rabili 35 let, da bodo rešili le 1622 zahtevkov izgnancev in beguncev iz sevniške občine? Kdo hoče preimenovali Majcnovo ulico v Ljubljani?

ŠENTJANŽ - Preteklo nedeljo so v KS Šentjanž spet praznovali krajevni praznik v spomin na junaški boj in smrt Milana Majcna in Jančija Mevžlja v Murencah pred 55. leti. Po odprtju mrliške vežice je 82-letni Alojz Flajs pri mostu na Hinji odkril kamen med nekdanjim nemškimi rajhom in fašistično Italijo. Na težke čase okupacije in življenje ob meji sta obudila spomin domačin Janez Šuštaršič in partizanski poveljnik Lojze Lenič. Zapela je moška vokalna skupina iz Krmelja.

V nabit polni kulturni dvorani v Šentjanžu sta zatem spregovorila in krajanom čestitala za praznik tudi minister za promet Igor Umek in sevniški župan Jože Peterneel, domača dramska skupina pa je pod vodstvom Anice Groznik uprizorila pester spored. Zatem so na procelju dvorane šentjanski učenci odkrili spominsko znamenje izgnancev in beguncev, delo akademske slikarke Katarine Toman.

Predsednik KO Društva izgnancev Šentjanž, prof. Janez Kos, je za klen govor, v katerem je ostro ošvrknil počasnost državne birokracije pri reševanju njihovih zahtevkov, potem ko jim je država priznala status vojnih žrtev, dobil močan aplavz in številni so mu na koncu slovesnosti še stisnili roko.

"Pri zdajšnji hitrosti reševanja naših zahtevkov bodo potrebovali v Ljubljani kar 35 let, da bodo pregledali in rešili 1622 zahtevkov, ki smo jih vložili sevniški izgnanci in begunci. V imenu šentjanske organizacije izgnancev in beguncev izražam globoko ogorčenje nad takim zavlačevanjem. Mi ne moremo več čakati, saj je povprečna starost izgnancev in beguncev 71 let. Komu bo čez nekaj let še mogoče izdati odločbe?! Državna uprava, ki je sposobna vsako leto pregledati kak milijon davčnih napovedi in v treh mesecih izdati prav toliko odločb o odmeri davka, naj bo sposobna v enem letu pregledati in rešiti

28.381 zahtevkov za priznanje statusa vojne žrtve.

Kos je rekel, da so šentjanci zgroženi, ko berejo o predlogu, da naj bi ulico v Ljubljani, ki nosi ime Milana Majcna, preimenovali. "Sprajšujemo se, kakšni so ti ljudje, ki to predlagajo in skušajo zabrisati spomin na junaka, ki mu je celo nemški okupator ob njegovem pogrebu izkazal vojaške časti?!"

P. P.

Plače zdravnikov

Kako so jih plačali v sevniskem zdravstvenem domu za čas stavke?

SEVNICA - Direktor sevniskega zdravstvenega doma, dr. med. Zeljko Halapija, je občinskemu svetniku Albinu Ješelniku (LDS), ki je želel dodatno pojasniti, kdo in v kakšni višini je zagotavljal sredstva za plače zdravnikom za čas stavke, posredoval sklep, ki ga je izdal 25. aprila. Vsem zdravnikom in zobozdravnikom v ZD Sevnica so tako za čas stavke v marcu in aprilu zmanjšali v skladu z dnevno delovno obveznostjo izplačilo plače za 3 ure, tako da so posamezniku obračunali dnevno 5 ur delovnega časa za opravljene zdravstvene storitve v okviru redne delovne obveznosti. Tako določeni način obračuna plač za marec in april pa so na podlagi tega sklepa izvedli s poračunom skupnega zmanjšane štela 51 ur v dveh zaporednih mesečnih obdobjih, pri izplačilu za april so poračunali 25, pri obračunu plač za maj pa 26 ur.

SAMOPRISPEVEK ZA MRLIŠKO VEŽICO V VELIKEM GABRU?

VELIKI GABER - Kot nam je povedal dolgoletni, zdaj že bivši predsednik sveta krajevnega skupnosti Veliki Gaber, Anton Fortuna, so se v novem vodstvu KS (predsednik sveta KS je zdaj Andrej Sever) odločili, da bodo v nedeljo, 10. novembra, hkrati z državnoborskiimi volitvami, v KS Veliki Gaber izvedli referendum za uvedbo 1,5 odstotnega krajevnega samoprispevka za izgradnjo mrliške vežice. Zadnji krajevni samoprispevek v tej KS je potekel konec leta 1994.

PLOČNIK NA PRVOMAJSKI ŠELE LETA 1997?

SEVNICA - Občinski oddelek za okolje in prostor je s pomočjo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, ki se zbira v skladu s stavbnimi zemljišči, letos med drugim sofinanciral preplastitev pločnika od TVD Partizana do Glavnega trga in ob sodelovanju občanov tudi asfaltacijo Kvedrove ulice nad diskontom Orange. Denar so rezervirali tudi za dokončanje javne razsvetljave na Planinski ulici in preplastitev ulic v Naselju

"Za dom je bil kvas moje delo!"

Z novinarske konference podružnice Slovenske ljudske stranke v Trebnjem - A. Metelko o svojem dosedanem delu v parlamentu - Bo dobil še tretji mandat za poslanca?

TREBNJE - "Dom starejših občanov v Trebnjem je bil že v programu SLS oz. SKZ, ko je bil njen član tudi sedanji trebanjski župan. Ne bom rekel, da nima zaslug tudi gospod Pungartnik, kvas za to nalozbo pa je vendarle pomenilo moje delo v državnem zboru," je na novinarski konferenci trebanjske SLS izjavil inž. Alojzij Metelko, dosedanji poslanec in vnovič kandidat za to funkcijo.

Metelko je podrobno opisal, kako je z lobiranjem uspel, da je

Alojzij Metelko

državni zbor "prisilil" ministrstvo za družino, da je trebanjski dom končno prišel v republiški proračun vsaj s 35 milijoni tolarjev.

Po Metelkovem mnenju bi bilo potrebno, da bi bila SLS v naslednjem mandatu v vladi, pričakuje pa, da bodo na novembrskih volitvah dobili 5 do 10 mandatov več od sedanjih 10. "Pravičnost, poštenost, nepodkupljivost, je naš slogan," pravi Metelko, med svoje večje delovne uspehe pa poleg lobiranja za denar za državne

ceste pa šteje, da so v odboru za finance, katerega član je bil, dosegli, da HKS ne plačujejo davka na dohodek, to pa pomeni 60 milijonov tolarjev letno. Metelko je za postopen prehod v EU, s čim daljšim prehodnim obdobjem in proti takšni spremembi ustave, ki bi omogočala, da bi tujci kupovali našo zemljo.

Na vprašanje, kaj meni o najhujšem konkurentu kot kandidatu za poslanca, Metelko pravi, da sta s Cirilom Pungartnikom zdaj v obratnem položaju kot ob lokalnih volitvah, ko je Pungartnik prepričljivo zmagal. Metelko in predsednik trebanjske podružnice SLS, Tone Strah, se zanašata na stabilno volilno bazo SLS, Metelko pa še dodaja, da je takrat župan dobil vse leve glasove, tokrat pa bodo ti razpršeni med številnimi kandidati. Naposled, če bi bil sedanji župan izvoljen, bi to pomenilo nove volitve, nove stroške, so prepričani v podružnici SLS Trebnje.

P. P.

PROTISKRAJNEŽEM - Na tribuni LDS v kulturni dvorani sevniskega GD se je predstavil tudi kandidat sevniske LDS za poslanca Andrej Štricelj (ob Partljiču).

NAMESTO CERKVENEGA CIVILNI POGREB

ŠENTJANŽ - Zaradi poteze šentjanskega župnika, ko pred kratkim ni dovolil cerkvenega pokopaja in zvoniti umrli ženi iz šentjanskih hribov, ker pokojnica zadnja 3 leta ni (več) obiskovala cerkvenih obredov, smo v šentjanskem koncu slišali kar nekaj komentarjev. Rdeča nit teh je vendarle bila tudi olajševalna okoliščina za župnika, da dušni pastir ne bi smel "nasesti in ravnati po vaških govoricah", češ da naj bi bila takšna volja verne pokojnice. Domačini pravijo, da so sicer civilni pogreb pokojnice lepo opravili in jo pospremili na zadnjo pot tudi s slovensko pesmijo, vseeno pa le ostaja grenak priokus, saj je bila pokojnica dolgoletna vernica.

NOVA MRLIŠKA VEŽICA - Po maši v župnijski cerkvi se je predsednik sveta KS Šentjanž Milan Jamšek zahvalil krajanom za sodelovanje in prispevek 36.000 tolarjev po gospodinjstvu za novo mrliško vežico, ki jo je v pičlih 3 mesecih zgradilo SGP Posavje Sevnica. Vežica je stala blizu 20 milijonov tolarjev! Jamšek je zatem podelil priznanje KS predsedniku gradbenega odbora Andreju Repšetu, medtem ko je župnik Janez Cevc blagoslovil vežico in s tem je bila uradno odprta. (Foto: P. Perc)

ZAHVALE - Predsednika svetov KS Tržišče Marjan Jamšek (na desni) in Rudi Dobnik KS Krmelj sta pretekli petek v Gabrijelah prerezala vrstico (na posnetku) in s tem odprla okrog 3,5 km ceste, ki so jo pretežno zgradili krajan Polja. Predsednik gradbenega odbora Branko Poljanec se je med drugim zahvalil za pomoč Jamšku in KS Tržišče, poslancu Tonetu Anderliču za pomoč pri demografskem tolarju, Francu Povšetju in Janezu Radeju z novomeškega cestnega podjetja. Jamšek se je zahvalil še sevniskemu županu Jožetu Peterneelu, še posebej pa poslancu Anderliču, da ni bilo čutili meje med KS Krmelj in Tržišče. (Foto: P. P.)

DOBRA STOTNJA SEVNIŠKIH STAROSTNIKOV NA SREČANJU - V jedilnici Lisce je bilo na sobotnem srečanju starostnikov, starih nad 75 let, preko 100 udeležencev. Najprej jih je pozdravila predsednica sevniske OO Rdečega križa Simona Jakš, zatem pa so jim še obilo trdnega zdravja na jesen življenja zaželeli sevniški župan Jože Peterneel, župnik Ciril Slapšak, podpredsednica sevniskih upokojencev Zlata Vintar in predsednik sveta KS Sevnica Zvone Tuhtar. Predsednik KO RK Zdravko Stopar je predstavil kandidatko za Slovenko leta Marijo Jazbec, direktorico Inpleta, prvo Sevnčanico, ki kandidira v 9 letih te Janine akcije. Kulturno-zabavni spored so pripravili učenci sevniske glasbene šole in tudi upokojenci sami. (Foto: P. Perc)

DOLENJSKI LIST

Večja veljavnost duhovnemu delu

S tribune sevniske LDS - Številna vprašanja izgnancev za ministra Ropa - Sodeloval tudi pisatelj in poslanec Tone Partljič in kandidat za poslanca Andrej Štricelj

SEVNICA - Predvsem izgnanci in drugi upravičenci do pravic iz t.i. vojnih zakonov so na tribuni sevniske LDS zastavljali povsem konkretna vprašanja ministru za delo, družino in socialne zadeve mag. Tonetu Ropu, na katera bi sicer lažje odgovoril kakšen od državnih sekretarjev v tem ministrstvu.

Ministra Ropa pa so v luči njegovega pojasnjevanja aktualnih ukrepov pri ohranjanju delovnih mest, ki da je ena prednostnih nalog njegovega programa, spraševali, ali to velja tudi za delovna intenzivna, tekstilna, manjša podjetja z okrog 100 zaposlenimi, ki za manjši kraj pomenijo toliko kot Planika za Kranj. Rop je odgovoril pritrdilno, poudaril

pa je, da sta prihodnost podjetij in socialna varnost v največji meri le odvisna od vodilnih ljudi v podjetjih.

Poslanec državnega zbora in pisatelj Tone Partljič je dejal, da Slovencem manjka humorja in vedrine, da bi humoristi morali imeti boljše plače kot poslanci. Izrazil je začudenje, da se je v Sloveniji toliko intelektualcev obrni-

lo na desno in da bi se vsem slabo pisalo, če ne bi imeli pisateljev tudi na levi in v LDS. Partljič je pohvalil delo ministrstva za šolstvo, ker je s pomočjo šolskega tolarja na Slovenskem zgradilo od leta 1992 toliko šol, kot se nikoli od časov Marije Terezije. Ob tem, ko smo toliko dali za šolstvo (letos naj bi bilo to prvič več kot 100 milijard tolarjev), za fasade, je zdaj po Partljičevih besedah na vrsti še vsebina, da bomo dali veljavo duhovnemu delu!

P. P.

Trebanjske iveri

"KUPČKANJE" - Predsednik posebne komisije za izbor prevoznika šolarjev, svetnik SDS Jože Vencelj, je na zadnji seji trebanjskega občinskega sveta odločno zavrnil očitke svetnika SLS Boža Kravcarja, da bi pri izboru najboljšega ponudnika šlo za "kupčkanje oz. nečiste igre", ampak da domači zasebni prevozniki v konkurenci z Gornjanci zvečine niso uspeli, ker so (zopet) nastopili neenotno. Naposled pa je omenjena komisija uspela znižati ceno šolskih prevozov s 25 na 16 milijonov tolarjev, s čimer je bil dosežen tudi osnovni namen njene ustanovitve. Kdo je kriv, da zasebnikov, kot se ti pritožujejo, sploh niso obvestili, da jih tokrat niso izbrali za prevoz šolarjev, bi pa tudi lahko že ugotovili in se jim vsaj z zamudo opravičili.

Sevniški paberki

PRIZNANJA - Svetnica ZLSD Breda Mijović je na zadnjem zasedanju sevniskega občinskega sveta menila, da bi morali poiskati zaslužne krajanke, ki bi jim podelili občinska priznanja iz več, ne le iz treh krajevnih skupnosti, njen kolega Jože Kunšek (SLS) pa se ni strinjal, da njihov edini predlog iz KS Zabukovje ni bil upoštevan, češ da je kandidat prestar. Svetnik Stane Kokove iz občinske komisije za odlikovanja je Kunško odvrnil, da je bil njihov predlog utemeljen tudi z navedbo, da je kandidat "dolgoletni predsednik gasilskega društva", komisiji pa je znan podatek, da omenjeno društvo deluje komaj poldrugo leto...
LOBIRANJE ZA GOSPODARSTVO - "Kot občinski svetniki si ne moremo zatiskati oči, da se nam sesuvajo firme. Vlada ni kaj dosti naredila za razbremenitev delovno intenzivnih panog... Tudi o gospodarstvu občine bi se morali pogovarjati in zanj vsaj lobirati," je menil svetnik ZLSD Franc Pipan na zadnjem občinskem svetu, ko je ocenil, da v omenjeni panogi le še Lisca količkaj uspešno posluje, ostalo "pa se sesuva". Predlagal je sestanke z direktorji, čeprav to ni več v duhu časa.

POPOLN CIRKUS - V sedanjem predvolilnem času so nalepili tudi plakati z obrazoma poslanca in kandidata Branka Janca in dr. Janeza Drnovška, premiera in prvaka LDS. Dan po tistem, ko so ju nalepili, je vmes posegla neznana roka in nalepila čez oba politika nov plakati. S kakšnim namenom se ne ve, znano pa je, da je novi plakat na veliko obveščal, da bo v krški diskoteki moški striptiz. Na neko oglasno mesto v Krškem so nalepili tudi plakati Združene liste. Krčanom ni bil dolgo na vpogled, ker je nekdo nanj pritisnil vabilo na cirkus, ampak tisti s klovnovi in čarodeji itd. Kakor koli že, eno z drugim je res popoln cirkus.

DOM UPOKOJENCEV - Potem ko so dolgo ugibali in v zadnjem času šušljali, kdo je prigrabil več denarja med gradnjo krškega doma upokojencev, je zdaj tudi javno znano nekaj imen, ki naj bi se pri gradnji posebej proslavila. Zoper domnevne dolgo-prstneže se bo verjetno ukrepalo z namenom, da bi kaj vrnilo. Dajte, dajte, kdaj je lisica vrnila ukradeni kokoš? Ali pa bo tokrat presenečenje?!

OSTRO - Krška ulica je prepričana, da so županu Danilu Šiterju podtaknili nekatera javna pisma o krški stvarnosti, katerih sopodpisnik je. Kdor tako prijeto igra na instrumente kot Šiter, ta ne piše tako brdavsasto, je prepričana ulica. Gre za to, ali ima ulica prav?

Novo v Brežicah

MOST JE IN GANI - V petek odprti most so očitno tudi že zaprli, saj so pred vstopom na most postavili ustrezen znak. Med tistimi, ki se ne strinjajo s sedanjimi razmerami, je brežiški zeleni Ivan Tomše. Na otvoritvi je tudi javno protestiral. Vprašal se je, kako je mogoče, da je promet na mostu enosmeren, čeprav je občinski svet izglasoval dvosmerni vožnjo. Tomšeta so ob velikem dogodku nekako preslišali, zato pa se je potem nekajkrat peljal po mostu v prepovedano smer. Da so z mostom taki zapletli, je kriv seveda Franc Jožef. Zakaj pa ni pred 90. leti razmislil, kako bodo vozili avtomobili s kranjske strani čez Savo v Brežice na štajersko.

KNJIGA ZA KUČANA - Na Pohodu po poteh Brežiške čete na Sromljah so pričakovali tudi Milana Kučana. Predsednika države ni bilo. Kam je odšel v soboto dopoldne, ve najbolje on sam. Ni pa znano, ali ve tudi to, da je ostal brez velikega darila. Na prireditvi bi mu namreč izročili veliko torto-knjigo, ki so jo zelo pozornostno naredili prav za prvega človeka Slovenije. Knjiga zdaj ne bo čakala predsednika. Mogoče pa ga bo čakala ob letu nova, dopolnjena izdaja.

POVEZAVA - "Most povezuje dve pokrajini," je rekel minister Umek ob otvoritvi brežiškega mostu. Domačini se bojijo, da bo prav zaradi mostu prišlo do novih zaostritev, saj imajo štajerci bližje na Kranjsko kot Kranjci na Štajersko. To je res samo na prvi pogled, a za vročo kri je dovolj.

ZARADI UMIKANJA V JAREK

LOG - 16. oktobra ob 8.45 se je na magistralni cesti Drnovo, izven naselja Log, zgodila prometna nesreča zaradi prehitvevanja neznanega voznika. V prometni nesreči sta se dve osebi poškodovali, na vozilih pa je nastalo za okrog 1.500.000 tolarjev škode. 35-letni Š. F. iz Sevnice je z bmw-om vozil po magistralni cesti iz smeri Vrhovega proti Drnovem. Ko je pripeljal izven Loga, je na ravnem delu ceste videl, da je nekdo z golfom začel prehitovati lado samaro. Ko je Š. F. opazil, da bo prišlo do trčenja, je začel zavirati in se umikati v desno, na utrjeno peščeno banko. Ker je zapeljal skrajno desno, je z avtom zdrsnil v jarek, kjer se je po 14 m prevrnil na streho. Neznani voznik z golfom pa se je, ne da bi nudil pomoč udeležencem, odpeljal naprej proti Vrhovem. Sopotnica v bmw-ju, 34-letna Š. I., in voznik sta dobila sledi poškodb.

- Vsakomur se najbolj poda tisto, kar je prav njemu lastno. (Cicero)
- Visoko izobraženost dokazujemo tako, da največje stvari povemo na najenostavnejši način. (Emerson)

Premalo za vsa revna usta

Srečanje aktivistov RK in krvodajalcev - "Mnogim težje kot Sloveniji"

BREŽICE - Tu so ob 130-letnici Rdečega križa pripravili območno srečanje aktivistov in prostovoljnih krvodajalcev. Zbrane sta poleg vodstva brežiškega Rdečega križa in gostov pozdravila brežiški župan Jože Avšič in Darja Horvat, namestnica generalnega sekretarja Rdečega križa Slovenije. Na prireditvi so podelili priznanja in značke, med drugim tudi za 55-kratno darovanje krvi. V kulturnem in zabavnem programu so nastopili osnovnošolci in glasbenik Vilko Urek.

Kot je dejala Darja Horvat, je Rdeči križ Slovenije kot organizacija v samostojni državi resda star šele 5 let, vendar ima mnoge izkušnje in evropsko primerljive delovne uspehe. "Smo dobro pripravljene. Vendar za številna naša vrata, žal nikoli ne bomo imeli zadosti polnih skladišč hrane in oblačil. Obrachamo se za pomoč na številne tuje donacije, za katere menimo, da so bogatejše. Žal je mnogim območjem bistveno težje, kot je nam v Sloveniji."

Darja Horvat na srečanju RK v Brežicah

Kot aktivisti moramo razumeti, da mi še vedno zelo lepo živimo in da naj tujo pomoč dobijo tisti, ki so bolj potrebni od nas," je predlagala namestnica generalnega sekretarja RKS.

Kot je dejala, je tako razvito krvodajalstvo, kot je v Sloveniji, zavidanja vredno. "Rdeči križ ne bi mogel uresničiti programa, če ne bi imel v svojih več kot 1.200 krajevnih organizacijah toliko tako požrtvovalnih aktivistov, ki se razdajajo za tiste, ki jim je potreben pomoči," je dejala Horvatova. Posebej se je zahvalila županu in vodstvu občine Brežice za razumevanje in pomoč. "Brez podpore vseh dejavnikov bi bilo težko. Tudi dobra volja brez finančnih sredstev žal ni vedno dovolj," je priznala.

L. M.

PO POTEH BREŽIŠKE ČETE - V okviru prireditve ob brežiškem občinskem prazniku je Športna zveza Brežice skupaj s Planinskim društvom Brežice in okrožno borčevsko organizacijo organizirala vsakoletni, tokrat že 20., pohod Po poteh brežiške čete. Osrednja slovesnost ob otvoritvi je bila v Sromljah, od koder je tudi posnetek. Na prireditvi, ki so se je udeležili tudi najvišji občinski predstavniki, so v kulturnem programu sodelovali domači moški pevski zbor, godba na pihala Loče, folklorna skupina KUD Oton Župančič iz Artiče ter učenci OŠ Artiče. Poleg pohoda so v sklopu prireditve organizirali športna tekmovanja, udeležencem pa so podelili tudi spominske značke. (Foto: L. M.)

Država bi rada služila z bolniki

14. november mednarodni dan boja proti sladkorni bolezni - Dejavno posavsko društvo diabetikov - Priznanje predsedniku Ivanu Živiču - Z društvom je bolezen manj težka

BREŽICE - Štirinajsti november je mednarodni dan boja proti sladkorni bolezni. V Posavju je po doslej zbranih podatkih 2.200 ljudi, ki so boleli za sladkorno boleznijo, kar pomeni, da je 4 do 5 odst. prebivalstva brežiške občine t.i. sladkornih bolnikov. Od teh jih je vključenih trenutno 625 v Društvo za boj proti sladkorni bolezni Posavje - Brežice. Predsednik tega društva je upokojeni Ivan Živič iz Globokega, ki so mu kot zavzetemu organizatorju dejavnosti tega društva in kot dejavnemu na mnogih področjih v krajevnih skupnosti in v občinskih ustanovah izročili ob letošnjem brežiškem občinskem prazniku občinsko oktobrsko priznanje.

Po Živičevih besedah društvo dobro sodeluje z ustreznim dispanzerjem v brežiški bolnišnici ter z zdravstvenima domovima v Krškem in Sevnici. Med imeni, ki jih v povezavi z delovanjem društva Živič omenja najpogosteje, so dr. Vanda Kostevec-Zorko, medicinske sestre Breda Koritnik, Mojca Švab in Vika Maksič ter Simona Jakš iz sevnice in Herman Pregelj iz krške društvene pisarne. Zato je po Živičevih besedah priznanje, povezano z delovanjem društva za boj proti sladkorni bolezni, nujno dati tudi omenjenim in drugim sodelavcem. "Mnogo jih je, ki nas razumejo, ki nam pomagajo in tega ne naredijo s slabo voljo," je hvaležen Živič.

Slednji nedvomno opravlja glavno organizacijsko poslanje v društvu. "Naš cilj je vključiti na našem območju v društvo vsaj polovico vseh bolnikov. Tem lažje je, če so organizirani, saj povežemo več zvedo tudi o bolezni. Vemo, da se da veliko vplivati na to, kako

močna bo sladkorna bolezen. Res pa je, da je potrebna samodisciplina. Vsemu, brez česar ne bi smeli biti bolniki, je namenjeno tudi izobraževanje. Tu je na voljo tudi strokovna literatura. Zaradi vsega tega je primerno biti član

Ivan Živič

Krško tudi mesto knjig in piscev

Če Krško poznajo po propadanju (gospodarstva), se o njem širijo tudi spodbudnejši glasovi - Kulturniške akcije založbe Opus - S. Mavsar: "Visoka napetost" o malem mestu

KRŠKO - Če Krško Slovenija pozna po propadanju (gospodarstva) in po tem, da se mesta in občine nekako drži smola, ko načrtujeta svoj hitrejši razcvet, po drugi strani drži, da se o Krškem širijo tudi bolj veseli glasovi. Med tistim, kar naj bi vneslo občutek, da vendarle gre vse dobro, so vsekakor kulturniške akcije krške založbe Opus in Silva Mavsarja, ki založbo vodi in je v njej urednik. Te dni je prišla iz tiska Opusova knjiga-koledar. Od običajnih rokovnikov jo loči to, da jo je urednik in oblikovalec Silvo Mavsar opremil s mislimi in pregovori, katerih rdečo nit je strnil v naslov Sreča za vse dni v letu. "Med slovenskimi mislimi je tudi nekaj ljudskih misli in pregovorov, ki jih je zbral že Trdina," je natančen Mavsar. "Izbral sem predvsem optimistične, pozitivno naravnane citate in misli, kajti ta koledar naj bi spremljal ljudi skozi celo leto, v katerem pa se nam zgodijo po večini slabe stvari, ob ozirajo imamo veliko skrbi, problemov."

Petnajste decembra bo izšla pri založbi Opus nova knjiga, pesniška zbirka Tamara Vonta z naslovom Sončni mrk gospod, v kateri bo zbranih okrog 60 dosedanjih njenih pesmi. "Tamara Vonta na zelo svež, svojstven, dokaj sodoben način izraža svoj odnos do sveta," meni Mavsar.

Mavsar je prepričan, da s kulturnimi dejavnostmi, s publikacijami, ki izhajajo pri Opusu kot krški in edini posavski založbi, pripomore k pozitivnemu glasu Krškega. Opus nosi v Slovenijo, kjer je vse bolj poznana založba, tudi pozitiven vidik Krškega. Teh dejanj se je nabralo kar nekaj. Prav letos sta naokrog dve desetletji od njegovih začetkov na literarnem področju in od tedaj, ko je dobil

za ustvarjanje nagrado ZKO. Prav zdaj nastaja tudi Mavsarjev roman z delovnim naslovom Visoka napetost. Govori o življenju malega slovenskega podeželskega mesta,

Silvo Mavsar

v katero poseže gradnja velikega objekta z visoko tehnologijo. Avtorjev namen je prikazati, kako je vdor tehnologije vplival na usode majhnih navadnih ljudi. V likih junakov se bodo bržčas prepoznali Mavsarjevi sodobniki.

L. M.

KRVODAJALSKE AKCIJE NOVEMBRA IN DECEMBRA

LJUBLJANA - Rdeči križ Slovenije organizira v novembru krvodajalske akcije. Tako bo akcija 7. novembra na Senovem, 8. v Krškem, 14. in 21. v Kozjem, 19. v Ivančni Gorici, 22. novembra v Dobropolju itd. Krvodajalske akcije bo Rdeči križ organiziral tudi v decembru, in sicer bodo 19. in 27. decembra v Laškem, 19. in 20. v Kočevju in 30. decembra v Ribnici.

KRČANI POKALNI ZMAGOVALCI

DOLENJA VAS - Krčani so se balinarnem mirnske Dane maščevali za poraz v zadnjem krogu ligaškega tekmovanja že na prvem naslednjem tekmovanju za pokal Dolenjske, ko so Mirnčane že v prvem krogu premagali kar s 13:2. Na svoji poti do naslova zmagovalca dolenjskega pokala so Krčani z malo sreče premagali tudi organizatorje tekmovanja - prvo moštvo Dolenje vasi. Končni vrstni red: 1. Krško, 2. Dolenja vas I, 3. Oaza Novo mesto, 4. Šentjanž, 5. Dolenja vas II, 6. Cestar, 7. Dana in 8. Krmelj. (R. M.)

NOV PARKIRNI PROSTOR

Na naši šoli smo se odločili, da bodo zgradili nov parkirni prostor. Grafi ga podjetje z Bizeljskega. Končan naj bi bil v enem mesecu, vendar z gradnjo zamujajo, saj je rok že skoraj potekel. Tudi za nas pešce, ki gremo domov tam mimo, je nevarno, da nas povozijo kakšen bager ali tovornjak. Tam naj bi parkirali delavci šole in starši, ki vozijo otroke v šolo. Ko bo parkirni rišče gotovo, pa bomo mogoče dobili še novo telovadnico, ki jo že vsi komaj čakamo.

LUCIJA VOLČANŠEK, 6. b. novim, krožek OŠ Artiče

TEDEN OTROKA V KRMELJU

Prejšnji teden je bil posvečen otrokom. Takrat smo se v šoli imeli lepo. Dobivali smo boljšo malico, učiteljicami in učiteljem smo se igrali razne igre in med poukom smo se pogovarjali, kakšna je šola in kako bi jo lahko izboljšali. Šola nam je celo omogočila, da smo si ogledali film, ker pa je kino le v našem kraju, sta prišli na ogled še učenci iz dveh drugih šol. Za najmlajše je bilo še nasploh poskrbljeno. Imeli so različne delavnice, mi starejši pa smo jim zaigrali igrice. V prejšnjem tednu se je odzval vabilu ravnateljice tudi znani psiholog dr. Vinko Škalar. Predaval je na temo Nemirni otrok. Ko to pišem, mi pridejo na misel otroci, ki živijo v revščini, vojni, brez staršev, ali so kako drugače ogroženi. Njim bi bilo treba v tem času posvetiti največ pozornosti.

DAVID GAMBETA 5. r., OŠ Krmelj

JEDRSKO ELEKTRARNO VKLJUČILI V OMREŽJE

KRŠKO - Jedrsko elektrarno Krško so 22. oktobra popoldne ponovno vključili v elektroenergetsko omrežje, potem ko so jo 18. oktobra preventivno ustavili zaradi manjših pomanjkljivosti v sekundarnem delu. V času, ko ni obratovala, so omenjene pomanjkljivosti odpravili.

društva, ne pa zato, da se plačuje članarina," pravi Živič.

Predsednik posavskega društva za boj proti sladkorni bolezni tudi opozarja na precejšnje dodatne stroške, ki jih imajo ti bolniki zaradi svoje bolezni. Tako je diabetična hrana vsaj za polovico dražja od običajne, veliko stanejo zdravila, obutev ipd. Za nameček je država nenaklonjena bolnikom, saj je pred časom predpisala uvozno carino celo za insulin, kar je pozneje po protestih sicer preklicala. Zaradi opisanega se prenekateri diabetik mukoma prebija iz meseca v mesec, posebej še, če so s sladkorno boleznijo povezane še druge izrazite zdravstvene težave.

Društvo za boj proti sladkorni bolezni Posavje - Brežice je pred-

• Društvo za boj proti sladkorni bolezni Posavje - Brežice bo organiziralo 16. novembra v Termah Čatež srečanje pod pokroviteljstvom Term Čatež.

lani ob pomoči več dobrih posameznikov in ustanov poceni pridobilo prostor v Brežicah v Gubčevi ulici v nekdanjem domu letalcev. Društvo verjetno spada med najbolj dejavne v Sloveniji, kar med drugim potrjuje tudi zahvalna listina slovenske zveze društev za boj proti sladkorni bolezni.

M. LUZAR

Prostor Forumu ustvarjalcev kulture

Prošnja mladih zelenih Slovenije

BREŽICE - Mladi zeleni Slovenije so skupaj z regijskim odborom mladih zelenih Posavja napisali pismo, ki ga namenjajo predvsem županu brežiške občine Jožetu Avšiču in občinskemu svetu Brežice in v katerem prosijo za ponovno odprtje prostorov Forumu ustvarjalcev kulture (FUK) Brežice. Kot so navedli v pismu, so se med oktobrskim izobraževalnim tečajem v Krškem seznanili s problemom, ki je nastal z zaprtjem prostorov.

"Ker mladi zeleni Slovenije menimo, da mladi nujno potrebujemo prostore za druženje, ustvarjanje, glasbo, vas prijazno naprošamo, da še enkrat razmislite, ali je bilo zaprtje prostorov FUK-a res potrebno. Naj vas opozorimo, da se je v Brežicah po zaprtju omenjenih prostorov pojavil velik problem, in sicer: v Brežicah je med mladimi vedno več drog. Ne trdimo, da je glavni razlog prav v zaprtju prostorov, vendar so nam mladi kolegi iz Brežic povedali, da je bil ta problem prej veliko manjši."

Mladi zeleni v pismu tudi navajajo, da so se s člani posavskega regijskega odbora prepričali, da je "ponudba aktivnosti za mlade v Brežicah žal nična ali pa zelo pičila, prav zato pa so mladi večinoma po gostilnah, barih in 'kafičih'. "Ali je to res tisto, kar si želimo?" zaključujejo pismo županu in občinskemu svetu mladi zeleni Slovenije skupaj s posavskim regijskim odborom.

MAGYAR IN VENE - V Kulturnem domu Krško so 18. oktobra odprli razstavo del slikarke Silve Magyar (na sliki levo) in kiparja Petra Veneta (desno) iz Sevnice. (Foto: M. Vesel)

Inles povečal izvoz za štirikrat

Dosegli realizacijo prodaje izpred petih let - Ohranitev Inlesa je za ribniško občino izrednega pomena - Močno navezani na nemški trg - Največ delajo po naročilu

RIBNICA - Ribniški Inles, ki je eden največjih slovenskih proizvajalcev oken in vrat, je še edino veliko podjetje v ribniški občini. Trenutno zaposluje 940 delavcev ter preko 100 pogodbenih delavcev, ki pokrivajo potrebe zaradi povečanja izvoznih naročil v glavni jesenski prodajni sezoni.

Z velikimi napori vseh zaposlenih je Inlesu v zadnjih petih letih uspelo povečati izvoz za štirikrat ter tako ponovno doseči prodajo izpred petih let. Preko 80 odst. proizvodnje prodajo na zahtevnih zahodnih trgih in 20 na domačem trgu ter trgih bivše Jugoslavije in bivše Sovjetske zveze. So eden največjih izvoznikov slovenske lesne industrije. Njihov izvoz na zahod je usmerjen izključno na trge Nemčije, Avstrije in severne Italije, kar 80 odst. tega izvoza pa predstavlja izvoz v Nemčijo, kamor so samo v preteklem letu izvozili preko 100 tisoč oken. Celotna prodaja Inlesa je v preteklem letu obsegala 72 milijonov mark, pri čemer je znašal delež od prodaje na zahod 58 milijonov mark.

Inlesov izvoz predstavlja izključno izdelke po naročilu in merah, kar pomeni veliko manjših naročil v unikatni izvedbi in merah za enkratnega kupeca z zelo kratkimi dobavnimi roki. Za svoje izdelke imajo v tujini pridobljene mednarodno veljavne certifikate, prav sedaj pa se pripravljajo tudi za pridobitev nemškega RAL zna-

ka kakovosti. Zaradi dosežene kakovosti svojih izdelkov je Inles lahko v Nemčiji opremil številne javne objekte, pri čemer je bila, kot pravijo v Inlesovem oddelku za trženje, ob veliki konkurenčni ponudbi Inlesova prednost poleg konkurenčnih cen predvsem široka paleta programov in izvedbenih tipov.

Da je uspel povečati izvoz za 400 odstotkov je moral Inles ogromno investirati v trg, pa tudi proizvodnjo. Tako so lani postavili novo robotizirano proizvodno linijo z elektrostatskim nanašanjem premazov, ki je podjetje stala 3,5 milijona mark, letos pa so, zaradi sprememb trenda na zahodnem trgu v smeri večanja prodaje PVC oken, investirali 1,5 milijona mark za proizvodnjo PVC oken, ki jih bodo letno lahko naredili v dveh izmenah do 60 tisoč. Skokovit razvoj obsega izvozne prodaje (v

• Delavci ne bomo plesali tako, kot skuša igrati Goslar, in ne peli, kot želi Čuk. (Delavska enotnost)

petih letih jim je uspelo povečati število zahodnih kupcev od 30 na preko 450) ter investiranje v osvajanje novih programov, trženje (skupaj s firmo Lesco iz Münchna, ki je Inlesov generalni zastopnik za Nemčijo in deloma Avstrijo, so vzpostavili potniško mrežo, ki jo še dograjujejo) in razvoj konkurence pa sta zaradi omejenih finančnih sredstev in kadrov povzročila, da je morala tovarna Inles Smreka v Loškem Potoku v stečaj in da se je opustilo proizvodnjo sobnih vrat v Ribnici.

V sedanjem trenutku je eden najpomembnejših problemov podjetja pomanjkanje lastnih virov financiranja tekočega poslovanja, ki so ga povzročile zapletenosti obratnega premoženja podjetja v obdobju osamosvojitve (z nastankom vojne na Balkanu je Inles izgubil 80 odst. prejšnjega trga in 10 milijonov mark likvidnih finančnih sredstev, nanj pa je padlo tudi za 3,5 milijonov mark dolga nekdanjega Inlesovega podjetja na Hrvaškem) in izguba v poslovanju kot odraz zaplomb in stroškov prestrukturiranja, svoje pa k temu prispevata tudi podcenjen tečaj tolarja in visoke obresti. Ker ocenjujejo, da je leto 1995 pomnilo konec rasti letne prodaje oken v Nemčiji, ki je največji evropski trg oken in vrat, in se bo zato boj na zahodnem trgu še zaostroval, bo Inles poleg lastnih prizadevanj za obstanek in nadaljnjo rast potreboval tudi podporo lokalnega in državnega okolja. Nanjo pa v Inlesu tudi računajo, saj je njegov obstoj za ribniško občino, ki se približuje 30-odstotni brezposelnosti, izrednega pomena.

M. LESKOVŠEK-SVETE

prostore za enoti v Dolenjskih Toplicah in Bršljinu.

A. B.

USPEŠNA BANKA - Vodstvo Dolenjske banke, edine slovenske banke starejšega datuma, ki je olastninjena in v večinski lasti fizičnih oseb. V Sloveniji je Dolenjska banka na osmem mestu, med kakimi 200 bankami v srednji Evropi pa je med 30. in 40. mestom. (Foto: A. B.)

Kako kaže na borzi?

Gibanje tečajev delnic na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev v preteklem tednu ni bilo več tako razveseljivo kot v obdobju od konca septembra do sredine oktobra. Splošna značilnost trgovanja so bili padajoči tečaji, tako da se je večina delnic pocenila. Sam padec tečajev ne bi bil pevec zaskrbljujoč, saj je po obdobju hitre rasti tečajev mnogo takih, ki želijo vnovčiti svoje dobičke, zato je borzne posrednike bolj skrbel zelo zmanjšan obseg trgovanja, saj je bil nekateri dni promet izredno skromen. Zelo velik vpliv na trg pa je imelo tudi dejstvo, da se obe borznoposredniški hiši, preko katerih trgujejo tuji kupci, skorajda nista pojavljali na strani nakupov, kar nam je lepo pokazalo, kako premalo je slovenskega kapitala.

Čeprav so borzni posredniki večino tedna tarnali nad padajočimi tečaji, se je v petek čez noč vse obrnilo na glavo in tečaji so spet rasli. Najbolj trgovana delnica je ponovno bila delnica SKB banke, katere tečaj je zdrnil vse do 35.700 tolarjev, vendar se je že dan kasneje povzpela nazaj na 40.000 tolarjev. Velikemu interesu za te delnice, poleg dejstva, da je tržna cena delnic precej nižja od njihove knjigovodske vrednosti, botruje tudi novica, da namestitev delnice SKB banke uvrstiti na Londonsko borzo, kar bi dalo

delnici nov polet.

Med nebančnimi delnicami so večjo tržnost izkazovale še delnice Leka, Kolinske in Term Čatež, ki pa so vse izgubile nekaj odstotkov svoje vrednosti. Tudi najbolj prometna delnica na OTC trgu - delnica Mercatorja se je spet pocenila, saj se jo je dalo kupiti po cenah okoli 3.700 tolarjev, kar je razočaralo mnoge delničarje te družbe. Cena delnice se nikakor ne more obdržati nad nivojem okoli 4.000 tolarjev, saj se ob vsakem porastu cene pojavi večje število prodajalcev, ki potisnejo ceno navzdol, tako da delnice Mercatorja ostajajo ene od najbolj podcenjenih (glede na njihovo knjigovodsko vrednost) na borzi.

Na neorganiziranem trgu še vedno poteka trgovanje z delnicami nekaterih uspešnih podjetij, katerih kotacijo se pričakuje v bližnji prihodnosti, je pa res, da je ponudbe vedno manj, po drugi strani pa delnice niso več pretirano poceni, saj so se do sedaj dražile skorajda iz dneva v dan. Še vedno so precej iskane delnice Krke, katere odkupujemo po ceni 12.000 tolarjev za delnice serije G in E oz. po ceni 6.000 tolarjev za delnice serije B.

MARJETKA ČIČ

Dolenjska borznoposredniška družba
Novi trg 5, Novo mesto
Tel.: (068) 323-553, 323-554

HIPOT PODALJŠAL CERTIFIKAT

ŠENTJERNEJ - Šentjernejški HIPOT je pred tremi leti pridobil mednarodni certifikat kakovosti ISO 9001, 21. oktobra letos pa je nemški presojevalec dr. Klaus iz DQS, ki v Nemčiji izda kar 70 odst. vseh certifikatov kakovosti, opravil ponovno presojo Hipotovih izdelkov, ki so razen malenkosti s področja oblikovanja zadovoljili vsem kriterijem. Podaljšanje veljavnosti certifikata ISO 9001 je za podjetje, ki prinese v šentjernejški proračun 30 odst. denarja od zaposlenih, zelo pomembno, saj jim omogoča onhraniti svoj položaj na evropskih in ameriških trgih, na katerih je v elektroindustriji izjemno huda konkurenca in brez ustreznih dokazil o kakovosti ni moč prodajati.

Dolenjska banka osma v Sloveniji

V devetih mesecih izpolnili 80 odst. letnih načrtov - Vsak dan pridobijo novega deponenta - Sodelujejo s 700 bankami v več kot 70 državah po vsem svetu

NOVO MESTO - Poslovni rezultati Dolenjske banke v devetih mesecih obetajo, da bo banka uspešno zaključila poslovno leto in najmanj dosegla zastavljene cilje za letos. V devetih mesecih so letne načrte izpolnili že 80-odstotno.

"V treh četrtnah leta je Dolenjska banka povečala obseg poslovanja za 26 odst., kar je visoko nad povprečjem bank v Sloveniji, ki so svoj potencial v tem obdobju povečale povprečno za 15 odst.," je na nedavni novinarski konferenci povedal direktor Franci Borsan. Bilančna vsota Dolenjske banke je ob koncu letošnjega septembra znašala 50 milijard tolarjev, kar to banko uvršča na osmo mesto v slovenskem bančnem sistemu. Tržni delež Dolenjske banke se je povečal z 2,6 na dobre 3 odstotke, na nekaterih področjih bančnega poslovanja pa je ta delež še večji.

"Letos je naša banka vsak delovni dan med pravnimi osebami pridobila novega deponenta. V devetih mesecih smo ustvarili 441 milijonov tolarjev dobička in tako že izpolnili 80 odst. letnega plana,

in to z enakim številom zaposlenih," je našteval Borsan. "Tako se nam res ni treba bati, da ne bi za letošnje leto izplačali vsaj 10-odst. dividend." Delnice Dolenjske banke od marca kotirajo na borzi, zaradi česar je lastniška struktura še bolj razdrobljena in se je število lastnikov banke povečalo iz 447 na 645.

Letos je banka navezala poslovne stike z okoli 200 novimi bankami po svetu in ima korespondenčne odnose že z okoli 700 bankami v več kot 70 državah.

Medtem ko je banka veliko pozornosti in denarja namenila širjenju bančne mreže, je letos večji poudarek na posodabljanju poslovanja. Tako so letos obnovili poslovalnice v Semiču, Straži, Trebnjem in deloma v Vinici, do konca leta pa bodo uredili še nove

TPV prodaja Renaultove avtomobile

Nov center TPV Avto prodaja Renaultove avtomobile

NOVO MESTO - V petek opoldne so slovesno odprli prodajno-servisni center TPV Avto, na katerega je Revoz prenesel vso novomeško prodajo osebnih in gospodarskih vozil iz Renaultovega programa.

"Že nekaj let se dogovarjamo, da bomo v TPV združili prodajo vozil, ki je doslej potekala v Revozu, in servis, ki je že ves čas v TPV," je povedal direktor TPV Vladimir Bahč. "Komerzialna politika Renaulta v Sloveniji je jasna: vloga Revoza, Renaultove hčere, je proizvajati in uvažati avtomobile in nadomestne dele zanje ter z njimi oskrbovati samostojne koncesionarje, ki jih potem prodajajo," je med drugim dejal komercialni direktor Renaulta Jean-Michel Sicre. "Neposredna prodaja končnim kupcem ni poslanstvo Revoza, to nalogo lahko podjetja, kakršno je TPV, ki poleg tega nudi kompletan servis od mehaničnih, kleparskih in ličarskih storitev do pranja avtomobila na enem mestu, izpolnijo bolje

PODPIS KONCESIJSKE POGODBE - Takoj po otvoritvi novega servisno-prodajnega centra TPV Avto sta komercialni direktor Revoza Jean-Michel Sicre (levo) in direktor TPV-ja Vladimir Bahč slovesno podpisala koncesijsko pogodbo. (Foto: A. B.)

kot mi. Lahko rečem, da je TPV z novo Renaultovo koncesijo, ki ustreza vsem normativom zkoncesije 2000, kakršne odpira Renault po vsej Evropi, daleč presegel naša pričakovanja."

Novi TPV-jev prodajno-servisni center ima 1.150 m² prostora, celotna naložba je veljala 2,3 milijona nemških mark, v centru pa dela 20 ljudi.

A. B.

**STOJIMO
ZA SVOJIMI
BESIEDAMI
ZA SLOVENIJO**

SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI

SKD

Lojze PETERLE

Čebele so lahko vedno za zgled

Z 10. srečanja čebelarjev trebanjske občine na Lanšprežu - Večja skrb zaščiti slovenskega medu in njegovemu trženju v tujini - 9 panjev zažgali na Veseli Gori

LANŠPREŽ - Tudi trebanjski čebelarji se v novejšem času soočajo s hudimi stresi v naravi, predvsem zaradi sodobnega intenzivnega načina kmetovanja, ki zelo obremenjuje življenje čebel, da postajajo vse manj odporne ter da podlegajo znanim in tudi novim boleznim in zajedalcem. Tako je pred 15 ali 20 leti izbruhnila stara bolezen huda gniloba čebelje zalege, nekoliko kasneje pa še čebelarjem dotle neznana varoza, ki je zdesetkala čebelje družine.

Trebanjsko čebelarstvo pa se je iz hude krize zlagoma le izvilo s pomočjo delovne skupine za razvoj čebelarstva pri trebanjski občini in mednarodnega programa FAO, ki ga je v to občino pritegnila Mara Rupena-Osolnik. Največjo pozornost so posvetili izobraževanju, tudi mladih čebelarjev v krožkih in osnovnih šolah. Terenski pregledi so po besedah predsednika ČD Trebnje, Jožeta Korbarja, pokazali kaj slabo sliko. Na pobudo stroke so obnovili precej čebelnjakov, s pomočjo pospeševalne službe pa je društvo nabavilo 620 AŽ panjev. S tem so se higienske razmere zelo popravile. Čebelarji v vseh treh družinah: Trebnje, Sentrupert - Mirna in Trebelno - Mokronog so letos izkoristili pomoč države in z znižano ceno sladkorja za zimsko krmiljenje čebel vsaj nekoliko omilili slab gospodarski položaj. Trebanjce motijo tudi nizke cene medu in

vprašljive kakovosti, ki ga dovolijo uvažati država in s tem zbija ceno slovenskemu medu. Trebanjski

• **Mara Rupena-Osolnik je poudarila, da so nam čebele res lahko za zgled in se s spominskimi čebelarjem in strokovnim sodelavcem. Miro Pavlin iz ČD Semič je na koncu srečanja spregovoril o zazimovanju čebeljih družin.**

čebelarji so za zaščito domačega medu izdelali posebno zaščitno znamko - etiketo in sprejeli dokaj

natančna merila za njeno uporabo, za osveščanje potrošnikov pa bo potrebno še veliko postoriti.

Na 10. srečanju čebelarjev na Lanšprežu, kjer je pred 200 leti živel Peter Pavel Glavar, se je prizadevala mentorica čebelarstva krožkov na šolah Malči Mandel spomnila še pomembnega dela dr. Pavla Lunačka v Sentrupertu. Dr. Anita Vrničar z novomeške območne enote Veterinarskega zavoda Slovenije je spregovorila o zdravstvenem stanju čebel in med drugim povedala, da je konec septembra odkrila hudo gnilobo čebelje zalege v 9 panjih na Veseli Gori. Vse panje so zažgali, v okolici je pregledala še 6 čebelnjakov, prav toliko pa jih bo še prihodnje leto. Predsednik ČZS Lojze Peterle je poudaril, da bodo v prihodnje veliko bolj poskrbeli za zaščito slovenskega medu ter za trženje medu in medice v svetu. Zahvalil se je čebelarjem za uspešno delo.

P. PERC

ASFALT DO VINORODNE PRIČE

MOKRONOG - Preteklo soboto so slovesno izročili v uporabo kilometer prenovljene in z asfaltno plastjo prevlečene ceste na vinorodno Pričo pri Mokronogu. Trak sta prerezala dosedanja predsednik krajevne skupnosti Mokronog Ivan Vovk in predsednik gradbenega odbora Pavel Železnik. Uporabniki ceste so sami zbrali blizu 5 milijonov tolarjev; pri tem jim je s 7 odstotki pomagala KS Mokronog, 33 odstotkov pa je prispevala trebanjska občina. Posebej so se zahvalili za pomoč pri uresničevanju tega projekta tudi ob tej veseli priložnosti zbranim gostom: trebanjskemu županu Cirilu Pungartniku, Majdi Ivanov in sedanjemu predsedniku KS Mokronog Antonu Mavru.

• *Vino je treba vključiti v obroki hrane kot diamant v prstan. (Poupon)*

• *Človek mora kaj imenovati svoje, sicer bo jutri moril in požgal. (Schiller)*

Z NOVOMEŠKE TRZNICE

V ponedeljek je bila na tržnici velika ponudba nagrobnega cvetja in rož, kar je šlo tudi najbolj v prodajo. Slabše so se prodajali pridelki. Branjevske so prodajale: kolerabo, repo, redkev, korenje in peso po 200 tolarjev za kilogram, cvetačo po 250, solato in zeleni radič po 200, rdeči radič po 300, motovilec po 1000, kumare po 100, česen po 400, kostanj po 200, orehe po 1100, jabolka po 60 do 80 tolarjev. Lonček smetane je stal 600, kilogram sirčka pa 400 tolarjev, jajca so bila po 30, kozarec domačega medu pa od 600 do 700 in kilogram domače kokoši po 900 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 150 do 3 mesece starih in 60 starejših prašičev. Prvih so prodali 55 po 280 do 290, drugih pa 25 po 190 do 220 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

K živali - s človeškim odnosom

Kmetov ne poškodujejo in v najbolj tragičnih primerih celo pokopavajo le traktorji in drugi kmetijski stroji, temveč tudi živali. Večino poškodb povzročijo goveda, v Avstriji kar štiri petine vseh, zato so v Celovcu priredili poseben posvet o varstvu pri delu v živinoreji. Po Kmetovalcu povzemamo, kako je treba ravnati z živino in opremo, da se bo število poškodb vsaj zmanjšalo, če jih že ni mogoče povsem preprečiti. Pri prosti reji goveda, ki ima s stališča reje več prednosti, je odstranjevanje rogov vse bolj nujen ukrep. Brezrožne živali so mirnejše in druga drugi ne morejo zadati nevarnih vbodov in odrgnin, ki lahko precej zmanjšajo uspešnost reje. Rogove je treba odstraniti že pri teletih - in to temeljito. Če so živali v hlevu privezane, odstranjevanje rogov sicer ni nujno, je pa koristno urediti centralno odvezovanje in privezovanje, saj to tudi zmanjša število nesreč in poškodb, ki lahko doletijo rejca ali pa žival. Da se domača žival v hlevu dobro počuti in je mirna, mora imeti udobno, zadosti veliko stojišče. Za kravo mora biti široko vsaj 120 cm. Zelo pomembno pa je tudi, da tla ne drsijo. Odločilno je tudi ravnanje rejca, ki mora pomirjevalno vplivati na žival zlasti pri molži, veterinarskih posegih, negi parkljev, transportu itd. Preden se rejec živali približa, jo mora nagovoriti in potrepjati, da le-ta zazna njegovo prisotnost. S privesnicami in prvo molžo mora biti še posebej pazljiv, saj so včasih tako vznemirjene, da ne gre brez fiksiranja nog in repa. Privezovanje repa pri molži je priporočljivo za vse molznice. Pri prosti reji poteka molža v molzišču, ki je varnejše za rejca in žival. Na celovškem posvetu so tudi priporočili, da je treba nepredvidljive, rekli so celo hudobne, živali čimprej izločiti iz reje. Na število poškodb močno vpliva tudi osvetlitev hleva. Večina hlevov je pretemnih, kar slabo vpliva ne le na živinorejca, temveč tudi na žival. Hlevska oprema naj bo brezhibna, prav tako obleka rejca, ki naj bo oprijeta, škornji pa naj imajo zaščitno kapico. Inž. M. L.

Kmet na morje!

Na Bavarskem uvedli nadomeščanje s poklicnimi molzniki na posodo

Bavarski govedorejec lahko naloži kovčke in se odprelje za teden ali dva na dopust na morje. Za njegove krave bo poskrbela od Bavarske deželne vlade izdatno podprta Služba za pomoč mlekarjem (MAHD), ki ima strokovno usposobljene molznike, zmožne prevzeti hlev za čas lastnikovega dopusta (ali pa bolezni).

Postopek za nadomeščanje je preprost in kratak. Dan pred dopustom pride na kmetijo vnaprej naročeni molznik, da se seznanji z gospodarjem in govejo čredo, ki jo prevzema v oskrbo. Seveda opravlja le nujna dela, predvsem krmiljenje in molžo, vse odložitve naloge pa morajo počakati na gospodarjev povratek. Svoje usluge MAHD kmetu obračuna po dnevih in sicer stane oskrbni dan 45 mark, ob tem pa gre na stroške kmetije še hrana in nastanitev molznika.

Za novost je na Bavarskem veliko zanimanje, saj ima MAHD že 700 članov, število pa se še povečuje. Molzni servis postaja vse bolj nenaдомestljiv, saj omogoča družinski kmetiji normalno in drugim poklicem primerljivo življenje, ki si ga brez dopusta ni moč več niti predstavljati. Kdaj se bodo pri nas pojavili prvi posnemovalci? (Tbp agrar, Kmetovalec) - n

PРАВNA SVETOVALNICA
Svetuje odvetnica **Marta Jelačin**

2. KDAJ MORAMO K NOTARJU

VPRAŠANJE: Ali je res, da moramo obvezno nekatere zadeve urejati samo preko notarja in katere so te zadeve?

ODGOVOR: Zakon o notariatu (Uradni list RS št. 13/94 z dne 10.3.1994) v svojem 47. čl. določa, da morajo biti v obliki notarskega zapisa sklenjeni naslednji pravni posli:

- pogodbe o urejanju premoženjskopravnih razmerij med zakoncem (kot npr. darilna pogodba),
- pogodbe o razpolaganju s premoženjem oseb, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost,
- pogodba o izročitvi in razdelitvi premoženja za časa življenja, pogodbe o dosmrtnem preživljanju in sporazumu o odpovedi neuvedenemu dedovanju,
- darilne obljube in darilne pogodbe za primer smrti,
- kupne pogodbe s pridržkom lastninske pravice,
- drugi pravni posli, za katere določa zakon, da morajo biti sklenjeni v obliki notarskega zapisa (npr. zakon o gospodarskih družbah - morajo biti izdelani v obliki notarskega zapisa: statut delniške družbe, pogodba o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo, pogodba o odsvojitvi poslovnega deleža...)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Hvalnica cvičku (5)

Prispevek dr. Julija Nemaniča na oktobrskem simpoziju Društva Novo mesto

	cviček	metliška črnina
Novo mesto:	19,6%	19,6%
Ljubljana:	8,0%	17,0%
Kranj:	2,6%	2,2%

Sklepni predlogi

1. V dokumentu Strategija izvoza slovenskih vin je med strateškimi prednostmi zapisano, da izvozna strategija lahko temelji (med drugim) tudi na "ponovni rasti in uveljavljanju rdečih vin, s posebnim poudarkom na nekaterih naših unikatnih vinih (teran, cviček)... Svetovni trg se je nasitil vin istih sort iz vsake države (chardonnay, cabernet sauvignon...). Povpraševanje je po avtohtonih vinih, tako na domačih trgih kot s strani držav uvoznice. Ta pojav je za podjetne vinorodne pokrajine odlična informacija.
2. Sloveniji kronično primanjkuje vina in ni nevarnosti, da bi prišlo do hiperprodukcije. Zato lahko Dolenjska izkoristi svoje naravne možnosti za obnovo vinogradov in bo tako zagotovila več novih delovnih mest in redno oskrbovala trg z vini dolenjskega porekla.
3. Smiselno je vključiti cviček v dolgoročni marketing, ki bi zajemal celotno turistično in zdraviliško dejavnost. To vino naj se prikaže kot najbolj zdravo in pitno slovensko vino, ki bi se po zgledu popularne mediteranske diete vključilo v vsakodnevni obrok turističnega menija na Dolenjskem.
4. Pospešeno izdelati elaborat za označevanje cvička po merilih "priznanega tradicionalnega poimenovanja".
5. Zainteresirati tako Dolenjsko in ostale banke, ki delujejo na območju, da financirajo obnovo vinogradov in ustanavljanje manjših samostojnih vinogradniško-vinarskih enot, ki bi vina pridelovale in tržile.

Vinski pregovori

Iz knjige dr. Julija Nemaniča *Spoznajmo vino*

- V rastlinskem kraljestvu je le vinka trta sposobna pokazati ljudem okus tal. (Colette)
- Vse nagrade in diplome, ki sem jih dobil, bi dal za dve steklenici dobrega bordojca. (Hemingway)
- Vino je skrivnostno in neizpe-to, redefinirano v svojih značil-nosih, podobno glasbi in poeziji. (Premužič)
- Pravilo za zmerno uživanje vina: Prvi kozarec je za užitek, drugi za srečo, tretji za pesem, četrti za slovo in dober spanec.
- Človeku ponudi vino, da mu spoznaš dušo in karakter. (Črno-gorski pregovor)

AGRO d.o.o.
NOVO MESTO

- tel.: 24-132
324-583
- INOX cisterne za vino
 - črpalke za pretok vina
 - kotli za žganje
 - PVC posode za zelje
 - PLASTENIKI - tople grede
 - SADIKE: vrtnice, kivi, borovnice, ribez...
 - motorne žage STIHL in Husqvarna
 - pralni aparati Karcher in Lawor wasa
 - vrtno kosilnice in rezervni deli.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Stiskalnice za likanje

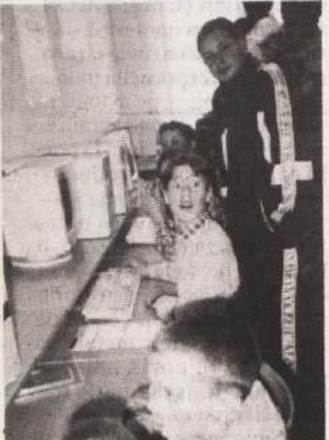
Likanje spada med srednje težka fizična dela. Dokazano je, da povprečno gospodinjstvo porabi na teden najmanj tri ure za likanje. Pri tem opravilu najbolj trpijo noge in hrbtenica ter zaradi predolgo sklonjene glave tudi vratna vretenca. Na trgu so na voljo različne vrste likalnikov in likalni stroji na valje. Slednji se v široki uporabi niso najbolj uveljavili, saj so primerni le za likanje velikih ravnih kosov, kot so rjuhe, blazine, pregrinjala, prti in podobno. Zaradi svoje velikosti zavzemajo v stanovanju preveč prostora, velika teža stroja pa onemogoča premikanje iz prostora v prostor in tudi poraba elektrike je precejšnja. Za novo in sodobno likanje se vse bolj uveljavljajo likalni aparati - stiskalnice. Delo z njimi je preprosto. Perilo polagamo na likalno desko kot pri klasičnem likanju, avtomatski pritisk pa nam omogoča popolni učinek. Pri likanju lahko sedimo in delo nas ne utruje. Stiskalnice so torej likalna deska in likalnik hkrati. Poleg likalne deske je še rokavnik, ki ga uporabimo pri likanju vseh oblačil z rokavi. Energetsko varčnejše in okolju prijazne so tiste stiskalnice, pri katerih voda ne potuje skozi stroj in ustvarjajo paro z navadno, hladno vodo. Voda se v aparatu ne segreva in zato ne nastaja vodni kamen, ki ga moramo sicer odstranjevati s kemikalijami. Nekatero stiskalnice imajo elektronski varnostni sistem in grelno ploščo iz posebne zlitine, ki se ne razpi in ne seva vročine v telo ter prostor. Tiste, ki imajo lesono likalno desko, se ne segrevajo in jih lahko postavimo na vsako površino. So lahke in prenosne.

RAZSTAVA "DAROVİ NARAVE" - Prejšnji četrtak so v Likovnem salonu v Kočevju odprli razstavo "Darovi narave in sadovi dela pridnih rok", ki jo je pripravilo Društvo podeželskih žena Kočevske v sodelovanju s kočevsko kmetijsko svetovalno službo. Predsednica društva Marija Horjak in Ana Ogorelec s svetovalne službe (na posnetku skupaj s kočevskim županom Jankom Vebrom, ki je delo društva in zelo lično razstavo pohvalil) sta povedali, da je namen delovanja društva, ki šteje že preko 100 članov, pozitivno življenje na podeželju, izobraževanje žensk in uresničitev želje, da bi v Kočevju ponovno zaživela tržnica kot predhodnica (zaradi seznanjanja ljudi v mestu s pridelovalci sadja in zelenjave) v zahodno evropskih državah uveljavljene prodaje kmetijskih izdelkov na domu oz. kmetijah. Lani je omenjeno društvo pripravilo zelo odmevno razstavo sadja, letos pa so se odločili za predstavitev vseh vrst zelenjave, ki uspe zrasti na Kočevskem. Razstavo so popestrili likovni izdelki kočevskih osnovnošolcev, ob sami otvoritvi razstave, ki je bila na ogled dva dni, pa je nastopil nonet Rog. (Foto: M. L.-S.)

POSVET O IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

NOVO MESTO - Prejšnji četrtek je bil v Razvojno-izobraževalnem centru Novo mesto posvet o osnovnem izobraževanju odraslih z naslovom "Ljudska univerza ljudi univerzi". Svoje prispevke so predstavili Silva Kos z zavoda za šolstvo, Janka Likosar s CPI Cene Štupar ter Lijana Ličar z OŠ Trbovlje. Svoje izkušnje na tem področju so predstavili tudi Rudi Krenkar, Anton Redek in Marjan Cenar. S. K.

NOVA RAČUNALNIŠKA UČILNICA - V soboto, 26. oktobra, je OŠ Mirna Peč pripravila dan odprtih vrat, na katerem so si lahko obiskovalci, med katerimi so bili tudi priznani gostje, ogledali zanimive razstave učencev ter novo računalniško učilnico, v kateri je sedaj kar 10 računalnikov. Pred kratkim jim je namreč Telekom Slovenije podaril pet novih, pet pa so jih imeli že prej. Odprla sta jo mag. Adolf Zupan, direktor Telekoma Slovenije, in Boštjan Kovačič, minister za lokalno samoupravo. Mladi računalničarji so bili navdušeni, saj jih čaka sedaj kakovosten pouk računalništva. (Foto: L. Murn)

DOBRO OBISKANA OTVORITEV - Najnovejša stvaritve Janka Orača (na sliki sedi spredaj) ter Zarja in Sonce so v Galerijo Krka privabili lepo število ljubiteljev likovne umetnosti.

Slika kot čuti in živi

Razstava novjših slik in grafik likovnega ustvarjalca Janka Orača v Galeriji Krka

NOVO MESTO - V Galeriji Krka v poslovni stavbi Tovarne zdravil Krka so v četrtek, 24. oktobra, zvečer odprli razstavo slik in grafik novomeškega samostojnega kulturnega ustvarjalca Janka Orača. O avtorju in njegovem delu je govoril akademski slikar prof. Darko Slavec, otvoritveno slovesnost pa je popestril nastop vokalno-instrumentalne skupine Zarja in Sonce pod vodstvom Irene Rečeta. Janko Orač se je z grafiko in slikanjem najprej ukvarjal ljubiteljsko, kasneje pa mu je likovno ustvarjanje postalo poklicna življenjska opredelitev. V zadnjih letih se je posvetil intenzivnemu študiju slikarstva in je lani absolviral na ljubljanski Visoki šoli za risanje in slikanje, nova znanja in spoznanja pa so se seveda odrazila v njegovem ustvarjanju, kar je mogoče opaziti v avtorskem izboru njegovih novjših del, ki jih razstavlja v Galeriji Krka. Gre za pet grafičnih listov in štirinajst slik. Prof. Slavec ugotavlja, da se v novjših Oračevih slikah povečujejo svetlobni in smerni kontrasti in da konkretnost prevladuje nad liričnostjo. Novejša Oračeva slika je razde-

ljena na več kompozicijskih enot, ki so med seboj ločene, ter se znotraj njih pojavijo nekakšna prapreslikava kot asociativni vzgib na senčne svetlobne in barvne oaze dolenjskih travnikov, posutih s pomladanskim cvetjem. Tako se v kolažnem principu gradnje slike kaže njena razgaljena primarnost, rustikalnost in prvobitnost. "Orač slika kot čuti, kot živi. V tem je neposreden in izviran. Njegove slike so zato realne in konkretne, odkritosrčne in poštene. Pri slikanju se veseli novonastalih situacij, ki nastajajo pri polaganju novih in novih barvnih slojev, pri čemer se teme in občutenja reflektirajo v naslovih slik, kot n.p.r. Večer ob reki, Ples jeseni, Meščina, Zelena pokrajina, ali pa preprosto razmišlja abstraktno, kar nakazujejo naslovi, kot n.p.r. Igra v rdečem, Kompozicija globin, Poslušam odsev," je dejal prof. Slavec na otvoritvi in predstavitev zaključil z željo, da bi se Oračeva likovna dela še naprej oplajala z dolenjsko pokrajino in skrivnostno lepoto njenih gričev, polj, gozdov in predvsem prijaznih ljudi. Razstava bo odprta do konca novembra. M. MARKELJ

Jakčevi želji ugodili tudi v Kočevju

V Šeškovem domu so odprli stalno razstavo kočevski občini darovanih risb slikarja Božidarja Jakca - Tatjana Jakac razglasili za častno občanko Kočevja

KOČEVJE - V četrtek zvečer so v dvorani Šeškovega doma v Kočevju odprli stalno razstavo risb akademskega slikarja Božidarja Jakca. Slikarjevi vdovi Tatjani Jakac se je kočevska občina ob tem oddolžila za številna darovana slikarjeva dela s podelitvijo naziva častna občanka občine Kočevje.

Božidar Jakac (1899-1989) je leta 1987 kočevski občini podaril 34 risb, ki jih je ustvaril med zgodovinskim zasedanjem zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju med 1. in 3. oktobrom 1943. Slikarjeva vdova Tatjana Jakac je po umetnikovi smrti z več darili povečevala zbirko. Ta danes šteje skupno 79 del, ki za Kočevje in njegov muzej predstavljajo bogato likovno in kulturno dediščino, povezano z zgodovinskim dogajanjem v Kočevju in bližnji okolici od leta 1943 do 1953. Jedro Jakčeve kočevske zbirke predstavljajo umetnikova dela iz prve donacije občini, ki jim jih je Jakac daroval z željo, da bodo njegova dela ustrezno varovana ter kar v največji meri dostopna laični in strokovni javnosti. Medtem ko so v drugih krajih, ki se ponašajo z Jakčevimi deli, že zdavnaj poskrbeli, da bi zadostili umetnikovi želji (Jakčeva galerija v Kostanjevici, Dolenjski muzej in Galerija Jakčev dom v Novem mestu), pa so sedaj to končno storili tudi v Kočevju.

Razstavo je pripravil pokrajinski muzej Kočevje v sodelovanju z dr. Iztokom Durjavo in predstavila 35 umetnikovih del. Ob otvoritvi razstave, ki jo je popestril nastop skupine Cantate do-

mino, so številnim zbranim spregovorili predsednik delovnega predsedstva na zgodovinskem zboru odposlancev leta 1943 Bogdan Osolnik, podpredsednik SAZU Ciril Zlobec in kočevski župan Janko Veber, ki je Tatjani Jakac tudi čestital ob njeni razglasitvi za častno občanko občine Kočevje, za kar se je že leta 1994 zavzela tedanja kočevska občinska skupščina.

ZAHVALA ZA DAROVANA DELA - Tatjana Jakac je za svoj prispevek k bogatitvi kočevske likovne in zgodovinske dediščine postala častna občanka kočevske občine. (Foto: M. L.-S.)

Novo mesto na razglednicah

Deset avtorskih razglednic Matjaža Mehleta

NOVO MESTO - Društvo novomeških študentov ima v svojem programu tudi različne kulturne projekte, največji med letošnjimi pa je bil natis barvnih razglednic Novega mesta, ki jih je posnel in oblikoval študent arhitekture Matjaž Mehle. Posebnost niza desetih razglednic je v dodanem svetopisemskem besedilu, ki ga je izbral dipl. telog Slavko Judež iz Knjige psalmov; v tem pogledu so novomeške razglednice edinstven primor pri nas. Razglednice so predstavili prejšnji četrtek, 24. oktobra, v Dolenjskem muzeju. Predstavitev je vodil predstavnik založnika Marko Zajc, nekaj besed je o svojem delu povedal avtor, za glasbeni predah pa sta poskrbela kitarista Dušan Pavlenič in Boštjan Jerman.

Gre za posnetke Glavnega trga z vodnjakom, kapiteljske cerkve in njenega prezbiterija, frančiškanske cerkve s samostanom, rotova, starih mestnih hiš in Krke z Gorjanci v ozadju, torej za fotografije znanih in prepoznavnih motivov Novega mesta, od tega odstopa le protisvetlobni posnetek listov divjega kostanja, ki bi lahko nastal kjerkoli in sam po sebi ni prepoznaven kot novomeški motiv. Od desetih fotografij so kar štiri posnete v nočnih razmerah in se zato barvno odmikajo od realističnega kolorita, zaradi uporabe širokokotnega objektivna pa so opazni tudi odmiki v prostorskih razmerjih. MiM

SEJEM ANTIKA 1996

LJUBLJANA - Društvo galeristov in starinarjev prireja sejem Antika 1996, ki se bo začel v sredo, 6. novembra, in bo potekal v atriju Narodnega muzeja v Ljubljani. Starine in umetnine za avkcijo bodo sprejemali 7. novembra, sama avkcija pa bo v soboto, 9. novembra, ob 17. uri. Vanjo se lahko vključijo tudi nepoklicni ljubitelji starin s svojimi eksponati. Novost letošnje Antike bo ocenjevanje starin in umetnin na samem sejmu, kjer bodo priznani strokovnjaki pomagali obiskovalcem, ki bodo prinesli starine v oceno, določili stil, obdobje in ceno posameznih predmetov.

SREČNO V DRUGO DESETLETJE - Pobudnik semiškega slikarskega srečanja Aco Lebarič, Janez Knez, ki je prav tako duša teh srečanj, ter semiški župan Janko Bukovec (z leve proti desni) so ob koncu 10. jubilejnega srečanja upihnilli deset sveč na torti, ki je simbolizirala dobro popotnico v drugo desetletje semiških likovnih srečanj. (Foto: M. B.-J.)

MLADINSKI KONCERT ČRNOMALJSKIH GLASBENIKOV

ČRNOMELJ - Učenci solisti in Tamburaški orkester Glasbene šole Črnomelj pod vodstvom Silvestra Mihelčiča najmlajšega so v četrtek, 24. oktobra, izvedli za učence OŠ Stari trg ob Kolpi mladinski koncert. V tem šolskem letu bodo te vrstnike obiskali še pozimi, ko bodo igrali solisti godalnega oddelka in Komorni godalni orkester. V okviru sodelovanja med šolami v Beli krajini pa bodo 21. novembra prišli na obisk v Glasbeno šolo Črnomelj že drugi učenci OŠ Milke Šobar-Nataše iz Črnomlja. Predstavili se jim bodo učenci oddelka pihal, trobil in tolkal pod vodstvom Antona Kralja.

Stotero barv privabilo umetnike

V Semiču že deseto slikarsko srečanje, ki se je porodilo iz ideje akademskega slikarja Aca Lebariča - Več kot 50 slikarjev ustvarilo na stotine umetniških del

SEMIČ - S pregledno razstavo, ki so jo minuli petek odprli v semiškem hotelu Smuk, se je zaključilo petdnevno, sicer pa že jubilejno deseto slikarsko srečanje v Semiču. V vseh teh letih je več kot 50 slikarjev ustvarilo na stotine umetniških del, ki so za Semič neprecenljive vrednosti. Hkrati pa na številnih razstavah po Sloveniji predstavljajo Semič kot gostoljubnega gostitelja slikarskih kolonij.

torji vsa leta trudili, da je bila kolonija mednarodna, saj so gostili umetnike iz Hrvaške, Italije, Avstrije, Nizozemske, Kitajske. Župan Janko Bukovec je obljubil, da bodo ob jubileju izdali bilten, v katerem bodo predstavljeni vsi doslej sodelujoči slikarji. Posebnost letošnjega srečanja je tudi v tem, da se ga je udeležilo največ umetnikov doslej. To so bili Piero Conestabo, Lučka Falk, Erna Ferjanič Fric, Zlatko Gnezda, Renzo Grigolon, Zdravko Jerkovič, Janez Knez, Henrik Marchel, Samo Pajek, Štefan Marflak, Zoran Ogrinc, Niko Ribič, Marija Rus, Huiqin Wang, Alojz Konec, domačina Alenka Mušič in Sašo Pavlovič ter Aco Lebarič, Vojko Gašperut-Gašper, Marjan Skumavec in Rado Jerič, ki so leta 1987 tudi pričeli s srečanjem. M. BEZEK-JAKŠE

Ideja o slikarskem srečanju se je porodila pred dobrim desetletjem, ko je Zveza paraplegikov Slovenije kot zapuščino dr. Draganca dobila v Semiču njegovo rojstno hišo in si v njej uredila svoj dom. V omenjeni zvezi je bilo nekaj slikarjev, eden izmed njih, akademski slikar Aco Lebarič iz Maribora, pa je prišel na idejo, da bi pričeli v Semiču s slikarskim ustvarjanjem. Okrog sebe je zbral svoje prijatelje slikarje, prepričal Zvezo paraplegikov, da je prevzela organizacijo in financiranje ter jeseni, ko se Bela krajina koplje v

stoterih barvah, s prvo slikarsko kolonijo uresničil svojo idejo. Prva razstava in nova prijateljstva so rodila idejo o naslednjih srečanjih. Ko se je v priprave vključila tudi takratna krajevna skupnost Semič, so ustanovili organizacijski odbor, ki je prevzel pripravo vseh nadaljnjih kolonij in deluje tudi v sedanji novi semiški občini. Kot je ob otvoritvi dejal predsednik organizacijskega odbora Zvone Butala, je prav na jubilejnem srečanju nastalo prvo kiparsko delo, sicer pa so se organiza-

Avtor novih razglednic Majaž Mehle na predstavitvi.

PREDPREMIERA SPOMINOV MAME MANKE

NOVO MESTO - Mala klinika cinizma in Vaš kanal Televizije Novo mesto pripravljata danes, v sredo, 20. oktobra, ob 18. uri predpremierno nizkoprodukcijunskega televizijskega igranega filma Memoirs, spomini mame Manke. Predpremierra bo v veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine. Vstopnice bodo naprodaj pred predstavo.

Izšla je Rast

Tretja letošnja dvojna številka revije

NOVO MESTO - V tednu, ko je novomeška gimnazija z vrsto prireditvev slavila častljiv jubilej, četrtsotletnico delovanja, je beli dan ugledala tretja letošnja dvojna številka Rasti, revije za literaturo, kulturo in družbeno vprašanja. Kot se spodobi ob taki priložnosti, je uredništvo, v katerem deluje kar sedem nekdanjih gimnazijcev, več strani revije posvetilo jubilejntki. O novomeški gimnaziji so v skupinskem intervjuju, ki ga je pripravil za rubriko Naš gost Ivan Gregorčič, spregovorila nekdanja ravnateljica Veljko Troha in Vasja Fuis ter sedanja ravnateljica Helena Zalokar, razmišljujoč zapis o družbeni vlogi novomeške gimnazije pa je prispeval dr. Stane Granda.

Šribar piše o zgodovini šole v Leskovcu pri Krškem, Janez Kramarič pa predstavlja življenje in delo manj znanega kulturnega zgodovinarja in etnografa belokranjskega rodu dr. Martina Malneriča. V rubriki Družbena vprašanja Miloš Jakopec piše o prvi znani stavki na Slovenskem, to je bila stavka v steklarni na Dolžu 1850. leta, Boris Dular piše o vlaganju v kadre z vidika upravljanja s človeškimi viri v Tovarni zdravil Krka, Marija Cigale piše o delu ženske med NOB na socialnem področju, Pava Jerina Lah in Zora Stritar Konjajev pa o dejavnosti žensk v vojaški in civilni partizanski saniteti ter v poznih letih. O slovenskem znanju in tehnologiji na vrhunski svetovni ravni, kot se je dokazalo v Metalni, piše Janez Kramar, o pridobitvi certifikata ISO 9000 v Tovarni zdravil Krka pa Janez Bernik.

Likovni gost revije je tokrat novomeški slikar Jože Kotar, o katerem razmišlja v svojem zapisu Jožef Matijević, skozi vsa številka pa se razvršča devet barvnih in več črno-belih reprodukcij izbranih Kotarjevih del. V literarnem delu se pojavljajo že znana imena in nekaj novih. Pismi objavljajo Tone Pavček, Milan Markelj, Sonja Votolen, Rudi Ribič, Katja Plut, Urška Henigman, Jozica Vogrinc in Sonja Rostan, proza pa Sonja Rostan, Damijan Šinigoj, Krokro Lucky in Janez Kolenc. Iz tuje literarne tvornosti sta s prevodi zastopna Marguerite Duras in Vladimir Devide.

V razdelku Odmevi in odzivi je natisnjen slavnostni govor Alojza Rebulca ob 5. obletnici okteta Adoramus, sledi mu polemičen odziv nekdanjega hmeljniškega graščaka Philipa Wambolta na poprej objavljeno recenzijo knjige Hmeljnik. Franci Šali piše o knjižnih novostih Dolenjske založbe: o pripovedi Ignaca Kamenika Sledi preklanih svin, zbirki kratke proze Milana Marklja Krhanje in pesniški zbirki Ivana Umeke Jekleni hrast, rubriko pa zaključujeta poročili Jože Miklič o seminarju Vizija odlične Slovenije in Sandre Boršič o lutkovnem festivalu v Novem mestu.

Kot običajno je tudi v tej številki objavljen Kronika s pregledom pomembnejših kulturnih in drugih dogodkov od maja do julija, ki jih je zabeležil Peter Stefančič, Karel Bačer pa nadaljuje z objavljanim gradiva za Dolenjski biografski leksikon, ki je v 44. nadaljevanju prišel že do gesla Skulj Andrej. MiM

ODNAŠAL MATERIAL - 32-letni Š. S. z Rihpovca je osumljen, da je v času od 1. januarja do 19. oktobra letos iz podjetja Trimo, kjer je zaposlen, odnesel domov več raznega materiala. S tem je podjetje oškodoval za okrog 30 tisočakov.

POSEKAL HRASTE - Letos spomladi je neznanec v gozdu Marindol posekal in neznan kam odpeljal 20 hrastov. S tem je Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS oškodoval za okrog 300.000 tolarjev.

NAŠLI CANABIS - 23. oktobra ob 17.10 so sevniški policisti v Sredniku ustavili voznika Renaultove devetnajstke, ki jo je vozil 30-letni S. R. iz Trbovelj. V avtomobilu je bila tudi 30-letna R. M. iz Šentjanža. Pri pregledu vozila so v prtljajniku našli vrečko z 724 grammi canabisa. R. M. je povedala, da je mamilo njeno. Po tem so policisti na podlagi odredbe sodišča pri njej opravili tudi hišno preiskavo, kjer so našli še 2 grama canabisa.

VLOMIL V TRGOVINO - V noči na 25. oktober je neznanec vlomil v trgovino Mercator v Velikem Gabru in ukradel nekaj hrane, kave, več zavitkov cigaret in nekaj srajc. S tem je trgovino oškodoval za okrog 200 tisočakov.

OB KRIZANTEME - 24. oktobra zvečer je nekdo iz cvetličnjaka, ki ga ima J. H. s Puščave v neposredni bližini stanovanjske hiše, porazil in odnesel neznan kam 116 različnih vrst krizantem. S tem je lastnik oškodoval za okrog 20 tisočakov.

POŠKODOVAL OBCESTNO OGLEDALO - V času od 20. do 24. oktobra je neznanec v Petrovi vasi vrzel kamen v obcestno ogledalo in ga razbil. Ogledalo je bilo postavljeno v Petrovi vasi ob nezavaranem železniškem prehodu. KS Petrova vas je s tem oškodoval za 50 tisočakov.

PRIKAZ GASILSKE TEHNIKE - V mesecu požarne varnosti so dvorski gasilci v dveh dneh predstavili delo gasilcev in njihovo tehniko učencem osnovne šole in male šole na Dvoru. Učenci so bili s prikazom zadovoljni, poizkusili pa so pogasiti tudi manjši požar z ročnim gasilskim aparatom. Otroci vedo, da je igra z ognjem nevarna. O tem priča tudi podatek, da je v okolici PGD Dvor vse manj požarov, ki jih je zanetila otroška igra. (Foto: S. Mirti)

KRONIKA NESREČ

OBRAČAL V KRIZIŠČU - 22. oktobra ob 8.05 se je na mestni ulici na Bizeljski cesti pripetila prometna nesreča zaradi polkrožnega obračanja v križišču. 58-letni G. A. iz Nove vasi se je s stoenko pripeljal po Bizeljski cesti iz smeri Ceste svobode proti Cesti prvih borcev. Ko je pripeljal v križišče z Jurčičevo ulico, je zavil desno in začel polkrožno obračati, ne da bi se prepričal, če to lahko stori varno, tako da je voznici 21-letni O. M. iz Arnovih sel, ki je vozila pravilno za njim, izsilil prednost. Ko je voznica to opazila, je začela močno zavirati, ven-

Črnomaljški niso imuni za mamila

Samo v črnomaljskem mestnem jedru so policisti v prvi polovici leta obravnavali številne kršitve in kazniva dejanja - Skrb vzbujajoč podatek o uživanju in preprodaji mamil

ČRNOMELJ - Prebivalci črnomaljskega starega mestnega jedra se že leta predvsem ponoči srečujejo z za njih vse prej kot ljubimi dogodki, povezanimi s kršitvami javnega reda in miru. Da je problem zares pereč in da ne gre zgolj za neosnovano nerganje, opozarjajo tudi črnomaljski svetniki. Za kako resna dogajanja gre, kjer sta morda razgrajanja in razbijanje še najbolj nedolžna, pa so nedavno potrdili tudi na črnomaljski policijski postaji.

Policijska postaja Črnomelj je v prvi polovici letošnjega leta sprejela 18 telefonskih klicev občanov, ki so se pritoževali zaradi motenja nočnega miru v okolici nekaterih gostinskih lokalov v mestu, ki imajo poslovni čas do 3. oz. 4. ure zjutraj. S črnomaljskega župnijskega urada pa je prišla pisna pritožba zaradi nočnega razgra-

janja in razbijanja v okolici župnišča in pisanja po fasadi cerkve. Pritožbe so letele predvsem na tri lokale v Ulici Mirana Jarca, Mladinski kulturni klub na Trgu svobode, gostinski lokal z diskoteko v Ulici Otona Župančiča in diskoteko na Ločki cesti.

V prvih šestih mesecih so policisti v teh lokalih in v njihovi bližini obravnavali tri kazniva dejanja omogočanja uživanja mamil, dve kaznivi dejanji hude telesne poškodbe, tri kazniva dejanja lahke telesne poškodbe, po eno kaznivo dejanje rop in nasilniškega vedenja, 55 kršitev zakona o prekrških zoper javni red in mir, tri kršitve zakona o proizvodnji in prometu z mamili, eno kršitev zakona o orožju, več kršitev zakona o varnosti cestnega prometa ter več manjših prometnih nesreč. Večina kršiteljev in storilcev kaznivih dejanj in prekrškov je bila stara od 18 do 24 let in pod vplivom alkohola. V lokalih namreč ne upoštevajo prepovedi točenja alkoholnih pijač že alkoholizira-

nim osebam. Se posebej je zaskrbljujoč podatek o uživanju in omogočanju uživanja mamil ter preprodaji mamil, predvsem marihuane. Policisti so ugotovili, da zlasti mlajši prinašajo s seboj alkoholne pijače ali jih odnašajo iz lokalov, potem pa posedajo v nji-

• Tako svetniki kot policisti predlagajo občini Črnomelj, da v omenjenih lokalih skrajša obratovni čas na 22. oz. 24. uro. Na policijski postaji namreč izkušeni vedo, da samo represivni ukrepi policije pri reševanju teh problemov niso dovolj. Poleg tega pa njihovi ukrepi sedaj tudi nimajo pravega učinka, saj jih je črnomaljski sodnik za prekrške obvestil, da tistih, ki so se prekršili zoper javni red in mir, pa tudi drugih prekrškarjev, letos ne bo mogel obravnavati, ker je v velikem zaostanku z zadevami, ki so prednostnega značaja.

hovi okolici, popivajo, pojejo in kričijo do zgodnjih jutranjih ur. Na poti domov pa po mestu še prevračajo smetnjake in tudi drugače kalijo nočni mir.

M. B.-J.

• Slovencev nas je štiri milijone, ker ima vsak enega še v želodcu. (Peterle)

• Zadnje čase se vegetarijanstvo zlasti hitro širi med nezaposlenimi. (Jurič)

POOSTRENA KONTROLA V ČASU PRAZNIKOV

NOVO MESTO - Bližajo se prazniki in krajše šolske počitnice, zato novomeška uprava za notranje zadeve pričakuje, da se bo v teh dneh promet na cestah močno povečal. Za čim bolj varno odvijanje prometa bo poskrbela policija s poostreno kontrolo. Policisti opozarjajo, naj vozniki, ki bodo parkirali v bližini pokopališč, ne ovirajo prometa, svoje avtomobile naj zaklepajo in v njih ne pušajo predmetov, ki bi privabljali tatove. Opozorilo pa velja tudi pešcem, ki naj bodo na cestah previdni, ob večerih in v megli pa naj nosijo odsevnik.

NASILNEŽ ZAHTEVAL DENAR

HUDEJE - 22. oktobra okrog 19. ure je 41-letni M. K. s Hudej grabil na travniku v bližini stanovanjske hiše. K njemu je prišel neznanec, ki je zahteval denar. Ker mu ga možakar ni hotel dati, ga je zagrabil za ovratnik in mu iz hlačnega žepa vzal denarnico, nato pa je od njega zahteval, da gresta skupaj domov, kjer mu bo izročil še več denarja. Ustrahovani možak se mu je izmuznil, pobegnil v hišo in se zaklenil. Vendar se je izsiljevalec čez eno uro vrnil, stopil v hišo in od M. K. ponovno zahteval denar. Ker mu ga ta ni dal, ga je napadel, vendar ga je možak obvladal in umiril, tako da je odšel. M. K. je o tem obvestil policiste, ki so osumljenca kmalu prijeli. Zoper 20-letnega G. H. s Hudej so zaradi kaznivega dejanja rop in roparske tatvine napisali kazensko ovadbo okrožnemu državnemu tožilstvu.

V ČRNOMLJU ZASEGLI VEČ OROŽJA

ČRNOMELJ - Črnomaljski policisti so na podlagi suma, da imajo nekateri občani orožje in strelivo brez ustreznih dovoljenj, v avgustu in septembru opravili več hišnih preiskav. Zasegli so samokres, puškomitraljez, plinsko pištolo, dve vojaški puški, polavtomatsko puško, brzostrelko in več vrst nabojev. Zoper V. J. iz Črnomlja in J. R. iz Breznika so policisti napisali Okrožnemu državnemu tožilstvu kazensko ovadbo, zoper kršitelje D. M. z Lokev, I. G. iz Tribuč in T. G. s Hrvaške, ki so mu plinski samokres zasegli na mejnem prehodu Vinica, pa so policisti napisali predlog sodniku za prekrške.

Neprevilnosti pri gradnji

Kriminalisti ugotovili, da so odgovorni oškodovali investitorja doma upokojencev za 130 milijonov tolarjev

KRŠKO - Urad kriminalistične službe krške UNZ je obravnaval neprevilnosti pri gradnji Doma upokojencev v Krškem, ki se je začel graditi leta 1989. Na podlagi ugotovitev so kriminalisti na krško okrožno državno tožilstvo podali 8 kazenskih ovadb zoper odgovorne osebe. Utemeljeno osumljeni storitve kaznivega dejanja so: direktor Pionirja TEG Krško Z. T., vodja gradbišča G. V., direktor podjetja CRT Trbovlje M. A., ki je opravljalo investitorski in finančni inženiring, ter podizvajalec direktor krškega podjetja Interier R. D., ki so s svojimi dejanji oškodovali investitorja: krško občino in ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve za 130 milijonov tolarjev, znesek pa še ni revaloriziran. Vsi so osumljeni zlorabe položaja ali pravic po 244. členu KZ ter ponaredbe ali uničenja poslovnih listin po 240. členu.

Osumljeni so si pridobili protipravno premoženjsko korist s tem, da so so potrevali lažne gradbene situacije za neizvršena dela in tako omogočili glavnemu izvajalcu GIP Pionir in podizvajalcu Interier, d.o.o., pridobitev plačila za neopravljena dela. Nadzorni organ CRT pa je pri tem imel korist, ker je bil po pogodbi plačan v odstotku od izvršenih plačil, 2,9 odst. od vrednosti naložbe, in mu je takšno "napihovanje" investicije ustrezalo. Najbolj očitni primeri neopravljenih del, ki so zajeta v posameznih gradbenih situacijah, ki jih je izdal Pionir in potrdil nadzorni organ in jih je investitor tudi plačal, so: slikopleskarska in tlakarska dela, viseči stropi, dvigala, elektroinstalacije, strojne instalacije, pri čemer se je okoristil Pionir, pri opremi pa se je okoristilo zasebno podjetje Interier. (Iz sporočila urada)

ZBIL PEŠKO IN ODPELJAL

GORNJI LENART - 21. oktobra ob 16.27 se je na regionalni cesti Pohanca-Brežice, izven naselja Gornji Lenart, zgodila prometna nesreča. 28-letni N. F. iz Soteljskega se je s stoenko peljal po regionalni cesti iz smeri Brežic proti Pohanci. Izven Gornjega Lenarta je dohitel peško, 34-letno B. M. iz Gornjega Lenarta, ki je hodila ob desnem robu ceste proti Pohanci. Ker se je N. F. pe-

ljal preblizu desnemu robu, je trčil v peško. Odbilo jo je na pokrov motorja, kjer je z glavo razbila vetrobransko steklo. Hudo poškodovana je obležala na nasipu. Voznik N. F. je po nesreči odpeljal, ne da bi nudil pomoč poškodovanki. Policisti pa so ga že kmalu izsledili in ugotovili, da kaže znake alkoholiziranosti. Alkotest je pokazal 3.07 g/kg alkohola v izdihanem zraku. Ugotovili so tudi, da je vozil kljub prepovedi vožnje, ki mu jo je pred kratkim izrekel sodnik za prekrške.

Vrag se je prikazal Stružancem

Spor v vasi Četež je vedno hujši in vedno bolj zapleten

STRUŽE - Že štiri leta traja v vasi Četež pri Stružah spor o tem, kako urediti odvod vode z asfaltirane glavne ceste, da ne bo voda zastajala pred garažo in hlevom Marije in Ivana Križmana. Že dvakrat so prišli delavci Cestnega podjetja Novo mesto in uredili odvodnjavanje, obakrat pa so nekateri domačini to preprečili, prišlo je celo do pretepa. Posredovali so policisti, ki so omogočili ta dela, ko so odšli, pa so nekateri domačini vse razdrli in zasuli. Tudi cevi, ki naj bi speljale vodo do propusta, so izginile itd. Prihaja še do mnogih drugih neljubih zadev.

Zaradi vsega tega ni čudno, da se je 1. oktobra prikazal v Četežu sam vrag. Nekdo ga je ponoči narisal na priključek na novo asfaltirane ceste skozi vas na glavno cesto. Narisan je bil še stop znak, zapornica, napis ZA, verjetno za koga, saj sta bili na asfaltu napisani še imeni Ivan Križman in Jože Nose. Zjutraj so otroci šli tod mimo v šolo (čeprav običajno hodijo po drugi poti) in pljuvali na oba priimka, nato pa je Nose svoj priimek polil z nafto in zažgal, Križmanovi pa niso storili še nič.

Križmanovi pravijo, da je to storil nekdo iz vasi in dodajajo, da se ve kdo, saj je isti priznal, da ponoči hupa pod njihovo hišo, meče petarde itd. Seveda pa tudi najbolj nasprotuje ureditvi odvoda vode, češ da bo z vodo odtekala iz njihovega, Križmanovega, hleva tudi gnojnica in onesnaževala njegovo parcelo. Prišlo je do več inšpekcijskih ogledov, med katerimi je bilo najprej ugotovljeno, da z nagnjene asfaltirane ceste v dolžini 100 m teče voda na Križmanovo parcelo (št. 851), da je že (bivša) občina Kočevje naročila izdelavo dodatnega jaška in propusta pod priključkom krajevne poti, a to zaradi nasprotovanja vaščanov ni bilo izvedeno. Gnojišče Križmanovega hleva je solidno urejeno, da se voda ne izteka v obcestni jarek. "Zastajanje vode povzroča tudi propadanje cestnega telesa in povzroča škodo na

zemljišču in cesti, zato je nujno odvodnjavanje," piše med drugim v zapisniku republiškega inšpektorja Janeza Kregarja z dne 8. decembra 1994.

Povsem nasprotno pa je bilo ugotovljeno 16. julija letos, kar se vidi iz zapisnika, ki ga je pripravil dipl. ing. geodezije Marjan Znidar, republiški cestni inšpektor, saj v zapisniku med drugim piše, da sporni odsek lokalne ceste ne meji na Križmanovo parcelo št. 851, ampak na več drugih parcel med Križmanovo parcelo in lokalno cesto - "torej lokalna cesta v asfaltni izvedbi ne meji na vašo njivo" in naprej "iz navedenega je mogoče zaključiti, da ne obstajajo razlogi za kakršenkoli inšpekcijski ukrep". Križmanovi so vso zadevo predali odvjetniku Jožetu Stanovniku.

Milana Puglja, ki najbolj nasprotuje Križmanovim, tisto dopoldne nisem iskal doma, ker je bil po zagotovitvi Križmanovih v službi, zato sem obiskal še predsednika občinskega sveta Dobroslava Branka Brodnika in župana Antona Jakopiča.

Branko Brodnik: "Za vsak spor sta potrebna dva, mi pa bi želeli, da bi se ta spor mirno rešil, kar bi bilo najceneje za vse prizadete in občino. Občina mora poskrbeti za odvodnjavanje s ceste, kar je poizkušala že kočevska občina, pa ni uspela.

Slišal sem, da lastnik parcele pod cesto ne dovoli predvidene odvodnjavanje, zato, da gnojnica ne bi tekla na njegovo parcelo. Ta bojazen je bila morda nekaj upravičena, zdaj pa ni, saj so včasih Križmanovi odlagali gnoj iz hleva nad cesto, zdaj pa ga pod njo. Možna je še rešitev, da bi prekopali lokalno cesto in speljali odtok vode na Križmanovo parcelo, kar pa bi bilo dražje, a tudi to bi bilo bolje, kot so sedanji prepripi."

Anton Jakopič: "Najlepše in najkoristneje bi bilo, če bi se vaščani in Križmanovi sporazumeli za rešitev. Spor se je začel, ko so makadamsko cesto asfaltirali in nagnili cesto proti Križmanovim, da je tja otekala voda. Morda res nisem naredil povsem prav, da sem dovolil asfaltiranje krajevne ceste skozi vas, dokler se vaščani niso dogovorili tudi o tem propustu oz. odvodnjavanju. Zaplet nastaja tudi zaradi novega zapisnika republiške inšpekcije, iz katerega se da razbrati, da morda del hleva Križmanovih stoji na zemljišču, ki naj bi ne bilo njihovo. Rešitvi sta zdaj možni dve. Najcenejša pa je tista, da bi se vaščani dogovorili in sporazumno rešili zadevo v obojestransko zadovoljstvo."

JOŽE PRIMC

VRAG V ČETEŽU - Na fotografiji je vrag, ki ga je nekdo narisal v noči na 1. oktober na asfaltirani vaški poti v Četežu pri Križmanovi domačiji in zraven pripisal tudi ZA koga je namenjen. (Foto: J. Primc)

Krka Telekom bo poklicno moštvo

Edina možna rešitev za obstoj v vrhunskem kolesarstvu - Predvsem domači kolesarji z dvema tujcema - Prvi mož moštva bo Gorazd Štangelj - Martin Derganc v Italijo

NOVO MESTO - Vodstvo novomeškega kolesarskega kluba se je ob končnih spremembah v organizaciji svetovnega tekmovalnega kolesarstva odločilo, kot je bilo za pričakovati - Novo mesto bo imelo prihodnje leto poklicno kolesarsko moštvo, ki bo temeljilo na domačih kolesarjih, saj je to edina pot, da se ujame priključek z najboljšimi. Prvi mož tega moštva bo Gorazd Štangelj, ki se je po enem letu prekaljen in izkušeni vrnil iz Italije, kjer je skupaj s svetovnim prvakom med kolesarji do 23. leta Figuerasom igral vodilno vlogo v Fioru, najboljšem amaterskem moštvo v najbolj kolesarski državi na svetu.

Odločitev, da bo dobilo kolesarsko društvo Krka poklicno moštvo, ni prišla naenkrat in nepričakovano, saj se je vodstvo kluba na to pripravljalo že od trenutka, ko je bilo pred približno dvema letoma jasno, da se

bosta poklicno in amatersko kolesarstvo na svetovni ravni združila. Ko se je glavnemu pokrovitelju novomeških kolesarjev Krki pridružil Telekom, so bili tudi po stroškovni plati ustvarjeni vsi pogoji za pot v takoimenovani profesionalizem.

Poklicno kolesarsko moštvo Krka Telekom bo šlo 10 do 12 kolesarjev. Prvi mož moštva bo Gorazd Štangelj, eden najboljših, če ne celo najboljši slovenski kolesar, ki pa si lani iz italijanskega Fiora ni mogel priložiti dresa s slovenskim državnim grbom, čeprav bi kot specialist za težke enodnevnice dirke najbrž precej bolj uspešno zastopal Slovenijo na največjih tekmovalnih, kot so olimpijske igre in svetovno prvenstvo. Poleg Gorazda bodo v poklicnem moštvo Krke Telekoma od domačih kolesarjev vrteli pedala Sandi Papež, ki se je odločil, da bo vsaj še eno leto ostal v vrhunskem sportu, Bogdan Ravbar, Bogdan Fink in Boštjan Mervar ter oba reprezentanta v kategoriji do 23. leta Uroš Murn in Branko Filip, ki bosta tako med poklicne kolesarje prestopila že pri 22-ih letih. Prava tujca v moštvo bosta le Bolgar Pavel Šumanov in Rečan Vladimir Mihojevič, ki se ta čas trudi, da bi opravil še zadnje izpite za 3. letnik pravne fakultete in se kot vrhunski

Tudi Uroš Murn bo imel še prihodnje leto priložnost, da se med kolesarji do 23. leta približa uspehu iz mladinske konkurence, ko je bil na svetovnem prvenstvu sedmi. Zaradi pretiranega navdušenja navijačev ob trojni zmagi Italijanov, ki so povsem zaprli cesto, letos cilja na svetovnem prvenstvu ni videl, če bi ga, pa bi bil uvrščen okoli 30. mesta, čeprav so mu sodniki letos kljub vsemu uradno prisodili še nekaj mest več.

Športnik lahko do konca leta vpisal v zaključni letnik.

Poleg teh obstaja možnost, da bi se novomeškemu poklicnemu moštvo priključila še dva odlična slovenska kolesarja, katerih imeni naj zaenkrat ostaneta skrivnost, pod vprašajem pa je tudi še en Novomeščan. Ostali člani moštva Krke bodo ostali med amaterji in jim bo klub zagotovil le opremo, plačal priprave in prevoze na tekmovalna, tako da se bodo morali, če bo to mogoče, zaposeliti, seveda pa bodo ob dobrih rezultatih še vedno imeli možnost, da v prihodnosti podpisajo poklicne pogodbe. Poseben status med njimi ima Martin Derganc, ki šteje za enega izmed najbolj nadarjenih mladih kolesarjev pri nas.

Kot kaže, bo Martin Derganc, svojo drugo sezono v članski konkurenci preživel po vzoru Gorazda Štanglja v Italiji, kjer bo nabiral kolesarsko znanje in izkušnje v novoustanovljenem vrhunskem moštvo za kolesarje do 23. leta v Toscani.

I. VIDMAR

Vrhovnik začenja v Ameriki

Tekmovalce novomeškega smučarskega društva Krka Rog si obeta preboj v svetovni slalomski vrh

NOVO MESTO - Matjaž Vrhovnik je med novomeškimi ljubitelji športa veljal za nekako sporno osebnost, saj mu kot ljubljancu niso prav radi priznali, da je kot član smučarskega društva Rog pravzaprav novomeški športnik. Na sestanku s klubskim vodstvom, ki so mu prisostvovali tudi domači novinarji, sta z očetom razložila, zakaj so Matjaž in še nekateri vrhunski smučarji pred tremi leti prestopili v novomeško smučarsko društvo.

Smučarski klub Novinar, katerega član je bil pred leti Matjaž, je potem, ko sta svoje športno pot končala smučarja svetovnega slovesa Rok Petrovič in Mateja Svet ter še nekaj slovenskih reprezentantov, začel močno usihati, neurejene razmere v tem klubu pa so mnoge mlade in nadarjene prisilile, da so zamenjali klubске barve. Vrhovnikovi, tedaj je tekmoval tudi še Matjažev brat Primož, ki se sedaj že uveljavlja kot pomočnik glavnega trenerja slovenske B reprezentance, so po temeljitem premisleku ocenili, da je Rog najboljše urejen klub in da bi prav v Novem mestu lahko našli najboljše pogoje za napredek. Po treh letih pa Matjažev oče, ki se je takoj tudi dejavno vključil v delo kluba, odkrito pove, da se pri tem niso zmotili. Na nedavnem srečanju je povedal, da če bi Matjaž pred tremi leti ostal v Ljubljani, najbrž nikoli ne bi videl tekem svetovnega pokala, kaj šele, da bi se uvrščal med najboljših 15, kot mu je uspelo že večkrat v lanskem sezoni.

Tisti, ki redno spremljajo televizijske prenose slalomov za

svetovni pokal, niso mogli spregledati, da ima Matjaž zelo dobro organizirano navijaško skupino, v kateri so pretežno Novomeščani, ki ne zamudijo skoraj nobene tekme v Evropi. Matjaž pravi, da mu njihovo vzpodbujanje veliko pomaga.

Čeprav se je sezona svetovnega pokala minuli konec tedna na ledeniku v Soldnu že začela, Matjaž v veleslalomu ni nastopil, prva slalomska tekma, od katere si veliko obeta, pa bo čez tri tedne v ameriškem Park Cityju. Zase pravi, da je dobro pripravljen in si v slalomu obeta uvrstitve med prvih 10 in stalno članstvo v prvi jakostni skupini, precej pozornosti pa je tokrat posvečal tudi veleslomu, kjer bi se prav tako rad bolj uveljavil, obenem pa mu veleslalomski treningi koristijo tudi pri slalomski tehniki.

I. V.

Matjaž Vrhovnik

KRKA SAMA NA VRHU

NOVO MESTO - V četrtem krogu prve državne namiznoteniške lige so igralci novomeške Krke z lahkoto premagali Križe s 7:0. Edini niz je izgubil Tomaž Kralj, ki je v 6. dvoboju z 2:1 premagal Polansko, medtem ko so Komac, Hribar in Retelj vse dvoboje dobili z 2:0. Ob porazu ŽNTK Maribor z Olimpijo so Novomeščani ostali edino neporaženo moštvo v ligi in so sami na vrhu.

ZUPANČIČEVA NA MASTERSU

NOVO MESTO - Na zaključnem masters turnirju najboljših 12 igralok slovenske računalniške lestvice v kategoriji do 16. leta je Novomeščanka Katarina Zupančič dosegla lep uspeh, saj se je po zmagi nad prvo nosilko Božičnikovo iz Ljubljane s 4:6, 6:4 in 6:4 uvrstila v polfinale, kjer je z 2:6 in 0:6 izgubila s kasnejšo zmagovalko Egičevco iz Kopra.

KADETOM LISCE PREHODNI POKAL

SEVNICA - Kadeti RK Lisca so zmagovalec prvega turnirja za kadete ob prazniku občine Brežice in so osvojili prehodni pokal. V prvi tekmi so premagali RK AFP Dobova z 18:6 (8:4), v finalu pa ekipo RK Krško s 26:15 (13:4). Za RK Lisca so igrali in dosegli gol: vratarja Medved in Kranjc ter Mlakar 3, Dernovšek 4, Novšak 13, Dražetič 8, Močivnik 5, Lipoglavšek 1, Fon 1, Požek 4, Mikerevič 3 in Brečko 2.

Kljub temu, da bo Branko Filip prihodnje leto nastopal med poklicnimi kolesarji, bo imel na svetovnem prvenstvu še vedno pravico nastopiti med kolesarji do 23. leta. Letos je bil v Luganu v kronometru 21., od naslednje sezone pa si lahko s profesionalnimi izkušnjami obeta še več.

TRIJE REMIJI

HOČE - Tri posavska moštva, ki igrajo v vzhodni skupini druge šahovske lige, so v 4. in 5. krogu v Hočah dosegla le eno zmago. V 4. kolu je Milan Majcen iz Sevnice z 2,5:3,5 izgubil z Zagorjem, Marton iz Leskovca je z 2:4 izgubil z Gorinico, drugo moštvo krškega Triglava pa je premagalo Impol. V 5. kolu so vsa tri moštva remizirala z enakim izidom 3:3 - Sevnčani z ravnjskim Fužinarjem, Krčani s trboveljskim Rudarjem in Leskovčani z Radljami ob Dravi. Po 5 kolid vodi Trbovlje, drugo krško moštvo je na drugem mestu, Sevnčani so deseti in Leskovčani 18. med 24 moštvi. (J. B.)

Novomeščanke zanesljivo zmagujejo

Spoznale, da nihče ni vnaprej premagan in vseeno ostale nepremagane - Krkaši dobro v gosteh proti Salonitu - Žužemberčani v gosteh boljši od Zirovnice

NOVO MESTO - Odbojkarice novomeškega TPV-ja so v soboto kljub le štirim odigranim tekmam v 6 kolih neporažene ostale na 1. mestu prvenstvene lestvice, novomeški odbojkarji so se v Novi Gorici silovito upirali Kanalcem, vendar jim ni uspelo odščitniti prvega niza v sezoni, medtem ko so se Žužemberčani s 4. zaporedno zmago le še utrdili na mestu tik pod vrhom 1.B lige.

Novomeščanke so se v soboto še enkrat prepričale, da nobena ekipa

v prvi ligi ni vnaprej premagana, saj jim je zadnjouvrščena Zgornja

Savinjska odščitnila prvi niz, v drugem pa so domačinke stvari postavile na svoje mesto in gostjam prepustile eno samo točko ter v nadaljevanju zanesljivo še četrtri letos zmagale.

Odbojkarji novomeške Krke od tekme proti daleč najboljšemu slovenskemu odbojgarskemu moštvo Salonitu niso pričakovali zmage, saj Kanalcem v tej sezoni še nihče ni odvzel niti niza, vseeno pa niso zapustili slabega vtisa, saj so se favoriziranim domačinom z bojevitostjo dobro postavili po robu. Novomeščani so s tem porazom sicer zdrsili na 5. mesto, v soboto pa jih na domačem igrišču čaka drugouvrščena A banka Olimpija, tako da se obeta vrhunska predstava, v kateri domači odbojkarji glede na do sedaj pokazano niso brez možnosti za uspeh.

Žužemberčani, največje breme igre nosijo starejši, a izredno izkušeni in še ne povsem odsluženi odbojkarji, zmagujejo tudi v 1.B ligi. Tokrat so v gosteh premagali Zirovnico, ki jim je po zmagi v prvem nizu v drugem zagrozila in po podaljšanji igri izid izenačila, a v preostalih dveh nizih ni imela nikakršne možnosti za morebitno presenečenje. V odsotnosti Gorazda Kosmine je tokrat svoj prvotilgaški krst doživel 15-letni David Oberstar in povsem upravičil zaupanje trenerja. Tekma 7. kola na domačem igrišču s Termo Lubnikom iz Škofje Loke bo lepa priložnost za novo zmago. Začelo se je tudi tekmovalje v kadetski ligi - Žužemberk je s 3:1 premagal Črnuče.

A. K.

V Krki velika pozornost mladim

V novomeškem atletskem klubu posvečajo veliko pozornost pionirjem, ki sodijo na sam slovenski vrh - 25 medalj na državnih prvenstvih - Državna reprezentanta

NOVO MESTO - Novo mesto že desetletja velja za pomembno središče pionirske atletike, med osnovnimi šolami iz novomeške občine pa v atletiki že desetletja prednjačita OŠ Grm in Dolenjske Toplice, od koder je do sedaj prišlo največ uspešnih tekmovalcev, ki so se kasneje uveljavili tudi v starejših kategorijah in med člani. V zadnjem času skupina trenerjev atletskega kluba Krka posveča posebno pozornost prav vzgoji mladih, ki prihajajo tudi z osnovnih šol Šmihel, Šmarjeta, Brusnice, Center in tudi iz sosednje občine Škocjan, imajo dva reprezentanta in vrsto medalj na državnih prvenstvih.

Majda Križe, Andreja Blatnik, še aktualni slovenski rekorder v troskoku Milan Šimunič in nekdanji jugoslovanski rekorder v metu kopja Darko Cujnik skrbijo za delo z mladimi atleti v osnovnih šolah novomeške občine in v dobrem letu so novomeško pionirsko atletiko pripeljali na sam slovenski vrh. Na nedavnem državnem prvenstvu v atletiki za osnovne šole so imeli v finalu kar 4 ekipe, na atletskem pokalu Slovenije v Kopru pa so pionirke z dvema mladinkama celo zmagale.

Mladi tekmovalci novomeške pionirske šole atletike so letos na državnih prvenstvih osvojili skupaj 25 medalj, trije pa so osvojili naslov državnega prvaka. Z odličnimi izidi sta si Matej Podkrižnik (655 cm v skoku v daljino) in Snežana Miladinovič (166 v skoku v višino) prislužila tudi mesto v državnih reprezentanci. Medalje na državnih prvenstvih so si priborili še Maja Kranjčič, Matjaž Bukovec, Manja Praznik, Robi Meglič, Tanja Prudič, Antonija Zajc, Marko Pust, Matija Vidiček.

ČAMPA DOBRO ZAČEL

NOVO MESTO - Najmlajši tekmovalce jadrnega kluba Novo mesto 12-letni Nejc Čampa je uspešno zaključil svoj prvi nastop v razredu optimist. Med 66 tekmovalci je s svojo jadrnico po štirih etapah na regatnem polju pred Piranom osvojil skupno 35. mesto.

Tinč Puž in Jasmina Salopek. V minulem šolskem letu je poleg

BODOČI ŠAMPIONI - Da vrhunskih rezultatov v članski konkurenci brez načrtnega in vztrajnega dela z mladimi ni mogoče doseči, se v novomeškem atletskem klubu Krka dobro zavedajo. Trenersko delo je v mlajših kategorijah še posebej zahtevno, saj od trenerja ne zahteva le dobre strokovne podkovanosti, ampak tudi precej pedagoških sposobnosti. Trener mladih športnikov mora biti svojim varovancem tudi prijatelj, vzgojitelj in vzor. Majda Križe, ki sicer uči športno vzgojo na Osnovni šoli Grm, se je za delo z mladimi atleti odločila že pred leti, tekmovalci iz njene šole pa tudi kasneje v starejših kategorijah dosegajo lepe uspehe. Na sliki: Majda Križe z nekaterimi najboljšimi predstavniki pionirske atletske šole atletskega kluba Krka pred odhodom na testiranje v Ljubljano. (Foto: I. V.)

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

ROKOMET

Moški, 1. liga, 6. kolo - AFP DOBOVA : AKRIPOL 21:19 (10:8); AFP DOBOVA: Ocvirk 5, Glaser 4, Mijačinovič 3, Begovič 3, Djapo 3, Voglar 2, Levec 1; AKRIPOL: Čopič 5, Počervina 4, Šavrič 3, Višček 2, Vešligaj 2, Bilbija 2, Zarabec 1.

DELMAR : LISCA SEVNICA 20:20 (10:12); LISCA SEVNICA: Blagojevič 5, Rantah 4, Čater 4, Lukše 3, Simončič 2, Plazar 1, Teraš 1.

SLOVAN : KRŠKO 19:22 (9:13); KRŠKO: Vertovšek 5, Iskra 4, German 4, Dragar 3, Čurak 3, Urbanč 1, Privšek 1.

LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 12, 2. AFP Dobova 8, 4. Krško 6, 5. Akripol 6... 10. Lisca Sevnica 4 itd.

ODBOJKA

Moški, 1.A liga, 6. kolo - SALONIT ANHOVO : KRKA 3:0 (6, 11, 11); KRKA: Petkovič, Šemetovs, Babnik, Goleš, Povšič, Prah, Balodis, Mohorčič, Žunič, Krevs.

LESTVICA: 1. Salonit Anho 12, 2. A banka Olimpija 8, 3. Maribor 8... 5. Krka Novo mesto 4 itd.

V 7. kolu se bo Krka v soboto, 2. novembra ob 20. uri doma srečala z A banko Olimpijo.

1.B. liga, 6. kolo - ŽIROVNICA : ŽUŽEMBERK 1:3 (-8, 14, -3, -3); ŽUŽEMBERK: Pečar, Gotenc, Oberstar, Lazič, Smrke, Novak, Črnač, Rifelj, Brulec.

LESTVICA: 1. Kamnik 12... 3. Žužemberk 8. V 7. kolu bodo Žužemberčani igrali doma s Termo Lubnikom.

Ženske, 1.A liga, 6. kolo - TPV NOVO MESTO : ZGORNJA SAVINJSKA 3:1 (-10, 1, 10, 11); TPV NOVO MESTO: J. Vernig, Menger, Kencilija, Zupančič, Volkova, K. Vernig, Krebs, Ostroveršnik, Glavan, Voronina.

LESTVICA: 1. TPV NOVO

MESTO 8, 2. Infond Branik 6, 3. Kemiplas Koper...

V ponedeljek zvečer so Novomeščanke igrale doma zaostalo tekmo z Mariborčankami, v soboto pa bodo v gosteh igrale z Ljutomerom Zavarovalnico Maribor.

NOGOMET

3. liga, zahod, 9. kolo - RADIO KRKA : KOLPA 4:0 (3:0); RADIO KRKA: 1:0 - Gruđen, 2:0 - Plevnik, 3:0 - Plevnik, 4:0 - Gruđen.

LESTVICA: 1. Tabor Sežana 25, 2. Radio Krka 25... 5. Kolpa 17 itd.

V 11. kolu bo Radio Krka v soboto igral v gosteh z Litijo, Kolpa pa v nedeljo doma z Idrijo.

Mladinci Kolpe so tokrat doma z 2:0 premagali Elan, pri kadetih je Elan v gosteh z 1:4 izgubil s Črnučami, pri starejših dekletih je Kolpa doma z 0:1 izgubila z Elanom, Elanovi mlajši dečki pa so doma s 4:3 premagali Ivančo Gorico.

NAMIZNI TENIS

1. liga, moški, 4. kolo - KRIŽE : KRKA 0:7; VESNA : MELAMIN 7:0; LESTVICA: 1. Krka 8, 2. Maximarket Olimpija 6, 3. Arcont 6, 4. ŽNTK Maribor 6... 10. Melamin 0.

V 5. kolu se bo Krka v sredo, 6. novembra, ob 15.30 doma pomerila z Vesno iz Zaloga.

KOŠARKA

ŠKL, osnovne šole, dolenska liga, 2. kolo - Trebnje: M. Jarc Črnemelj 55:24; Sentrupert : L. Adamič Grosuplje 82:110; Brežice : Bršljin 51:38; srednje šole, ljubljanska liga II, 2. kolo, dijaki - SŠ Brežice: Gimnazija in SEŠ Trbovlje 36:41; dijakinje - SŠ Brežice: Gimnazija in SEŠ Trbovlje 27:70.

D liga, 3. kolo - Dolenjske Toplice : Logatec 66:60 (29:34).

Slika mlina in žage v Marinči vasi št. 13 danes in slika istega mlina z vrisanim možnim celotnim objektom mHE, kjer je bruto padec 3.4 m pri skupnem srednjem letnem pretoku 11 m³/s

Male elektrarne na Krki

Na Krki imamo še danes čez trideset bolj ali manj ohranjenih mlinov in žag, ki jih želijo lastniki in drugi investitorji obnoviti. Uporabili jih bodo za turistične in energetske ter druge koristne namene, mnogi mlini in žage pa so primerni, da se jih preuredi v male vodne elektrarne, ki so brez dvoma zelo koristna pridobitev, saj vemo, kakšno je dandanes pri nas stanje glede preskrbe z električno energijo. Ob tem je zelo pomembno dejstvo, da je vodna energija obnovljiva in čist vir energije, ki je vedno na voljo in ne zmanjšuje potencialnih zalog energije, kar je za našo varnost glede energetske preskrbe temeljnega pomena.

Strokovna in širša javnost se upravičeno sprašujeta, kakšne naj bi bile male hidroelektrarne na Krki v bližnji in daljni prihodnosti. Ob raznih razmišljanjih se pojavljajo tudi pomisleki, ali je sploh smiselno graditi take objekte na Krki. Enako je z idejami kako, kje in v kakšnem obsegu graditi male vodne elektrarne. Po novi definiciji gre za objekte, ki dosegajo moč do 10 MW, zanje se uporablja tudi kratica mHE. Povprečna moč posameznih malih vodnih elektrarn na Krki bi verjetno le malo presežala 100 kW, torej ni dvoma, da gre v tem primeru res za zelo majhne energetske objekte.

Primer: mlin v Marinči vasi

Z nekaj truda in pravega znanja je mogoče zgraditi ekološko in naravovarstveno povsem sprejemljivo ter tudi na pogled povsem nemotečo malo vodno elektrarno. Izkušnje mnogih že obratujočih mHE kažejo, da je temu res tako. Posebej velja poudariti, da tečejo že več kot leto dni intenzivne in strokovne študije o problemu varstva in urejanja reke Krke na odsekih z intenzivno rastjo lehnjaka. Izvajalec teh študij je Znanstveno raziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti - Inštitut za raziskovanje krasa v Postojni. Naročniki in sofinancerji projekta pa so Ministrstvo za znanost in tehnologijo, Ministrstvo za okolje in prostor ter Mestna občina Novo mesto. Tako za investitorje kot graditelje malih vodnih elektrarn in tudi za vse ustanove, ki imajo nalogo pomagati pri pridobivanju in izdelavi potrebne dokumentacije za gradnjo mHE, bodo te raziskave strokovna in hkrati okoljevarstvena podlaga, ki bo zagotovo zavezujoča za vse. Trenutno je v teku in bo tako najbrž še nekaj časa. To pa je eden izmed razlogov, da tako ustanove kot investitorji sami še ne moremo zagotovo vedeti, na kakšen način in če se

bo sploh lahko izvedel projekt malih vodnih elektrarn na Krki.

Za primer si vzemimo mlin na Krki v Marinči vasi pri Zagradcu. Izgradnja elektrarne v njem bi predstavljala relativno majhen poseg v naravo oz. prostor ter v samo arhitekturo mlina. Občutnih, na zunaj zelo opaznih gradbenih sprememb že stoječi mlin za gradnjo male vodne elektrarne ne potrebuje. To je tudi razumljivo, saj ostane tudi po izgradnji elektrarne uporabnost mlina enaka kot prej, torej za mletje žita ali delovanje žage. Moč vodnega toka pa bi turbina pretvarjala v električno in jo pošiljala neposredno v omrežje za takojšnjo uporabo v najbližjih gospodinjstvih in industriji.

Treba pa je povedati, da to še zdaleč ni kakšna posebna novost, saj je na Krki pred drugo svetovno vojno obratovalo dokaj mlinov in žag na turbino pa tudi nekaj malih vodnih elektrarn (na Krki, v Zagradcu, na Dvoru...).

Kot je razvidno s slike, zajetje pri mlinu ne bo spremenjeno. Posebej bi radi poudarili, da se nivojev, tako zgornje kot tudi spodnje vode, ne bo spreminjalo. Za to ni nobenih energijskih podlag. Okoljevarstveno gledano pa je jasno, da dvigovanje gladine vode in gradnja umetnih jezov na teh naših zelo občutljivih naravnih lehnjakovih pragovih oz. jezovih v nobenem primeru ne pride v poštev.

Vsa potencialna energija se lahko izrabljuje na sedanjih lokacijah mlinov in žag, to je na naravnih pregradah oz. jezovih. Krka je namreč po večini od mlina do mlina ravna in tam vodne energije enostavno ni. S slike je razvidno zajetje mlina, ki ne bo spremenjeno. Zapornice bodo nove, vendar bodo tako imenovane rake z značilnim videzom vsekakor ostale. Za njimi bodo redke rešetke in tik pred strojnico še goste rešetke z avtomatskim očiščevalcem listja in ostalega, kar ne sme teči skozi turbino. Te rešetke bodo v vodi in

zelo malo vidne. Sama turbina je nameščena pod gladino vode, ostala električna in druga oprema pa v sedanjem mlinu. Lahko tudi, kot je mogoče narediti tu, v leseni lopi, kjer je bila nekdanja žaga. To lopo bo seveda iz varnostnih in drugih razlogov treba zamenjati z zidano v enakem obsegu. Za turbinsko, električno in ostalo opremo elektrarne je dovolj prostora znotraj tlorisra omenjene lope. Način izvedbe je zaradi velike podobnosti mlinov in žag na Krki lahko enak ali zelo podoben tudi v drugih primerih. S priklopom elektrarne na električno omrežje pa tako ni težav oz. ga po zakonu predpiše in izvede elektroenergetsko podjetje.

Izpust vode iz elektrarne bo ostal kar tak in tam, kjer je bil tudi sedaj pri mlinu.

Nekaj milijonov nemških mark

Seveda je cel projekt zelo pomemben tudi po sociološki plati. Rečeno po domače, dohodek od proizvedene električne energije je gledano po posameznih mlinih in še bolj, če gledamo celoto, zelo pomemben. Še posebej za naše kraje, kjer so težave z zaposlovanjem posebej težke in boleče. Skupni dohodek bi znašal od enega do nekaj milijonov nemških mark na leto. To pa je vsota, ki veliko pomeni za območje, kot je Suha krajina. Kot smo že omenili, bi lahko znatno vsoto dohodka namenili naprej za razvoj okolju in ljudem prijazne industrije in turizma ob zgornjem toku Krke. To je tudi jasen in odločen namen investitorjev v ta projekt. Po mnenju mnogih je to ena izmed pravih poti za naš celovit razvoj.

Naj na kratko omenimo še pomembnost in sposobnost samopreskrbe naših krajev z električno energijo. Denar za električno preskrbo ne bi na ta način ostajal doma, pač pa bi dotekal tudi iz krajev, kjer bi pač to električno energijo porabili. Elektroenergetski sistem je v Sloveniji povezan v celoto in na Krki proizvedena električna energija je tako dostopna vsem, čeprav se bo porabljala v bližnji ali daljni okolici.

Več o socioloških in drugih pomembnih vidikih kot o podrobnostih s področja organiziranja, financiranja in celovitega pristopa k projektu malih vodnih elektrarn in našega videnja razvoja Suhe krajine bomo še pisali.

DARKO ZAVODNIK,
trenutni vodja projekta mHE na Krki

DAN REFORMACIJE

410-letnica Trubarjeve smrti

31. oktobra se spet z državnim praznikom spominjamo narodnega, jezikovnega in knjižnega temelja samozavedanja, zato je ta praznik več kot samo spominski dan protestantskih cerkva. Beseda "protestare" ne pomeni toliko "ugovarjati zoper nekaj", ampak "pričati za nekaj". Reformatorji nasploh, prav tako slovenski, so v tistih davnih časih na edinstven način "izpričali" najbolj svobodoljubne in napredne misli. Dovolj pričujoč je podatek, da 150 let po uničenju protestantizma ni izšla nobena slovenska knjiga.

Prav je, da se ob letošnjem državnem prazniku reformacije spomnimo 410-letnice Trubarjeve smrti (1508-1586). Glede na to je toliko bolj pomembno omeniti pozabljenega in neznanega protestanta Matija Trosta, saj je prevedel nagrobni govor Jakoba Andreae pri pogrebu Primoža Trubarja in ga leta 1588 izdal z naslovom "Ena lepa inu pridna prediga, per pogrebi tiga vreidniga inu visoku vuzheniga Gospu-

da Primosha Trverberia rainiciga". V prevodu je izpustil dodane grške in latinske hvalnice in jih nadomestil s štirimi lastnimi pesnitvami, ki slavijo Trubarja. Iz njih veje veliko rodoljubje. Podpisal se je Matthias Trostius Vipacensis Illyricus. Pomen njegovih pesnitev je dr. M. Rupel opisal takole: "V prvi pesnitvi o Trubarjevi smrti se obrača do Štajerske, Koroške in Kranjske, zakaj te so v tistih časih nekako pomenile Slovenijo. V četrti pesnitvi pa primerja Trubarja z Luthrom: "...tam Nemeč Luther - tu Slovenec Trubar, ta nič manjši od onega; tam Germanija - tu Slauonia; tam nemška - tu slovenska Cerkev, ta nič slabša od one; tam nemški - tu slovenski jezik, ta enakovreden onemu..."

Matija Trost je bil rojen v Vipavi. Datum njegovega rojstva ni znan. Umrli je v Ljubljani, leta 1591. Študiral je na Dunaju in v Tubingenu. Tam je leta 1589 magistriral in prišel naslednje leto za pridigarja v Ljubljano.

PESEM O PRIMOŽU TRUBARJU, ki jo je posodobil A. Sovre

Nemcem dovoljeno je primerjati Luthra z ELIJO,

da, z Elijo, po čem njemu je sličen, enak:

Slovincem dovoljeno bodi primerjati PRIMOŽA z LUTHROM,

Primoža, da, po čem njemu je sličen, enak.

Krista zaslugi odkril, odkril posvečeno je vero,

prvi spreobrnil tako svoje Tevtonce je on:

Krista zaslugi obnovil, obnovil propadlo si vero,

prvi spreobrnil tako Kranjce si svoje nam ti.

Kadar v WITTENBERGU obudil krščansko je Cerkev,

glas evangelija, bil Luther je glasnik, učenik:

kadar v LJUBLJANI nato obudil krščansko je Cerkev,

glas evangelija, bil Trubar, ti si glasnik, učenik.

Mnogo poslal med ljudi knjig zlatih je Luther o veri,

kadar si črko našel, kako se piše slovenski,

ti enako kot on spravljal si bukve na dan.

Zlagal on svete je pesmi, dajal melodije jim sladke,

trume jih nemške sedaj Kristusu vdane pojo:

zlagal ti svete si pesmi, dajal melodije jim vedre,

trume slovenske jih zdaj Kristusu vdane pojo.

V knjigah njegovih na novo olupšana vera je stara,

hkrati olupšan po njih jezik tevtonski blešči:

v knjigah se tvojih na novo olupšana vera je stara,

hkrati olupšan po njih jezik slovenski živi.

On je umrl spokojno, kot starec prileten; a najsi

duh mu v nebesih živi, zemlji je pustil ime:

ti si umrl spokojno, izčrpan po težkem življenju,

duh ti v nebesih živi, zemlji si pustil ime.

Zvesti jokali so Nemci ob uri Luthrove smrti,

Muze jokale celo, jokal je Božji ovčnjak:

zvesti jokali Slovenci ob uri tvoje so smrti,

Muze jokale celo, jokal je Božji ovčnjak.

Dokler bo Nemčija zvesta, cvela bo Luthrova slava,

hvala živela po njem, z naukom dobijena, bo vdilj:

Dokler Slovenija bo zvesta, cvela bo Trubarju slava,

hvala živela po njem, z naukom dobijena, bo vdilj.

Pastor DANIEL BRKIČ, dipl. teolog

Stoji učilna zidana ...

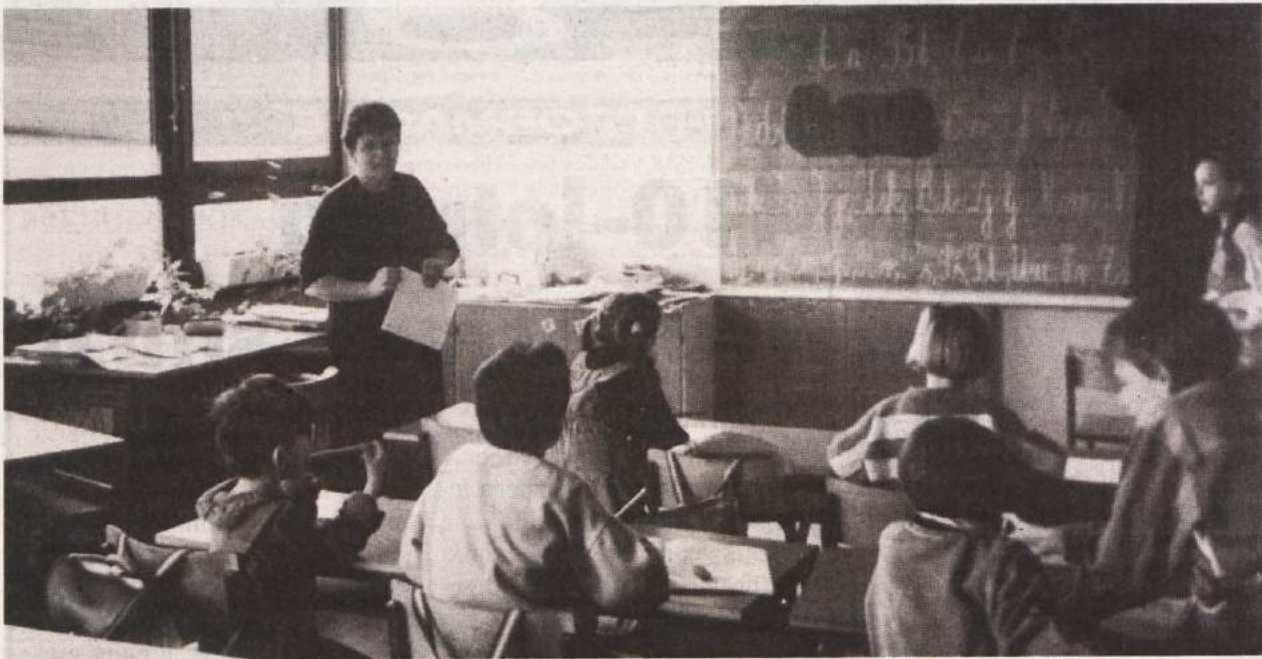

FOTO: J. DORNIZ

Slovenski izobraževalni sistem je pred spremembo. V šolskem letu 1998/99 bodo v desetini slovenskih osnovnih šol poskusno uvedli prenovljena programa za prvi in sedmi razred devetletne šole. Z devetletko pa bodo slovenske šole začele z novim tisočletjem, v šol. letu 2001/2002. Vsi osnovnošolci bodo prvič obiskovali devetletno osnovno šolo leta 2005/2006. Sicer pa novi zakon o osnovni šoli še ni sprejet, pa tudi vse napovedane novosti še niso dokončne, je pa kar nekaj dilem, ki bi jih bilo dobro razčistiti še pred sprejemom zakona.

Na prihajajoče spremembe osnovne šole in otrokove pravice je pred kratkim opozoril tudi slovenski odbor za Unicef, ki je v Cankarjevem domu sklical na to temo posvet, ki so se ga udeležili številni strokovnjaki. Njihova ugotovitev je bila, da je potrebna velika previdnost pri uvajanju sprememb. Strokovnjaki, ki pripravljajo prenovo šole, pa naj izdelajo takšne obvezujoče dokumente za šolstvo, v katerih bo upoštevana pravica otroka, da mu država zagotovi v največji možni meri preživetje in razvoj.

Tretjina mladih brez poklica

Dejstvo je, da je slovenski šolski sistem potreben prenove, saj kažejo na to tudi raziskave in primerjave rezultatov z ostalimi evropskimi državami. Naši osnovnošolci so preobremenjeni: 40 odst. otrok ne spi dovolj, 15. odst. jih nima

form ob tem podatku zamisliti in poiskati vzroke zanj, potem pa narediti nekaj, da se to ne bi več dogajalo. Toda pogosto se dogaja, da dokler so predvidene spremembe v eksperimentalni fazi, še gre, ko pa bi morale zaživeti, je z njimi konec, ker ne upoštevajo kulture šole. Kultura pa predstavlja temeljno vrednotno naravnost določenega socialnega prostora, ki je relativno stabilna in se le stežka spreminja. Socialni sistem je zelo kompleksna celota, vsi sistemi pa so togi. Ljudje se upirajo spremembam, ker od njih ne zahteva le novega načina dela, ampak morajo opustiti tudi stari in utečeni način delovanja, pri tem pa se morajo ustrezno spremeniti tudi ključni ljudje. Dr. Bečaj je opozoril, da je za učinkovito spreminjanje potrebno najprej narediti diagnozo stanja, potem določiti cilj, analizirati trenutni položaj, ugotoviti razlike med stanjem in ciljem, šele nato pa načrtovati prehod.

G. B. Show je nekoč dejal: "Reformatorji so prepričani, da za spreminjanje zdrava pamet popolnoma zadostuje." Dr. Bečaj je opozoril na to, da imajo reformatorji drugačen pogled na spremembe kot pa izvajalci teh sprememb. Ne upoštevajo pa tudi načina razmišljanja tistih, ki jih spremembe prizadevajo. Glavno sporočilo dr. Bečaja na posvetu je bilo, da imamo v šoli dva pristopa: učno snovni in procesno razvojni. Pri prvem pristopu imamo predpisan začetek in cilj, pa tudi pot, pri drugem pristopu imamo prav tako predpisan začetek in cilj, le pot do cilja je sproščena. Razlika je v zaupanju. Učno snovni orientaciji ustreza storilnostna naravnost, ki po mnogih znakih prevladuje v slovenski osnovni šoli. Cenjeno je predvsem faktografsko znanje, aktiven nosilec v šoli je učitelj, otroci pa so izrazito podrejeni. Dr. Bečaj je razmišljal, da je treba vzroke za tako veliko število samomorov med mladimi iskati tudi v naši perfekcionistični vzgoji, ki ji ustreza storilnostna kultura. "Slovenska družba je že dovolj storilnostno naravnana in ni potrebno, da bi na to še dodatno pritiskali. Tudi za velik odstotek srednješolcev, ki ne pridobijo poklica, je kriva storilnostna naravnost," je dejal. Pri uvajanju inovacij na področju izobraževanja so inovatorji bolj usmerjeni v vsebine kot pa v proces. Socialni sistemi so živi organizmi, poseganje vanje je zelo zapletena stvar, zato je potrebna skrbna analiza. Vedeti pa moramo, da vsak socialni sistem prenese le določeno število sprememb.

Kritične točke nove zakonodaje

Koliko sočasnih sprememb lahko prenesejo učitelji in koliko učenci, se je vprašala dr. Darja Piciga s Pedagoškega inštituta, ki je na kratko opozorila na kritične točke pripravljajoče se šolske za-

konodaje. Otroci bodo po novem začeli obiskovati osnovno šolo s 6 leti starosti, v običajne osnovne šole pa bodo vključeni tudi otroci s posebnimi potrebami, znanje se bo preverjalo z nacionalnimi testi, potem bodo uvedeni novi predmeti (pouk o verstvih, retorika). Novost je tudi to, da bodo v zadnji triadi obvezni izbirni predmeti, zunanja diferenciacija - nivojski pouk ter zunanje preverjanje znanja iz petih predmetov. Vprašanje pa je tudi, ali imamo dovolj strokovnjakov, ki bodo dobro pripravili vse te spremembe.

POKLICI

Človeški rod je rod vzdrževalcev

Sredi oktobra je imelo na Rogli šestič zapored letno strokovno srečanje Društvo vzdrževalcev Slovenije. Že ime pove, da društvo posveča glavnino moči in največ načrtov vzdrževanju, in sicer vzdrževanju tehnološke opreme v tovarnah. Čeprav gre torej za skrb za stroje, torej za nekako tehnično dejavnost, je vzdrževanje kot dejavnost v življenju treba gledati širše, predlaga Marjan Špes, predsednik skupščine Društva vzdrževalcev Slovenije.

Vsekakor je v ospredju vsakodnevne zanimanja vzdrževalcev stanje strojev. "Stroji in naprave, ki jih tovarne in posamezniki uporabljajo danes, a so jih kupili v preteklosti, imajo nemalokrat pomanjkljivosti, tudi zaradi naglega razvoja tehnologije. Vzroki za pomanjkljivosti so tudi v miselnosti izpred 10, 15 let. Takrat so politični veljaki kupovali na zahodu tehnologijo in tovarne "na ključ". Dobavitelj jim je zagotavljal, da bo vse kupljeno delovalo tako, kot mora. Veljaki praviloma niso potrebovali domačih strokovnjakov, govorili so, da naše gospodarstvo potrebuje le mlade in sposobne menedžerje. Potem pa je marsikje zaškripalo. Prenekatera tovarna nenadoma ni več izpolnjevala pričakovanj, spremenile so se tehnološke in tržne razmere. V takih težavah so se pojavile svetovno znane svetovalne firme, ki so - za veliko denarja seveda - dajale dobre nasvete in predlagale celo vrsto sanacijskih programov. V krizi so vladarji vključili razne Mc Kinseye in Sachse, za katere pa so, povedano mimogrede, pripravljali potrebne podatke domači strokovnjaki. Za krizo so bili razlogi "objektivne težave", kot se je rado poudarjalo. Šlo naj bi za padec cen na svetovnem trgu, izgubo jugoslovanskega tržišča in podobno.

V Društvu menijo, da je slovensko gospodarstvo v času svojega pospešenega razvoja zanemarjalo vzdrževanje. "Toda mogoče je prav vzdrževanje ključ do zmanjšanja prenekaterih težav v poslovanju," trdi Špes. "V času, ko ni denarja na nove naložbe, ga moramo najti za vlaganja v vzdrževanje gospodarskega jedra ter narodnega in zasebnega premoženja."

Ob tako izraženi splošni skrbi vzdrževalci kažejo na neko svojo posebno

Dr. Milan Adamič z oddelka za pedagogiko na Filozofski fakulteti se je ustavil predvsem pri zunanji diferenciaciji oz. nivojskem pouku, eni od kritičnih novosti novega šolskega zakona, ki naj bi učence razdelila po sposobnostih oz. naj bi bili programi znotraj predmeta ločeni na manj zahtevne vsebine. "Sposobnosti so podlaga za učno uspešnost, vendar je naloga šole tudi, da te sposobnosti razvija," je opozoril dr. Adamič in še navedel, da izrazito nadarjenih in izrazito podpoprečnih otrok ni. Zato je pričakovati, da bo 70 odst. otrok razporejenih naključno, poleg tega naj bi bil nivojski pouk v 7. in 8. razredu, ko nastopi puberteta in ponavadi učna storilnost mladoletnikov v tem času pade.

Ta diferenciacija je vprašljiva, saj v osnovno šolo vnaša selektivnost in bi zato lahko rekli, da bo samo delno uveljavljeno načelo enakih možnosti otrok. Takšna delitev je lahko krivična in tudi usodna, saj lahko uspešnost otrok niha, ker gre za obdobje, ko se sposobnosti otrok še razvijajo, spreminja pa se lahko tudi inteligenčni kvocient. Dr. Adamič je opozoril, da bodo učitelji hote ali ne hote zniževali zahteve do učencev, ki težje napredujejo, namesto da bi jih spodbujali. Nekaterim učencem bo namreč že vnaprej onemogočeno uspešno opravljanje zaključnega preverjanja. Zavzel se je za uvajanje smerne in ne zunanje diferenciacije, ki nosi selektivni značaj.

Otroci s posebnimi potrebami

Po novi šolski zakonodaji bodo osnovno šolo obiskovali tudi otroci s posebnimi potrebami. Psihologinja v ljubljanskem svetovalnem centru za otroke in mladostnike Anica Uranjek meni, da se

bo moral pouk za uspešno vključitev teh otrok spremeniti v temeljih, saj je integracija otrok s posebnimi zahtevami zelo zahtevna. Uranjekova je navedla ugotovitve pilotske raziskave, kakšno je sedanje stanje v naših šolah. Analiza otrok, ki so imeli težave v redni osnovni šoli, je pokazala, da niso podnormalni otroci ampak mejni otroci, ki naj bi osnovno šolo tudi zaključili. Pokazalo se je, da so to otroci, ki imajo eno ali več specifičnih učnih težav (od branja, teh težav je največ, do govora in računanja). Poleg teh lastnosti in okrnjenosti so to otroci, ki imajo določene težave tudi v svojem okolju (doživljajo hude strese v šolskem okolju (2/3), domače okolje pa ne zna dati ustrezne spodbude. Iz tega sledi, da če ti otroci niso sposobni končati redne šole, kako jo bodo končali šele otroci s posebnimi potrebami?

Estetsko nečitljive generacije?

V zakonu je tudi predlagano, da bi lahko učence razbremenili z ukinjanjem tehnične, likovne in glasbene vzgoje. Strokovnjaki s teh področij so bili na tem posvetu odločno proti taki škodljivi potezi, saj kakovostna osnovna šola ne pomeni le pridobivanje znanja in izobrazbe, ampak tudi učenje za kulturno, vredno in odgovorno življenje. Zato so tudi likovna, glasbena in tehnična vzgoja pomembne za otrokov razvoj in nasploh za razvoj kulture naroda. Marjan Prevodnik, akademski slikar, ki opravlja naloge pedagoškega svetovalca za likovni pouk, je med drugim dejal, da je za narod še kako pomembno, da imamo tudi estetsko čitljive generacije.

JOŽICA DORNIZ

FOTO: J. DORNIZ

prostega časa, 20 odst. učencev pa kaže znake utrujenosti. Najbolj utrujeni so starejši šolarji, predvsem sedmošolci. Tudi zdravstveno stanje šolarjev kaže na relativno visoko stopnjo psihosomatskih motenj in obolenj. Več kot pred desetletji je respiratornih obolenj, pa tudi deformacij hrbtenice, sluha in vida je več. Zastrahuje pa je podatek, da jih je med mladimi, ki so umrli, starimi od 7 do 18 let, 11,4 odst. naredilo samomor, kar nas postavlja v sam svetovni vrh. Najpogostejša razloga za samomor sta nerazumevanje v družini in neuspeh v šoli. Analize našega izobraževalnega sistema tudi kažejo na njegovo veliko selektivnost in zoževanje možnosti mladih za izobraževanje. Katastrofalen je podatek, da si kar 30 odst. mladih ne pridobi nobene poklicne izobrazbe, z 20 odst. deležem mladih vključenih v višje in visoke šole pa zaostajamo za ostalimi državami.

Storilnostna naravnost

Dr. Janez Bečaj z oddelka za psihologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani se je na prej omenjenem posvetu oprl prav na podatek, da tretjina mlade slovenske populacije nima poklica. Poudaril je, da bi se morali načrtovalci šolskih re-

skrb, na skrb za čistejšo okolje. Da v delo vse bolj vgrajujejo varovanje okolja, govori tudi vsebina omenjenega letošnjega srečanja Društva. Tam so na dnevni red med drugimi predavanji uvrstili ob sodelovanju ljubljanskega Petrola tudi temo ravnanje z odpadki.

Med mnogimi okoljevarstvenimi problemi Slovenije - in tu smo nekako v okvirih omenjene teme strokovnega srečanja - je onesnaževanje okolja z odpadnimi olji. "Problem je toliko bolj pereč, ker imamo za ravnanje z odpadnimi olji staro zakonodajo, saj nova šele nastaja," je zaskrbljen Špes. Kot poudarja slednji, misleč na nekatera izhodišča nove zakonodaje, bo v bodoče v ceni svežega mineralnega olja vračunan tudi strošek za

spravilo odpadnega olja. Ta strošek bo šel v breme uporabnika in ne prodajalca svežega olja, kar pomeni razliko v primerjavi s sedanjo prakso.

Nova zakonodaja predstavlja ukrep, s katerim naj bi zbrali več odpadnega olja, kot so ga zbrali doslej. Za to je več razlogov, med temi je najpomembnejši, da odpadna olja uporabljajo v kombinaciji s kurilnim oljem kot kurivo. "Taka uporaba je sicer primerna, tudi v okoljevarstvenem pogledu, vendar mora zgorevanje potekati ob veliko višjih temperaturah, kot jih zmore glavnina sedanjih peči v tovarnah in gospodinjstvih. Okoljevarstveno najmanj sporno je sežiganje olj v cementarnah in opekarnah, kjer gorenje poteka pri zelo visokih temperaturah in se pepel vgradi v izdelek." Tako se Špes pridružuje nekaterim mnenjem, ki se sicer dotikajo teme, o kateri najbrž obstaja več različnih stališč. Kakor koli že, s pozornostjo odpadnim oljem so vzdrževalci segli v pomembno točko okolja. "Dovolj je že, da vemo, da en sam liter odpadnega ali svežega mineralnega olja uniči 1.000.000 litrov vode do te mere, da ni več primerna za uživanje," poudarja Špes.

Ključno je, da se tako odziva Društvo, potem ko so vzdrževalci tudi v preteklosti najbrž vsak po svoje že bili plat zvona za okolje. Ali tako ravnanje Društva vzdrževalcev Slovenije hkrati tudi pomeni, da vzdrževalci (p)ostajajo omembne vredne dejavniki v gospodarski verigi in družbeni zgradbi?

Tudi če vzdrževalci kot tehnična služba ne bodo dobili v dogajanju v podjetjih in družbi odločujoče vloge pomembnega svetovalca, bo še zmeraj držalo, kar pravi Špes, eden vodilnih v velikem kolektivu vzdrževalcev, v katerega je včlanjenih več kot 240 podjetij in nad 1.400 posameznikov. "Vzdrževanje je vendarle smisel življenja, oplemenitenje in nuja. Vzdržujemo telesno kondicijo, ohranjamo znanja, negujemo medčloveške odnose - skratka, človeški rod je rod vzdrževalcev," meni Špes.

MARTIN LUZAR

Marjan Špes

FOTO: M. LUZAR

Narod si bo pisal sodbo sam

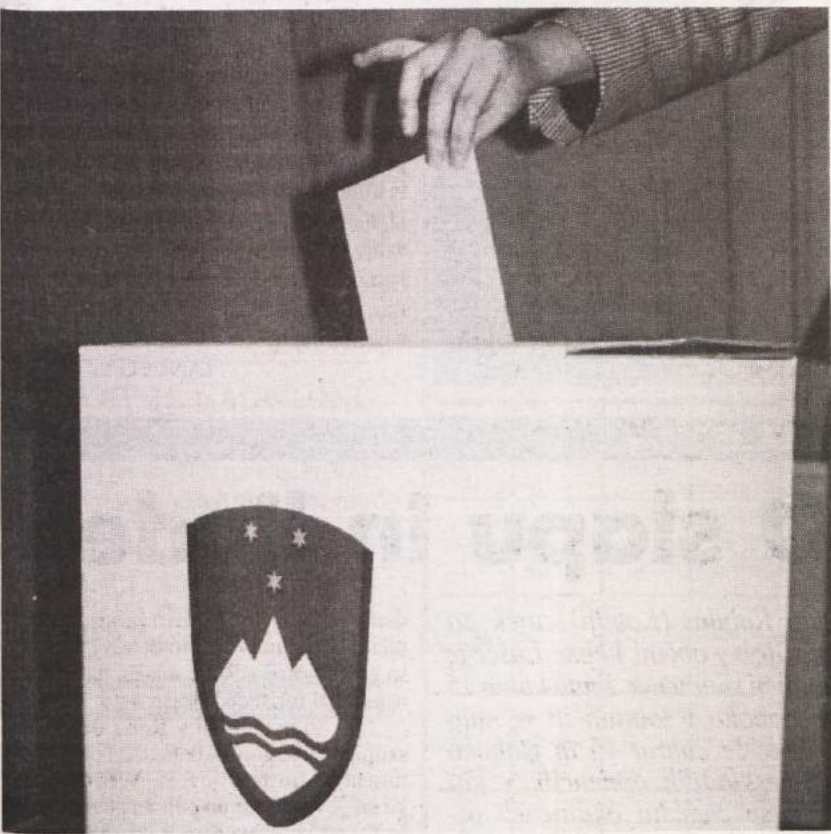

FOTO: I. VIDMAR

Vsaka štiri leta imamo polnoletni državljani Slovenije možnost, da zamenjamo oblast, če z njo nismo zadovoljni, ali pa znova zaupamo zakonodajno moč tistim, ki so naše zaupanje z dobrim delom v državnem zboru upravičili. Oblast bomo imeli tako, kakršno si bomo izvolili sami, zato je pred volilci velika odgovornost.

Samo še enajst dni nas loči od nedelje, 10. novembra, dneva, ki ga je predsednik Republike Slovenije Milan Kučan določil za dan volitev poslancev državnega zbora. Kljub številnim poskusom, da bi volilni sistem spremenili, bomo tokrat volili tako kot pred štirimi leti, ko je bil izvoljen sedanji državni zbor. Tudi sedaj bomo volili po sorazmernem (s tujko proporcionalnem) volilnem sistemu, ki je za volilca sila enostaven, za dokončni izbor izvoljenih kandidatov, ki bodo naslednja štiri leta sedeli v klopih državnega zbora, nam pisali zakone in tudi drugače odločali o naši usodi in usodi naše države, pa je d'Hondtova enačica precej zapletena, zato večini tudi tokrat najbrž ne bo jasno, koga bodo s svojim glasom namreč izvolili.

V 8 volilnih enotah s po 11 volilnimi okraji naj bi teoretično izvolili 88 poslancev, preostala dva pa bodo v parlament izvolili predstavniki narodnosti. Na ta način bi bilo seveda možno zagotoviti enakomerno zastopnost vseh delov Slovenije v državnem zboru oziroma enakost volilne pravice. Vendar je to le teoretično, saj je bilo na volitvah leta 1992 v vsej Sloveniji v samih volilnih enotah neposredno izvoljenih 38 kandidatov, ostali so prišli v parlament na osnovi delitve glasov na ravni države. Zakon namreč predvideva dve delitvi glasov. Prva je v volilni enoti, druga pa na državni ravni. V volilni enoti bo neposredno izvoljenih toliko kandidatov, kolikor bo posamezna stranka oziroma lista osvojila 9,09 odst. glasov vseh sodelujočih volilcev v volilni enoti, sedež v državnem zboru pa bi dobil tisti kandidat, ki bi v posameznem okraju dobil najvišji delež glasov. Neizkoriščen ostanek glasov, ki jih je v volilni enoti dobila posamezna lista, se prenese na raven države, kjer ga posamezna stranka prišteje k ostankom glasov iz drugih volilnih enot. Iz seštevka vseh ostankov se opravi druga delitev na ravni Slovenije. Kdor misli, da voli svoje kandidata, se v večini primerov moti, saj je povsem možno, da bo z glasovi iz Metlike izvoljen nekdo iz iste stranke iz Kranja. Ostanke glasov namreč pripadejo najuspešnejšemu kandidatu iz iste stranke v katerikoli volilni enoti. Poleg tega lahko stranke kar polovico mandatov, ki jih osvojijo na podlagi ostankov glasov podelijo tistim, ki jih za vsako ceno želijo imeti v poslanskih klopih in so jih zapisali na takoiimenovano nacionalno listo. Na volitvah leta 1992 so bili edini, ki niso imeli nacionalne liste, zeleni, za tokratne volitve pa so tako odločitev zaenkrat najavili LDS in ZLSD. Medtem ko so bile pred štirimi leti nacionalne liste skrbno varovana skrivnost, jo bodo morale tokrat stranke objaviti in priložiti tudi k razglasom na voliščih.

In kako bomo volili na področju, ki ga pokriva Dolenjski list? Večina občin spada v 6. volilno enoto, ki je razdeljena na 11 okrajev - Brežice, Črnomelj, Hrastnik, Krško, Laško, Metlika, Novo mesto, Sev-

nica, Trbovlje, Trebnje in Zagorje ob Savi - medtem ko okraja Kočevje in Ribnica segata v 3. volilno enoto. Vsaka stranka v določeni volilni enoti lahko nastopi največ z 11 kandidati in najmanj s 6, saj lahko en kandidat kandidira največ v dveh okrajih. V 6. volilni enoti bodo volilci lahko izbirali med naslednjimi kandidati z 19 list:

SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA - SLS

1. Andrej Fabjan, 1957, Stražnji Vrh, inž. agronomije, župan občine Črnomelj; 2. Franc Hudoklin, 1961, Gorenja Stara vas, strojni ključavničar, župan občine Šentjernej; 3. Vasilija Fuis, 1941, Novo mesto, profesorica, upokojenka; 4. Alojzij Metelko, 1940, Trebnje, dipl. inž. kmetijstva, poslanec državnega zbora; 5. Marko Zupančič, 1949, Brežice, dipl. pravnik, sodnik; 6. Franc Čušnovar, 1956, Raka, dipl. inž. kemijske tehnologije, direktor; 7. Srečo Ocvirk, 1969, inž. kmetijstva, svetovanje in načrtovanje; 8. Peter Hrastelj, 1935, Laško, mizar, župan občine Laško; 9. Marko Kastelic, 1954, Trbovlje, dr. veterinarske medicine, veterinar; 10. Janez Skrinjar, 1940, Zagorje ob Savi, strugar, poklicni voznik, žagarstvo.

LDS - LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE

1. Božidar Flajšman, 1956, Ljubljana, likovni pedagog; 2. mag. Boštjan Kovačič, 1950, Novo mesto, magister sociologije, minister za lokalno samoupravo; 3. Metka Zupančič, 1951, dipl. pravica, ministrica za pravosodje; 4. Ciril Metod Pungartnik, Trebnje, inž. organizacije dela, župan občine Trebnje; 5. Jože Avšič, 1949, Čatež ob Savi, ekonomist, župan občine Brežice; 6. Branko Janc, 1956, Leskovec pri Krškem, inž. organizacije dela, poslanec državnega zbora; 7. Andrej Stricelj, 1955, Sevnica, višji upravni delavec, organizator obdelave podatkov; 8. Drago Zupan, 1955, Rimske Toplice, elektromehaničar, predsednik KS; 9. Miran Jerič, 1958, Hrastnik, elektrotehnik, poslanec v državnem zboru; 10. dr. Janez Drnovšek, 1950, Ljubljana, doktor ekonomskih znanosti, predsednik vlade Republike Slovenije.

DEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE - DEMOKRATI SLOVENIJE - DS

1. Justina Pavličič, 1944, Črnomelj, profesorica matematike in fizike, profesorica; 2. Jože Dular, 1947, Škofljica, dipl. ing. agronomije, svetovalec vlade; 3. Ksenja Lorber, 1963, Novo mesto, učiteljica slovenskega jezika, učiteljica; 4. Mateja Bončina, 1961, Ljubljana, vzgojiteljica, vzgojiteljica; 5. Vladislav Deržič, 1937, Brežice, politolog, upokojenec; 6. Silvester Mavsar, 1954, Krško, učitelj, podjetnik; 7. Stanislav Lošdorfer, 1948, Sevnica, profesor defektologije, svetovalec delavcev; 8. Aleš Breznikar, 1970, Radeče, elektrotehnik - energetik, direktor; 9. Ivan Flis, 1949, Zagorje ob Savi, mehanik, vzdrževalec; 10. Roman Perkljč, 1953, Zagorje ob Savi, elektricar, predsednik sindikata; 11. Marjan Ramšak,

1951, Trbovlje, rudarski tehnik, upokojenec.

ZA DELO, POŠTENOST IN PRAVIČNOST

1. Jože Avguštinčič, 1954, Brežice, avto-klepar, menedžer.

SLOVENSKA NACIONALNA DESNICA

1. Andrej Kramar, 1955, Črnomelj, upravno pravni delavec, direktor; 2. Nataša Šetinc, 1966, Medvode, dipl. inž. strojništva, profesorica; 3. Anton Urek, 1969, Krško, strojni tehnik, samostojni podjetnik; 4. Jožef Grabrijan, 1954, Črnomelj, osnovna šola, brusilec; 5. Bogomir Vrabl, 1971, Ptuj, kmetijski tehnik, računalniški oblikovalec; 6. Davorin Benko, 1973, Ravne pri Zdolah, kovinar, obdelovalec kovin.

REPUBLIKANSKA ZVEZA SLOVENIJE (RZS), REPUBLIKANCI SLOVENIJE (ReS), REPUBLIKANCI

1. Nataša Ravlan, 1962, Mislinja, medicinska sestra, varuhinja; 2. Branko Albreht, 1958, Velenje, rudar, rudar; 3. Robert Dolanc, 1965, Velenje, frizer, na čakanju; 4. Rudolf Butinar, Celje, ključavničar, na čakanju; 5. Matko Verhovnik, 1959, Velenje, rudar; 6. Igor Pirnat, 1964, Velenje, delavec, samostojni podjetnik.

LIBERALNA STRANKA

1. Alis Turk, 1967, Zagorje ob Savi, elektrotehnik, referent; 2. Dominik Kužnik, 1955, Trbovlje, gimnazijski maturant, referent; 3. Peter Cestnik, 1938, dipl. elektro inž., podjetnik; 4. Peter Venc, 1943, Sevnica, kipar, samostojni umetnik; 5. Mira Gole, 1952, Trebnje, dipl. ekonomistka, vodja financ; 6. Marijan Ogorevc, 1960, Brežice, gimnazijski maturant, podjetnik; 7. Franc Papež, 1957, Dolenjske Toplice, strojni inženir, direktor; 8. Majda Volf, 1954, Dragatuš, ekonomski tehnik, direktor.

ZELENI SLOVENIJE, ZELENI

1. Stanislav Muhič, 1947, Črnomelj, prometno transportni tehnik, samostojni podjetnik; 2. Janez Turk, 1958, Dolenjske Toplice, dipl. organizator dela, samostojni podjetnik; 3. Igor Bučar, 1948, Novo mesto, kovinostrojar, skladiščnik; 4. Franc Simončič, 1950, Šentrupert, pedagog, samostojni podjetnik; 5. Andrej German, 1967, Brežice, organizator dela, vodja projekta; 6. Alenka Zuraž-Balog, 1954, Sevnica, profesorica, ravnateljica; 7. Zdravko Martun, 1948, Laško, birotehnik, samostojni podjetnik; 8. Pavel Bauerheim, 1963, Hrastnik, farmacevtski tehnik, farmacevt; 9. Anton Ahac, 1929, Trbovlje, inž. organizacije dela, upokojenec; 10. Marjan Skok, 1931, dipl. inž. strojništva, upokojenec.

ZDRUŽENA LISTA SOCIALNIH DEMOKRATOV

1. Mirko Jelenič, 1944, Črnomelj, pravnik, generalni sekretar RKS; 2. Uroš Dular, 1941, Novo mesto, učitelj, direktor; 3. Jožefa Miklič, 1937, Novo mesto, dipl. ekonomistka, upokojenka; 4. Zvonka Falkner, 1947, Trebnje, učiteljica razrednega pouka, učiteljica slovenskega jezika; 5. Ivan Živič, 1930, Globoko, višji upravni delavec, upokojenec; 6. Janko Hrovat, 1951, Krško, inž. organizacije dela, vodja enote; 7. Marija Jazbec, 1944, Sevnica, dipl. ekonomistka, direktorica; 8. Franc Lipoglavšek, 1944, Radeče, inž. prometa, poslanec državnega zbora; 9. Miran Potrč, 1938, Ljubljana, dipl. pravnik, poslanec državnega zbora; 10. Tomaž Vahtar, 1940, Trbovlje, zdravnik, vodja otroško-šolskega dispanzerja; 11. Nataša Lipovšek, 1964, Izlake, dipl. ekonomistka, direktorica sektorja.

DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV SLOVENIJE - DeSUS

1. Vinko Babič, 1930, Črnomelj, rudarski tehnik, upokojenec; 2. Franc Jan, 1933, Trbovlje, rudarski tehnik, upokojenec; 3. Gorazd Mazej, 1936, Maribor, strojni tehnik, upokojenec; 4. Karolina Nenadič, 1935, Novo mesto, učiteljica, upokojenka; 5. Adolf Milan Šuštar, 1937, Novo mesto, višji upravni delavec, upokojenec; 6. Zvone Šuštaršič, 1926, Novo mesto, višji upravni delavec, upokojenec; 7. Rafael Žager, 1928, Maribor, višji upravni delavec, upokojenec; 8. Franc Žnidaršič, 1940, mag. sc. spec. zdravnik splošne medicine, specialist zdravnik splošne medicine.

SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE

1. Pavel Zajc, 1950, Črnomelj, inž. elektrotehnike, vodja proizvodnje in kakovosti; 2. Miloš Dular, 1964, dipl. inž. geodetje, sekretar za okolje in prostor; 3. Ja-

nez Mežan, 1952, Mirna Peč, prof. slovenskega jezika, profesor; 4. Tine Velikonja, 1929, Ljubljana-Dravljje, dr. medicine, upokojenec; 5. mag. Andrej Vizjak, 1964, mag. elektrotehnike, inšpektor za delo; 6. Danilo Koritnik, 1966, Krško, gimnazijski maturant, predstavnik občine za stike z javnostjo; 7. Branko Kelemina, 1952, Blanca, gradbeni tehnik, samostojni podjetnik; 8. Darinka Grešak, 1954, Laško, prof. geografije in sociologije, učiteljica geografije; 9. Sanja Logar-Bočko, 1960, Hrastnik, dipl. inž. geologije, direktorica; 10. Slavko Kmetič, Trbovlje, strojevodja, strojevodja; 11. Dragica Jazbec, 1950, Čemšenik, medicinska sestra, direktorica.

SLOVENSKA NACIONALNA STRANKA - SNS

1. Sergej Čas, 1973, Semič, bolničar, bolničar; 2. Rafael Kužnik, 1958, Sela pri Dolenjskih Toplicah, električar, poslanec državnega zbora; 3. Silvester Polak, 1949, Novo mesto, policist, pomočnik direktorja; 4. Dragotin Sotler, 1940, Brežice, ekonomist, upokojenec; 5. Marjan Novoselec, 1955, Brezina, papirničar, varnostnik; 6. Stanko Radanovič, 1955, Gornji Lenart, zidar, nezaposlen; 7. Milan Kolar, 1952, Dol pri Hrastniku, monter ogrevanja, plastičar, vzdrž. ogrev. naprav.

KRŠČANSKO SOCIALNA UNIJA - KSU

1. Anton Dernovšček, 1939, Novo mesto, inž. gradbeništva, dir. tehnično uprav. sektorja; 2. Olga Dernovšček, 1955, Novo mesto, telefonistka, telefonistka; 3. Pavel Oluič, 1942, Sevnica, učitelj, turistični vodič; 4. Jožef Rutar, 1939, Brežice, dipl. pravnik, sodnik delovnega in socialnega sodišča; 5. Anton Štibernik, 1958, Šiška, gradbeni inženir, vodja projekta; 6. Trajčo Rajko Trajkov, 1951, Vič, gostinec, gostinec.

SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI - SKD

1. Vladimir Starešinič, 1964, Črnomelj, višji upravni delavec, organizator; 2. Franc Koncilija, 1946, Novo mesto, geodet, župan mestne občine Novo mesto; 3. dr. Vida Čadonič Špelič, 1959, Novo mesto, dr. veterinar. znanosti, dir. Urada za varstvo potrošnikov RS; 4. Alojz Peterle, 1948, Ljubljana, prof. zgod. in geog., poslanec državnega zbora; 5. Zvonimir Škofljanec, 1935, Brežice, zdravnik kirurg, upokojenec; 6. Franc Černelič, 1944, Podbočje, inž. org. dela, poslanec v državnem zboru; 7. Igor Umek, 1956, Ljubljana, dipl. ekonomist, minister za promet in zveze; 8. Janez Krajnc, 1939, Laško, profesor andragog, direktor ljudske univerze; 9. Jurij Bantan, 1962, Dol pri Hrastniku, strojni tehnik, samostojni podjetnik; 10. Janja Škerbec, 1964, Trbovlje, gimnazijski maturant, sistemski inž. 11. Sašo Anžur, 1951, Kisovec, dipl. inž. gradbeništva, vodja projekta.

NACIONALNA STRANKA DELA

1. Avgust Gabrijel, 1923, Trbovlje, komercialist, upokojenec; 2. Mihael Krečič, 1947, Vrhopolje, klepar, samostojni podjetnik; 3. Pavel Nadoh, 1950, Ajdovščina, elektrotehnik vzdrževanje TKA naprav; 4. Bernard Breclj, 1938, Ajdovščina, mizar, samostojni podjetnik; 5. Danilo Štern, 1949, Piran, monter vodovodnih naprav, rajonski monter; 6. Drago Roksančič, 1954, Izola, osnovna šola, poklicni morskimi ribiči.

ZELENA ALTERNATIVA - ZELENA ALTERNATIVA SLOVENIJE

1. Jože Vidvol, 1936, Črnomelj, dipl. inž. gozdarstva, uslužbenec; 2. Aleš Matko, 1974, Trbovlje, kuhar, turistični referent; 3. Rupert Gole, 1971, Mali Cirk pri Šentjanžu, gradbeni tehnik, študent; 4. Mojmir Pustoslemšek, 1943, Kostanjevica na Krki, dipl. inž. gozdarstva, vodja enote; 5. Milena Podobnik, 1951, Višnja Gora, učiteljica slovenščine, knjižničarka; 6. Danijela Zupan, 1965, Laško, socialna delavka, strok. delo v bolnišnici; 7. mag. Edvard Šefer, 1951, Straža, mag. ekološkega inženirstva, samostojni podjetnik.

SLOVENSKA OBRATNO PODJETNIŠKA STRANKA CENTRA - SOPS

1. Viljem Pšeničny, 1955, Ljubljana, dipl. ekonomist, predsednik uprave Gea College; 2. Zdenko Antončič, 1958, Šentjernej, elektrotehnik, direktor; 3. Alojzij Medle, 1937, Novo mesto, tehnik, samostojni podjetnik; 4. Franc Zavodnik, 1946, Novo mesto, gradbeni tehnik, direktor; 5. Miha Istenič, 1964, Ljubljana, višji fizioterapevt, direktor; 6. Franc Mlakar, Dolenji Boštanj, tehnik, samostojni podjetnik; 7. Jože Sadar, 1969, Laško, ekonomist, podjetnik; 8. Stanislav Dežman, 1943, Trbovlje, tehnik, direktor.

SLOVENSKI FORUM - SF in deželne stranke: ZVEZA ZA PRIMORSKO - ZZP ZVEZA ZA GORENJSKO - ZZG

1. Jože Ljubič, 1953, Trbovlje, elektricar, podjetnik; 2. Mihaela Rota, 1966, Trbovlje, kolpoterka, raznašalka; 3. Bruno Kotnik, 1974, Žalec - Griže, študent; 4. Emil Šprajc, 1941, Brežice, zdravnik specialist splošne medicine, zdravnik; 5. Teodor Oršanič, 1932, Brežice, dipl. inž. gozdarstva, upokojenec; 6. Božo Dolenc, 1946, Škofije, el. tehnik, podjetnik; 7. Boris Lavrič, 1967, Straža, inž. strojništva, nabava.

STRANKA ENAKOPRAVNIH DEŽEL

1. Zvonimir Roštohar, 1940, Črnomelj, likovnik, upokojenec; 2. Srečko Plevnik, 1939, Šentjernej, predmetni učitelj, soc. pedagog; 3. Marta Plevnik, 1948, Šentjernej, predmetna učiteljica, predm. uč. zg. in zem.; 4. Barbara Lesjak, 1976, Litija, študentka; 5. Snežna Vilma Stojan, 1956, Ljubljana, ekon. tehnik, finančni knjigovodja; 6. Jože Lukan, 1960, Trzin, profesor, uslužbenec; 7. Tatjana Kovčec, 1965, ekonomski tehnik, finančni knjigovodja; 8. Kristina Krašek, 1977, Laško, ekonom. kom. tehnik, nezaposlena; 9. Jasmina Šabotič, 1976, Ljubljana, osn. šola, manekenka; 10. Andrej Bratuša, 1954, Ljubljana, ekonomski tehnik, poslovodja; 11. Marija Miklič, 1954, Vič-Rudnik, pravnik, uslužbenka.

Iz 4. volilne enote vam predstavljamo kandidate 1. okraja (občini Kočevje in Osilnica), 2. okraja (občini Ribnica in Loški Potok) in 3. okraja (občine Ivančna Gorica, Gorusplje in Dobrepolje).

SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA - SLS

1. Mihael Petrovič, 2. Franc But, 3. Rudolf Rome.

LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE - LDS

1. in 2. dr. Božidar Voljč, 3. Janez Lesjak.

DEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE - DEMOKRATI SLOVENIJE - DS

1. dr. Franc Kervina, 2. Peter Karpov, 3. Zdravko Šteger.

SLOVENSKA NACIONALNA DESNICA

1. in 2. Adolf Flojhar, 3. Vanja Poznič.

REPUBLIKANSKA ZVEZA SLOVENIJE (RZS), REPUBLIKANCI SLOVENIJE (ReS), REPUBLIKANCI

1. in 2. Robert Kovač, 3. Vojko Meh.

LIBERALNA STRANKA

1. Milena Blažeka, 2. Janez Hočevar, 3. Josip Bizovičar.

ZELENI SLOVENIJE, ZELENI

1. in 2. Bojan Kocjan, 3. Vincencij Zafran.

ZDRUŽENA LISTA SOCIALNIH DEMOKRATOV

1. Janko Veber, 2. Lado Orel, 3. dr. Lado Genorio.

DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV SLOVENIJE - DeSUS

1. in 2. Stane lavrič, 3. Ivan Prebil.

SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE

1. Bogomir Špelič, 2. in 3. Janez Janša.

SLOVENSKA NACIONALNA STRANKA - SNS

1. in 2. Marjan Štubler, 3. Jožef Volf.

KRŠČANSKO SOCIALNA UNIJA - KSU

1. in 2. Franc Lovšin, 3. Ciril Bregar.

SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI - SKD

1. Alojz Košir, 2. Benjamin Henigman, 3. Alojz Slavko Jamnik.

NACIONALNA STRANKA DELA

1. Andreja Kežar, 2. Aleksander Unetič, 3. Peter Rombo.

ZELENA ALTERNATIVA - ZELENA ALTERNATIVA SLOVENIJE

1. in 2. Janez Črnač, 3. Ivan Frbežar.

SLOVENSKA OBRATNO - PODJETNIŠKA STRANKA - STRANKA CENTRA - SOPS

1. in 3. Branko Lampret, 2. Jožef Nikolaj Hribar.

SLOVENSKI FORUM - SF in deželne stranke: ZVEZA ZA PRIMORSKO - ZZP ZVEZA ZA GORENJSKO - ZZG

1. Irena Trobentar, 2. in 3. Franc Podgoršek.

NAPREJ SLOVENIJA - NPS

1. in 2. Anton Piškur, 3. Marjan Petrič.

KOMUNISTIČNA PARTIJA SLOVENIJE

1. Rudolf Baloh, 2. in 3. Vito Koželj.

NOVA STRANKA

1. in 2. Matija Kobola, 3. Peter Kodermac.

Zbral: IGOR VIDMAR

Nevarno psihološko nasilje

O psihološkem nasilju, ki je očem skrito, okolju manj znano in je zato tudi posredovanje težje, se ne govori veliko. Dosti bolj konkretno in opazno je namreč fizično nasilje. Vendar pa je prav prvo pogosto usodnejše, saj ogroža osebnostno rast otroka, njegovo počutje, doživljanje sebe in oblikovanje lastne samopodobe. In kar je najhujše: tisti, ki ga izvajajo, se dostikrat posledic sploh ne zavedajo. Dogaja se lahko celo v družini, ki je odločno proti vsakršnemu fizičnemu nasilju - celo klofuti.

Velik del psihološkega nasilja se izvaja pod nalepko pozitivnih motivov. Prav nič ni na primer narobe, če od otroka pričakujemo uspeh v šoli, pa tudi ne, če mu naložimo skrb za šibkejšega. "To je sestavni del vzgoje, vendar moramo se zavedati, da je med spodbudami in obremenjenostjo s skrbjo zelo ozka črta," je na seminarju z naslovom Namesto koga roža cveti, ki ga je organiziralo podjetje Meridiana iz Ljubljane, dejala prof. dr. Martina Tomori, predstojnica Katedre za psihiatrijo na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani ter psihoterapevtka in družinska terapevtka na Psihiatrični kliniki v Ljubljani.

Otrokova osebnost se prične oblikovati v družini in že v zgodnjem otroštvu se zastavi razvoj posameznikovega odnosa do sebe, do drugih ljudi in do sveta. Najbolj odločilni čustveni odnosi in socialne izkušnje, ki usmerjajo razvoj njegove individualnosti vse življenje, so povezani z najbližjimi osebami iz otroštva in vsem, kar ob njih doživlja. Ker je od njih ne le bivansko, temveč tudi emocionalno povsem odvisen, zapustijo v njegovem občutju lastne vrednosti prav ta doživljanja najbolj globoke sledi. Otrok pa v družini ni deležen le ljubezni, spodbud in opore. Prav družina je krog, v katerem lahko doživi najbolj usodne travme.

Psihološko nasilje v družini ima lahko zelo različne oblike. Pogosto, ne pa

vedno, je to nasilje povezano še s telesnim nasiljem. Čeprav zunanjim očem sploh ni opazno, ni zato nič manj razdiralno za otrokovo osebnost in ogrožujoče za njegovo duševno ravnovesje. Največkrat se sočasno dogaja in med seboj prepleta več oblik psihološkega nasilja. Posledice se pojavijo predvsem kasneje, čeprav je otrok trenutno žalosten in potr. Huje je tisto, kar pride za njim. Če je bil na primer v zgodnjem otroštvu žrtev psihološkega nasilja in je to takrat izrinil iz spomina, lahko adolescenca izrinjene travme ponovno obudi iz spomina.

Od kaznovanja do obremenjevanja

Kaznovanje, ki preseže vzgojno potrebo, se kaže v razvrednotenju otroka. Svojo razdiralno moč kaznovanje pokaže že takrat, ko otrok ne ve, zakaj je kaznovan, ali če kaznujemo otroka za nekaj, kar je storil v veri, da dela dobro. Otrok doživi tudi ignoriranje ali pomanjkanje ukvarjanja z njim kot kazen. "Zgodi se, da nalletim na mlade, ki mi rečejo: 'Raje bi, da bi mi eno primazal, namesto da me ignorira in ponižuje', pravi dr. Martina Tomori, ki poudarja, da prav odvrivanje, zavračanje in odklanjanje otroka bolj bolijo kot klofuta, dana v neki akutni situaciji, čeprav je telesno nasilje zelo visoka cena, da otrok dobi pozornost.

Tudi brezbriznost do osnovnih potreb lahko otrok doživi kot nasilje. Seveda je

jasno, da otrok ne more dobiti vsega, kar si zaželi. To je sestavni del vzgoje. Lahko pa se zgodi, da celo najbolj negovan otrok, ki dosegla nadpovprečne rezultate na enem področju, doživi temeljno brezbriznost na vseh drugih področjih. Če hočejo starši na primer iz svojega otroka narediti dobrega pianista ali pa bodočo miss Slovenije, se kaj takega kaj rado pripeti: njegovih drugih interesov ne vidijo ali jih nočejo videti. Tako jih razvrednotijo, otrok pa lahko zato doživi hude občutke prikrajšanosti.

Vsak izmed nas ima šibke točke, vendar pa lahko starši z njimi škodijo otrokovemu razvoju. Tako na primer oče, ki je v družbi nesamozavesten, svojo avtoriteto potrjuje in rešuje v družini, otrok pa je zaradi tega nesamostojen ali pa se rešuje z lastno agresijo. Starši dostikrat prav preko otrok uresničujejo svoja neizpolnjena pričakovanja ("če jaz nisem mogla igrati klavirja, ga bo pa otrok"), ki pogosto niso identična s pričakovanji otroka. Tudi podeljevanje neustrezne vloge (starša, partnerja, izgubljenega družinskega člana) mu lahko pusti neizbrisljive posledice, resno ogrožujoče za otroka pa je njegovo vključevanje v partnerske konflikte. Pogosto se namreč zgodi, da starši preko njega drugemu partnerju sporočajo celo vrednostne sodbe o partnerju in mu naložijo vlogo tistega, ki naj bi poravnal konflikte. Staršu takšno pripovedovanje sicer odleže, ne pomisli pa, kako to vpliva na otroka, posebno, če je na starša pozitivno vezan. Sprašuje se na primer, ali ima lahko mamo rad, če pa ona tako negativno vpliva na očeta.

Tudi siljenje otroka k samostojnosti ali nasprotno - zadrževanje v razvoju samostojnosti ovirajo gradnjo samozavesti, čeprav imajo lahko trenutno pozitivne učin-

ke. Otroku škodimo tudi v primeru, če pri njem razvijamo pretirano občutja krivde, na primer za naše slabo zdravstveno stanje, ali če ga pretirano obremenjujemo s storičnostnimi zahtevami.

Posledice

In čeprav smo trdno prepričani, da s prejšnjimi dejanji otroku sploh ne moremo škoditi, se lahko to odraža v resni identiteti in čustveni motnji, ki pa se v nasprotju s samim psihološkim nasiljem pokaže tudi navzven - v motnem odno-

su do telesa in družbe. To pa se lahko povrne in pokaže v ponovnem nasilju - do drugih in do sebe.

Kako torej ustvariti družbo, ki bo občutljivejša do nasilja? Da se družba, ki je škandalov lačna, ne bo le pasivno zgražala nad hudim telesnim nasiljem posameznih primerov, ki pricurajo v javnost, nasilja, v katerega se lahko sprevrže psihološko nasilje? Glede na to, da so institucije kot na primer sodstvo, policija, medicina, socialne službe pri raziskovanju in preprečevanju nasilja največkrat nemočne in so le neme pričevalci človekovih ran, ostane krojenje usode posameznika v naših rokah.

TANJA GAZVODA

IZLETI

O slapu in ljudeh

Slap Kobilni (Kobilji) curek pri vasi Rob v občini Velike Lašče je naravni spomenik. Pada kakih 15 m globoko v tolmun in se nato požene še enkrat 15 m globoko po neskladnih apnenicah, v katerih so značilni okameneli ostanki zelenih apneničastih alg, morskih gob in koral.

Že od lanske zime sem se pripravljala, da ga bom obiskala. Nekateri so mi obljubljali pomoč pri tem obisku, a se je vedno zataknilo, zato sem nedolgo tega kar sam krenil v Rob. Gostilničar Škrabec mi je povedal, koga naj poiščem oz. dobim za vodiča, končno pa sem pristal med ženskami, za katere je rečeno, da malo ali nič vedo, a se mi zdi, da sem le uganil pravo. Moja vodička je bila Vera Gorjup iz Roba. Ko sem jo videl, sem ji prisodil dobrih 40

denarja, da bi Purkartovo zamisel uresničili. Verjetno bi bilo to danes lažje, saj so gostilničarji v Robu mlajši, dalo bi se ustanoviti turistično društvo itd.

"Če so ustanovili v Robu dramsko skupino, bi se gotovo dalo ustanoviti tudi turistično društvo," je rekla Vera Gorjup, ko me je vodila mimo potoka po mokrem listju, preko debel dreves, ki so se sama podrla, do Kobiljega curka.

Lovčeva smrt blizu slapa

Povedala mi je še dve lovski zgodbi. Obe naj bi bili povezani z razpadom Lovske družine Rob. Prva pripoveduje, da so lovci šli neko popoldne na jago na divje prašiče v okolici Kobiljega curka. Čakali so na stojiščih. Svinje so opazili na kraju, ki mu rečejo Mlake. Dva lovca sta iz lovske strasti zapustila svoji stojišči, češ kdo bo prej uplenil divjega prašiča. En se je pomaknil nižje, drugi lovec pa je ustrelil in onega ubil. Bila je nesreča, oni je bil zaprt, a kot poštenjaka ga je pekla vest, potem se je zapil in umrl. Le leto dni kasneje se je zgodila podobna nesreča v Mačkovcu, ko se je po nesreči sprožila puška in je bil nek lovec zadet v trebuh. Peljali so ga v Ljubljano v bolnišnico, a je med prevozom umrl. Zaradi teh nesreč je Lovska družina Rob razpadla, saj so nekateri lovci iz družine izstopili, drugi pa so se vključili v sosednje lovske družine.

Ko sva se z Vero vračala proti Robu, sem jo vprašal, kje so Italijani pobili leta 1942 Robarje, kot sem slišal od Kovačiča iz Kompolj. Vera mi je povedala, da niso pobili Robarjev, ampak vaščane iz vasi Centi in Osredek. Najprej so Italijani ustrelili dva ob cesti na Selo, nekaj dni kasneje pa še ostala. V Robu je bila italijanska postojanka. Sem so pripeljali ujetje iz vasi Centi in Osredek. Ženske so izpustili, moškim pa so dali v roke krampe in lopate ter jih vodili malo iz Roba po takratnem kolovozu. Moški so si morali skopati grobove, nato pa so jih postrelili. V vsakem grobu je ležal po en ali dva, grobov je bilo sedem, skupno ustreljenih pa 12. Italijani so govorili, da streljajo komuniste, a na vsem območju Roba sta bila takrat največ dva komuniste.

Učiteljski provokator?

Zakaj so te ljudi ustrelili, še ni razrešeno. Ugotovljeno je le, da so Italijani dobili seznam ljudi, ki so bili zadolženi, da bodo zbirali hrano, material in tudi orožje, kar je bilo po mednarodnih pravilih upravičeno v primeru okupacije. Seznam ljudi pa da je pustil v Zapotoku domači učitelj - nekateri menijo, da je bil provokator - ki se je predstavljal domačinom za organizatorja odpora proti italijanskim okupatorjem. O tem učitelju kasneje in vse do danes niso zvedeli ničesar, zato domnevajo, da je seznam borev proti okupatorju učitelj namerno pustil, saj so nekateri iz Zapotoka Italijani pobrali in jih postrelili na Golem.

Nekateri pa so med vojno res sodelovali tudi z okupatorji. Zdaj, po osamosvojitvi Slovenije, so podrl kar dobro zgrajen mostiček (brv), ki vodi proti grobišču ustreljenih in razbili so tudi spominsko ploščo ustreljenim, ki je bila na beli podlagi, vendar jo je krajevna organizacija ZZB NOV obnovila, a v črni barvi. Brv do grobišča je obnovljena, čeprav v nekoliko slabši izvedbi.

Vera Gorjup je o vsem tem dejala, da so do osamosvojitve Slovenije v Robu in v okoliških vaseh živeli dokaj složno, potem pa so se začele razprtije in zdrabe.

JOŽE PRIMC

POTI DO ZDRAVJA

Elektronski hišni zdravnik

V podjetju Apel Ivane Zajc iz Novega mesta so razvili in izdelali nov elektroterapevtski aparat za stimulacijo krvnega obtoka, za zdravljenje in za lajšanje bolečin

Da je zdravje največje bogastvo, se ljudje ponavadi zavemo, ko ga izgubimo, ko imamo težave in bolečine. Takrat se obrnemo po pomoč k zdravniku, lahko pa si pomagamo tudi z drugimi metodami zdravljenja. Že nekaj časa so na tržišču tudi elektroterapevtski aparati in akupunktorni stimulatorji. Uporaba elektrike v zdravilne namene ni novost, saj ima že zelo dolgo tradicijo. Pravi razmah pa se je začel v zadnjih desetletjih z razvojem elektrotehnike in elektronike. Zaradi novih spoznanj in razvoja tehnologije so danes na tržišču na voljo različni elektroterapevtski aparati. Pred kratkim pa se jim pridružil tudi elektrostimulator z imenom PENT 1-10, ki so ga razvili in izdelali v samostojnem podjetju Apel Ivane Zajc na Košenicah v Novem mestu.

"Ime PENT 1-10 je kratica za prekožno elektro-neuro terapijo. Aparat preko elektrod, položenih na kožo, deluje na živčne končiče in refleksne cone periferne živčevja, izboljšuje prekrvavitve, s tem čisti telo, ga krepi in zdravi, umirja mišično napetost ter blaži bolečine in nasploh sprošča telo," razlaga delovanje aparata Zajčeva, ki ji je kot idejnemu vodji uspelo, da je s pomočjo strokovnjakov pod vodstvom dr. Branka Premzla, dipl. inž. elektronike, in njegove ekipe razvila in izdelala univerzalni elektroterapevtski aparat. "Preden smo se lotili razvoja in proizvodnje, smo najprej raziskali, kaj ima na tem področju svetovni trg. Ugotovili smo, da je na trgu veliko elektroterapevtskih aparatov, ki pa so

Ivana Zajc

dragi, strokovno zahtevni in za splošno uporabo težko razumljivi, zato imajo takšne aparate po bolnišnicah, zdravstvenih domovih in zdraviliščih," pravi Zajčeva. Seveda je na voljo tudi veliko priročnih aparatov za splošno uporabo, od tistih za točkovno in ušesno refleksno consko terapijo, pa tudi aparatov za lokalno terapijo. Večina aparatov ima več ali manj en priključek oz. en izhod in eno samo frekvenco. Na tržišču so tudi aparati, ki imajo širšo ponudbo nizkih frekvenc, vendar imajo najmanj 4 do 6 gumbov za posamezne regulacije. "Glede na to smo želeli izdelati čim bolj izpopolnjen in za uporabo enostaven aparat, ki bi bil kot sodoben hišni zdravnik. Mislim, da nam je uspelo, saj smo izdelali tehnološko izboljšavo, katere skrivnost je v mikrokontrolniku aparata," razlaga Zajčeva. Aparat PENT 1-10 ima dva ločeno napajana kanala oz. priključka za zdravljenje dveh mest ali dveh oseb istočasno

in deset programov frekvenc, ki se jih izbira z eno samo tipko.

"Oblika električnih impulzov in različne frekvence so izbrane tako, da dosežemo optimalne učinke za zdravljenje različnih bolezni. Kaj in kako ravnati z aparatom pa je podrobno opisano v navodilih, ki so priloženi vsakemu aparatu," dodaja Zajčeva in še pove, da so sami razvili tudi recepturo za gumi elektrode v sodelovanju z enim od domačih inštitutov. S tem je narejen velik korak za uporabnike lokalne in refleksne conske terapije preko dlani in stopal. Njihov aparat PENT 1-10 je zelo primeren za odpravljanje težav pri poškodbah hrbtenice, glavobolih, zobobolih, bolečinah zaradi motenj delovanja notranjih organov, za pospeševanje celjenja ran, uravnavanje krvnega pritiska in revmatična obolenja do krepitve in relaksacije mišic športnikov in krepitve oslabljenih mišic po mavčnih obvezah. Z aparatom se izvaja lokalna elektroterapija posameznih delov telesa z refleksno consko terapijo preko dlani in stopal, križno s štirimi gumi elektrodami hkrati pa dosežemo optimalno relaksacijo celega telesa. S PENT 1-10 se lahko izvaja tudi točkovna elektrostimulacija preko posameznih refleksnih con ali akopresurnih točk.

Zajčeva pravi, da je imela idejo o takšnem aparatu že dolgo v mislih, k razvoju in izdelavi aparata pa so jo dodatno spodbudile lastne težave s hrbtenico. Vendar je bila pot do izdelka, ki ima certifikat Slovenskega inštituta za kakovost in meroslovje SIQ in je patentiran na Ministrstvu za znanost in tehnologijo RS, dolga dve leti. Nov izdelek, ki je primeren za uporabo v bolnišnicah, zdraviliščih, v fizioterapevtskih centrih in zaradi svoje enostavnosti tudi doma, so že predstavili prejšnji mesec na ljubljanskem sejmu Narava in zdravje, te dni pa so se z njim predstavili tudi na 5. mednarodnem sejmu Medilab v Ljubljani. Izdelek pa je že na voljo v nekaterih trgovinah z zdravilnimi pripomočki in na sedežu podjetja, kjer imajo tudi proizvodnjo in poslovne prostore.

JOŽICA DORNIŽ

Kobilni curek oziroma Kobilji curek in Vera Gorjup, ki mi je povedala največ zanimivosti o tej naravni zanimivosti in njegovi okolici.

let, sama pa mi je kasneje priznala, da jih ima že 66. Malo z avtom, malo peš me je popeljala do Kobiljega curka in na moje vprašanje odkritosrečno in po domače odgovorila, da ima Kobilji curek ime po tem, ker je videti, kot da bi kobila "scala". Pokazala mi je, da je nekaj voda tekla iz luknje, ki spominja na kobilje ono, danes pa je tisto luknjo zasulo vejevke ali skale in voda teče drugače.

Vera je h Kobiljemu curku velikokrat prišla, peš, s kolesom ali avtom, še ko je bila v službi pri Kmetijski zadrugi Velike Lašče. Takrat, po drugi svetovni vojni, je Franc Purkart z Osredka (zdaj že pokojni) navdušeno razlagal, da bi Kobilji curek z okolico turistično uredili, postavili barako za turistično in gostinsko dejavnost, uredili parkirišča itd., saj je že takrat prihajalo sem mnogo izletnikov iz drugih krajev, ki so v bližini Kobiljega curka kurili ogenj, pekli to in ono in uživali v lepi naravi. Prepričan je bil, da bi se vse to dalo urediti tudi s prostovoljnimi delovnimi akcijami, kar je bilo po drugi svetovni vojni nekaj običajnega. Vera je Purkartu povsem zaupala, mu verjela, podpirala njegova prizadevanja, a uspeha ni bilo, ker so bili gostilničarji v Robu stari in se niso navduševali, da bi pri Kobiljem curku vsaj ob vikendih imeli občasno gostište. Bilo je premalo ljudi in

NAGRADI V ŠTREKLJEVEC IN NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 21. nagradne križanke izbral **Ančko Golobič s Štrekljevca** in **Silvo Lovko iz Novoga mesta**. Golobičeva bo prejela 6.000 tolarjev denarne nagrade, Lovkova pa knjižno nagrado. Nagradjenkama čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 11. novembra na naslov: **Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto**, s pripisom **KRIŽANKA 22**. Ovojnico brez poštno znamke lahko oddate v naš poštini nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 21. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 21. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: **STAVBAR, KARIERA, VELODROM, ATOM, ANA, APARAT, FAVN, KALAHARI, EGEJ, STAJA, ETIKETA, AR, AJAS, NAREK, MODNA HIŠA, ILOK, INAR, TANA, LARI.**

PRGIŠČE MISLI

Človek usresničuje samega sebe samo, če se usmeri na nekoga in na kaj, kar je njegova vest odkrila kot smisel. Ko se posveča temu, presega sam sebe, s tem pa se uresničuje sam kot človek in kulturno dograjuje resničnost.

J. RAMOVIŠ

Za vrhunsko pesniško, pripovedno ali literarno stvaritev preprosto ni recepta.

J. GOYTISOLO

Pravi ateizem je zelo redek.

MRAK

Človeku ukazujejo ničeve stvari, ker jih ne zna imeti v oblasti.

JOŽE UDOVIČ

NAGRADNA KRIŽANKA 22

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST		V ARHEOL VEDRO (NPR. IZ BRONASTE DOBE)	ZADNJE PREDIVO, PAZDERJE	ZNANI SMUČARSKI CENTER V ZDA	SHRAMBA ZA OZIMNICO	GL.MESTO SVIC. KANTONA AARGAU	UGANKARSKO REKLAMNI LIST				
NOČNI METULJ							ŠPICA je špica 068/323-706				
NAJSTAREJŠI LATIN. PREVOD BIBLIE							DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	SOŠKI ŠPORTNI KLUB	NASPROTNA TRDITEV	PRINCIPI, POČELO TAOIZMA	
VEJALNIK LETOVIŠČE OB ČRNEM MOKRIJU							POLOŽAJ PRI SAHU GR.-RIM. UMETNOST				
AVTOR: JOŽE UDIR	POTROŠNJA	OVKATNA RUTA OKRAJ		SILOVSKI MLADINSKI PISATELJ (JOŠIP. "KEKEC")	MEJNO JEZERO MED ZDA IN KANADO	ZVIJAČA TUR.MESTO JV OD ANKARE					
KOREKCIJA							VRSTA IGRE NA SREČO MEHKONEBNI GLAS				
ALŽIRSKO MESTO (DRUGO PO VELIKOSTI)				INDIJAN. PLEMENSKA SKUPINA V JUŽNI AMERIKI						ORIENTAL. MOŠKO IME	
VRSTA POŠKODBE				ZGOD. MESTO V J.FRANCIJI KRAVICA						TERRITORIAL. OBRAMBA POLJ. SLIKAR (EUGENIUS)	
IME GLASBENIKA SOSSA				FILOZOF. NAZOR ANATOLE FRANCE							
CIRKUŠKI GLUMAČ						POKVEKA					
PALESTINSKI PREDSEDNIK (LASER)						DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	RAKAV BOLNIK				

praktični
praktični
praktični

Holesterol

Če človek ugotovi, da ima nekoliko preveč holesterola v krvi, še ni potrebno zagnati vika in krika, kajti ljudi, pri katerih je stanje zares kritično, je v resnici malo. Holesterol je namreč nujno potreben za življenje, težave pa lahko povzročita le, če ga je v organizmu znatno preveč. Če ga je preveč v krvi, se lahko poveča tveganje za arteriosklerozo, torej za zamašene arterije in za razna obolenja srca. Pri zmanjševanju količin holesterola je nujno tudi omejevanje uživanja živil, ki vsebujejo veliko holesterola, čeprav to samo po sebi še ni dovolj. Kljub temu je dobro vedeti, koliko holesterola vsebujejo različne vrste hrane. Največ holesterola je v jajčnem rumenjaku, drobovini in ribjih ikrah, precej tudi v mastnem živalskem mesu, polnomastnem mleku, smetani, sladoledu, maslu. Živila z malo ali nič holesterola pa so sadje, zelenjava, žita, sladkorji, jajčni beljak, pustno meso, posneto mleko in izdelki iz posnetega mleka ter rastlinska olja.

Preprosta
jabolčna torta

Potrebujemo: za testo: 200 g moka, 1 žličko sladkorja, ščepec soli, 150 g masla ali margarine, 1 rumenjaki. Za nadev: 500 g kiselkastih jabolč, maščoba za model, 1 rumenjaki, 3 žlice marelične marmelade. Moko, sladkor, sol, margarino in rumenjaki zgnete v gladko testo. Oblikujemo ga v kepo, zavijemo v folijo in pustimo na hladnem počivati 30 minut. Jabolka olupimo, peščiča odstranimo in narežemo na tanke krljce. Tortni model namažemo z maslom ali margarino. Po dnu in ob stenah ga obložimo z razvaljanim testom. Na testo naložimo jabolčne krljce v krogih tako, da se delno prekrivajo. Premažemo z rumenjaki in damo v ogreto pečico. Pri 200 stopinjah pečemo 50 do 60 minut. Marelično marmelado gladko razmešamo z eno žlico vode in segrejemo. Deset minut preden je torta pečena, jo premažemo z marmelado.

Kam z olesenimi odpadki?

S kompostiranjem olesenih ostankov rastlin so težave, ker se razkrajajo prepočasno, vsebujejo pa tudi zelo malo hranilnih snovi, zlasti dušika. Z drobljenjem in mletjem je mogoče njihovo mineralizacijo pospešiti, z dodajanjem različnih primesti pa obogatiti. Na Biotehniški fakulteti v Ljubljani so naredili poseben poskus, v katerem so proučili, kateri dodatki najučinkoviteje vplivajo na hitrost in kakovost kompostiranja olesenih vrtnih odpadkov. Kot organski dodatek se je po pričakovanju izkazal za najboljšega hlevski gnoj vseh vrst živali. Še boljši učinek daje, če mu je primešana sterilizirana mesno-kostna moka - biognoj NP in urea s 46 odst. dušika. Razgradnja olesenih delov je hitreje potekala, če je bil tako pripravljen kompostni kup stalno vlažen in je mikrobiološki proces lahko hitreje potekal, kar spoznamo po tem, da se je kompostna masa primerno ogrela. Po končani razgradnji je za vsako kompostno mešanico potrebno še dvomesečno zorenje.

Požarna varnost pri dimnikih

Dimni plini, ki vstopajo iz kurilne naprave v dimnik, so vedno vroči. Pri starejših kurilnih napravah na trdna goriva je temperatura dimnih plinov med 200 in 300 stopinjami, pri napravah na tekoča goriva pa med 180 do 240, nikakor pa ne pod 160 stopinjami. Stene dimnika se sčasoma močno ogrejejo, zato morajo biti grajene iz takšnih materialov, da se ne vžgejo. Ker se na stenah dimnika nabirajo trdni delci iz dimnih plinov (saje, katran ipd.), lahko v dimniku pride do samovžiga, takrat pa temperatura narastejo tudi do 1000 stopinj. Da zagotovimo ustrezno požarno varnost, mora biti celoten dimnoven sistem grajen iz ustreznih materialov, na vseh stikih tesen ter odporen na vlago in agresivne snovi, ki poškodujejo dimnik. Paziti moramo, da je dimnik dovolj odmaknjen od vseh gorljivih materialov. Več o racionalni rabi energije lahko zveste v Energetski svetovni pisarni v Brežicah, tel. 0608/62-050, int. 202; v Črnomlju, tel. 068/53-135, in v Novem mestu, tel. 068/28-866.

DOLENJCI IN MORJE

Morske sape v dolenjskih jadrih

Barke na štartu druge etape tretje novomeške regate.

Dolenjci naj bi bili, v pomorskem žargonu povedano, navadne kopenske podgane, ki se najraje držijo trdnih tal, od voda pa jim po globini in širini povsem zadošča bližnji potok, zahtevnejšim pa Krka. Pa ni tako. Med našimi ljudmi ni malo takih, ki jim v žilah kroži tisto koprnjenje po morju in morskih širjavah, ki se nam je menda ohranilo v genih še iz pradavnin evolucije - zibelka življenja je pač stekla v morju - in raje čutijo v nogah pozibavanje barke kot zibanje, ki ga priključijo moči cvička. Torej ne bi smelo začuditi, če povemo, da imajo Novomeščani že nekaj let tudi svojo pravo pomorsko regato. Ob koncu tedna, 19. in 20. oktobra, se je uspešno dogodila že tretja, na nji pa je sodelovalo šest bark, ki so lovile veter v jadra okoli otoka Cresa.

Na tretji novomeški regati so se kosale v spretnosti in hitrosti jadrnja sledeče barke: Aquarius s krmarjem Toneom Fir, Barka (Gregor Čampa), Katarina (Rudolf Musizza), Liberty (Aleš Wachter), Mak (Mavric Zupančič) in Sombrero (Stane Mokotar), spremljevalno barko Mico, na kateri je dogajanje nadzorovalo budno oko sodnika Boštjana Škrabca, pa je krmaril Milan Modic.

Start je bil pri mestecu Osor na Cresu. Okoli 10. ure dopoldne so se v šibkem vetru napela jadra in vseh šest bark se je usmerilo proti cilju prve etape k otoku Illovik na jugu Cresa. Bog vetrov tekmovalcem ni bil naklonjen, tako je skoparil s sapami, da so morali etapo zaključiti že po prejadranih šestih morskih miljah.

Drugi dan so imeli tekmovalci več sreče z vetrom, morske sape so bile precej razigrane in so zahtevale od jadralcev, da so pokazali kar največ znanja, saj so se razmere spreminjale, jakost vetra pa precej nihala. Kot so povedali tekmovalci, so šibki vetrovi najbolj zahtevni in zahtevajo največ znanja, saj se vsaka napaka zelo hitro pozna pri izgubi hitrosti, pri močnem vetru pa manjše napake niso usodne in se da izgubo hitro nadomestiti.

Zmagala je barka Sombrero

Od krmarja (skiperja), ki vodi posadko barke, je veliko odvisno, še posebno če regata poteka v razgibanem okolju, kot je kvarnersko otočje. Tu se vetrovi zaradi otokov precej mešajo, vrtničijo in spre-

minjajo, vsak veter pa za jadrnanje ni dober. Jadralci imajo še najrajši veter, ki vleče vzporedno ob morski gladini, vzgonski vetrovi pa zanje niso nič prida. Kje se vlečejo uporabne sape, krmar vidi po morski gladini, posadka pa po njegovih ukazih marljivo zvija in odvija jadra, jih usmerja in se namešča po barki, kot je treba. Na tej regati so jadralci dosegali največje hitrosti okrog 7 vozlov (približno 13 kilometrov na uro), barke pa so se v močnejšem vetru nagibale tudi do 35 stopinj.

Druga etapa od Iloka nazaj do Osorja je trajala v celoti skoraj osem ur, seveda pa je zmagovalec prišel na cilj skoraj uro prej kot zadnjevršeni. Končni in nesporni zmagovalec tretje novomeške regate je bila barka Sombrero s krmarjem Stanetom Mokotarjem, ki je bila zmagovalka tudi obeh etap. Na drugo mesto se je uvrstila barka Aquarius s krmarjem Toneom Fir, tretja pa je bila barka Barka s krmarjem Gregorjem Čampo. Zmagovalec je poleg etapnih nagrad pobral tudi prehodni pokal - ladijski zvonec. Njegova dolžnost pa je, da organizira naslednjo novomeško regato.

Klub morskih pustolovcev

To regato je namreč organiziral krmar Aquarius Tone Fir, lanski zmagovalec,

Lanski zmagovalec in organizator letošnje regate Tone Fir.

Soustanovitelj Kluba morskih pustolovcev Alojz Strajnar.

oziroma Klub morskih pustolovcev Aquarius, ki so ga ustanovili letos spomladi v Novem mestu. Pobudnika ustanovitve kluba sta bila Tone Fir in Alojz Strajnar, danes pa klub šteje že petnajst članov, v glavnem Novomeščanov. Osnovni namen kluba je, da združi vse tiste, ki imajo v sebi morsko pustolovsko žilico, ljudi, ki imajo radi morje, jadrnanje, potapljanje, ribarjenje, ki si sami gradijo čolne ali barke, skratka vse tiste, ki na morju najdejo bogat utrip življenja in pustolovščine. V Novem mestu sicer že delujeta tako potapljaški kot jadralni klub, vendar Strajnar pravi, da je Aquarius širše zasnovan in združuje ti dve in še druga področja. "Naša vrata so široko odprta za vse, ki imajo radi morje. Ni treba, da so lastniki barke ali da imajo čoln, z našo pomočjo pa se bodo morda lotili gradnje lastne barke, se udeležili jadrnanj, potapljanj, skratka zaživelj bodo z morjem."

Dolenjci res niso kopenske podgane, bi lahko zapisali za konec, in še izrekli vabilo vsem Dolenjcem, ki imajo radi morje, da se pridružijo novomeškemu morskim pustolovcem, tistim, ki so lastniki ali solastniki bark, pa naj velja poziv k sodelovanju v naslednji novomeški regati.

MILAN MARKELJ

Klepčev mlin melje ajdo in spomine

Predno zapusti skrivnostna in tiha belokranjska reka Lahinja svojo zibelko, se od svojega otroštva, ki ga je izsanjala v čudovitem svetu rastlinskih in naravnih lepote, sedaj imenovanem Krajinski park Lahinja, poslovi z enim od najlepših meandrov, ki jih je na tej svoji kratki poti zavozljala. Ta okljuk leži pod vasjo Pusti Gradec, na njem pa je človeški rod že v sivi davni postavljal svoja bivališča, saj se je tukaj, skoraj od vseh strani obdan z vodo, počutil sorazmerno varnega. Kdaj v sivi davni so ljudje pričeli izkoriščati moč reke, da jim je tudi pomagala pri vsakdanjih opravilih - mletju žita, žaganju lesa in oblikovanju kovin - je težko reči, kakor daleč pa sega spomin današnjih rodov, je pojem Pusti Gradec tesno povezan tudi s tamkajšnjim mlinom ali malenico, kakor mu pravijo Belokranjci. Desetletja po vojni se je zanj uveljavilo ime Klepčev mlin, to pa zato, ker od takrat v njem gospodarja Anton Klepec.

Sedanji gospodar mlina je bil rojen pred osmimi desetletji na Klepčevi kmetiji na Belčjem Vrhu. V začetku tega stoletja sta tam gospodarila Antonov oče Janez in njegova žena Cilka. Otroci so prihajali na svet drug za drugim in da bi oče družini olajšal življenje, se je odpravil na delo v Ameriko. A svet se ni obračal po Klepčevih željah. Izbruhnila je prva svetovna vojna in ker je avstrijski cesar potreboval obilico topovske hrane, je na fronto poslal tudi Janeza, ki se je ravno takrat vrnil iz Amerike. Nič ni pomagalo, da ga je doma čakala kópica otrok. Cesar ga je pahnil v peklo soške fronte in v zamete ostre vojne zime, v kateri so obnemeli celo topovi. Ko je Janez nekoč stal na straži, se je mraz tako zagrizel v njegovo nogo, da so ga invalidnega poslali domov. Tako je ostal živ. A zdaj njegov rod kljub temu ne gospodarja več na Belčjem Vrhu. Njegov naslednik je v drugi svetovni vojni tam nekje v Suhi krajini padel in kmetija je prešla v druge roke.

Anton Klepec je z Belčjega Vrha odšel že s petnajstimi leti. Najprej se je izučil mlinarstva v Benetičevem mlinu na Vinici, potem je nekaj let delal še v mlinih na Hrvaškem, končno pa je pristal v Pustem Gradcu kot pomočnik najemnika tamkajšnjega mlina. Od tu ga je jugoslovanski kralj poklical v vojsko. Odslužil jo je v 106. karloškem polku, ki se je zapisal v zgodovino po "karloški buni", upor, kateremu priča je bil tudi Anton. Takrat so vojake iz tega polka, kakih pet tisoč do zob oboroženih mož, hoteli premestiti na mejo z Italijo, pa se je med vojaki kot blisk razširila vest, da jih nameravajo poslati v Španijo. Verjetno je šlo le za propagando, odziv med vojaki pa je bil silovit. Niso se hoteli vkrcati na vlak, kdor jih ni poslušal, pa so mu to tudi z orožjem preprečili. Nastala je vsesplošna zmešnjava in dolgo časa je trajalo, da so

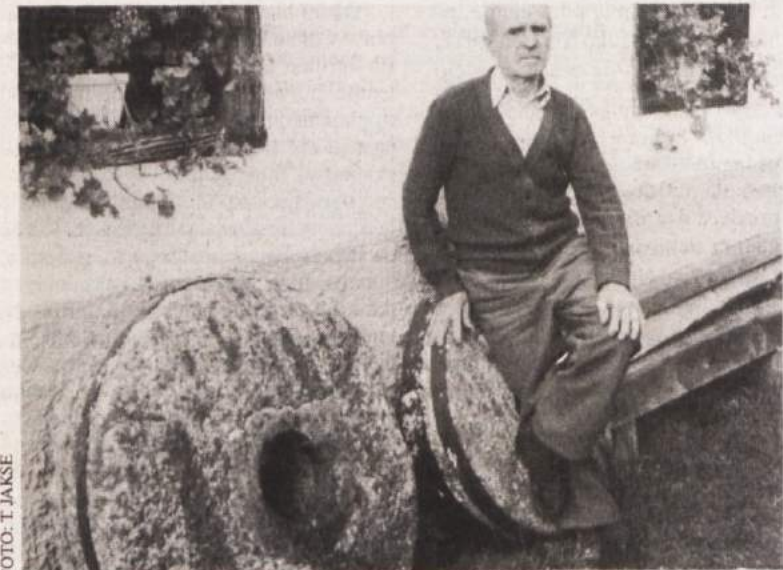
oficirji spet vzpostavili red. Sledila je kazenska premestitev na Kosovo, kjer so morali štirinajst dni kopati strelske jarke, nato pa vožnja nazaj v Karlovec, od koder so bili razpuščeni na domove. V to mesto se je Anton vrnil še enkrat. Ob začetku druge svetovne vojne je bil mobiliziran, a večina orožja je bilo takrat že sabotiranega. Nemški vojaki so neovirano napredovali, jugoslovanski pa so se porazgubili domov, kakor so vedeli in znali.

Anton se je torej kmalu spet znašel v svojem mlinu. Miru pa ni bilo več. Odpor proti okupatorjem je postajal vse močnejši. Največkrat ponoči so prihajali v mlin posamezniki in skupine in odnašali živež za skrite bolnišnice. Dostikrat je tod mimo prineslo tudi kolone italijanskih vojakov na poti v Vinico. Običajno so pustili mlinarja pri miru, toda avgusta leta dvainštirideset so verjetno že preveč vedeli o njem. Prijeli so ga, mlin pa preiskali in uničili. Skoraj vse, kar je bilo v njem, je šlo na drobno. Vreče žita so zmetali na dvorišče, da so ga jedle mule in hodile po njem, nato pa nanj zmetali okna in razbili steklo, tako da je bil ostanek neuporaben. Kar je bilo moč izropati, so odnesli, Antona pa so poslali v internacijo na Rab.

Že nekajkrat smo v tej rubriki pisali o tem jadranskem otoku, ki so ga italijanski fašisti spremenili v hiralnico. Italijanskemu terorju pa so se pridružile še razne kužne bolezni, vročina in poplave, tako da so interniranci, bivajoči v glavnem v nezaščitenih šotirih, množično umirali. Tudi Anton Klepec je bil ob koncu leta živ okostnjak - tehtal je le še 42 kilogramov. Za preživetje tega pekla je bilo treba izkoristiti še zadnje kančke volje in domišljije. A so se tudi tu našli Slovenci, ki so se za kosček kruha udinjali fašistom, jim izdajali svoje sojetnike in jih "šikanirali". Enega od teh je potem, ko je Italija kapitulirala in so oblast v taborišču prevzeli jetniki, porota obsodila na smrt z ustrelitvijo. Ostal je na Rabu, pokopan pred vhodom v taborišče. Poleg njega so pokopali tudi vodjo taborišča, italijanskega kolonela, ki si je menda sam prerezal žile.

Ko je Anton spet prišel v rodno Belo krajino, so ga obstopili partizani: "Mobiliziran si!" so mu dejali. A ker so ga dobro poznali, je prišel še tisti odrešujoči dodatek: "Mlel boš za nas!" In Anton je veselo mlel. Proti koncu vojne se je tudi poročil. S sedaj že pokojno ženo Pavlo sta dobila tri otroke. Na starost mu ni dolgčas. Mlin obiskujejo skupine mladih in rad jim pokaže, kako se je tukaj včasih mlelo. Posebej rad pa pokaže zbirko kamnitega orodja in orožja, ki ga je našel v zemlji okoli domačije. Če je posebej dobre volje pa pokaže tudi zlatnik ogrskega kralja Matije Korvina, ki je nekoč, kdo ve kako, zašel v te kraje.

TONE JAKŠE

Anton Klepec iz Pustega Gradca

Željko Louis za krmilom Boeinga 767 med poletom Vancouver-Toronto

Belokranjec za krmilom B-767

Letos sem službeno potoval na skrajni zahod Kanade, domov v Toronto pa sem sem se vračal najprej z osemnajstesežnim letalom do Vancouverja, nato pa z Boeingom 767, ki lahko prepelje do 180 potnikov. Ta polet mi bo za vedno ostal v spominu, saj sem se po naključju znašel za krmilom tega letalskega velikana.

Poleteli smo zvečer. Po večerji sem si po belokranjski navadi privoščil kozarec vina, potem pa sem si naročil še enega za preganjanje dolgčasa. Postavil sem ga na sredo mizice in začel ugibati, kam se letalo nagiblje. Zraven mene je sedel nek prijazen Francoz. Najprej sva govorila vsak v svojem jeziku, se najinemu nerazumevanju nasmejala, potem pa sva se le sporazumela v angleščini. V žepu sem med svinčniki imel tudi 12 centimetrov dolgo specialno vodno tehtnico. Ker se mi je zdelo, da naš avion ne leti naravnost, sem postavil vodno tehtnico na kozarec vina in z njeno pomočjo ugotovil, da letimo za kake tri stopinje proti jugu.

Sosed se mi je smejal, ko sem mu to povedal, češ da se najbrž motim. Namignil sem z roko steverdesi. Prišla je in me vprašala, kaj želim. Pokazal sem ji svojo malo napravico na kozarcu vina in jo vprašal, ali bi bilo mogoče, da mi kapitan letala pove, ali res letimo bolj proti jugu.

Steverdesa je odšla, čez 15 minut pa je prišel k meni oficir in mi rekel, da lahko pridem v kabino h kapitanu. Odšel sem za njim in stopil v kabino, pozdravil posadko, nato so se mi vsi predstavili. Najprej sem se pogovarjal s pomočnikom kapitana, Poljakom po rodu. Spregovorila sva nekaj besed vsak v svojem jeziku, potem pa nadaljevala v angleščini. Kapitan letala je bil prav tako zelo prijazen. Povedal je, da je po rodu Danec, potem pa mi je razložil, da sem imel prav, da res letimo bolj proti jugu, razlog za to pa je slabo vreme v Kanadi. Na moje vprašanje, kako bi letalo pristalo, če bi vsi instrumenti odpovedali, mi je rekel: "Obrnite se in pogledajte, kaj je na steni!"

Zagledal sem v steno vgrajeno polkrožno vodno tehtnico. Tedaj sem dejal: "Gospod kapitan, vsi instrumenti v kabini niso naredili name tolikšnega vtisa kakor ta enostavna naprava tu na steni." Kapitan me je pogledal, se mi nasmehnul,

EVROPA PRIHODNOSTI

Prihodnost z manj vere

Kakšna bo družba leta 2000? Nam je všeč, kako se oblikuje naša prihodnost? Evropejci imamo v zvezi z vplivom države in cerkve na naše življenje mešane občutke. Večina nas meni, da je vpliv države vedno večji in malo nas je, ki tej težnji damo prav.

Najbolj protivladno razpoloženi so Švedci, ki imajo enega od najbolj obsežnih javnih sektorjev na svetu. Nemcem, Nizozemcem in Fincem zmanjševanje vloge države ni všeč, enako pa tudi državljanom nekdanje Sovjetske zveze, ki menda ne uživajo svobodnega kapitalizma za vse, ki je nadomestil absolutno državno oblast.

"Rusija in Ukrajina sta med državami, ki so prišle s starih gotovosti v nove dvome," pravi predsednik irske podružnice INRE Robin Addis. "Ljudje se bojijo, da bo odstranitvi represivnega režima sledil kaos, zato si želijo več reda."

Dežele, ki simbolizirajo "novo svobodo" - taki sta na primer Poljska in Grčija - se veselijo in pričakujejo, da se bo vloga države zmanjšala.

Evropa je približno enako posvetna kot Japonska. Večina držav meni, da se bo do konca tisočletja vloga religije še zmanjšala in jih ta tok ne skrbi.

Madžarska, Grčija, Rusija, Ukrajina in Poljska so edine države, ki napovedujejo več vpliva vere na življenje državljanov. Tak razvoj podpira večina

ljudi, razen na Poljskem, kjer so mnogi zaskrbljeni zaradi naraščajoče moči cerkve.

Od tistih držav, kjer vloga vere slabi, si Irsko, Velika Britanija in Finska želijo več duhovnosti. Vendar se je irska podpora za vplivnejšo vlogo vere dramatično zamajala, kar pripisujejo spolnim izgredom, ki so pred kratkim pretresli irsko katoliško cerkev. Španci, Nemci, Švicarji, Italijani in Avstrijci se ob vprašanju, ali pomen religije slabi, niso mogli odločiti, medtem ko Belgijci, Danci, Nizozemci, Norvežani, Švedci, Čehi in Francozi trdijo, da je to res.

Skoraj vse dežele razen Irske so prepričane, da bo priseljevanje še naraščalo. To nikomur ni bilo všeč. Najbolj vneti zagovorniki trdnjavske Evrope so bili Turki in Madžari, medtem ko so bili najbolj sproščeni glede prihodnosti priseljevanja Irci, Švedci in Finci.

Kar zadeva področje zaposlovanja, Evropejci skoraj soglasno menijo, da bo izobrazba vedno pomembnejša prednost. Večini ljudi se to zdi dobro, še posebej Čehom in Poljakom. Samo Fran-

potem pa si je odvezal varnostne pasove, vstal s sedeža in mi rekel: "Gospod Louis, sedite na moj sedež! Pilotirajte in si mislite, da ste kapitan tega aviona."

Bil sem zelo presenečen, a sedel sem na kapitanov sedež, si pričvrstil vse varnostne pasove, kar mi je vzelo skoraj minuto časa, ter prijel za krmilo. Naslednje pol ure mojega življenja nad oblaki ne bom nikoli pozabil.

Vrata kabine so bila zaprta, da potniki niso videli, kaj se dogaja v kabini, ker bi se najbrž podelali v hlače, če bi videli, da eden od potnikov sedi za krmilom letala. Jaz pa sem bil ves ponosen, da Belokranjec iz Gornjega Suhorja drži za krmilo boeinga 767.

Čez pol ure sem se vrnil na svoj potniški sedež. A presenečenj še ni bilo konec. Ko smo se bližali Torontu in smo bili vsi potniki že preprežani in pripravljani za pristajanje, se je pri meni oglasila steverdesa in mi rekla, da me kapitan Nal sprašuje, ali bi želel biti zraven pri pristanku letala. Z veseljem sem sprejel vabilo in odšel v pilotsko kabino.

V kabini je bilo tiho in temno, le navigacijski instrumenti so razsvetljevali prostor. Na levi strani kapitanovega sedeža je bil pomožni sedež. Kapitan mi je pokazal, naj sedem nanj. Sedel sem, se prepasal in na glavo so mi dali opremo za radijsko zvezo. Avion je bil priključen na samodejno pristajanje, ker je bilo vreme lepo in mirno. Čudovito je bilo videti tisoče in tisoče lučk spodaj na zemlji. Spomnil sem se trenutkov, ko smo otroci v vasi občudovali zvezde na nebu, zdaj pa sedim pri pilotskem oknu in namesto zvezd vidim morje luči - Toronto. Najraje bi z roko pobožal ves ta lepi svet.

Iz zasanjanosti me je zbudil glas iz letališkega navigacijskega stolpa. Kapitan je dajal kratke ukaze posadki, vmes je kakšno besedo namenil tudi meni, v glavnem pa smo vsi poslušali navodila iz stolpa za pristajanje. Treba je bilo pritisniti tu in tam kakšen gumb. Na razsvetljeni plošči je računalnik izrisaval pristajalno stezo, podatke o naši višini in hitrosti, prek radijskih zvez pa smo te podatke lahko primerjali s tistimi iz kontrolnega stolpa. Hitro smo se bližali pristajalni stezi, sledil je dotik, zaslišalo se je, kakor bi nekaj drobilo koruzo in letalo se je pričelo ustavljati. Pristali smo brez težav.

Ob osmih zjutraj sem doma že objel ženo Božico.

ŽELJKO LOUIS

cozi in Belgijci je, verjetno zaradi izpitne naveličanosti, ne cenijo posebej visoko.

Čprav sedanji tokovi kažejo, da se bomo upokojevali mlajši, vsi Evropejci niso prepričani, da bo ta smer zdržala. Vzhodni Evropejci se bojijo, da gospodarske težave njihove delovne dobe ne bodo celo podaljšale. Več kot 80 odstotkov jih meni, da ljudje ne bi bili naklonjeni daljši delovni dobi. Norvežani, Švicarji, Irci, Britanci in Švedci ne verjamejo, da se bo delovna doba podaljšala. V splošnem se zdi, da se Evropejci veselijo pokojnin, kajti večina jih je, v nasprotju z Japonci, zoper poznejšo upokojitvev.

Večina ljudi pričakuje, da bo v prihodnje več mater z majhnimi otroki zaposlenih s polnim delovnim časom. Ta smer ni všeč deželam nekdanjega vzhodnega bloka. Presenetljivo je, da je razpoloženje do polne zaposlitve mladih mater še najmanj negativno na Irskem in v Grčiji, ki nikoli nista sloveli kot topli gredi ženskega karierizma.

V nečem pa so si vsi Evropejci edini: ne marajo naraščajočega vpliva ameriških filmov in televizije. Najbolj ogorčeni so Skandinavci, tik za njimi pa so Francozi, Italijani in Britanci.

JANEZ PENCA
(Vir: The European)

Kam bi pripeljalo tožarjenje?

"Če bo kmalu začelo zmrzovati, razmišljam, da bi šla k sevniskemu županu Jožetu Peternelu ali pa morda k načelniku Upravne enote Sevnica Jožetu Kovaču in ju zaprosila za malo vode, da bi si skuhalo vsaj kavo. Ne morem se namreč znebiti občutka, da bi se to, kar so se včeraj dogovorili Venturini, Špan in Revinšek o odpravi posledic plazu pod našo hišo in njegovi sanaciji, lahko dogovorili že pred dvema mesecema, ne da bi mož toliko tekal po občini, da o čakanju na razne papirje ne govorim. Saj Špan ni nikoli rekel, da ne bo nič dal. Toda nihče mu ni rekel, kaj naj stori," je obupano povedala Ana Kovačič iz Sevnice. Pot na Zajčjo goro 74, ko smo jo konec preteklega tedna pobarali, ali se je vendarle kaj premaknilo glede njihove zagate.

Kovačičeva je bolj v sarkastičnem tonu komentirala, češ, premika se že, a na žalost le plaz, ne pa tudi naša zadeva. Zato imajo del vodovoda in električnega kabla speljan kar po zraku, saj bi ju plaz prej ko slej prekinil.

Ana in njen mož Stanko sta razočarana nad počasnostjo reševanja njihove zagate, ki jo je sicer povzročil investitor, morda bodoči spodnji sosed Martin Špan, ko je 19. julija na njegovi parceli 1289/15 k.o. Ledina začel sevniski podjetnik Janko Revinšek z izkopom gradbene jame. Še isti dan so se na dvorišču Kovačičevih nad izkopano jamo pojavile razpoke, zato je Revinšek takoj prenehal z izkopom in po telefonskem pogovoru z ljubljanskim podjetnikom Sergejem Venturinijem, lastnikom firme Geo, izvedencem za geomehaniko, zasul gradbeno jamo z navoženim materialom. Venturini je namreč izdelal tudi geotehnično poročilo o temeljenju objekta (bodoče stanovanje hiše?) Martina Špana iz Sevnice. To poročilo Gea je bilo sestavni del strokovnih podlag za lokacijsko dokumentacijo, ki jo je aprila letos izdelala pooblaščenca organizacija AR Projekt. Špan je sicer 25. junija pridobil lokacijsko dovoljenje, ki pa še ne daje pravice za fizični poseg v prostor. Za vsak izvedbeni poseg v prostor pa je potrebno gradbeno dovoljenje oziroma vsaj prigrasitev del.

"Naloga upravnega organa pri izdaji gradbenega dovoljenja je, da preveri usklajenost in popolnost tehnične dokumentacije z lokacijskimi pogoji in pogoji zakona o graditvi objektov ter pridobljenimi potrebnimi soglasji. Gradbeno in lokacijsko dovoljenje sta upravna akta. V konkretnem primeru ni bilo izdano niti gradbeno dovoljenje za pripravljajna dela," je pojasnil dipl. kom. inž. Jože Kolar z Upravne enote Sevnica.

Stanko Kovačič je o plazu seznanil občinarje, policijo in prosil za ukrepanje. Občinski svetovalec za zaščito in reševanje je poslal stanje pred hišo Kovačičevih in zapisnik posredoval upravnici enoti, s tem pa pravzaprav pognal kolesje birokracije pri reševanju problema. Gradbena inšpektorica je 24. julija ugotovila dejansko stanje in Španu naložila, da mora po navodilih pooblaščenca organizacije posledice tega posega v prostor takoj sanirati in vzpostaviti prvotno stanje pobočja in prvotno stanje na hiši in dvorišču Kovačičevih, kjer so se že začeli rušitvi tudi podporni stebri balkona. Ker je bila Španu zagrožena tudi denarna kazen okrog 100 tisočakov, je ta prosil sevniskega župana za posredovanje na inšpekciji, da bi vsaj začasno odložili izvedbo te sanacije, saj bi s tem denarjem lahko postorili vsaj prve korake pri sanaciji plaz. Župan je poslal ustrezni dopis inšpekciji in ta ga je upoštevala. Na občini so ves čas poudarjali, da s to zadevo nimajo nič, ampak da so pristojni za reševanje tisti, ki so izdali Španu papirje. Nek visok občinski uradnik je Kovačičevim celo zabrusil, da občina pač ni Karitas, da bi kar takole delila denar. Šlo je seveda za denar, kdo bo komu "posodil"

in koliko stotisočakov za raziskave, kajti, kdo bo vse to plačal, je (bilo) bolj ali manj jasno! Kovačič so navkljub temu ponujali pravno pomoč. Inž. Venturini je povedal, da ko so se na kraju samem pri Kovačičevih predstavila občine, Breda Markošek, in upravne enote, Miran Tomičič, se dogovorila, da bo občina (začasno) prevzela poravnava stroškov za raziskave oz. vrtnice na plazu, pa ga je že čez kakšno uro na poti proti Kozjanskem v bližini Brestanice po mobitelu prestregel telefonski klic s sevniske občine, da preključuje poprejšnji dogovor. Na občini pravijo, da o kakšnem takšnem dogovoru ne

vedo nič, še več: na županstvu so se čudili, zakaj se vendar ta znameniti gospod ni nikoli oglasil pri njih. Tako je nastal začaran krog, ko Venturini nikakor ni mogel najti naslovnika, ki bi mu izročil poročilo o izsledkih in seveda izstavil tudi račun za opravljeno delo. Po drugi strani pa bi vsi začeni od gradbene inšpekcije do občine želeli dobiti poglobljeno, strokovno, geotehnično mnenje o končni rešitvi sanacije plaz!

Zavod za gradbeništvo - ZRMK Ljubljana je, denimo, po naročilu Inšpektorata za okolje in prostor v Krškem izdelal mnenje, po katerem je potrebno "sanacijo izvesti s predhodno ugotovitvijo velikosti in globine drsne ploskve, za kar so potrebni podatki geomehanskega vrtnja". Diplomirani gradbeni inženir Ciril Erbežnik z omenjenega zavoda je pogledu plaz v geotehničnem mnenju o stanju in možnostih sanacije plaz zapisal: "Iz ponovnih večjih pomikov ob manjši količini dežja in kljub preprečevanju zamakanja plaz skozi odlomne razpoke je razvidno, da plaz z izvedeno sanacijo ni stabilen, temveč je še vedno aktiven in ob večjem dežju, predvsem pa v jesenskem in zimskem času, lahko povzroči katastrofalne posledice na zgornjem objektu, v lasti Staneta in Ane Kovačič, ogroženi pa so tudi spodaj ležeči objekti." Tako je inž. Erbežnik zapisal že 27. avgusta, razni uradniki, tudi z ministrstva za okolje in prostor, pa so se še dali prepričevati, da to ni plaz, saj seveda s

FOTO: P. PERC

Taka razpoka je zazijala v hiši Kovačičevih

tem preprostim izgovorom nanje ne bi padlo nikakršno finančno breme.

In navkljub temu, da je tudi inž. Venturini prepričan, da gre v primeru Kovačič - Špan za plaz, je Špan moral, ker je "na črno" začel z gradbeno jamo kot to počno številni graditelji, iz svojih družinskih prihrankov (zaposlen je na železnici) poravnati račune, da je presekal že omenjeni začarani krog. Mimogrede naj omenimo, da so sevniski občinski svetniki v celoti podprli dosežanje aktivnosti občine v tem primeru. Nekateri so menili, da so se občinarji celo preveč angažirali, ob tem pa je tajnik občine dr. vet. Zvone Košmerl komentiral, da takega pritiska kot v tem primeru še ni doživel, odkar je na občini. Nek svetnik je menil, da bi moral, če se zadeva ne bi premaknila z mrtve točke, Kovačič tožiti Špana, ta pa Venturinjia... In tako bi lahko verjetno še kakšno jesen trepetali pred katastrofo Kovačičevi in še kdo, saj imas gospa Ana doma šiviljsko in pletilsko delavnico. Tekoče vode pa ne bi imela niti za kavico...

PAVEL PERC

PRIČEVANJA

Gledališče v vojni vihri

Življenjska pot Jožeta Galeta, dolenskega rojaka, rojenega leta 1913 v Grosupljem, je najtesneje povezana s slovenskim gledališčem in filmom, saj je desetletja dolgo deloval kot gledališki in filmski režiser, igralec in pedagog, mnogi pa se ga verjetno najbolj spominjajo kot režiserja treh filmov o Kekcu. Igro in režijo je študiral v Pragi, kjer je leta 1938 tudi diplomiral, nato pa se je kot poklicni gledališčnik zaposlil v ljubljanski Drami. Normalno gledališko kariero mu je segel tudi na pedagoško področje, saj je bil honorarni predavatelj, pozneje izredni in redni profesor AGRFT v Ljubljani.

Na Galetovi bogati poklicni in osebnostni poti je s posebnimi poudarki zapisano obdobje, ko je kot partizanski gledališčnik preživljal viharje druge svetovne vojne. O tem je napisal spomine, ki so pred kratkim izšli pri Dolenjski založbi v knjižni zbirki Utva pod naslovom IGRALCI SO PRIŠLI. Kot je zapisano v podnaslovu, je spominska pričevanja napisal na osnovi svojih vojnih dnevnih zapiskov. Da je imel pisec pri pisanju na voljo res nekaj več kot samo izvrsten spomin, je razvidno iz vsega njegovega pisanja, saj natančno navaja datume, kraje, osebe in dogodke, kar žal ni

mogoče reči za prenekatero spominsko pisanje.

Branje knjige Igralci so prišli nas popelje na dvojno pot. Hkrati ko sledimo osebnemu Galetovemu doživljanju in čustvovanju, ko z njim preživljamo strah pred ustrelitvijo med devetmesečnim bivanjem v italijanskem zaporu, ko se z veliko upanja odpravimo v partizane, gremo skozi hudo trpljenje v nemški ofenzivi na Ilovi gori, ko z njim začutimo drobne in velike radosti, pa grenke izkušnje in doživlja, žalost ob smrti prijateljev, veselje po dolgem snidenju, se v ozadju ves čas riše širše ozadje dogajanj, predvsem pa edinstvena zgodba o slovenskem partizanskem gledališču.

Ko je Gale namreč prišel v partizane, je bil med prvimi poklicnimi gledališčniki, ki so odšli v hosto bojevat boj za osvoboditev slovenskega naroda, zato je bil od vsega začetka pri nastajanju partizanskega gledališča. Zаметki so bili v tako imenovani Jermanovi in Borovi kulturniški skupini Jasa, z odlokom IOOF januarja 1944 pa je bilo ustanovljeno Slovensko narodno gledališče na osvobojenem ozemlju in hkrati imenovanih 16 njegovih gledališčnikov, med njimi tudi Jože Gale. Zares je bilo v delo vključenih manj poklicnih gledališčnikov, vendar pa so v vojnih razmerah uspeli narediti pravi kulturni čudež: do konca vojne so pripravili osem celovečernih iger, odigrali 160 predstav ter pripravili še številne druge priložnostne kulturne prireditve, kar je izjemen primer v tedanji okupirani Evropi.

Galetova knjiga je zanesljivo, privlačno in občuteno pričevanje o posamezniku in gledališču v vojnem času, za nas pa je še toliko bolj privlačna, saj se dogodki odvijajo zvečina na Dolenjskem in v Beli krajini.

MILAN MARKELJ

Krhanje

Po knjižnih izdajah pesmi v zbirki Obrobne pesmi iz leta 1975 in kratke proze pod skupnim naslovom Podobice iz leta 1989 je pri Dolenjski založbi kot triindvajseta knjiga literarne zbirke Utva izšla nova zbirka kratke proze novomeškega rojaka Milana Marklja z naslovom KRHANJE.

V slovenski literarni prostor tako vstopa petnajst besedil na zavidljivem umetniškem nivoju, za katera pa je značilna precej tradicionalna idejno-problemska struktura, namreč zavedanje tistega mejnega območja med bivanjem in nebivanjem, med življenjem in smrtjo, med vedrino in obupom, med svetlobo in temo in konec koncev med dobrim in zlim. Markelj torej kljub nekaterim formalnim postopkom, ki bralca na prvi pogled dezorientirajo in vzbujajo na trenutke celo občutek metafizičnosti avtorjeve pripovedi ter od bralca zahtevajo precejšnjo skoncentriranost na tekst, v bistvu ostaja trdno zasidran v svojem idejnem svetu, kjer se zdi očitno, da je vse življenje pravzaprav krhanje do smrti, krhanje, ki ga redko prekine svetel trenutek, pa se takoj nato spet nadaljuje nekam v neskončnost.

Zato ne preseneča naslov Markljeve knjige, ki je hkrati tudi naslov prve novele in rdeča nit celotne zbirke. Ob vsem tem krhanju se težko znebimo občutka nekakšne tesnobe, ki ga avtor hote ali ne hote ustvarja skozi svoje prepričanje o tanki liniji med dobrim in zlim, med lučjo in temo. In kako varljiva so človekova občutja, kako prazno njegovo upanje, kako s hlastanjem po sreči pogosto trga košček za koščkom svojega življenja, dokler v njem ne dozori spoznanje o nesmiselnosti in praznosti vsega tostranskega. Naj človek živi le za trenutek blaženosti?

Zdi se, da Markelj zavzema stališče, s katerega nikogar ne obsoja in na drugi strani nikogar ne odobrava. Vsakega izmed svojih junakov skuša razumeti v njegovi enkratnosti in posebnosti, v njegovih stiskah in osamljenosti. Avtor posega zato po mejnih, skorajda patoloških primerih od samomorilcev, zapitežev, ljudi obremenjenih z vojnimi ali povojnimi grozotami in neuravnovešencev do popolnih življenjskih resignirancev. Kljub mračnosti motivike in tematike pa na trenutke v novele posije sonce, kot bi želelo odkriti, da izhajajo problemi dejansko iz nas samih, iz naše preteklosti in sedanjosti, in kot bi nas želelo opozoriti, da je meja med normalnostjo in patološkostjo včasih komaj vredna omembe.

Če se ozremo še na bolj objektivno dolečljivo plat Markljeve knjige, je potrebno povedati, da je precej tekstom mogoče prisoditi status novele, nekatere druge, predvsem krajše in najkrajše, pa bi bilo primerneje imenovati črtice, posebej še zato, ker se v njih krepi liričnost kot element notranjstvene zgradbe. Pri tem mislim predvsem na Samostanskega Jožeta, ki ga Marjan Brezovar v svoji spremni besedi pojmuje kot eno najlepših besedil v zbirki. Skupna značilnost vseh Markljevih tekstov v Krhanju je nedvomno svojevrstna refleksivnost, ki se kaže v delno že razčlenjeni idejni podlagi novel in črtic, tej pa se na ravni skladnje in besedja pridružuje močna čustvenost, ki se kaže v kratkih stavkih ter mnogih elementih fonološke in sintaktične ekvivalence, kar podeljuje Markljevi prozi poetičnost in estetskost, kljub temu da na trenutke rad zaide v vulgarnjši žargon, ki pa ne moti. V Tišem človeku poseže avtor celo po tehniki nekakšnega vložnega teksta (Zapiski gospoda Henrika), ki se posebej na stilno-oblikovni ravni prehaja v pravo pisateljsko mojstrovino.

Pripovedovalčeva perspektiva v novelah in črticah je večinoma notranja, saj je dogajanje strukturirano kot nekakšno zaporedje in prepletanje junakovih doživljanj, spominov, refleksij in predstav, ob tem pa je pripovedovalec največkrat prvoosebni, vendar ne nujno tudi identičen z avtorjem samim. Tudi na ta način se kaže Markljevo obvladovanje prozne forme, čeprav je takoj potrebno pristaviti, da Marklju suvereno obvladovanje pisateljske tehnike ni prvenstvenega pomena, kot se dogaja pri mnogih sodobnih avtorjih, ampak daje avtor še vedno poudarek vsebini in dogodku. Omenjena pripovedovalčeva notranja perspektiva pa ni stopnjevana do skrajnosti in še ohranja določene elemente objektivne stvarnosti, ki niso predstavljeni radikalno samo skozi subjekt.

Markljevo Krhanje je gotovo odraz pisateljevega globokega doživljanja sveta,

družbe in posameznika, razumevanje "življenja kot temnenja, v katerem pa tudi iz najtemnejših ozarj težimo za žarkom, za lisami svetlobe, dokler nas ne zagrne vesoljni mrak", kot v svojem razmišljanju o knjigi piše Franci Šali.

Ne glede na to, da je zbirka nedvomno univerzalistična v smislu splošnosti obravnavane tematike in problematike, pa bo v njej še posebej dolenski človek, človek, ki živi v Markljevem mestu, našel košček svoje duše, prepoznal zidove, na katerih je posedal kot otrok, in lokale, kjer še danes spiše kavo ali vrček piva. S tega vidika Markljevo krhanje kljub svoji temnostni deluje toplo, domače in pristno, kakršna je tudi "odpuščujoča dolenska duša, ki pijance imenuje ljudi, ki preradi pogledajo v kozarček", kot se izrazi avtor sam v Ptičjem Andreju.

Zbirka je namenjena bolj razmišljujočemu bralcu, ki ga ni strah temnih globin človekove eksistence in je v branje pripravljen vložiti nekaj truda in samorefleksije, na drugi strani pa zopet ne zahteva preveč elitnega konzumenta in na ta način ostaja znotraj slovenske literarne tradicije, ki ne dopušča ekstremnosti in radikalnosti, ampak teži po harmoničnosti elementov, ki na različnih ravneh sestavljajo literarno delo. Krhanje Milana Marklja to harmoničnost na svojevrsten, sebi lasten način dosega.

TOMAŽ KONCILLIA

Četrti letnik zaključen

Z izidom jesenskega paketa štirih romanov je Cankarjeva založba zaključila četrti letnik svoje ugledne zbirke XX. STOLETJE, ki slovenskim bralcem prinaša najpomembnejša dela svetovne romaneskne literature tega stoletja, hkrati ko jih s poglobljenimi spremnimi besedami naših poznavalcev seznanja z najpomembnejšimi avtorji, sodasnimi literarnimi tokovi in gibanji. Značilnost jesenskega paketa je, da v njem prevladujejo pisateljice: ob pisatelju D.M. Thomasu so v njem zastopane kar tri: Doris Lessing, Nathalie Sarraute in Elfriede Jelinek.

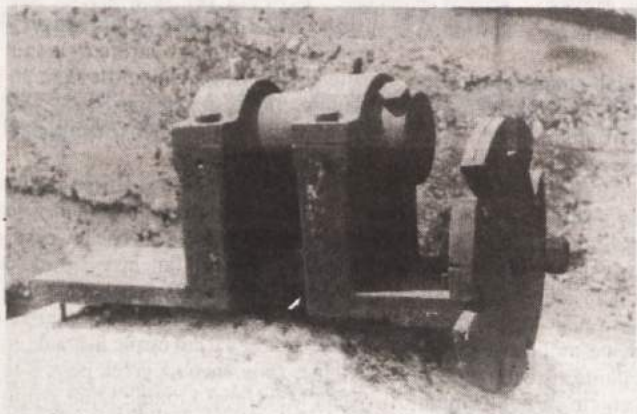
Doris Lessing je danes svetovno znano ime angleške sodobne književnosti, njen roman ZLATA BELEŽNICA pa velja za prelomno delo in enega njenih najboljših romanov. Vanj je zajela britansko intelektualno in moralno klimo sredine tega stoletja, kot se je izrazila v zapisih iz beležnice junakinje romana, pisateljice, ločenke in matere, ki se prebija skozi osebne in ustvarjalске krize. Zgodba o ženski usodi je ubesedena na slogovno svež in inovativen način, tako da je roman zanimiv tako po tematski kot oblikovni plati. Prevedla ga je Stala Grahek, spremno besedo Spiralne zanke okrog obroba pa je napisala Alenka Koron.

Po prevladujočem mnenju poznavalcev je angleški pesnik in pisatelj D. M. Thomas največjo pisateljsko zrelost dosegel v romanu BELI HOTEL. Osnovna zgodba pripoveduje o operni pevki, ki si pri Freudu zdravi histerijo, se potem poroči z ruskim pevcem, odide v Ukrajino in v zloglasnem morišču Babji Jar s tisoči drugimi zgubi življenje. Pisatelj je zgodbo podal v zapleteni obliki: v pisemih, poemi, analizi, dnevnških zapiskih, pastišu Freudovih študijskih primerov in fantaziji. S tem improvizacijskim romanom je ustvaril pravcati bralski labirint, v katerega ljubitelji branja z užitkom zablodijo. Prevedel ga je Zdravko Duša, spremno besedo pa napisal Tomaž Toporišič.

Nathalie Sarraute je osrednje ime francoskega novega romana, med njenimi deli pa roman ZLATI SADEŽI zavzema posebno mesto. Kritiki so ga razglasili za pravi praznik človeškega razuma. V njem se pisateljica ukvarja s fenomenom javnega mnenja, ki spremlja umetniško delo. To je tudi glavni junak romana s svojim vzponom in padcem, kot se kaže v nizu pogovorov nejasno zarisanih oseb, kritikov, teoretikov, akademikov, bralcev knjižnih novosti. Presenetljivo pa o romanu-junaku pripovedi bralec ne zve praktično nič, kot da bi pisateljica svoj roman zgradila okoli praznine. Prevedla ga je Suzana Koncut in napisala tudi spremno besedo.

Avstrijska pisateljica Elfriede Jelinek velja za eno najbolj prodornih in radikalnih avtoric nemškega jezikovnega prostora, njen roman LJUBIMKI, to najlepše potrjuje. V njem z zgodbo o življenjski usodi dveh žensk skozi za to pisateljico značilno ekonomsko in socialno optiko, ki opozarja na družbeno opredeljenost posameznika in njegovih zaznavnih in vedenjskih vzorcev, ubeseduje trd in krut svet. Z ostro ironijo, črnim humorjem in sarkazmom razgradi lažne predstave o sreči in ljubezni.

MILAN MARKELJ

STROJ ZA IZDELAVO ROČAJEV ZA METLE – Kolarski mojster Gorišek, ded današnjega kolarja v Krški vasi pri Brežicah, je pred drugo svetovno vojno izdeloval na desetine različnih predmetov. Kupil si je tudi stroj za izdelavo ročajev za metle in okrogle noge stolov. Stroj je pogonjal bencinski motor, pogon pa se je prenašal preko ploščatega jermena, ki je vrтел nož za obdelavo palic. Na eni strani so štirioglate neobdelane bukovo palico potiskali v stroj, na drugi so jo obdelano in okroglo prestrezali. Po vojni je po vrnitvi iz izgnanstva kolarjevo družino prav ta "mašina za štile delat" rešila najhujšega pomanjkanja. K sreči jo je stari oče pred izgnanstvom namazal z oljem, jo zavil v stare krpe in zakopal v kleti. (Pripravila etnologinja Ivanka Počkar)

Iz Tadinovih zapiskov

Kočevarji kupujejo semiške vinograde – 8 hočevskih vasi pod Semičem. Pred imeli tu i nemško pridigo in otroci nemški krščanski nauk. Novomeški kanonik Žagar to cdpravil, zdaj se zelo slovenijo in kupujo semiške nograde. Po zimi i v njih stanujo in kupujo v Semiču naj več mesa. Tu žive zato i 4 mesarji. Tržni dnevi o sobotah so silno obiskavani, kakor v N. mestu kedar je naprodaj kak nograd, če je še tako majhen, evo Hočevarjev, ki dajo za mal kos radi do 600 for.

Strmca dobra za vinograde – Pri Žužemberku je gora Strmca. Nekteri poskusili z vspehom ondi napravo nogradov, eden že pridelal 8 veder. Na tej gori bi raslo sploh vino rado, ali ljudem za to ni še sila, imajo še dosti trta pri S. Pavlu in v Lisicu.

Videla povodnega moža – Povodnji mož i tod. Struška gospodična Geni videla ga sama, ko je prilomastil blizo Brajtenovega iz mlake Sovnice. Bil je ves zelen. Pobegnula mu je v kozovec. Geni je v rodu.

Železnikov Matic poseda v invalidskem vozičku v bezgovi senci. Za okolico ne kaže posebnega zanimanja. Zaprl se je vase. Z očmi izgubljeno vrta med veje, kjer se razposajeno cvrkutanje ptic kar noče umiriti. S pogledom zdrsi po bezgu, po njegovem lubju. Tako malo ga je ostalo. Hudimana, da se drevo ne bo posušilo. V prepričanju, da mu bo lubje ozdravilo bolne noge, ga je njegova Franca skoraj odrla. Pa ni bilo nobenega haska.

"Zakaj vztrajaš pod bezgom? Pred hišo bi ostal, pod orehom," vrta vanj njegova Franca.

"Zakaj, zakaj? Bezga se boje coprnice in hudič. Tu imam mir."

Franca ve, da tiči resnica drugje: pred hišo bi bil vsem na očeh. Odkar so mu že drugi skrajšali nogo, da je ostal le štrcelj, je močno spremenjen. Kot bi ves čas čutil smrt ob sebi.

Tako malo je ostalo od prejšnjega Matica. Kar prekipeval je od življenjske radosti. Nekaj nenavadnega je bilo v njem: moč, toplota, poštenje, preprostost. Živahne oči je imel, kar bliskalo se je v njih, nalezljiv smeh. Prežet je bil z neizmerno radostjo, da živi. Na ustnicah je vedno nosil nasmeh in večkrat na dan je zapel: "Kako lušno je živeti." Bil je zadovoljen s svojim svetom, s svojo Franco, s tremi sinovi. Urejena in močna je bila njihova kmetija. V Maticu je bilo še veliko načrtov: kmečki turizem, velika konjušnica, prevozi s kočijo. Veliko upanj je vlagal v sinove, a ko so pognali v rast, niso v očetovo smer. Prvi je videl le harmoniko in odšel je z njo od doma z besedami: "Oče, ne bom se vrnil. Kmalu ne." Matic ni rekel nič, le v duši se mu je pooblačilo. Drugi je šel v gostinsko šolo. Opravil jo je z odliko in šel za kuharja na ladjo, plul je po svetovnih morjih. V očetu se je nekaj kopicilo, bil je zmeden, jezen, zamišljen. Posegel je po pijači.

"Še enega sina imam. Ta bo, upam, ostal. Študira gozdarstvo. Mislim, da nosi doma-

čijo v sebi. Za moje načrte se še ni čisto ogrel, se pa bo," si je dopovedoval.

Potem je udarilo; tudi najmlajši je odšel v svet študirat. Da v teh domačih hostah ni pravega dela zanj, da je vse tako majhno, se je opravičeval ob slovesu. Matic se je namrščil, hude besede je nosil v sebi, a jih ni mogel izreči; običal je v mračnosti, nek zoprni in zlohotni glas se mu je prihuljeno rogala: "Ha! Zdaj pa imaš kmečki turizem, konjušnico, kočijo!"

Mislil si je: "Franca bo našla uteh v veri, jaz pa bom ostal neskončno sam." Da bi prekril bolečino, je z glasnim smehom spravil iz sebe: "Kako lušno je živeti..." a na dnu smeha se je tresel jok.

Tako sta s Franco ostala sama. Tolkla in otepala sta se z delom, s kmetijo. Matic se je pogreznil vase in se zaprl. V oči je lezel hlad, obraz se mu je mračil. Franco so dohajala leta, sušila se je, sivela. Matica je ob pogledu nanjo neprijetno dregnilo. Usiha. Rad bi ji rekel kaj spodbudnega, prijetnega kot tiste davne dni, a vse v njem je bilo razmajano; besed ni bilo, kot bi se izgubile v sivem, neprijetnem času. Pa je spet zapel: "Kako lušno je živeti."

Zadnje čase so se mu začele v nogi pojavljati bolečine, vse pogosteje. "Veš, življenje moraš sprejeti z vsem, kar ti nudi. Pretolkel ga boš. Misel na smrt pa moraš odgnati," je govoril, da bi odgnal strah, ki je hlatal po njem. Franca je to čutila. Dobro je vedela, da z njim nekaj ni v redu. Noge so ga bolele, otekale so mu, okorno je podrsaval z njimi. Da bi šel k zdravniku - kje pa! "Raje naravnost v nebesa," se je pošalil.

"Se pa na smrt pripravi," je bila huda. "Le počasi, Franca! Se bom že pogovoril z njo," se je poskušal nasmehnuti.

Franca je videla, kako mu bolečina stiska obraz, spet je začela: "Matic, samo čajčki, rožice in bezgovo lubje te ne bodo pozdravili. K zdravniku moraš!" Prst na nogi je bil

močno spremenjen, modrikast. Sosed ga je potegnil do zdravnika.

Pri zdravniku ga je oplazilo kot strela. Stisnil je ustnice, raztegnile so se v ravno črto. Tudi oči so se mu zožile, v njih je bil strah, pomešan z obupom. Sladkorna. Prst na nogi mu morajo odrezati.

Ko se je vrnil iz bolnišnice brez prsta, je rekel Franci zateglo, stisnjeno: "Za ples ne bom več dobež." Zasmehal se je, a smeh je jokal. S skrajnim naporom je še skušal spraviti iz sebe nekaj stare mladeniške moči, Franci v veselje. Spet je zavznela njegova Kako lušno je živeti, a brez ognja.

Bolečine v nogah pa so se še razraščale, grda črnkasta barva se je širila. Spet je moral v bolnišnico. Rezali so, od noge je ostal le še štrcelj. Srce mu je pogosto zahroplo. Čutil je, da dozoreva. Krog bo sklenjen. Sinovi so prišli domov. V dom ostarelih, da je to edina rešitev, so ju prepričevali.

"To obdržite kar zase! Nikjer ne bom vlačil teh starih kosti. Tu je najin svet. Kaj praviš, Franca?"

Zmajevala je z glavo, brisala si je nadežno vlogo v očeh. Sinov ni poslušala. Matica je stisnilo v grlu. Pa je še izrinil iz sebe: "Kako lušno je živeti."

Matic ves dan preživi na invalidskem vozičku. Sosedov ni vesel, rad je sam. Izgublja se v dremavici. Prisluhne zoprni govori v sebi. Kot bi se hudič splazil vanj in segal po duši: "Pa si res mevža. Črnkasta barva leze navzgor. Segi za po drugi nogi. Spet bodo žagali. Tako boš izginjal, košček za koščkom. Napravi no kaj! Mevža! Pokveka!" Vleče ga med njive. Tam je vedno občutil srečo. Z vozičkom se zapelje na kolovozno pot. Pelje počasi, kot bi se poslavljajal od svojega sveta. Voziček ga ne uboga, uhaja po svoje. Pot ubira k potoku, k vrbam. S pospešeno hitrostjo. V vetru se še zatrese njegova pesem Kako lepo je...

Od hiše se utrga presunljiv Francin glas: "Sveta pomagavka! Ubil se bo!" Voziček drvi proti vrbovju in trešči v vrbo, ptice prestrašeno sfrfotajo, v zmešnjavi se zaganjajo v nebo. Odbije se od vrbe, zasučje in pade v potok. Voda za hip zabrboti, pljuskuje, pa se hitro umiri. Matic obleži v potoku. Negiben. Zvit. Z obrazom v vodi. Sončen dan se poglablja, razcvita, kot da se ni zgodilo nič, prav nič...

4 Zapleteno burru bobnanje poudarja čisti afriški ritem, prirejen za osnovno instrumentalno sestavo električnega basa, ritmične kitare, električnih orgel, bobnov in trobil.

Srečanja z domačini

Revnega predela, imenovanega Down Town, sva se v Kingstonu izogibala kot hudič križa, kar pa je bilo včasih tudi težko, saj večina avtobusov v vse smeri vozi prav od tod. Seveda se najdejo radovedneži, ki vtaknejo nos tudi v najbolj razvpite predele, kar pa naju ni kaj prida mikalo. Ko sem neko dopoldne stopal na avtobus, ki je pripeljal iz Down Towna, mi je pri oknu sedeči rastafarianec nekaj namigoval. "Pazi na denar!" me je svareče opomnil in pokazal na denarnico, ki mi je nemarno štrlela iz zadnjega žepa. V njej je bilo sicer vedno le za nekaj dolarjev drobiža, toda to sem vedel le jaz.

"Včeraj so prav na tem avtobusu nekoga ubili," je nadaljeval rastafarianec in pri tem z zgovorno kretinjo nakazal, kako so mu prerezali vrat. "Samo zaradi denarja, ki ga je skušal revež obvarovati," je nadaljeval z resnim obrazom. "Yeah man, pazi se!" Opozorilo je zaleglo in denarnico sem zatlačil globoko v žep.

Še isto popoldne sem se, ne vem katerič že, zapletel v pogovor z nekim domačinom, ki je bil nenačuden že na prvi pogled. Začuda se nama ni skušal pridružiti kot "vodič" po okoliških znamenitostih in lokalih z najboljšo marihuano, kot že toliko drugih pred njim. Robi, črnček v letih, ko bi v kakšni razvitejši deželi lahko brezdelno užival sadove minulega dela, me je pozdravil kot starega prijatelja med pohajkovanjem po novem delu Kingstona. Obraz mu je vidno žarel, ko mi je pripovedoval, da je vesel, če vidi tučja v velikem mestu.

"Toda, treba je biti previden," je nadaljeval v isti sapi in začel pripovedovati o številnih evropskih prijateljih, s katerimi je prepotoval dobršen del Jamajke. "Down Town je res kraj, ki se ga je dobro izogibati. Sam sem že nekajkrat rešil tučja, ki so ga hoteli ropati. Zadnji hip sem ga potegnul iz gneče, češ da je moj prijatelj. Črnci smo običajno varnejši, čeprav so zadnjič tudi mene okradli. Imel sem lepo uro in bila je res dobra," je nadaljeval z otožnim glasom. "Toda kaj bi tarnal, marsikomu se zgodi tudi kaj hujšega. Lahko izgubiš tudi življenje!" je svareče povzdignil glas ob zgovorni mimiki obraza, ki ni puščala nobenega dvoma v resničnost njegovih besed.

Res, življenje tukaj ne pomeni veliko, saj so premnogi v skrajni bedi pripravljeni na vse. Na teh ob-

Igor Fabjan Življenje v ritmu reggaeja

močjih deluje tudi večje število oboroženih tolpa, ki se večkrat spopadajo brez pravega razloga, pogosto pa tudi zaradi različne politične opredelitve. Policija je nemočna in se ne upa izpostavljati. V oboroženih spopadih prepogosto padajo tudi nedolžne žrtve. V štirih dneh, ki sva jih prebila v okolici Kingstona, je izgubilo življenje deset ljudi, med njimi tudi dva otroka. Slike najbolj iskanih morilcev s podrobnim opisom dosedanjih podvigov so pogoste na straneh jamajskih časopisov. Ni čudno, da je nasilje sprožilo val ogorčenja, tako da je bila vlada prisiljena ustanoviti posebno enoto za boj proti oboroženim tolpom. Nesrečno izbrana kratica ACID (kislina) je v javnosti povzročila deljena mnenja. Nekateri so za brezkompromisen boj proti kriminalu, medtem ko se drugi ob prvih žrtvah v spopadih s kriminalci sprašujejo, če le ne bi kazalo nastopiti previdneje.

Z avtobusom okoli otoka

Avtobusi so na Jamajki posebno poglavje. Vozi-jo, dokler se je sploh mogoče voziti z njimi. Sprevodnik ves čas visi na odprtih vratih, od koder ima dober pregled na dogajanje ob cesti in popoln nadzor nad potniki, ki običajno plačajo šele ob izstopu iz vedno natrpanega vozila. Pri napornem delu se z eno roko oklepa vrat, v drugi pa drži šop bankovcev, da lahko kar najhitreje vrača drobiž izstopajočim. Kdor želi izstopiti, kjerkoli se mu pač zazdi, zavpije: "Bus stop!" in naslednji trenutek že zacvilijo zavore, avtobus pa obmiruje v oblaku prahu. "Drive!" zakriči sprevodnik, takoj ko se potnikova noga dotakne pločnika, in vozilo hrupno potegne.

Vozniki raje uporabljajo hupo kot zavore, zato so voznje na ovinkastih otoških cestah prav nore. Voznik avtobusa, taksija, kamiona ali česar koli že pritiška na plin do konca že na najkrajši ravlini, pred ovinkom le zahupa in se požeje v naslednjega. Življenje motoristov in kolesarjev tukaj očitno ni kaj dosti vredno, pešci pa ob zloglasnem hupanju urno poskačejo v grmovje ob robu cestišča. Začuda v mesecu dni nisem videl niti ene prometne nesreče. Očitno so vsi sprejeli taka pravila igre in promet poteka dokaj tekoče. Brez nesreč pa na slabih cestah seveda ne gre, o čemer sem se prepričal ob slikah zveržene pločevine na straneh lokalnih časopisov.

Po nekaj dnevih sva z veseljem zapustila milijonsko prestolnico Kingston. Kmalu sva lahko občudovala notranjost otoka, ki jo prekriva bujni deževni pragozd, ki se ponekod umakne poljem in pašnikom, ki so jih kmetje iztrgali podivjani naravi. Tropsko podnebje je za domačine pravi blagoslov, saj na otoku uspeva vse mogoče sadje in zelenjava, tako da s koščkom zemlje ni težko preživeti družine. Ljudje v notranjosti so veliko bolj sproščeni in odprti kot v Kingstonu. To sem občutil že ob prvem postanku v Mandevillu, malem hribovskem mestecu, kjer življenje teče počasi, brez vsakdanjih pretresov, ki jih v boju za vsakdanje preživetje prinašajo velika mesta.

Mestece se je ugnedilo med griči, posejanih z manjšimi naselji že na prvi pogled prijetnih prtiličnih hiš. Središče mesta predstavlja park, pred katerim se za potnike borijo ceneni avtobusarji in agresivni taksisti, ki za nekaj več denarja obljublajo hitrejšo vožnjo. Na drugem koncu je lokalna tržnica, kjer je mogoče kupiti vse potrebno za lokalna gospodinjstva. V bližnji okolici je še nekaj v beton vklepanih trgovin in preprostih restavracij. V eni od slednjih sva naslednje jutro spoznala podeželsko jamajško kuhinjo.

Aki, strupena otoška specialiteta

Okroglolična natakariča se je zadovoljno smejala izza pravkar pomitega šanka. Prav nič težko se ni bilo zaplesti v pogovor, še posebno ko sva se odločila za kosilo. V pekoči čorbi so plavali koščki jama - sladkemu krompirju podobne zelenjave, sploščeni cmočki iz testa in kurje noge, brez katerih na Jamajki očitno ni popoln prav noben obrok. Piščanec na različne načine je najbolj priljubljeno meso in četudi se ga doma lotim le izjemoma, sem se tukaj kar sprijaznil z njim. Pravzaprav sem celo vzljubil piščanca na ražnju, ki velja še za posebno priljubljeno jed. Piščance pražijo nad ogljem v nekakšnem žaru, ki ga najbolj običajno naredijo kar iz pločevinastega soda. Sod prerežejo po dolgem, namestijo tečaje in ga položijo na zasilen voziček. Tako imajo premično kuhinjo, s katero je moč zlahka obiti najbolj prometne kottičke mesta ali vasi. Piščanec ima prav poseben okus, ker se hkrati peče in prekajuje, saj je raženj zaprt v sodu. Svoje naredijo tudi pekoče začimbe.

Priznati moram, da Jamajčani niso zastonj ponosni na svojo specialiteto. Na podoben način pripravljajo tudi svinjino, ribe in rake.

"Razumeš patois," se je natakariča obrnila k meni po dolgem nerazumljivem žlobodranju z bradatim črncem pri sosednji mizi. Seveda sem lahko le odkimal, saj sem imel pogosto težave že z njihovo angleščino, kaj šele z jezikom patois, ki je nastal kot mešanica besed in skovank iz različnih jezikov.

"Ah, nič ne de! Veliko se jih trudi, da bi govorili patois, toda nihče tega ne zmore tako kot mi - Jamajčani," je rekla. Ob rahlo nejevernem pogledu si je nadela najprepričljivejši obraz in podkrepila prejšnje besede z globokim "Yeah man". Ta izraz Jamajčani uporabljajo zelo pogosto, običajno pa pomeni potrditev ali strinjanje, lahko je pozdrav, pogosto pa le mašilo v pogovoru. Ob pozdravu je običaj, da se sogovornika narahlo dotakneta s pestmi.

Vročje opoldne je hitro minilo ob čvekanju, reggaeju, plesu, hrani in rumu, ki sem ga moral seveda takoj poizkusiti. Že v gusarskih časih je bil rum na Karibih najbolj priljubljena pijača, ki je dajala moč in še kako potreben pogum bradatim morskim razbojnikom. Po izdelavi kakovostnega ruma Karibski otoki slovijo tudi danes, še posebno pa Jamajka.

Jamajčani izdelujejo nekatere vrste ruma iz soka sladkornega trsa, druge pa pretežno iz melase. Rum vre več dni v sodih po tisoč litrov, vrenje pa pospešijo z dodajanjem sladkornega trsa. Ko je vrenje končano, spravijo snov v destilatorje. Rum je sprva bel, potem pa ga obarvajo s karameliziranim sladkorjem, nekaj značilne barve dobi tudi od starih sodov. Jamajski rum je zaslovel predvsem zaradi svoje aromatičnosti, saj je ima veliko več kot katerikoli drug rum na svetu. Na Jamajki danes pogosto pijejo tudi rahlo obarvan rum z ingverjevim pivom. Pravijo pa, da se zaradi tega ob viharnih nočeh iz groba enega najbolj slovitih karibskih gusarjev Henryja Morgana sliši gromenje. Krvoločni gusarski vodja in nekdanji jamajški viceguverner se ob takšnem "kvarjenju" ruma obrača v grobu.

Od čvekanja natakariče sem se poslovil že v trdi temi, kljub temu, da mi je obljubljala še eno jamajsko specialiteto - aki s slano ribo. Neobičajen sadež aki je na Jamajko prinesel kapitan Blight z otokov v Tihem oceanu. Kapitan je postal znan po celem svetu zaradi silovitega upora, ki je izbruhnil na njegovi ladji Bounty. Upor na ladji Bounty je živo opisan v knjigi, po kateri je bil posnet tudi film.

Posavcem se je izmuznila le točka

Krčani zmagali v gosteh pri Slovanu, AFP Dobova doma s trebanjskim Akripolom, sevniška Lisca pa je bila v Izoli na pragu zmage proti Delmarju - Odlični vratarji

POSAVJE - Posavski rokometni prvotlačniki so imeli v 6. krogu državne lige enega svojih najsvetlejših trenutkov v letošnjem prvenstvu, saj so kar dvakrat zmagali, novinec - sevniška Lisca pa bi si zaslužila obe, ne le eno točko proti Delmarju v Izoli. Za zmago v posavsko-dolenjskem derbiju se je moralo moštvo AFP Dobove z odličnim rekonvalescentom Deničem v vratih presneto potruditi. Na koncu tekme proti Akripolu je ostal vtis, da so zmagali dokaj srečno in tesno doma z borbenimi Trebanjci in da ne bi bilo nepravilno, če bi morebiti Trebanjci odšli domov s točko. Kot pravi v vodstvu AFP Dobove, so bila velika nihanja v igri proti Akripolu posledica napornih mednarodnih tekem z Nemci, ki so jih sicer v gosteh zelo toplo sprejeli, nemški mediji so z veliko pozornostjo zabeležili gostovanje slovenskega prvotlačnika, na igrišču, ko je šlo zares pa so Nemci Dobovčane dobesedno pretepali.

Krčani so s prepričljivo zmago v gosteh pri ljubljanskem Slovanu dokazali, da so v odlični formi in da bo preložen tekma z Dobovčani, ki so trenutno na 2. mestu razpredelnice z 8 točkami, ne le posavski derbi, ampak kar derbi na visoki ravni. Obramba Krčanov, na čelu z internacionalcem Mirkom Bašičem, je s prejetimi 185 zadetki najboljša v ligi.

Lisčani so prijetno presenetili na gostovanju proti novincu Delmarju, ki je že "vzel skalp" Dobovčanom in Velenčanom, predvsem s čvrsto obrambo. Izkazala sta se oba sevniška vratarja. Marcola in Senica, slednji je spet ubranil udarec do-

mačinov v zadnjih sekundah tekme, ko se je po pretežnem vodstvu gostov nasmihala celo možnost, da bi, po razpletu dogodkov na igrišču, nenadejano zmagali. Senica se je podobno izkazal v 5. krogu, ko so Sevničani doma proti Slovanu zabeležili prvi par prvenstvenih točk z najtesnejšim izidom. Ko je Pušnik ubranil Čatru 7-metrovko pri 18:17 za Lisco, se je takoj zatem na drugi strani izkazal tudi Uroš Senica, ki je po malem Slovanove spravljal v obup. Podobno kot se je to dogaja-

MAGOSLAVJE ČRNOMALJCEV

ČRNOMELJ - V derbi tekmi zahodne skupine C košarkarske lige sta se v Črnomlju srečali do sedaj neporaženi moštvi Črnomlja in Tolmina. Domačini so predvsem z zavzeto igro v obrambi povsem nadigrali goste, tako da je lahko domači trener ob koncu poslal v igro tudi vse igralce s klopi. Končni izid tekme je bil 81:44 (43:24), najboljši strellec in hkrati igralec v črnomaljskem moštvu pa je bil Žunič s 27 točkami. (B. F.)

VITALIS ČETRTRA

NOVO MESTO - Na zaključni regati jadrane sezone v Sloveniji se je na regatnem polju v portoroškem zalivu na piranskem trikotniku pomerilo 40 slovenskih jadmnic, med njimi tudi jadrnica jadranskega kluba Novo mesto Vitalis, ki je v razredu Elan experts osvojila 4. mesto.

ZA DAN VARČEVANJA

STARI TRG OB KOLPI - Ob dnevu varčevanja so starotirski šahisti pod pokroviteljstvom Dolenjske banke pripravili turnir mladih v pospešenem šahu, na katerem je nastopilo 70 kadetov in kadetinj. Med fanti je zmagal Stepič nad Kobetom in Brencem (vsi po 6 točk), četrti je bil M. Muhvič, peti Kapš, šesti Verderber in sedmi Kure. Med dekletji je bila najboljša Darja Kapš s 7 točkami nad Mukavčevjo (5,5) ter Šterbenčevjo, Verderberjevo in Movrinovo s po 5 točkami. (V. K.)

MESTEK V RIBNICI

RIBNICA - Na šahovskem turnirju ob ribniškem občinskem prazniku je zmagal domačin Igor Mestek nad T. Kobetom in U. Kobetom iz Starega trga ob Kolpi. (V. K.)

FIT še za Brežiški oktober

Brežiški atleti pripravili množično tekmovanje v uličnih tekih za 4. šolsko državno prvenstvo in Brežiški oktober

BREŽICE - Brežiški atletski klub FIT je ob koncu letošnje sezone v okviru prireditve Brežiški oktober pripravil še eno tekmovanje na državnih ravni - 4. državno ekipno prvenstvo osnovnih in srednjih šol v cestnih tekih in ulični tek Brežiški oktober.

Med 33 osnovnimi šolami, ki so tekmovale na 2.200 m, je zmagala Osnovna šola Tabor Logatec nad Slovenskimi Konjicami, Grosupljem, Postojno, Sevnico in Preboldom, Brežičani so bili enajsti, Velika Dolina pa deseta. Med posamezniki je med učenci 5. in 6. razreda pri deklicah zmagala Saša Hreščak iz Postojne, med dečki pa Domen Zalar z Vrhnike, medtem ko je bil Brežičan Boštjan Vimpolšek tretji. Pri deklicah iz 6. in 7. razreda je zmagala Aleksandra Tomovič iz Trbovelj, tretja je bila Sevnica Janja Pungercar, med dečki je bil najhitrejši Sevnčan Borut Veber, Jaka Zupančič iz Sentjerneja pa je bil tretji.

Med 15 srednjimi šolami je zmagala Gimnazija Celje nad Gimnazijo Brežice in 2. Gimnazijo Maribor, Novo mesto pa je bilo šesto. Med mlajšimi dijakinjami je zmagala Sevnica Petra Radišek nad Brežičanko Klavdijo Tomažin, med mlajšimi dijaki Luka Klemen iz celjske gimnazije, brežiški srednješolec Gorazd Divjak pa je bil drugi. Med starejšimi dijakinjami je zmagala Mariborčanka Sonja Roman, Janja Korša iz Sevnice je bila tretja, med starejšimi dijaki pa je zmagal Mitja Krajncič, Franci Vene iz atestekega kluba Krka pa je bil tretji.

Na uličnem teku Brežiški oktober so bili najuspešnejši tekači novomeškega atletskega kluba Krka. Med člani je zmagal Mitja Krka, drugi je bil Aleš Tomič, četrti pa njegov trener Borut Retelj. Med veterani je zmagal Milan Kirm iz Hrastnika, Novomeščan Ivan Škedelj Močivnik, ki je nastopil za Sentjernej, je bil drugi, Sevnčan Jože Jere pa četrti. Med članicami je zmagala Marjana Zajfrid (Štajerska), druga je bila Brežičanka Vlasta Perše, tretja Novomeščanka Ire-

na Auersperger, četrta Zvonka Bregar iz Sevnice in peta Anica Hribar iz Brežic. Pokrovitelji tekmovanja so bili Vino Brežice, Občina Brežice, Terme Čatež, Gimnazija Brežice, VGP Novo mesto - enota Čatež, Nika - šport, igra in prosti čas, Agraria cvetje ter Kmečka zadruga in Agrocenter Brežice.

Natalija Konda pred fanti

Novomeščanka zmagala na Artem na Supercrossu

ARTO - V idealnih vremenskih razmerah je krški tekmovalno-rekreacijski klub Fun Šport v

nedeljo popoldne na motokros progi pri Artu zelo dobro pripravil Supercross za staro in mlado - Arto 96. Od 36 tekmovalcev sta se dva že na dopoldanski vadbi lažje poškodovala. Kar okrog 600 gledalcev se je zbralo, nekateri, da bi spodbujali svoje znance in prijatelje, še več pa je bilo taktičnih, ki so se s tem privlačnim športom prvikrat srečali "v živo". V kategoriji podmladka (80 kubičnih centimetrov) je zmagala Novomeščanka Natalija Konda (MEL NM) pred Samom Kurnikom (Moto turist Lenart), tretji pa je bil Goričan Žan Smode. Pri veteranih so se prav tako pomerili neregistrirani tekmovalci, zmagal pa je Zdravko Jerovšek (AMD Brežice) pred Evgenom Komočarjem (Fun Šport) in Miranom Tojnkom (TMR Marno). Peti je bil spet član kluba organizatorja Krčan Dejan Janc. Najzanimivejša je bila kategorija tekmovalcev, kjer je zmagal eden vodilnih (2.1 v 125 in 250 ccm) motokrosistov pri nas Robert Goleš (Sitar Pneumatic Team), drugo mesto pa si je priboril Tadej Korošak (MTC Radenci), potem ko je Sevnčan Andrej Čuden, ki tekmuje za AMD Brežice, nevažen novega, 250 ccm motorja, lažje padel in se tako moral zadovoljiti s 3. mestom. P. P.

Šport iz Kočevja in Ribnice

LJUBLJANA - Po dvotedenski prekinitvi so rokometiške nadaljevale tekmovanje v prvi ligi. Kočevje je v šestem krogu merilo moči proti najboljši slovenski ekipi Krimu. Tekma se je končala z visoko zmago ljubljancem z 39:15.

KOČEVJE - Odbojkarice Lili Tilic so ponovile enake napake kot proti tujskemu Marlesu in nujno potrebni točki oddale ekipi Krma. Po negotovi igri so zasluženo dobile prvi niz, v drugem in tretjem igralce pod svojimi možnostmi, kar je gledalce zelo razjezilo. Ponovno so se "zbudile" v četrtem nizu, ki je bil najdaljši, a za gotiljelice usoden. Zdi se, da ekipi manjka moči, za natečaj pa so še nezbrane v odločilnih trenutkih.

LJUBLJANA - Tudi v četrtem kolu v prvi namiznoteniški ligi ekipi kočevskega Melamina ni uspelo vsaj enkrat premagati nasprotnika. Na gostovanju v Zalogu so Kočevci ponovno izubili z največjim možnim izidom (7:0). Tistih, ki dobro poznajo razmere v kočevskem namiznem tenisu, porazi ne presenečajo, saj trojica mladincev ta hip ne zmore več.

RIBNICA - Pred začetkom prvenstva je bil rokometišem Inlesa cilj le obstanek v prvi B ligi. Po dveh zaporednih zmagah so "lesarji" na dobri poti, da se vmešajo v borbo za prvo mesto. To lahko zapišemo po lepi sobotni predstavi proti Šeširju, v kateri so gostje sicer bolje začeli, vendar dvoma v zmago Inlesa ni bilo. Če bi trener Šibila dal priložnost najboljši sedmerki, bi bil poraz gostov zanesljivo še višji. Najboljša strelca Inlesa sta bila Hudak s 7 in Hojč s 6 zadetki.

KOČEVJE - V četrtem kolu v drugi državni kegljaški ligi za članice je ekipa Kočevja gostila Korotan s Prevalj. Zmaga s 6:2 je ostala doma. Uspešni so bili tudi člani, ki so v negotovi tekmi premagali Novo Gorico s 5:3.

RIBNICA - Pred kratkim so rokometiški Kočevja v pokalu zlahka opravili z igralci Kopa. V sobotni prvenstveni tekmi druge

lige pa so do točk prišli težje, kot so načrtovali. V razburljivi končnici so osem sekund pred koncem srečanja z zadetkom Malnarja zmagali z 22:21. Prizma iz Ponikev je gostovala v Predvdoru in tekmo izubila s 36:24.

RIBNICA - V tretjem krogu mladinske Adria rugby lige je RFC Ribnica gostila Mladost iz Zagreba. Ribničani so tretjič zmagali, tokrat s 14:8 (14:0). Točke sta dosegla Tancing (9) in Kukovec (5).

KOČEVJE - Nogometiški Kočevja so v ljubljanski medobčinski ligi premagali Induplate iz Jarš (4:2). Zaradi številnih poškodb in kartonov je moral trener Rajšel sam v igro. Kočevje je bilo vso tekmo boljše, zato je deveta zaporedna zmaga zaslužena. Zadetke so dosegli: Muhvič 2, Rajšel in Fugina.

RIBNICA - Člani zelo dejavnega Plezalnega kluba Ribnica so pripravili tekmovalje v športnem plezanju. Nastopilo je 24 tekmovalcev iz Škofje Loke, Pivke in Ribnice. Pri cicibanih je bil Miha Turk tretji, pri cicibankah Jana Oražem druga in Maruša Lesar tretja, pri mlajših dečkih je Tomi Lukič zasedel tretje mesto.

RIBNICA - V spomin na nekdanjega igralca in trenerja je bil v nedeljo 1. memorialni turnir Jožeta Silca. Nastopile so ekipe, v katerih je Jože zastupil sledove uspešnega strokovnega dela: Lisca iz Sevnice, Šešir iz Škofje Loke, Slovan iz Ljubljane in domači Inles. Prvo mesto je s tremi zmagami zasluženo osvojila Lisca, ki je imela na vratih najboljšega vratarja turnirja Toni-ja Možica.

LJUBLJANA - Na prvem ljubljanskem maratonu so se odlično odrezali tekmovalci iz Kočevja in Sodražice. Rovaneš je v velikem maratonu (42.195 metrov) nad 40 let osvojil prvo mesto s časom 4:48:56, Franc Kocijančič je v skupini nad 50 let v malem maratonu osvojil drugo mesto s časom 1:24:06. Ozanec in Martič pa sta bila v svoji skupini med 10. in 15. mestom. MILAN GLAVONJIC

Živahno ob prazniku Krmelja

Tekmovalje v rokometu, tenisu, balinaju in šahu - Glavni pokrovitelj nekdanji balkanski prvak v judu

KRMELJ - Ob krajevnem prazniku krajevne skupnosti Krmelj je domače kulturno športno društvo Svoboda pripravilo številne prireditve, med katerimi so bila tudi štiri športna tekmovanja. Na rokometnem turnirju, ki so ga posvetili spomenu na Jožeta Logarja - Pepita, nekdanjega krmeljskega igralca, trenerja in sodnika, je nastopilo šest moštvo. Zmagal je Usnjar iz Šmarnega, drugo je bilo Zagorje, domači rokometiški pa so zasedli tretje mesto.

Na teniškem turnirju je pokazal največ znanja in moči Primož Hribar, drugi je bil Andrej Božič, tretji Janez Miklič in četrti Bojan Logar. Balinanje je že tradicionalni krmeljski šport. Ob krajevnem prazniku se je na krmeljskem balinišču pomerilo 13 dvojic z vse Dolenjske. Zmagala je dvojica Zekovič - Ivič iz Krškega, drugo mesto je pripadlo

dvojici Klemenčič-Kebejl (Cestar Novo mesto), tretje domačinoma D. Jaklič in Bevcu, četrto pa Turku in Logarju iz mirnske Danc.

V šahu so se na 8 desetak pomerili domači in trebanjski šahisti - zmagal je Krmelj s 43,5:20,5. Na turnirju posameznikov se je pomerilo 19 šahistov, med katerimi je bil najboljši Zvonko Mesojedec iz Sevnice, drugi je bil Arif Begolič iz Krmelja, tretji prav tako Krmeljčan Janez Borštnar, četrto mesto pa sta si delila Trebanjec Vinko Tomažin in domači šahist Rudi Prosenik. Da se nekdanji športniki lahko vračajo k športu tudi na druge načine, je dokazal krmeljski podjetnik Michael Vidmar, nekdanji vrhunski športnik in balkanski prvak v judu, ki je bil glavni pokrovitelj vseh športnih tekmovanj ob krmeljskem prazniku.

D. MOČNIK

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

BMW, ROVER IN LAND ROVER NA POGANCIH - V petek je podjetje Makoma, katerega lastnika sta zakonca Košmr, odprlo 470 kvadratnih metrov velik prodajno-servisni center za avtomobile BMW, Rover in Land Rover. Po 32 letih dela v Tehnionu je Marjan Košmr stopil na samostojno podjetniško pot, ostal pa je zvest priznani blagovni znamki, ki doslej na Dolenjskem ni bila prisotna. Prenova prostorov na Belokranjski cesti je podjetje Makoma stala 150 tisoč nemških mark. Na otvoritvi so bili poleg ministra za lokalno samoupravo Boštjana Kovačiča in Brigite Bukovec prisotni tudi predstavniki Tehnionu, ki so gospodu Košmrju za dolgoletno delo in čim uspešnejšo prodajo podarili zlato pero. V kulturnem delu sta nastopila Dunja Močnik in humorist Luigi. (Foto Majda Luzar, EPS)

Damjan Žulič pred startom lepi eliso na svojem modelu gumenjaka.

Trije prvaki in reprezentanti

Uspešen zaključek sezone za novomeške modelarje

NOVO MESTO - Letalski modelarji aerokluba Novo mesto že dolgo sodijo v sam vrh tega športa v Sloveniji, kar so dokazali tudi na svojih zadnjih nastopih, predvsem pa na zadnjem tekmovanju v ciklusu tekem za državno prvenstvo v Murški Soboti, kjer so v končnem vrstnem redu osvojili vse štiri naslove državnih prvakov. Tako je med mladinci do 16. leta Novomeščan Staš Stankovič osvojil zlato v kategoriji jadrlnih modelov A-1 in med mladinci do 18. leta v F-1-A. Med člani je bil Danijel Terlep v F-1-A prvi, Damjan Žulič pa drugi. V kategoriji gumenjakov F-1-B je bil Žulič prvi, Dragan Stankovič pa tretji.

Tudi na mednarodnem tekmovanju za Štrkov pokal v Murški Soboti so se Novomeščani odlično odrezali. V kategoriji jadrlnih modelov je bil Žulič drugi in Terlep deveti, v kategoriji modelov na gumo pa je zmagal Avstrijec Helmut Polz iz Avstrije, drugi je bil Dragan Stankovič, medtem ko je bil Žulič sedmi. Med mladinci je v kategoriji jadrlnih modelov Staš Stankovič osvojil drugo mesto, medtem ko je bil Žulič šesti.

Z omenjenimi uspehi so si Danijel Terlep, Damjan Žulič in Dragan Stankovič zagotovili mesto v slovenski državni reprezentanci, ki bo naslednje leto sodelovala na svetovnem prvenstvu na Češkem.

Vrhunski dosežki

Raziskovalno glasilo o vzdržljivosti, moči in kondiciji

Prof. Janez Penca, atletski trener in vodilni prevajalec športne literature v Sloveniji si je zadal veliko nalogo, vsak mesec redno bo poslovenil edino britansko športno-raziskovalno glasilo Peak Performance, ki je v slovenski enačici dobila ime Vrhunski dosežki. Zadnja številka prinaša vrsto pestrih in za športnike pa tudi rekreativce ter predvsem trenerje in športne zdravnike izjemno zanimivih člankov. Članek o ergogenih pripomočkih govori o kreatinu, ogljikovih hidratih in fosfatih v športnikovi prehrani oziroma kot dodatkih, predvsem pri plavalcih in tekačih na daljše razdalje.

Da merilec srčnega utripa ne zagotavlja vedno optimalnega treninga, vam bo jasno, ko boste prebrali članek Kdor se preveč obesi na merilnik srčnega utripa, ne trenira dovolj intenzivno, Frank Horwil razmišlja o tekaču, ki bi lahko vzel svetovni rekord na 800 m Sebastianu Coeju, v Vrhunskem dosežku pa so poleg omenjenih še članki o novih spoznanjih o treningu veslačev, o vadbi z utežnim jopičem in utežmi za gležnje, kako se s prehrano in vadbo borimo proti boleznim, kako priti do boljšega dosežka s krepitvijo duha in iz zgodovine še o tem, kako je treniral legendarni Paavo Nurmi.

Vsekakor je Vrhunski dosežek izjemno pomembna pridobitev za slovenski šport, brez katerega ne bi smeli ostati noben dober športnik, športni strokovnjak ali zagret rekreativec.

I. V.

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tvorstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Partizani na domobranskem spomeniku

Dol. list št. 39, 26. september

Brala sem pismo Pavle Gazvoda, bivše vaščanke iz Vinje vasi. Vse kar je napisala o smrti moje mame Alojzije Šimc, je laž. Po 52 letih, odkar mi je partizan ubil mamo, še vedno ne smemo o tem njeni sorodniki govoriti. Vprašujem jo, zakaj to počne? Ali mogoče moja mama ni bila vredna življenja kot drugi? Ali je to demokracija? Kaj bi bilo šele, če bi se prej kdo kaj oglasil? Eni so vse, drugi nismo nič? Gospa Pavla Gazvoda ni bila ob smrti moje matere zraven, zato ne more o tem govoriti.

Bila sem zraven, ko je "kruta roka" vzela življenje matere majhnih otrok. Še danes vidim, kako ji je kri lila po nogah. S tresočim glasom je zakričala, da naj nekdo prime otroka, ki ga je držala v naročju. Ko je bila ustreljena, je stala pri ognjišču in kuhala za družino. Res smo prišli malo prej iz Gozencove kleti, kjer smo iskali zavetje. Ko se je v vasi streljanje pomirilo, smo šli vsi domov. Res je, da so tudi streljali v zrak proti hribu, toda tisti jo niso ustrelili. Izza grmovja nekaj metrov nad hišo se je pojavil partizan. Še letos, ko sem bila v Sloveniji, sem se na tistem mestu zjokala. Iz tega grmičja je priletela krogla na mojo mamo septembra leta 1944. Krogla je priletela skozi odprta vrata iz smeri hriba in ni res, da je priletela skozi okno iz vasi, kakor trdi trditelj Pavla Gazvoda in Anica Plantan, ki ju ni bilo takrat nikjer zraven. Pri nas je bil takrat Franc Kastelic starejši iz Vinje vasi, ki še danes živi in je pričal temu dogodku. Uboj ni bil po nesreči, temveč namenoma. Tako je tisti partizan sam povedal, ko se je prišel opravičiti, doma je bil iz vasi Dole v Beli krajini. Ko mi je brat povedal, da se je prišel partizan opravičiti v sedemdesetih letih, sem čisto "okamenela". Se ena pričča Gazvoda (Flisov stari oče) iz Vinje vasi je videl tistega partizana, ki je streljal na mojo mamo, potem pa se ni upal povedati. Moj stric Janez Šimc je bil tudi priča in mi je dogodek večkrat natančno opisal.

Jože Cimermančič jo je na vozu peljal proti Novemu mestu in na njegovem vozu je izdihnila. Nekaj tednov zatem je umrla še moja sestra, lahko vsakdo razmišlja zakaj; ker ni bilo mame, da bi dala jesti. Za vojne sirote se ni nihče zmenil, le pri Šurlovih (Jeršavi) in Kastelčevih (Jerenčavi) smo dobili košček kruha, ker ga nam ni imel kdo speči. Spomnim se, kako sem kdaj kaj vzela iz kotla, ko so kuhali za prašiče. Gospe Pavla Gazvoda in Anica Plantan sta imeli mamo, nista bili vojni siroti kot Klunovi otroci. Obe sta bili takrat doma, jaz pa sem bila zraven. Najbrž mislita, da morata imeti prav, četudi zavestno govorita laži, in to samo zaradi tega, ker sta iz komunistične družine. Za nas se ni nihče zmenil, sedaj imajo pa toliko za povedat.

Se danes se spomnim, ko so po vojni od Rdečega križa delili pomoč. Obvestili so me, da naj pridem v šolo, da bo tudi nekaj zame. Nekdo, ki je delil, je poklical moje ime, da imajo zame eno stvar, druga oseba, ki je bila zraven, pa je dejala, da je to zagotovo pomoč. Če bo kdaj priložnost, bom povedala, kdo je ta oseba.

Sramota je, da moja mamo Alojzijo Šimc sorodniki po 52 letih ne smemo imenovati. Čigavi pa smo, ali nismo tudi mi člani človeške družbe?

Mene ne more nihče hujskati, jaz lahko govorim z odprtimi očmi resnico, čeravno smo morali o uboju s strani partizanov vseskozi molčati, da se bi to dejanje prikriilo. To zato, ker mrtvi ne govorijo.

Na komunistični spomenik je nekdo napisal ime moje mame brez naše privolitve. A ona ne spada tja med borce, bila je dobra in poštena krščanska žena, njeno ime je na spomeniku njene družine. Zato ne spada na tisti spomenik, nanj naj namesto nje napišejo tistega, ki jo je ubil. Zato zahtevam, da se moja mamo iz tega spomenika zbršijo in to v najkrajšem času. Od Alojza Murna, Pavle Gazvoda in Anice Plantan pa zahtevam, da se javno opravičijo.

Hvala vsem, ki se zanimate za mojo ustreljeno ljubo mamo, da je prišla javno končno na dan resnica.

MARIJA DRAGINC
roj. ŠIMC
Vinja vas 32

Hitro je hitro prehitro

Dol. list št. 41, 10. oktobra

Desetega oktobra ste v Dolenjskem listu na strani 11 objavili podpis k sliki, ki opisuje moje prometno nezgodo (pisal novinar P. Perc).

Pri tem ste napisali, da sem se skozi radar peljal s hitrostjo 200 km/h, nakar da so me ustavili policisti in me niso kaznovali, ker da sem rezervni policist.

Res sem rezervni policist in res je, da me je ustavila policija, vendar nisem napravil nobenega prekrška, saj sem skozi radar peljal s hitrostjo 57 km/h na odseku ceste, kjer je omejitve 60 km/h. To lahko preverite na postaji prometne policije Krško.

Prosimo oziroma zahtevam, da objavite popravek.

DAMJAN PINOZA
Zurkov dol 44
Sevnica

PRIPIS UREDNIŠTVA - Če bi podpis k sliki natančno prebrali, bi lahko ugotovili, da je šlo le za domnevo ogorčenih Sevnčanov, ki so si ogledovali posledice (verjetno divje) vožnje. Res je tudi, da je naš novinar v spremnem članku zapisal, kaj je ugotovila policija z radarsko kontrolo nekaj minut prej in daleč od nesreče, vendar je zaradi pomanjkanja časovnega prostora ta spremni članek izpadel.

Uredništvo DL

Že pogoreli poslanci so spet poskusili

Dol. list št. 43, 24. oktobra

Gospod Vinko Blatnik se v svojem odgovoru sprašuje, komu naj se opraviči, ker je - s tem priznava, da namerno - zapisal, da Lenarčič (ne LenarDič), Stanič in Vežolac (ne: VrzoVlak), izhajajo iz Slovenske nacionalne stranke. Odgovarjam mu, naj se opraviči bralcem Dolenjskega lista in Slovenski nacionalni stranki.

S svojim delnim navajanjem resnice (da so bili kot poslanci izvoljeni na listi SNS) zavajal bralce in s podtikanjem želi umazati Slovensko nacionalno stranko (češ, poglejte kdo zahteva poslanske privilegije, to so bivši Jelinčičevi poslanci), kar ne samo da je daleč od prave resnice, ampak je resnica ravno nasprotna. Dejstvo je, da so ti gospodje prenehali biti poslanci SNS, ko je državni zbor na predlog Slovenske nacionalne stranke izglasoval 20 ost. znižanje poslanskih plač. Resnica je tudi, da so bili tudi člani drugih strank, predno so postali člani SNS in, kar je najbolj bistveno, ko so podpisali zakon o poslanskih privilegijih, že dolgo niso bili več člani poslanske skupine SNS, saj so medtem zamenjali že dve ali tri poslanske skupine. To je vsa resnica. Če nekdo zapiše samo en del, s tem zapiše neresnico in zavaja bralce. Pa naj bo dovolj. Če gospod Blatnik tega ne razume, sem prepričan, da so razumeli bralci Dolenjskega lista.

RAFAEL KUŽNIK
poslanec SNS

Semičani imajo svoj občinski praznik

Dol. list št. 42, 17. oktobra

Javno vprašanje občinskemu odboru SKD Semič

V Dolenjskem listu, Semičanu in menda tudi drugih časopisih stalno uporabljate pojem "komunistična elita" v zaničljivem pomenu. Ker so me že leta 1965 sprejeli med komuniste in sem bil tudi dolga leta predsednik SZDL, neskromno smatram, da sodim v to semiško "komunistično elito" tudi jaz.

Zato vas prosim, da javno in konkretno naštejete moje grehe in nečastna dela, ki sem jih v zadnjih tridesetih letih zagrešil v Semiču ali pa celo kje širše v naši domovini. Pričakujem jasn in konkreten odgovor v Dolenjskem listu! Če ga ne bo, bom smatral vaše izjave za prazno "lapanje".

BLAŽ KOČEVAR
Vavpča vas
Semič

"Spake" naivcev v trebanjskem parku v peč?

Dol. list št. 43, 24. oktobra

Poročilo o mojem nastopu kot kandidatu stranke SDS na bližnjih volitvah, ki ga je sestavil novinar g. Pavel Perc, je korektno in se ne bi smel nad njim pritoževati, če ne bi bil izpuščen okvir, v katerega sem vpletel svoje razmišljanje. Tako vse skupaj izgleda kot amatersko blebetanje o rečeh, ki naj bi ponesle slavo Trebnjega širom po svetu. Poudarjam, da sem vse, kar sem povedal, storil po temeljitih premisleku in sem vedel, kaj delam in v kaj bom dregnil. Zanimivo je, da so travo v parku dan po našem zborovanju pokosili. Predstavljam vam tekst, ki sem ga pripravil za zborovanje.

Trebnje je tipičen dokaz, da je zgodba o uspehu laž. Tisto, kar ima v lasti ali ureja država, je

uspehu, to je zgodba o podjetnih mladih ljudeh, kot je predsednik občinskega odbora SDS v Trebnjem g. Alojz Kastelic. Ta si je poiskal delo zase in še za štiri. Tako je bilo v Sloveniji po letu 1990 ustvarjenih 85.000 delovnih mest brez pomoči države. Komunisti so za volitve leta 1992 obljubljali 100.000 novih delovnih mest, potem pa se je v času, ko so imeli absolutno oblast, znašlo na cesti še 65.000 delavcev. Pri tem moram reči, da se Trebanjci bolje držijo kot prebivalci drugih slovenskih občin.

DODATEK - Zakaj sem tako skeptičen do umetnosti naivcev? Ti umetniki sicer izgledajo naivni s svojimi stvaritvami, nikakor pa ne, ko gre za denar. Med njimi je veliko ljudi, ki jih ne žene slava po ustvarjanju in umetniškem izražanju, ampak čista preračunljivost. Zato veliko posnemajo in se ponavljajo, kar dokazujejo tudi razstavljeni kipi v parku. Obenem pa čutiš, da so zgneteni oziroma razmetani in se ob vsem tem hrupe ne počutijo dobro. Zanje bi bilo treba urediti park nekje nad naseljem.

Kar se tiče dr. Kržišnika, pa moram pripomniti, da umetnikom in njihovim kritikom prav vsega spet ni verjeti. Spomnite se, kako so sprejeli v Parizu prvo razstavo impresionistov. Spomnite se samo polomije s Slovensko galerijo v New Yorku, ki je bila ravno Kržišnikova zamisel. Oglejte si Ljubljano in tisto, kar je bilo zgrajeno po letu 1945. Videli boste, da so najbolj čaščeni umetniki (Mihevc, Ravnikar) delali take napake in nam servirali tako uredite, da te zaboli glava. No, morda ste na televiziji nedavno gledali in poslušali poročilo o razstavi slik, ki jih je nakratal dveletni otrok, in drugo, kjer so bile razstavljene slike, ki jih je narisal slon z rilcem. In našli so se umetnostni kritiki, ki jim niso povedali, kdo je avtor in so odkrili v stvaritvah globji pomen in vrednostno sporočilo. Pa veliko užitek!

Dr. TINE VELIKONJA
Brilejeva 9
Ljubljana

zanemarjeno in neprijazno. Ze samo odcep z avtoceste, most čez železnico, ki je sicer starodaven, vendar preozek, takoj naprej Kulturni dom oz. kinodvorana, ki daje hladen in neurejen videz, kot da je iz dobe realsocializma. Naprej desno med farno cerkvijo in župniščem čudna galerija majhnih spak, palčkov, golih ali oblečenih, nekateri so sprijeti v ljubezenskem objemu, vse skupaj pa zanemarjeno in odbijajoče, trava nepokošena, provokacija za poslopjema, ki ga obdajata. Park bi bilo treba vrniti Cerkvi, te kipe pa preseliti drugam. Na istem prostoru je spomenik žrtvam revolucije: od daleč nimaš vtisa, da je posvečen krščanskim ljudem. Občinska uprava je prisilila odbor, da so spomenik zmanjšali, s tem pa tudi črke in so imena slabo čitljiva. Ob njem bo treba postaviti velik križ, ki bo pričal, da tam niso pokopani ajdi.

Tudi Baraga na robu parka ni v najboljši koži. Pravega središča, kjer bi se pešec lahko zvedavo obiral in ogledoval po trgovinah, ni. Naselje je zraslo ob deželni cesti med Ljubljano in Novim mestom in njegova duša je še vedno občestna. Skozenj je speljana prometna arterija, ki je obenem tudi edini dostop v mirno dolino, Štefan, Račje selo in Mirno Peč. Središče naselja bo treba zapreti za zasebni promet, promet pa speljati mimo naselja.

Ima pa Trebnje svojo zgodbo o

Zakaj ministstvo ne podeli znaka za okolje

Za izdelke, namenjene široki porabi, ko njihova proizvodnja, promet, uporaba in ravnanje z ostankom bistveno manj obremenjuje okolje, kot to dovoljujejo predpisi, lahko minister za okolje in prostor po zakonu o varstvu okolja predpiše pogoje in postopek ter tudi podeli znak za okolje, a se v praksi to ne izvaja, zato se Zeleni Slovenije sprašujemo, ali slovenska industrija ne proizvaja takih izdelkov, ali omenjeno ministstvo z vsemi svojimi strokovnimi službami ni sposobno ugotoviti, kateremu izdelku bi tak znak lahko podelili in zakaj proizvajalci takih izdelkov nimajo možnosti pridobiti si ta znak kakovosti, če že niso bili deležni posebnih ugodnosti pri uveljavljanju teh izdelkov na trgu. Zeleni Slovenije smo se odločili, da se ustanovi ekološka gospodarska skupina, ki bo združevala strokovnjake različnih strok, ki bodo imeli za cilj močan pritisk na ministstvo za okolje in prostor, da opravi svoje poslanstvo v skladu z zakonom o varstvu okolja.

JANEZ TURK
Zeleni Slovenije

Odprto pismo županu Konciliji

Spoštovani župan g. Franci Koncilija!

Pred svojo izvolitvijo za župana si nam pisal, zagotavljal, kako ne boš pozabil nekdanjih sodelavcev, kako si boš prizadeval za boljši jutri vseh nas.

Verjeli smo Ti, volili smo Te! Obiskoval si nas, na naših prireditvah si vedno trdil, kako se počutiš še vedno komunalec, zato razumeš naše težave in nam boš pomagal.

Kot vsak politik lepo govoriš, obljubljaš, kaj pa dejanja? Sedaj, ko bi lahko dokazal, da si resno mislil, sedaj, ko so naše plače odvisne samo od Tebe osebn., od tvoje podpisa tarifnega dela h kolektivni pogodbi dejavnosti, si zatajil.

Kot župan in kot naš nekdanji sodelavec bi lahko vedel, kako težko dela in živi komunalni delavec.

Štiri mesece Te že prosimo za podpis tarifne priloge kolektivne pogodbe dejavnosti!

Ker Ti nisi podpisal, Mi ne moremo uveljaviti pravic, ki jih je za nas pridobil sindikat po težkih pogajanjih!

Zakaj lahko delavci v 30 komunalnih podjetjih širom Slovenije imajo to in morda še več?

Zakaj ne tudi mi? Še vedno so naše delavske plače najnižje med slovenskimi komunalci. Pomisli, lahko pa bi bile že štiri mesece višje, če ne bi manjkala en podpis - Tvoj!

Ali drugi župani bolj razumejo težave in probleme "svojih ko-

munalcev" kot Ti, ki si bil in, kot vedno trdiš, ostal komunalec?

G. župan, Franci, ali boš še lahko prišel z mirno vestjo med nas ali ne boš zardel ob vsakem srečanju z nami?

Ali si ob svojih dohodkih in bonitetah, do katerih si ti, mimogrede, pomagali tudi naši glasovi na volitvah, lahko predstavljaš, da pomeni komunalnemu delavcu tistih nekaj tisočakov več v kuverti pravo premoženje?

Volitve so na pragu, na vsakem koraku nas spremljajo plakati različnih strank, na njih smehljajoči kandidati s predvolilnimi obljubami, istočasno pa je tu odpoved splošne kolektivne pogodbe, nespoštovanje socialnega sporazuma, ukijanje že pridobljenih pravic, še nadaljne padanje standarda delavcev.

Do kam, za božjo voljo? Saj smo že na samem robu prepada, še majhen korak in padli bomo v brezno lakote, revščine in človeka nevredno življenje.

Dovolj je tega! Pridružujemo se splošni opozorilni stavki!

Poleg splošnih stavkovnih zahtev ob oklicu splošne opozorilne stavke imamo tudi posebno zahtevo: Pristop Mestne občine Novo mesto h kolektivni pogodbi dejavnosti in imenovanju članov koordinacijskega odbora za tolmačenje in spremljanje izvajanja. Sindikat JP Komunala Novo mesto

Predsednik: ŽIVOJIN BRKIC

Zgodba o poti, ki je in ni

Po tolikih letih izogibanja popravila poti pri Škocjanu bi se že lahko našel kdo, ki bi se lotil dela

V delu naselja Zalog pri Škocjanu, ki se imenuje Modruše, se odcepi trasa občinske javne poti v dolino potoka Radulje. Po nekaj več kot kilometru se cepi v levo na vas Orešje in naprej v prostor Vinjega Vrha, desno pa na Šmarje. Pot poteka tu že od davnih časov in je nekoč veljala kot najbolj primerna povezava med kraji škocjanske doline na šmarješko stran in naprej. V času Marije Terezije je bila ta pot tudi uradno zarisana v mapnih načrtih in je to še danes. Označena je tudi na zemljevidih-specialkah. Kot medkrajevna zveza pa je poleg tega ta pot bila nepogrešljiva za lastnike neštetih travniških, njivskih in ostalih površin v nekaj kilometrov dolgi dolini, ki se razprostira v zavoljo širino od vasi Zalog pa do šmarješkega konca.

Za večje število lastnikov parcel tam okrog pa so nastale težave, ko je v jeseni 1938. leta v bregovitem delu te poti plaz odnesel precejšen del vozišča. Ker sta dobro desetletje pred tem dva gospodarja iz Modruše na tem delu izhoda ali vhoda iz doline Radulje po svojem svetu zgradila vozno pot naravnost do svojih domov, so vsi zainteresirani za popravilo poškodovanega dela javne poti našli rešitev v tem, da so z dovoljenjem lastnikov te druge, privatne, trase zadovoljili potrebe za prevoze do

svojih parcel ali v tranzitu. Celo iz vasi na škocjanskem koncu so vozili v na daleč znani Klančarjev, pozneje Povšičev mlin, ki je danes zapuščen na sredi doline. V vseh obdobjih po plazu in še do danes pa se ni našel nihče, ne od privatnih koristnikov ne od oblastnih struktur, ki bi spravil v tek za toliko ljudi tako pomembno pot.

Pred leti so bili narejeni načrti za melioracijo tudi tega dela doline Radulje med naseljem Zalog in Šmarjeto, je vse zamrlo, dolina je ostala neregulirana in verjamem, da je delni vzrok temu tudi neurejenost poti, ki je in je ni. Tako se še vozi po privatni poti in se s tem dela lastniku škodo. Imenovani ima vso pravico in možnost, da postavi na svoji poti zaporo.

Zakaj to že ni storil, ne vem. Na delu uradne, javne poti pa se pojavljajo posamezniki, ki si dele poti že lastijo kot privatno, postavljajo električne drogove na delu pota in zasipajo vozišče z odpadki. Po tolikih letih izogibanja popravilu pota bi bil že čas, da se najde nekdo v vlogi kralja Matjaža in si to ogleda ter si ustvari svoje mnenje. Verjamem, da bi se potem vse ugodno rešilo in zanimivi dolini vrnilo koristnost in zanimivost.

JOŽE LUŽAR
Novo mesto

ODPRLI PrenoVLJENO MESARIJO - V petek popoldan so v Kočevju svečano odprli prenovljeno Mesarijo. Direktor Mesarije Ciril Debeljak je povedal, da so se v Mercator - Kmetijskem gospodarstvu Kočevje, kljub težkim pogojem gospodarjenja, v letošnjem letu odločili za dozidavo objekta in dokončno prenovno Mesarije, ki so jo začeli prenavljati že pred 10 leti. Prenova je stala 200 milijonov tolarjev, z njo pa so v novem prizidku pridobili prostore za ločeno skladiščenje in ločeno izdajo mesa in mesnih izdelkov, hladilnice za gotove proizvode iz predelave, prostore za pakiranje ter dimne in zorilne komore, kjer se bo odvijala proizvodnja trajnega divjačinskega programa. Z dokončanjem prenove Mesarije pa Mercator Kmetijsko gospodarstvo Kočevje, kot je povedal direktor družbe Janez Žilindra (na posnetku), zaključuje tudi svoj 10-letni program razvoja kmetijskega gospodarstva na Kočevskem. (Foto: M. L.-S.)

Delavci s strahom zremo v prihodnost

Protestno pismo Gospodarski zbornici Slovenije

Ogorčeni in zgroženi smo delavci Krke, zbrani na protestnih zborih, ob priliki splošne opozorilne stavke dne 24.10.1996, nad vašim predlogom za novo kolektivno pogodbo in še posebej nad načinom, kako se lotevate urejanja pravic delavcev.

Globalno pomeni zmanjšanje plač še dodatno znižanje že tako skromne kupne moči delavcev in njihovih družin. To pomeni okrnjevanje dejavnosti in s tem povečevanje brezposelnosti zlasti na področjih trgovine, gostinstva in turizma, zdravstva, storitvenih dejavnosti pa tudi proizvodnje za slovenski trg. Namreč zmogljivosti v navedenih dejavnostih so znatno večje, kot pa so potrebe novo nastale "gospode", delavci in njihove družine pa tako in tako ne bodo imeli dovolj prejemkov za životarjenje. Vaše početje bo delavstvo prisililo v razprodajo delnic in posredno v razprodajo slovenskega imetja tujcem. Še dodatno se bo povečal kriminal zaradi socialnih razlogov, s tem pa tudi varnost bivanja v naši lepi Sloveniji, da o drugih negativnih posledicah, če se bo uresničil vaš scenarij, sploh ne govorimo.

S strahom zremo v prihodnost, še zlasti, ko vidimo, kako kratkovidno in nepoglobljuje analizirate vzroke in posledice razmer. Predstavljate tisti sloj prebivalstva, od katerega bi pričakovali strokovne konstruktivne poteze v pozitivnem smislu, ne pa akterje povzročanja konfliktov.

Vsemu temu in pa še zlasti neupoštevanju delavcev v procesu proizvodnje ter neupoštevanju pogodbenih partnerjev smo se pripravljeno odločno zoperstaviti, sicer bomo postali zgolj sužnji domačih gospodarjev.

Zahtevamo, da nemudoma priznate svojo napako, izpolnite stavkovne zahteve in se vrnete h konstruktivnemu dialogu pri iskanju rešitev s pogodbenimi partnerji.

Stavkajoči delavci Krke, tovarne zdravil

TUDI MEDICINSKE SESTRE IMAMO SVOJ SINDIKAT

Vsem je znano, da so zdravniki in zobozdravniki združeni v sindikalno organizacijo FIDES, preko katere se borijo za svoje pravice. Ker smo medicinske sestre in bolničarji pri teh prizadevanjih potisnjeni na stran in le pacienti vedo, kaj jim pomeni dobra medicinska sestra, smo sklenili, da se organiziramo tudi mi. V četrtek, 24. oktobra, smo imeli v novomeškem Zdravstvenem domu regijsko srečanje našega sindikata, na katerem smo med drugim obravnavali tudi našo kolektivno pogodbo. Pripravljeni predlog bomo poslali na ministrstvo za zdravstvo. V primeru, da vlada ne bo prisluhnila našim zahtevam, smo pripravljeno nastopiti tudi drugače. Nevzdržno je, da naše delo še vedno ni pravilno ovrednoteno, zato je skrajni čas, da se začno reševati tudi problemi, s katerimi se srečujemo medicinske sestre in bolničarji.

ZLATKA KUŽNIK
članica RO SDZN

n Veje mesto

Da moje mesto je veliko mesto, nad vse zaslužni so v Ljubljani tisti, ki to, kar pišejo uradni listi, sprejemajo z značilno moško gesto. Gorjanci, Rog, vrh Kogla, Svete Ane, prostorni griči Pokrajine suhe, predlog čudne strankarske potuhe na Veje mesto so, določba je Ljubljane. Vrča naredili ste čepinje! Od kod zajeti, da bi dali Dolžu, da najno bi dobilo revno Hinje? Odmislimo vse sanjane blaginje, razvojnjo pot prilagodimo polžu. V mestu kmalu rastle bo kopinje!

J. J.

Delavci ponižani in razžaljeni

Nove gospodarje sprašujem, zakaj je bilo potrebno zapreti žago v Soteski

"Gospodar je gospodar in hlapec je hlapec, in če reče gospodar hlapcu, poveži culo in pojdi, je hlapcu ukazano, da vstane in gre po svoji poti. Tako je bilo od vekomaj in tako bo za vse večne čase, zakaj drugače bi bil svet narobe." (Čankar)

Ze precej časa je minilo, odkar sem obiskal žago v Soteski, pa me je prišlo neko neznansko hrepenenje, da človek obišče stare poti in kraj, kjer je pustil svojo mladost, se reče več kakor polovico svojega življenja. Da, tam smo začeli leta 1945 obnavljati to "svetinjno" doline pod Rogom, ki nam je dajala kruh, čeprav bolj pičel, a da smo le preživel. Pa smo stopili vkup s starimi žagarji, da popravimo žago, ki je dajala lju-

Zelo neprijazni hrvaški cariniki in policisti

Dogodek na meji v Istri

KOPER - Minuli četrtek sem se prepričal o govoricah, da so hrvaški cariniki in policisti na mejnih prehodih z republiko Slovenijo sila togi in neprijazni. Z najboljšimi nameni in željami smo želeli prepeljati službeno počitniško prikolico v Poreč na zimovanje. Pričakovali smo zaplete na meji, zato smo se pozanimali na Carinarnici v Novem mestu o postopkih, ki so potrebni za prevoz prikolice čez mejo. Vso potrebno dokumentacijo smo imeli urejeno.

Na samem mejnem prehodu pa se je izkazalo drugače. Hrvaški carinik nas ni spustil čez mejo, češ da niso urejeni papirji in nas napolnil na špedicijo. Tam spet ni nihče točno vedel, kaj je potrebno storiti s papirji, da bodo zadovoljili pristojne. Potrebno bi bilo celo plačati 200 nemških mark pristojbine, a tudi to ni jamstvo za uspešen prehod čez mejo. Izkazala se je popolna neuskajenost med cariniki, policijo in špedicijo. Morali smo se obrniti in poskusiti srečo na drugem mejnem prehodu, kjer se je zgodba ponovila. Po posredovanju hrvaškega podjetja, kamor smo peljali naš "torvor", in posredovanju direktorja naše družbe, nam je končno uspelo priti na hrvaško stran. Vse to je trajalo približno dve uri in pol in med tem časom sem imel dovolj časa za opazovanje carinikov in policije in njihovega odnosa do strank. Tudi hrvaške oziroma istrske državljane so maltretirali na podoben način.

S. SROVIN

APLAVZ NI OBVEZEN Politiki vsi isti

Ste že kdaj rekli za politike, da so vsi isti?

Ste? Prav. Takrat ste gotovo mislili, da pred volitvami vsi veliko obljubljajo, po njih pa na te obljube pozabijo. Pa ne samo to: hoteli ste povedati, da so podkupljivi, da gledajo samo nase, da večkrat padejo na domovino kot za domovino, da so skregani med seboj, da jim je mali človek malo mar, da se vozijo v lepih avtomobilih, da zapravljajo denar davkoplačevalcev za številna potovanja po tujini, da nagračajo prisluškovanja, da... Želeli ste podčrtati, da sploh ni pomembno, ali so rdeči, beli, modri, pisani, kodrlajsasti. Barabe, da so, ste hoteli povedati.

Na vprašanje, na kaj pomisli, ko sliši stavek: "Vsi so isti," je nekdanja ministrica za družino in socialo Jožica Puhar, zdaj veleposlanica Slovenije v Makedoniji, v pogovoru na grajskem dvorišču v Metliki odgovorila: "Kaj naj bi si mislila? Ljudje hočejo gotovo povedati, da so vsi politiki, brez izjem, dobri, pošteni, delavni, da se nesebično žrtvujejo za narodov blagor, za ljudi, da jim podkupovanja in podobno ne pridejo niti na misel. Skratka, da so vsi taki, da so vsi isti..."

Ni kaj: ljudski glas: "Vsi so isti!" se da seveda razumeti tudi tako.

TONI GAŠPERIČ

dem te doline kruh že za časa fevdalne dobe, preživela je Avstrijo, kraljevino SHS in Titovo Jugoslavijo. Bo v naši samostojni Sloveniji in demokraciji "umrla"? saj sedmimo je malo številnih kolektivov že žalostno obhajal 22. oktobra, brez pesmi in molitve.

Prav tako dejanje je prineslo v kolektiv malodušnost in smeha tudi ne več. Znana je tem delavcem vsa trnjeva pot te žage. Kako so jo njihovi predniki obnovili, še prej pa so se morali oprjeti dela s ključi izvijači, žagami, macolami in orodjem vseh vrst, da so našli kaj od starih polnojarjenikov parnih strojev in partizanskih delavnic. Utrujeni na smrt so se ob večerih vračali domov. A pokazali so se uspehi njihovega dela.

Glejte čudo. Ze v jeseni leta 1945 so žago spravili v pogon (ne) "odvisni" od tuje pogonske sile, saj jim je Krka z obeh bregov dajala elektriko. Za tisti čas je bilo to nekaj čudovitega. Vsi starejši žagarji pa so že davno pomrli, ker če bi bili oni živi, se kaj takega nikoli ne bi zgodilo. Petdeset let je žaga zaposlovala do 150 delavcev, ki so tudi med delom zapeli. Stari žagovodja F. Korče je, ko je bil že v pokoju, natančno izračunal, koliko lesa je zrezala v de-

skah, pragih za železnico, ostrejša za nove stavbe, tramov za mostove. Z izvozom tega lesa se je postavil na noge Novoles.

Ob spremembi, ko se je Slovenija osamosvojila, žaga ni poznala rdečih števil. Številke so postale le delavci, ki so prikrajšani za marsikatero pravico sproščenosti. O ničemer niso več obveščeni, ker je tudi sindikat nemočen. V kolikor bi še sindikalist kaj rekel, je bojazen, da bi bil ob delo. Tega še v kraljevini SHS ni bilo. Tukaj sta bila dva sindikata, ali kadar se je šlo za ovce, sta potegnila skupaj. Pred temi pa so bili takrat tudi delodaljaci nemočni.

Kaj ste storili, novi gospodarji vas vprašamo. Žago zapreti je lahko, zakaj niste delavcem pred tremi leti dovolili, da gredo svojo pot. Z žago, ki je pridobljena skozi več rodov, zdaj manipulirate. Kakor je znalo delavstvo pred desetletji obnoviti popolnoma opustošeno žago, bi jo tudi danes videlo, le če ji niste naprtili "rdečih lažnih števil", kar je v tem času mogoče. Vendar vi mogoče hočete drugače. Delavci morda zaman iščejo svoje pravice. "Hlapci, ki so sejali, orali, kopali, pa nikdar ne zanjejo zase..." (I. C.)

STONE VIRANT

Neprimeren čas za odgovore?

Kaj je narobe v občinski upravi občine Brežice?

Na 23. seji Sveta občine smo svetniki Združene liste socialnih demokratov županu javno postavili vprašanje o tem, katere nadzorne službe so opravljale nadzor v občinski upravi in kakšne pomanjkljivosti oziroma napake so bile ugotovljene. Neuradno smo namreč izvedeli, da občinska uprava pripravlja zaradi ugotovitev nadzornih služb nekatere spremembe splošnih aktov v občini, predvsem statuta in odloka o občinski upravi.

Iz pisanega odgovora za 24. sejo, ki je bila 17.10.1996, je bilo možno ugotoviti le to, da je bila opravljena kontrola proračunske porabe in da že od 1. 7. upošteva pri izračunu plač vse pripombe in ugotovitve. V odgovoru je še zapisano, da zapisnika še ni in da ga bomo svetniki dobili takoj, ko pride na občino. Ker z odgovorom nismo bili zadovoljni, smo dodatno zahtevali konkreten odgovor. Tudi po tem dodatnem vprašanju tajnik ni bil pripravljen konkretno odgovoriti, v čem so bile ugotovljene nepravilnosti in katere občinske akte bo treba spremeniti. Lahko samo domnevamo, da je sporna določba in plače občinskih funkcionarjev. Smo namreč ena redkih občin, ki ima dve kategoriji funkcionarjev. Tiste, ki jih določa zakon o lokalni samoupravi in občinske.

Svetniki Združene liste smo že pri sprejemanju statuta in odloka o občinski upravi ter pravilnika o plačah opozarjali, da je določba, ki uvršča predstojnike upravnih organov med občinske funkcionarje, v nasprotju zakonom o lokalni samoupravi in zato nesprejemljiva. Zakon namreč točno našteva funkcionarje v občini. Vsa naša takratna prizadevanja, da take določbe ne bi sprejeli, so bila zaman. Tudi grožnja z ustavnim sporom, ki smo ga tudi dejansko vložili, ni pomagala. Glasovalni stroj pozicijskih strank je bil kljub nekaterim vzdržanim dovolj močan, da je sprejel županovo varianto predloga. Prepričani smo, da je to edini razlog, da sta se v odgovoru na naše vprašanje izmikala povedati bistvo tako žu-

pan kakor tudi tajnik. Ta pa bi bil lahko zelo konkreten in kratek. Približno tak: plače občinskih funkcionarjev je treba uskladiti z zakonom o delavcih v upravi, sporno določbo pa spremeniti v vseh splošnih aktih občine. To bi bilo vse, vendar tega v odgovoru ni bilo povedano. Vsaj ne tako, da bi bilo vsem jasno, za kaj pravzaprav gre. Verjetno je župan ocenil, da ni primeren čas za odgovore na vprašanja o občinski upravi, za katero je po zakonu in statutu občine odgovoren.

Svetniki ZLSD
za skupino
IVAN ŽIVIČ

NIKOLI SAMI - V akciji Rdečega križa Slovenije "Nikoli sami", ki je potekala v juniju in juliju, se je zbralo več kot 60 milijonov tolarjev. Za ta denar so na RKS pripravili 14.000 paketov s prehrabnenimi artikli in prav toliko s higienskimi pripomočki. V teh dneh so začeli deliti pomoč po Sloveniji, v Beli krajini pa so pričeli z akcijo v Metliki. Prve pakete je izročil generalni sekretar RKS Mirko Jelenič (na fotografiji), ki se je ob tej priložnosti srečal tudi z županom Brankom Matkovičem ter se mu zahvalil za podporo, ki jo občina nudi humanitarni organizaciji. Obiskal je še tovarni Beti in Komet, se seznanil s socialno problematiko ter ponudil pomoč RK. Sicer pa bodo v metliški občini razdelili socialno ogroženim družinam 47 paketov, v semiški in črnomaljski občini pa okrog 100. (Foto: M. B.-J.)

PRAVNIŠKI PIKNIK - Sončni žarki zlatorumene jeseni so minuli petek zvalili člane Društva pravnikov Novo mesto v divje gozdove Brezove Rebr, kjer so v lovski brunarici pripravili jesensko srečanje s piknikom. Vloga pravnikov pri graditvi slovenske pravne državnosti ni nepomembna. V času liberalnega kapitalizma in tranzicije so se pravniki na vseh področjih dolžni zavzemati za zakonitost in se boriti proti zlorabam prava. Srečanje pravnikov v pristnem naravnem okolju bukovih gozdov je potekalo v sproščnem vzdušju ob moštu in sminem golažu. Namenjeno je bilo medsebojnemu spoznavanju pravnikov in izmenjavi izkušenj, ki bodo prispevale k usklajevanju dela na različnih pravnih področjih. Na fotografiji: člani Društva pravnikov Novo mesto različnih generacij so se fotografirali pred lovsko kočjo LD Novo mesto. (Foto: B. Avbar)

Karteljevo je ponoči polno Romov

V njihovo šolo je občina vselila Romkinjo z otrokom, ki jo v nočnih urah obiskujejo številni Romi - Krajanji so proti vselitvam brez njihove vednosti - Bojkot volitev?

KARTELJEVO - Zadnje tedne je med Karteljevci završalo zaradi vse večjega nočnega prometa Romov, ki se vozijo k stavbi nekdanje karteljevske šole. V njej je občina brez vednosti krajanov proti koncu polletja naselila Romkinjo z otrokom in od takrat nimajo nočnega miru. Najbolj pa so bili osupli, ko se je pred kratkim na zboru krajanov zbralo več kot 50 vaščanov, da bi se pogovorili o pripravah na volitve v KS in o drugih tekočih zadevah v vasi, pa niso mogli v učilnico, ki so jo že pred leti nazaj preuredili za

KARTELJEVSKA ŠOLA - Zgradili so jo krajanji s pomočjo Hmeljnika, sedaj pa z njo razpolaga občina brez vednosti krajanov.

potrebe vaških sestankov in volitev. Karteljevci so proti naselitvi Romov, nazaj za zahtevali tudi svoje prostore, drugače, pravijo, ne bodo šli na volitve.

Karteljevo je vas, ki je nekoč imela šolo, po njeni ukinitvi v začetku sedemdesetih let, ko so otroke začeli z avtobusom voziti v bršljinško šolo, pa so v šolo preselili trgovino. Od letošnjega maja pa nimajo več niti trgovine, najemnik naj bi jo zaprl zaradi previsoke najemnine. So pa Karteljevci konec avgusta dobili novo stanovalko - Romkinjo z otrokom. V šolo jo je

brez njihove vednosti naselila novomeška občina, ki je po novem tudi lastnik več kot 100 let stare stavbe, ki so jo zgradili Karteljevci sami s pomočjo Hmeljnika. Pravijo, da jih mati z otrokom niti ne bi motila, če se z njenim prihodom ne bi povečal promet v vasi. Krajanji pravijo, da je podnevi zatisej, ponoči pa se k šoli vozijo Romi tako rekoč iz cele Slovenije. Promet na cesti se je močno povečal, bližnji sosedi pa se bojijo, da bo slej ko prej prišlo še do hujših problemov.

Krajanji so skupaj s predsednikom krajevne skupnosti Bučna vas Jožetom Florjančičem proti naselitvi Romov v njihovo šolo, še posebej so proti naseljevanju brez njihove vednosti. Ker je šola tako rekoč sredi naselja, so zainteresirani, da se v stavbi spet odpre trgovina, ostale prostore pa bi lahko namenili za kakšno mirno dejavnost. Če pa se je občina že odločila, da bo šolo namenila za stanovanja, pravijo, da so tudi v vasi ljudje, ki bi potrebovali stanovanje ter naj vanjo ne na-

seljujejo problematičnih družin. V šoli namreč že imajo več let štiričlansko socialno ogroženo družino in novih ne potrebujejo. Najbolj pa jih je razjezilo, da je nekdo zamenjal tudi vse ključavnice in tako naenkrat niso mogli priti do skupnih prostorov, ki so si jih sami uredili za potrebe sestankov, kot tudi ne do kleti, kjer so si pred leti mladi uredili mladinski klub. Nova stanovalka je domačinom zadržala, da ima za stanovanje vse papirje in naj se o tem kar pozanimajo na občini pri županu Franciju Kanciliji in sekretarju za okolje in prostor Milošu Dularju. Predsednik krajevne skupnosti Jože Florjančič je takoj po zapletu z zaklenjenimi vrati, za zamenjavo ključavnic in za naselitev nove stanovalke v šoli namreč tudi vodstvo krajevne skupnosti ni vedelo ničesar, posredoval pri tajnici novomeške občine za sprejem delegacije krajanov pri županu. Vendar do sprejema konec prejšnjega tedna še ni prišlo.

J. DORNIŽ

OGORČENI KRAJANJI - Pravijo, da so se spomladi širile govorice, da bodo v šolo naselili narkomane. Narkomanov ni bilo, so pa brez njihove vednosti dobili novo stanovalko in z njo kup problemov.

Spomini še niso zbledeli

Razmišljanje starega terenca ob predlogu, da bi Italijani imeli pravico nakupovati slovensko zemljo

82-letni Ivan Klepac je bil rojen v Goračih nad Čabrom, danes pa živi v sviji hiši v Dolgi vasi pri Kočevju. Nisem ga obiskal zaradi italijanskih zahtev, da bi morali imeti pravico nakupovati slovensko zemljo in posest, pa je beseda kar sama nanasla tudi na to.

Ivan Klepac

Med drugo svetovno vojno je bil Ivan namreč terenec. Prenašal je hrano za partizane, pa so ga 29. junija 1942 ujeti pri Pungertu Italijani, ko je s tremi konji prenašal meso, sol in riž. Bil je večkrat odrejen za streljanje, nato pa odveden v zapor v Čabar in na Reko. Vpraševali so ga, zakaj je proti Italijanom, pa jim je odgovarjal, da Italijani nismo sem klical, oni pa so prišli in požigali hiše in da zato narod beži in da ubežniki niso partizani.

"Jaz se nisem bal Italijanov in sem jim vse povedal, kot sem mislil. Eni so predlagali, da me je treba takoj ustreliti, drugi pa so bili proti temu predlogu. Potem so me obsodili in poslali v zapore v Čabar in Reko, kjer so mi prisodili 25 let ječe, nato pa sem bil zaprt še na Sušaku, v Reki, Kopru, Trstu, Benetkah, Bologni, Padovi in končno v Parmo."

Ko je omenil Parmo, sem se spomnil, da je bil tam zaprt od leta 1942 tudi moj tast. Ivan je hitro prinesel neke zapiske, razmnožene očitno na stiklostil, in iz njih sem hitro ugotovil, da

so resnični, saj je bil na strani štiri originalni podpis Franca Novaka (mojega tasta) iz Ljubljane Mandeljeva 7, ki je bil zaprt v sobi 39, njegova zaporniška številka pa je bila 164 L.

Po vojni je bil Ivan tesar po Goračih. Na Pargu si je zgradil hišo, a ker ni bilo dela, jo je prodal in se leta 1956 preselil na Kočevsko, v Dolgo vas. On je bil tisti, ki je predlagal, naj bi v Dolgi vasi zgradili turistično kočico, smučišče in skakalnico, kar so kasneje uresničili. Pokojni direktor Gozdnega gospodarstva Šaubah mu je dejal, da bo za to dobil nagrado, vendar je do danes še ni dobil.

J. PRIMC

Dom starejših postaja bolnišnica

Razmišljanje ob naraščajoči stiski v Domu starejših občanov Novo mesto

Dom starejših občanov naj bi, kot si je zastavil ob ustanovitvi, nudil zavetje tistim posameznikom, ki so na stara leta ostali sami. Tem ljudem naj bi zagotovili toplino, občutek varnosti in potrebnosti. Stanje pa se je v zadnjih letih obrnilo v tem smislu, da v domu ni več prostora za sorazmerno zdrave starejše ljudi, kar se vidi ob sprejemih, saj nova ležišča zapolnjujejo skoraj samo še nepokretni, inkontinentni in dementni, torej popolnoma odvisni ljudje. Socialna ustavnost se spreminja v zdravstveno, nega postaja primarna dejavnost. Dom se spreminja v bolnišnico oziroma lovi ravnotežje med različnimi vidiki svojega poslanstva. Kako pa domu uspe navkljub pogojem dela poskrbeti tudi za kvaliteto življenja, je skrivnost pridnih rok, pripravljenih odrekanih.

V domu se zavedamo, da so stari ljudje zaradi svojih psihofizičnih posebnosti, spremljajočih obdobje starosti, podvrženi večji socialni izolaciji, zapiranju vase, občutkom osamljenosti, družbene nekoristnosti. Stereotipne predstave o večji odvisnosti, pasivnosti, vdanosti v usodo, neprilagodljivosti in brezvoljnosti te populacije človeka pogosto spodbudijo k umiku od akterja dogajanja k pasivnemu opazovalcu življenja. Zato se trudimo, da s pomočjo ohranjanja pomembnih aktivnosti in hobijev v življenju posameznika ustvarjamo razmere, v katerih se počuti kot doma.

Splošno družbeno dejstvo je, da je starim ljudem njihov položaj vnaprej dodeljen ne glede na njihove potrebe in pričakovanja.

Prav tako vemo, da je kakovost življenja kompleksen pojem, katerega dožemanje zavisi od mnogocesa; vendar pa v življenju posameznika ni dosegljiv, če se ta odreče svojim pričakovanjem. Prav opuščanje pričakovanj potiska stare ljudi na stranski tir. Prizadevanja po zagotovitvi čim višje ravni kakovosti življenja se kažejo v širokem spektru dejavnosti, ki potekajo v domu. Prav gotovo pa bo stanovanecem potrebno prisluhniti še v marsičem in ne počivati na lovoriških trenutne hvale.

Pozornost zbujujoča je v zadnjih treh letih predvsem dejavnost skupin starih za samopomoč. Njihov namen je reševati osamljenost starih ljudi, ki živijo v domu in tudi tistih, ki so osamljeni v domačem okolju. Prizadevanja si vključiti stare ljudi v aktivnosti in jih povezati z mlado ter srednjo generacijo. V domu delujejo pod vodstvom dveh socialnih delavk in treh zunanjih sodelavcev tri skupine za samopomoč: Julija, Vjoličica in Pod Gorjanci, v okviru katerih petdeset oskrbovancev prepoznava lastne tegobe kot tegobe vsakogar.

Dom je tudi osrednja ustanova, povezana z dejavnostjo prostovoljcev. Program medsebojne pomoči, ki je eden njegovih temeljnih opornih kamnov, vključuje pomoč samih stanovalcev med sabo pri različnih drobni opravilih (hranjenje) in pri preganjanju dolgega. Stanovalce obiskujejo tudi prostovoljci srednješolski, člani Rdečega križa, Karitasa, Malteške bolniške pomoči in drugi prostovoljni sodelavci. Smisel prostovoljnih dejavnosti je podoben programu medsebojne pomoči znotraj doma, le da prostovoljna dejavnost še bolj zajema socialni vidik, namreč medgeneracijsko povezanost. Bolj kot konkretna pomoč sama po sebi, ki nikakor ni zanemarljiva, je bistvo te dejavnosti ohranjanje celovitosti posameznika in njegove pozitivne samopodobe, ki se porodi že ob podarjenem nasmehu, klepetu ali branju v dvoje. Pomoč pri nakupih, vodenje na sprehode, kosila ter k zdravniku pa so le še pika na i vseh drobni želja.

Predvsem pa je potrebno razmišljati o novih oblikah domačega varstva, saj dom v bodoče ne bo mogel zagotavljati pričakovanega nadstandarda, dokler se bo spopadal s takšno prostorsko stisko in prezasedenostjo sedanjih zmogljivosti ter bo združeval pod skupno streho po potrebah povsem raznolike skupine ljudi. Le ob širši družbeni podpori, predvsem finančni, bo možno dvigniti kvaliteto življenja ljudi. Ob vsesplošnem staranju prebivalstva mora o tem razmišljati že sedanja aktivna generacija, ne pa probleme staranja odpraviti na obrobje.

Za zaključek pa se spomnimo častnega člana slovenskega Gerontološkega društva, dr. Accetta, ki meni, da je treba ohraniti rehabilitacijo ne glede na starost in še pričakovano dolžino življenja. Četudi je bolniku namenjeno živeti le še kratek čas, ali morda zato še posebej, je nujno in primerno posvetiti se mu z upanje

vlivajočo pozornostjo. Le tako bomo izpolnili človekovo dostojanstvo. Človeški faktor na srečo kljub materialnim težavam zmaguje še naprej in bo ostal nepremagljiv, vse dokler bo domska dejavnost potekala tako enovito in humano kot doslej.

DARJA VOLF

KRITIZIRAJO CESTARJE

PREDGRAD - Lojzetu Šterku iz Predgrada 22 je prekipelo. Pravi, da mu delovodje Cestnega podjetja (CP) Novo mesto - obrat Kočevje in celo direktor tega podjetja pa še nekdanji kočevski občinski "cestni minister" že okoli 4 leta objublajo, da bodo uredili bankino in robnik ob cesti pri njegovi hiši v Predgradu, a do danes niso nič naredili. Gre za cesto, ki jo vzdržuje CP. Nazadnje so mu dejali, da bodo robnik uredili, za bankino pa naj se obrne na Republiško upravo za ceste. On pa zahteva, da to uredi CP, saj oni postavljajo tudi količke ob cesti, pluzijo cesto itd. Pokritiziral je tudi, da na več nevarnih odsekih ceste od Brezovice do Predgrada ni varovalnih ograj. Opozoril pa je še na nepokrit jasek pri križišču cest Predgrad, Dol, Stari trg in je globok več kot meter. Soseda Julka Štajdohar iz Predgrada 25 pa je pokazala na poškodovane glavne ventile vodnih priključkov na cesti skozi Predgrad in povedala, da je do poškod prišlo že med pluzenjem ceste, škode pa še niso odpravili in je pokritizirala malomarno delo odgovornih za ceste.

J. P.

HUMARJEVA NEDELJA NA PRIMSKOVEM

PRIMSKOVO - Župnija Primskovo je letos že šesto leto zapored pripravila Humarjevo nedeljo v spomin na svojega nekdanjega župnika in čudodelnika, ki je tu služboval od leta 1876 do smrti leta 1890. Jurij Humar je s svojimi nenavadnimi sposobnostmi zdravil ljudi in jim pomagal tudi v drugih stiskah. Pomoč in zdravje so pri njem iskali različni ljudje, od preprostih kmetov do kraljev. K njemu so prihajali od blizu in daleč, celo iz Španije in Rusije. Zdravil je brezplačno, ozdravil pa je tudi bolnike, ki so jim zdravniki napovedali neizbežno smrt. Ob pomoči krajanov je tudi letošnjo Humarjevo nedeljo organiziral domači župnik prof. Pavel Šporn, k sodelovanju na slovesni maši pa je povabil tudi litijskega dekana Antona Masnika in Cirila Mrzelja, župnika iz Podkuma, ki je doma iz primskovske župnije in zato dobro pozna Humarjevo življenje. Mrzelj je pri pridigi poudaril, da je bil Jurij Humar velik mož, čigar delo še danes ne znamo pravilno ovrednotiti.

MIHA OVNIK

• **Politiiki se vsaka štiri leta pred volitvami za mesec dni spremeni-jo v ljudi. (Večer)**

VESELO NA SREČANJU STAROSTNIKOV - V okviru Območne organizacije RK Novo mesto je letos potekalo že 35 srečanje starostnikov in eno izmed njih je bilo v petek, 25. oktobra, popoldne tudi v Potočni vasi v gostilni Ob potočku. Krajevna organizacija RK Bučna vas, katere predsednica je Marija Pugelj (v sredini), je na tradicionalno družabno kramljanje povabila vseh svojih skoraj 100 članov, prišlo pa jih je 50, saj so bili mnogi zaradi starosti ali bolezni zadržani. Te bodo obiskali na domu. Ob dobri hrani (gostilničar Dušan Potočar je pripravil odlični divjačinski golaž) in pijači so se zbrani imeli prijetno, saj so uživali v kulturnem programu, ki so ga pripravili mladi z bršljinke osnovne šole in KS Bučna vas. Starostniki so zadovoljno zraven zapeli ter kasneje ob igranju domačega harmonikarja Franca Potočarja tudi zaplesali. Pozdravne besede sta jim namenila najzaslužnejša za dobro organizacijo srečanja Marija Pugelj ter Zvone Šuštaršič, predsednik Območne organizacije RK Novo mesto (v sredini). (Foto: L. Murn)

RUDI NANGER
Novo mesto

Je gasilstvo res tako nepomembno?

Kdaj bo država Slovenija dobila svoj nacionalni program varstva pred požarom in strategijo nacionalne politike na tem področju? - Zakaj so zavrjene pobude iz prakse?

Pred slabimi tremi leti sta bila v Uradnem listu Republike Slovenije objavljena Zakon o varstvu pred požarom in Zakon o gasilstvu (Ur. l. RS, št. 73/93 z dne 30. 12. 1993). V VIII. poglavju navedenega zakona, 46. člen, je posebej opredeljena vloga in položaj Sveta za varstvo pred požarom. Pri Vladi R Slovenije naj bi namreč ustanovili devetčlanski Svet. Svet kot strokovno posvetovalno telo, naj bi obravnaval, sprejemal

stališča ter dajal mnenja in pobude predvsem: o stanju varstva pred požarom v državi, o strategiji nacionalne politike požarne varnosti in nacionalnem programu varstva pred požarom.

Vlada RS oziroma minister kot predlagatelj bi se morala nujno zavedati pomembnosti meril, po katerih bo sestavila svet za varstvo pred požarom, saj je lahko le strokovnost, potrjena v vsakodnevni praksi, tisto merilo, ki bo zagotovilo takšen nacionalni program varstva pred požarom.

V II. poglavju istega zakona (členi 14, 15, 16 in 17) pa je dokaj natančno opredeljeno programiranje in raziskovanje na področju požarne varstva. Tako je določeno, da se v nacionalnem programu varstva pred požarom določijo za obdobje najmanj petih let - cilji, usmeritve in strategija varstva pred požarom države.

Sam nacionalni program naj bi vseboval naslednje: analizo stanja varstva pred požarom, oceno ogroženosti pred požarom, oceno pričakovanih stroškov in koristi, zasnovno dolgoročnega razvoja ter cilje, prednostne naloge kot tudi potrebna sredstva za njihovo realizacijo. Iz nadaljevanja tudi sledi, da lokalne skupnosti sprejemajo svoje programe varstva pred požarom, ki pa ne smejo biti v nasprotju z nacionalnim programom.

Do tu vse lepo in prav - res lepo zapisano - toda, kako se ta določila izvajajo, pa je že drugo poglavje. Mimogrede povedano, tudi lokalne skupnosti ne morejo storiti na tem področju ničesar,

BO OBČINA KUPILA?

LOŠKI POTOK - Z zaprtjem dislociranega obrata Bombažne predilnice iz Tržiča v Loškem Potoku, ki je v dobrih starih časih dajal kruh najmanj 50 in več zaposlenim, se je odprlo vprašanje, kam z zemljiščem in relativno novo stavbo. Matično podjetje v Trziču oboje prodaja in ker stavba stoji v ožjem središču Hriba, bi bilo smiselno, da stavba ostane v lasti kraja ali občine. Kdo bo sposoben to kupiti, pa je ta trenutek težko reči. Intenzivne pogovore vodi občina, idejo o nakupu pa je podprl tudi gospodarski odbor. Tudi zemljišče, ki sega do osnovne šole, bi še kako prav prišlo, če se bo v to smer širila šola, oziroma gradila večnamenska dvorana, ki jo šola in občina načrtujeta v nekaj letih. Ta načrt pa spada v razširitev šole ali gradnjo telovadnice, ki jo šola nujno potrebuje.

A. K.

ker država ni izpolnila svoje obveznosti!

Ali je požarno varstvo in gasilstvo res tako obrobne pomena, da država niti po treh letih veljavnosti nove sistemske zakonodaje s tega področja ne potrebuje svojega nacionalnega programa varstva pred požarom?

Nacionalni program varstva pred požarom bi moral biti, po mojem mnenju, strokovna podlaga tudi za izdelavo podzakonskih aktov, ki jih predvidevata oba zakona s področja varstva pred požarom oziroma gasilstva. Dejstvo pa je, da se le-ti oblikujejo celo brez upoštevanja številnih strokovnih pripomb, ki jih nanje naslavlja tako Gasilska zveza Slovenije - po zakonu o gasilstvu najvišja oblika povezovanja gasilskih organizacij v državi - kot tudi Slovensko združenje za požarno varstvo in Združenje slovenskih poklicnih gasilcev.

Se več, predlagateljem argumentiranih pobud in predlogov za spremembe in dopolnitve, podane na osnutke predpisov s tega področja, ni niti obrazloženo, zakaj so njihove pobude zavrjene. Tak lep primer je v letošnjem letu sprejeta vladna Uredba o merilih za organiziranje, opremljanje in usposabljanje civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč, objavljena v Uradnem listu RS št. 18/96 z dne 2.4.1996, in vsaj še štirinajst različnih, že sprejetih podzakonskih predpisov (uredbe, pravilniki, odredbe, navodila).

• **Kot je razvidno že iz samega naziva omenjene uredbe, so gasilci postali celo "druge sile za zaščito, reševanje in pomoč"! Torej celo 130-letna tradicija slovenskega gasilstva ne šteje nič! Občutek imam, da se bomo tudi gasilci na tem področju priključili tožbam aktualnih slovenskih poslovnih moči in ostalih ter ugotavljali, da so razmere zelo podobne tistim v časih nekdanje države - znamenite jugobirokacije! Vse to me namreč sili v razmišljanje, da se obnavlja v naši državni upravi stara praksa - počasnost in nesposobnost pravočasnega ukrepanja. Ali pa gre morda celo za nagajanje?**

Žal pač pojav, nad katerim bi se morali zamisliti, predvsem zato, ker želimo v Evropo! Zato bi bilo zanimivo slišati pristojno ministrstvo, kaj je bilo doslej storjenega na tem področju.

RUDI NANGER
Novo mesto

BILO JE PRED STO LETI Vlak se ne spleča

Izbral Miloš Likar

Iz ljubljanskega uradnega lista poizvemo, da se nameravajo pri dolenjski železnici nekatere spremembe uvesti, ktere bodo po eni strani vstregle potrebam prometa in uradovanja, po drugi strani pa se bo doseglo bolj varčno ravnanje.

Dolenjsko železnico čakajo v bližnjem času velikanski stroški za vzdrževanje, in to zaradi potrebnih novih pragov (švelarjev). Za pokritje teh velikanskih stroškov pa ni pričakovati primernih dohodkov, in je torej treba skrbeti, kje in kako bi se toliko prihranilo. Pri tem varčevanju pa ne smemo varnost ljudi v nemar puščati.

Prištediti se da s tem, da se vožnjo omeji na toliko vlakov, kolikor jih je res nujno potrebnih, in sicer po dva vlaka tje in dva nazaj. Vsled tega postane mnogo in drago plačana železničnega osebja odveč. To osebje se lahko pri drugih železnicah nastavi, brez da bi se tem to osebje oškodovano bilo.

Železničarski veččaki so povedali, da se tako imenovani opoldanski vlak Strazna-Grosuplje ne spleča. Določili so, da se ta vlak koj drugi mesec v mešani spremeni. Če bodo kasneje ugotovili, da se ta vlak res ne spleča, bi se ta opoldanski mešani vlak opustil. Da bi čimveč privarčevali (prišparali) so sklepli, da na nekaterih postajah načelniki ne bodo več uradovali, saj gre tudi brez njih.

Dolenjske novice 1896

Preveč smrti

Za nove ceste in več reda

"Na enem kilometru slovenske avtoceste umre en Slovenec, na ostali cestni mreži Slovenije pa na vsakem kilometru 23." Gospod K. S. je 31. avgusta v Delu objavil članek, kjer poroča, da je v zadnjih 20 letih umrlo na naših cestah 15.000 ljudi, poškodovano pa se jih je 200.000. Ker nenehno spremljam in zagovarjam gradnjo avtocest, mi različni ljudje očitajo, da sem za to preveč enostransko zagnan, toda jaz sem prepričan, da z dograditvijo avtocest, ki smo jih krstili z imeni Slovenika, Ilirika in magistralnih cest ter še vseh drugih cest z mostovi in ovinki vred, ne bo prihajalo več do tako številnih in hudih nesreč zaradi slabih cest.

Ko se število nesreč, mrtvih in poškodovanih seli iz dobrih cest na lokalne in vaške poti, kjer udeleženci v prometu poznajo pomanjkljivosti na cesti, smo dolžni drug drugega opozarjati, da s prehitro vožnjo, v pijanosti in v mladostni objestnosti prav tako lahko pride do hudih nesreč tudi na teh cestah. Predlagam, da vodje vaške zabave, javne prireditve, vsake šole ali razreda, vsakega podjetja ali društva, vsakega diska, zadolžimo ne le, da odgovarjajo za red in mir, ampak tudi za organizacijo prevoza na prireditve in nazaj ter za izločitev vseh opitih voznikov in bojevitih pešcev. Sicer se bo lahko vsak neugnan voznik po nesreči na vaškem ovinku preselil s hrumečega jeklenega konjička na tišji voziček za paraplegike. Ker se prometne nesreče pri nas dogajajo vsak dan, poskušajmo drug drugemu obljubiti, da se bomo zavestno poboljšali.

CIRIL STANIČ
Ljubljana

TRGOVSKO PODJETJE ZRNO RAKA

trgovina na Ranču nudi najugodnejši nakup kmetijskega in gradbenega materiala.

KMETIJSKI MATERIALI:

- izredno ugodna predsezonska ponudba umetnih gnojil in zaščitnih sredstev,
- Primextra, Radazin, Atratin,
- posebna akcijska ponudba krmil — Emona program,
- žitarice oves, ječmen, koruza,

OD GRADBENEGA MATERIALA:

1. BRAMAC OPEKA 105.90 SIT
2. MOD. BLOK 6/1 KOM 73.5 SIT+prevoz
3. CEMENT ANHOVO 614.00 SIT
4. APNO VREČA 414.00 SIT
5. Avstrijske fasade in ometi — najcenejša ponudba v Sloveniji — THERMOPUTZ VREČA 779.00 SIT — THERMOEXTRA VREČA 997.00 SIT
6. Izredno ugoden nakup stavbnega pohištva Glin Nazarje in notranjih vrat
7. Ves instalacijski material za vodovod in centralno ogrevanje s kvalitetno montažo
8. Kvalitetna sanitarna keramika iz uvoza, pipe ter ves ostali gradeni material.

POSEBNE UGODNOSTI:

1. Možnost dostave na dom
2. Možnost obročnega odplačevanja
3. Svetovanje in pridobitev potrebnih izvajalcev

Tel.: 0608/75-410 ali 0608/75-086

Če "rata, rata"?

Ob vlnudnih prošnjah, da bi že poravnane račune še enkrat plačali

KOČEVJE, NOVO MESTO - "Vljudno Vas prosimo, da povrnate naročnino za revijo Rast za letoš. Naročnina znaša 3.000,00 SIT in jo nakažite na žiro račun Mestne občine Novo mesto št. (id). Če ste naročnino že poravnali, se vam opravičujemo, hkrati pa prosimo, da nam pošljete fotokopijo vplačila." Itd.

Tak dopis sem dobil te dni iz novega mesta. Nanj sploh nisem odgovoril, ker sem na srečo našel potrdilo, da sem naročnino že plačal pred petimi meseci.

Seveda vse to ne bi zaslužilo tega zapisa, če se ne bi izkazalo, da imajo še nekateri drugi v Novem mestu podobno slabo evidenco kot novomeška občina. Tako so povsem podobni dopisi prispeli v Kočevje o neplačanih stanarini za več mesecev in sicer od železniškega podjetja. Nekateri so poslali potrdila, da so stanarino plačali za vse mesece, za katere jih terjajo, drugi pa vseh potrdil niso našli (čeprav so stanarino očitno plačali) in ti so stanarino za mesece, ko niso imeli potrdil, morali plačati, saj so jih sicer predali sodišču.

Zastavlja se vprašanje, če gre za slabo evidenco izstavljalcev računov ali pa za poizkus dvakratnega plačevanja za isto stvar po načelu "Če rata, rata". Iskanje potrdil je izguba časa, pošiljanje pa izguba časa in denarja. Zato hranite potrdila, ne pošiljajte pa jih nikamor, saj dajete nasprotni strani v roke možnost za tožbo.

J. PRIMC

• Od vzvišenega do smešnega je samo korak. (Napoleon)

• Ker živimo iz rok v usta, žlice ne potrebujemo več. (Jurijč)

• Tisti, ki so izgubili partijo, zdaj nagrizeno igrajo revanšo. (Jurijč)

• Prava morala in moralnost nista odvisni od nobene religije. (Schopenhauer)

• Iskrenost navadno pelje v poraz. (Fedar)

Žaga v Toplicah le še do junija?

Dogovor med lastnikom, krajan in odgovornimi službami, da do preselitve žage v Občice v Toplicah še obratuje - Sprememba in dopolnitev družbenega plana

DOLENJSKE TOPLICE - V Dolenjskih Toplicah je že nekaj časa sporna žaga v neposredni bližini stanovanjskega naselja. Bliznji prebivalci so že nekajkrat protestirali in zahtevali, da se jo odstrani. Lastnik Anton Zupančič iz Straže pa jo je lani brez dovoljenja še razširil. Ker bi moralo v kratkem priti do odstranitve objekta, so se sredi oktobra na pobudo Sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora pri novomeški občini srečali predstavniki občine, urbanistične inšpekcije, krajevne skupnosti, bližnji stanovalci in lastnik žage ter se skupaj dogovorili za rešitev problema.

Omenjena žaga je v Dolenjskih Toplicah že več desetletij, leta 1993 pa jo je od Kmetijske zadruge Krka kupil Jože Zupančič iz Straže. Prejšnji lastnik je vedel, da je po zazidalnem načrtu na Kamenju, na območju, kjer stoji žaga, predvidena stanovanjska pozidava, vendar je kljub temu, ne da bi bodočemu lastniku to povedal, objekt prodal. Na lastnikovo

prošnjo za legalizacijo objekta so na sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora odgovorili negativno in ga napotili v iskanje nadomestne lokacije, saj do spremembe zazidalnega načrta verjetno ne bi nikoli prišlo. Zupančič je novo lokacijo za žago sicer našel v Občicah, vendar bi za legalno premestitev žage potreboval nekaj časa, da bi pridobil vse potrebne papirje.

Na zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje pri novomeškem občinskem sekretariatu za varstvo okolja so zato, da bi zaradi hitre premestitve žage drugim preprečili nedovoljen poseg v prostor, sklicali prej omenjeni sestanek. Marko Emeršič je povedal, da na zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje pripravljajo do konca leta spremembo in dopolnitve družbenega plana občine, kamor sodi tudi nadomestna lokacija za žago v Občicah. Spremembo plana so že uskladili z izpostavo kmetijske službe na novo-

meški upravni enoti, poslali pa so jo tudi v recenzijo na ministrstvo za okolje in prostor in na ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, kjer se trenutno nahaja. Ker na zavodu vidijo realne možnosti, da bodo spremembe in dopolnitve družbenega plana do konca leta sprejete, na podlagi tega pa lahko lastnik v začetku prihodnjega leta pridobi lokacijsko in gradbeno dovoljenje, so zbranim predlagali, da se rušenje odloži in lastniku dovoli delati na žagi v Toplicah do konca maja, ko naj bi se preselil na novo lokacijo. Janez Zeleznik z urbanistične inšpekcije se je s predlaganim strinjal in hkrati opozoril, da v kolikor do konca februarja lastnik ne bo imel potrebnih papirjev za gradnjo na novi lokaciji, bo v najkrajšem času razpisal novo izvršbo. Dogovorili so se tudi za krajši delovni čas žage, posledje bo žaga obratovala le od ponedeljka do petka od 7. in ne več od 6. ure zjutraj.

J. DORNIŽ

SPORNA ŽAGA V TOPLICAH - Ker je žaga v Dolenjskih Toplicah moteča, naj bi lastnik to dejavnost drugo leto preselil drugam. Do tedaj bo obratoval v skrajšanem delovnem času. (Foto: J. Dornič)

POLITIKA IN SPOMIN NA ŽRTVE NE GREDO SKUPAJ

21. oktobra smo se zbrali pri spomeniku na koncu vasi, da bi z minuto molka obudili spomin na med vojno pobite Sentjernejčane, naše očete, brate in sovaščane, in jim prižgali svečke. Kljub letom, ki nas ločijo od nesrečnega vojne leta 1943, je za marsikoga spomin na padle še vedno svež, zato so nas besede govornika na spominski slovesnosti predsednika zveze borcev, ki je najprej omenil, da je med gosti tudi kandidat Združene liste na volitvah za državni zbor, razočarale.

Nihče od nas ni prišel k spomeniku, da bi sejal sovraštvo ali pa da bi spomin na žrtve vojne izkoristil v politične namene. Nihče od nas ni prišel na predvolilno zborovanje, vsi želimo le, da se tisti grozni dnevi ne bi nikoli več ponovili, zato menim, da predvolilna propaganda in slovesnosti v spomin na talce ne gredo skupaj. E. LAUŠEVIČ, Sentjernej

Litija: pridobitev za kulturo

Nekdanja sindikalna dvorana bo dobila novo vlogo

LITIJA - Direktor Zavoda za izobraževanje in kulturo Litija je o problematiki dvorane na Stavbah, bodočega občinskega kulturnega centra seznanil svetnike litijskega občinskega sveta. Dejal je, da je dvorana zanemarjena in v propadanju. Streha na stavbi je bila obnovljena v lanskem letu, vse ostalo pa najeda zob časa. Dejstvo je, da kulturni center do sedaj ni imel gospodarja. O tem govorijo popackana fasada, odtrgani zlebovi, razbita stekla, pokvarjena peč za centralno kurjavo, s tramom podprta pevska soba itd.

Uporabnikom ni mar objekta kot celote, dostikrat ne poskrbijo za odpravo okvar ali povrnitev nastale škode. Posebno poglavje predstavljajo razni plesi in prireditve, ko se mladim toči alkohol, da prihaja do pretepev, razbijanj ali hrupa, nad katerim se pritožujejo bližnji stanovalci. Kako je s požarno varnostjo, ko se kadi v vseh prostorih in odmetavajo cigaretni ogorki vsepovsod, bi vedela veliko povedati požarna inšpekcija.

Sindikalna dvorana naj bi postala resnični kulturni center občine, v katerem bi se izvajala gledališka, filmska in glasbena kultura, v njej bi našla prostor tudi amaterska dejavnost (koncerti, predstave, revije, srečanja itd.)

S pridobitvijo prostorov na vrhni terasi bodočega kulturnega centra bi rešili tudi pereč problem prostorov za upravo ZIK-a, ki zdaj gostuje v dveh tesnih prostorih Zavoda za zdravstveno varstvo in za katerega se plačuje visoka najemina.

Sam prenos upravljanja dvorane na Zavod za izobraževanje in kulturo Litija ne zahteva dodatnih finančnih sredstev. Dovolj bi bila tista, ki so občinskemu kulturnemu centru že sedaj namenjena. MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

Država mora biti pravična do upokoencev

Ob 50-letnici društva upokoencev v Črnomlju

ČRNOMELJ - 26. oktobra je društvo upokoencev praznovalo 50-letnico ustanovitve. Društvo upokoencev Slovenije je bilo ustanovljeno 15.12.1946 s petimi podružnicami v Sloveniji, med njimi je bila tudi črnomaljska za takratni okraj Bela krajina. Slovesnost je bila združena z letnim srečanjem upokoencev iz vse občine. Večnamenska dvorana v Osobni šoli Loka je bila polna.

O polstoletnem delovanju društva je govoril predsednik Vili Fortun. Za dolgoletno uspešno delo je društvo prejelo plaketo Zveze društev upokoencev Slovenije, ki jo je izročil njen predsednik Vinko Gobec. V priložnostnem govoru je o delovanju društva in odnosu oblasti do upokoencev dejal, da nas ne cenijo tako, kot bi bilo potrebno, čeprav nas je skoraj četrtina celotnega prebivalstva države. Upokoenci smo se marsičemu odrekli, da se je lahko zgradila naša domovina. Ponosni smo na naše delo. Veliko smo dali tej državi, zato mora biti pravična, socialna in prijazna do upokoencev. Zavedati bi se morali, da je pokojnina ekonomska in ne socialna kategorija. Razvoj se ne more graditi na hrbtih upokoencev in delavcev z nizkimi dohodki. Upokoenci se bomo za svoje pravice bojevali tudi v parlamentu.

Za dolgoletno delo v organih društva so prejeli plakete ZDUS Leopold Kolbezen, Niko Flajnik in Vinko Kukman. Podeljena so bila tudi republiška in društvena priznanja za prizadevno delo. Republiška so prejeli: Franc Bahor, Jože Doltar, Janez Kocjan, Amalija Peretin in Fanika Špehar; društvena pa Alojz Cvitkovič, Janez Dragoš, Anton Jankovič, Leopold Korevec in Anton Malerič.

Ob zvokih zabavnega ansambla Janka Brunskoleta so upokojenke in upokoenci plesali še pozno v noč.

J. DRAGOŠ

MODNI KOTIČEK Jesenske smeri

Prvi mraz nas je kljub pogumnim sončnim žarkom opomnil na prihajajočo hladno sezono, ki bo trajala kar nekaj mesecev. Zato vam danes kratko predstavljam modne smeri, ki so jih zastavili veliki modni kreatorji, podrobno pa se bom posameznih kolekcij, poleg drugih aktualnih novosti, dotaknila v prihodnjih koticah. Moda postaja z vsako sezono bolj raznolika, modni trendi pa vse manj strogo zastavljeni in obvezujoči, kar vliva pogum tako moderni ženski, moškemu kot tudi mladim, saj vsak najde kaj zase.

Nežnejši spol se je kar naenkrat znašel v vojaškem stilu - obvezna strogost za vsako priložnost. Prisotni so uniseks hlačni kostimi, ponujajo pa vam tudi dolge, mehke, pisane ali enobarvne, oprijete ali bolj sproščene pletenine, ki vas lahko opremijo od glave do pete. Z oblačili iz umetnega usnja ali krzna, v vzorci imitacije tigrov, leopardov, zeber in strupenih kač se mestne ulice spreminjajo v urbano džunglo. Če niste ekološko ozaveščeni ali pa se bolje počutite v naravni koži, poskusite z raznobarnim usnjem. Čudovita paleta jesenskih barv, predvsem rjave, od čokoladne do kamel rjave, ni nujna zapoved, zato se lahko sprostite tudi z nošenjem močnih in živih barv. Nekateri vzorci spominjajo na stare tapete - kvadrati, črte, oblačila iz babične omare - rombi, karo, in cvetice iz sedemdesetih. Med materiale prihaja nostalgčno večer tvid, eleganten žamet, velur.

Pri vsem tem pa ne smete pozabiti na primerno obutev, visoko zaprti mokasini, čevlji s prirezano konico, in na modne dodatke, kot so tonirane nogavice in torbice, oglate s podaljšanimi ročaji, šali, rute in rokavice. Preden se odpravite po nakupih, pobrskajte po omarah!

JERCA LEGAN

DOMAČE TRNJE

- Da postaneš dedič javnega dolga, ni potrebna oporoka.
- Kadar gospodarski načrti padejo v vodo, ostane suha samo delavska denarnica.
- Glavni vzrok, da si delavec ne more privoščiti morja, je morje gospodarskih problemov.

MARJAN BRADAC

Skrb za Rome med državo in občino

Urediti bivalne razmere

LJUBLJANA - Komisija vlade RS za zaščito romske skupnosti se je 23. oktobra sestala na zadnji seji v tem mandatu in obravnavala poročilo o uresničevanju programa ukrepov za pomoč Romov, ki ga je sprejela vlada pred letom dni. Ocenila je, da pomeni uresničevanje tega programa prvi organiziran nastop državnih organov pri skrbi za Rome v Sloveniji in da se njihovi učinki počasi, a vendarle kažejo tudi v praksi.

Menila je, da se je usmeritev, kakršna je zastavljena s programom, pokazala za pravilno, zato predlaga, naj bi tak program pripravili tudi za prihodnji mandat vlade. Pri tem bo treba vsa prizadevanja usmeriti predvsem v ureditev bivalnih razmer za Rome, ustvarjanje možnosti, da se bodo preživljali s svojim delom in zagotoviti socialno pomoč tistim, ki za delo niso sposobni in družinam z majhnimi otroki. Posebno pozornost je treba še naprej namenjati izobraževanju romskih otrok in ustvarjanju možnosti, da se bodo lahko vključili tudi v zahtevnejše poklice.

Komisija je opozorila, da so naloge pri skrbi za Rome v skladu z veljavnimi zakoni razdeljene med državo in občino in poudarila, naj v skladu s tem vsak prevzame svoje obveznosti in se še posebej zavzela za usklajeno delovanje in večjo strokovno in materialno pomoč države pri aktivnostih za pomoč Romom.

PETER WINKLER
direktor Urada za narodnosti

TAKO VELIKA RIBA! - Ribiška sreča se je 24. septembra letos namehnila Janezu Velikanju. Na Grabnu v Novem mestu je iz Krke potegnil 123 cm velikega in 13 kg težkega soma. Na sliki sicer ni Janeza, riba pa je tista, ki jo je potegnil iz vode prav on.

DIAKONSKO POSVEČENJE V DOBREPOLJU

DOBREPOLJE - V nedeljo je bilo v dobrepoljski cerkvi diakonsko posvečenje, ki ga je vodil nadškof dr. Alojzij Šuštar. Za vse prisotne, še posebej za vseh osem diakonov, je bilo posvečenje veliko doživetje, saj ga je nadškof Šuštar opravil prav ravno ob svoji 50-letnici mašniškega posvečenja. Ob tej priložnosti so mu krajanji izrekli pristrčne čestitke, njemu in novoposvečenim diakonom pa izročili knjižna darila. Z Dolenjske sta posvečenje prejela Anton Prijatelj iz dobrepoljske župnije in Igor Luzar iz župnije Novo mesto - Sv. Lenart.

KAMERA ODKRIVA - Na fotografiji je kopalna kad, očitno namenjena le kravam. Kad je sredi travnika ob vodi med Ortnekom in Podpoljanami. (Foto: J. Primc)

A. K.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 31. X.

SLOVENIJA 1
8.45 - 0.30 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.20 OTROŠKI PROGRAM
CESARJEVA OBLAČILA, lutk. igrice
10.00 DIVJI KONJ, šved. film
11.10 TEDENSKI IZBOR
PUSTOLOVŠČINE IN ODKRITJA,
italij. dok. serija, 13/26
11.40 PO DOMAČE
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
16.00 GORE IN LJUDJE
17.00 TV DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
DELFINI IN PRIJATELJI, špan. naniz,
19/26
17.35 OPERACIJA STROGO ZAUP-
NO, 21/24
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 RISANKA
18.50 KOLO SREČE, TV IGRICA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 VOLITVE '96
20.35 TEDNIK
21.25 ZLATA ŠESTDESETA SLOVENSKE
POPEVKE, 21. oddaja
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 POSLOVNA BORZA
23.10 SOVA
KVANTNI SKOK, amer. naniz., 11/30
0.00 NAJSTRAŠNEJŠI UMOR, angl.
naniz., 4/6

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 12.20 Tedenski izbor: Jap-
onska, 9. del; 12.50 Šport; 14.50 Cahill, amer.
film; 16.30 Prevzetnost in pristranost, ponov.
angl. nadalj., 1/6 - 17.20 Sova: Kvantni skok,
amer. naniz., 10/30 - 18.10 Castlivi, angl. nad-
alj., 12/26 - 18.40 Korenine slovenske lipe, 4/
24 - 19.00 Najstarejši umor, angl. naniz., 4/6 -
19.30 V območju somraka, amer. naniz., 58/
61 - 20.00 Sporočilo iz Vietnama, amer. na-
dalj., 2/4 - 20.45 Ta svet je pesmi vreden (por-
tret) - 21.25 Umetniški večer - 22.15 Zgodovinska
kitajska mesta, amer. dok. serija, 13/13

KANAL A
15.10 Tv prodaja - 15.55 Video strani - 16.55 Spot
tedna - 17.00 Transtelova obzorja (ponov.) -
17.30 Živeti danes (ponov.) - 18.00 Pot flaming-
og (ponov. 29. del) - 19.00 Svet športa - 20.00
Prosim, ne jejte marjetic (11. del naniz.) - 20.30
Odlotične '96 - 21.30 Jessie (6. del naniz.) - 22.30
Mož, ki je ustvaril Bonda (ponov. amer. filma)

HTV 1
7.40 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro
- 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program -
12.00 Poročila - 12.20 Ljubezenske vezi (serija,
50/100) - 13.05 Santa Barbara (se-rija) - 13.55
Program za otroke in mladino - 15.50 Poročila -
16.00 Dober dan, Hrvaška - 17.05 Besede, be-
sede, besede - 18.10 Kolo sreče - 18.40 Danes v
saboru - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30
Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Ekran brez okvir-
ja - 21.20 Glasbena oddaja - 22.05 Mostovine
svetovnih muzejev - 22.15 Opazovanja - 22.45
Smrtonosno orožje (amer. film)

HTV 2
13.55 TV koledar - 14.05 Hitler (dok. serija, 3/
6) - 15.05 Oprah show - 15.50 Kraljevske sanje
(amer. film) - 17.25 Šport - 18.25 Risanka -
18.35 Hugo, tv igrice - 19.00 Dvije sree (serija,
47/160) - 19.23 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme,
šport - 20.15 Barve nasilja (amer. film) - 22.10
Filmska gibanja - 22.40 Dobiček (serija 1/8) -
0.00 Seinfeld (hum. serija, 18/22)

PETEK, 1. XI.

SLOVENIJA 1
9.15 - 2.30 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
10.00 OTROŠKI PROGRAM
UČIMO SE ROČNIH USTVARJAL-
NOSTI, 33/52
10.15 PAJE MESTO, kan. naniz., 23/31
10.35 TEDENSKI IZBOR
ZLATA ŠESTDESETA SLOVENSKE
POPEVKE, 21. oddaja
11.30 IGRANI FILM
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
15.50 GLASBENA ODDAJA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 LAHKIN NOG NAOBKROG
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 RISANKA
18.50 LINGO, TV IGRICA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 VOLITVE '96
20.35 GLASBENA ODDAJA
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 SOVA
KVANTNI SKOK, amer. naniz., 12/30
23.50 SO LETA MINILA, ponov. angl.
naniz., 12/20
0.20 IGRANI FILM

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 12.40 Tedenski izbor: Poslov-
na borza; 12.50 Korenine slovenske lipe, 4/24;
13.10 Ta svet je pesmi vreden, ponov.; 13.50

Umetniški večer; 14.40 Kraljica Margot, franc.
film - 17.10 Svet dinozavrov, amer. poljud-
noznan. serija, 7/13 - 17.40 Sova: Kvantni
skok, amer. naniz., 11/30 - 18.30 Slovenski
magazin - 19.00 So leta minila, angl. naniz., 12/
20 - 19.30 V območju somraka, amer. naniz.,
59/61 - 20.00 Umor I. stopnje, amer. nadalj.,
2/23 - 20.50 Forum - 21.05 Igrani film

KANAL A
15.10 Tv prodaja - 15.55 Video strani - 17.00
Odlotične '96 - 18.00 Živeti danes (ponov.) -
18.30 Prosim, ne jejte marjetic (ponov. 11.
dela) - 19.00 Glasbeni spoti - 19.30 Popotni
vodič - 20.00 Ljudje na položajih (19. del) -
21.00 Povest o dveh mestih (amer. film) - 23.00
D. J. Bodo - koncert

HTV 1
7.40 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro
jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni
program - 12.00 Poročila - 12.20 Ljubezenske
vezi (serija, 51/100) - 13.05 Santa Barbara (se-
rija) - 13.55 Izobraževalni program - 15.50
Poročila - 16.00 Dober dan, Hrvaška - 17.00
Spomin na mrtve (prenos s Mirogoja) - 19.10
Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik,
vreme, šport - 20.15 Pol ure za kulturo - 20.45
Glasbena oddaja - 21.45 Dokumentarna odda-
ja - 22.15 Opazovanja - 22.45 Klub d.d. - 23.00
Živi planet (dok. serija, 9/13) - 23.55 Poročila

HTV 2
13.10 TV koledar - 13.20 Dobiček (serija 1/8)
- 14.50 Klasična glasba - 15.50 Film - 17.25
Računalniški virus - 18.35 Hugo, tv igrice -
19.00 Dvije sree (serija, 48/160) - 19.23 Risan-
ka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Za-
kon v L. A. (serija, 3/22) - 21.05 Ameriški film
- 22.35 Dokumentarni film - 23.15 "Doging
Around" (brit. film) - 0.45 Srce zahoda (hum.
serija, 3/15) - 1.40 Košarka

SOBOTA, 2. XI.

SLOVENIJA 1
7.45 - 1.40 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.20 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
8.40 JAKEC IN ČAROBNA LUČKA
8.55 MALE SIVE CELICE, kviz
9.40 ZGODBE IZ SKOLJKE
10.15 UČIMO SE TUJIH JEZIKOV
10.30 GLASBENA ODDAJA
11.10 SVET DINOZAVROV, ponov., 7/13
11.40 ANALITIČNA MEHANIKA, 42/52
12.10 TEDNIK, ponov.
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov. tv igrice
13.35 REKA UPANJA, franc. nadalj., 17/18
14.30 KINOTEKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 BOJ ZA OBSTANEK, angl. poljudno-
znan. serija, 2/10

18.00 NA VRTU
18.30 OZARE
18.35 HUGO - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 TEATER PARADIŽNIK
21.05 ZA TV KAMERO
21.30 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer.
dok. serija, 16/20
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 SOVA
KVANTNI SKOK, amer. naniz., 13/30
23.50 VEČNI SANJAC, amer. naniz.,
19/25
0.15 IGRANI FILM

SLOVENIJA 2
8.00 Euronews - 9.40 Tedenski izbor: Glasbe-
na oddaja; 11.30 Mostovi - 16.35 Zgodovinska
kitajska mesta, amer. dok. serija, 7/13 -
17.30 Skrivnostni svet A. Clarka, ponov. 9.
epizoda - 17.55 Športna obzora - 19.30 V
območju somraka, amer. naniz., 60/61 - 20.00
Igrani film - 21.50 Sobotna noč

KANAL A
9.00 Kaličopko (ponov. otroške oddaje) -
10.00 Risanka - 10.30 Daktari, 9. del - 11.30
Oddaja o stilu - 12.00 Glasbena oddaja - 14.35
Ljudje na položajih (ponov. 19. dela) - 15.20
Povest o dveh mestih (ponov. filma) - 18.00
Mala morská deklica (22. del risane serije);
Račje zgodbe (22. del risanke) - 19.00 J. D.
Bodo (ponov.) - 20.00 Hawkins (9. del naniz.) -
21.15 Zadnji let Amelie Earhart (amer. film)
- 22.55 Dežurna lekarna (30. del hum. naniz.) -
23.25 Dannyjeve zvezde (ponov.)

HTV 1
8.55 TV spored - 9.10 Poročila - 9.15 Risanka -
9.40 Mladinski film - 11.00 Prizma - 12.00 Poročila
- 12.20 Dokumentarna oddaja - 12.50 Potovanje
v drugi čas (mlad. film) - 14.00 Franc.-kan. film -
15.50 Filipovi otroci - 16.20 Televizija o televiziji
- 16.50 Poročila - 16.55 Ustanovitelj hollywood-
ske akcije (dok. serija) - 17.20 Cesta obstanka
(dok. oddaja) - 18.50 Zakaj bi bilo neobičajno?
- 19.03 V začetku je bila Beseda - 19.10 Hrvaška
spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, sport, vreme -
20.15 "Mississippi Burning" (amer. film) - 22.15
Opazovanja - 22.45 Nočni program

HTV 2
15.30 TV spored - 15.45 Knjigo v glavo - 16.30
Zakon v L.A. (serija, 3/22) - 17.15 Mladi Indi-
an Jones, II. (serija 3/15) - 18.00 Mediteran -
18.30 Beli žar (dok. serija 8/8) - 19.20 Risanka -
19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Triler - 21.15
Neskončno potovanje (serija, 3/20) - 22.15 Dosje
X (serija 3/49) - 23.05 Glasbena oddaja

NEDELJA, 3. XI.

SLOVENIJA 1
8.15 - 23.35 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.40 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ŽAV
9.30 SREDI GALAKSIJE ZAVIJ LE-
VO, avstral. naniz., 25/28
9.55 NEDELJSKA MAŠA
11.00 VSI SMO ENA DRUŽINA, jap.-kan.
serija, 7/10
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 SLOVENSKI LJUDSKI PLESI
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
13.35 KARAOKE, razvedrilna oddaja
14.35 NEDELJSKA REPORTAŽA, tv Koper
15.05 DLAN V DLANI
15.20 IGRANI FILM
17.00 DNEVNIK 1
17.10 ZAVRTIMO STARE KOLUTE
17.40 PO DOMAČE
19.10 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 ZOOM
21.10 VEČERNI GOST
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

SLOVENIJA 2
8.00 Euronews - 10.00 Mladinski film - 11.30
Tedenski izbor: Lahkih nog naokrog; 12.15 Na
vrtu - 12.45 Sova: Kvantni skok, amer. naniz.,
13/30; 13.35 Kinoteka - 16.00 Športna nede-
lja - 19.30 V območju somraka, amer. naniz.,
61/61 - 20.00 Prevzetnost in pristranost, angl.
nadalj., 2/6 - 20.50 Igrani film - 23.00 Novice
iz sveta razvedrila

KANAL A
9.00 Muppet show (53. oddaja) - 9.30 Kaličop-
ko - 10.30 Risanka - 11.00 Tv prodaja - 14.50
Zadnji let Amelie Earhart (ponov. amer. fil-
ma) - 16.30 Muppet show (ponov.) - 17.00
Mala morská deklica (18. del); Račje zgodbe
(risana serija, 29. del) - 18.00 Zvezdni popot-
nik (1. del mlad. film) - 19.00 Risanke - 19.30
Popotni vodič (ponov.) - 20.00 Lucan (naniz.) -
21.00 Jesie (7. del naniz.) - 22.00 Karma

PONEDELJEK, 4. XI.

SLOVENIJA 1
8.45 - 0.25 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.25 OTROŠKI PROGRAM
VILINČEK Z LUNE, gled. predstava
11.25 ZAGORJE '96
10.55 NOČ NA ZEMLJI, amer. film
13.00 POROČILA
13.05 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
14.10 TEDENSKI IZBOR
ZRCALO TEDNA
14.25 ZA TV KAMERO
14.45 FORUM
15.00 NEDELJSKA REPORTAŽA
15.30 VEČERNI GOST
16.20 DOBER DAN KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
17.30 OČIVIDEČ, angl. dok. nadalj., 5/13
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 UMETNIKI ZA SVET
18.40 RISANKA
18.50 LINGO, TV IGRICA
19.20 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 VOLITVE '96
21.25 ROKA ROCKA
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 SOVA
KVANTNI SKOK, amer. naniz., 14/30
23.50 NORO ZALJUBLJENA, amer.
naniz., 13/25

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 11.30 Tedenski izbor: Učimo se
tujih jezikov: angleščina; 11.45 Reka upanja,
franc. nadalj., 5/18; 12.40 Teater Paradižnik;
13.40 Sobotna noč; 15.40 Športni pregled - 16.25
Wildbach, nem. naniz., 10/13 - 17.15 Sova:
Kvantni skok, amer. naniz., 13/30 - 18.00 Simp-
sonovi, amer. naniz., 52/92 - 18.30 Sedma steza
- 19.00 Noro zaljubljena, amer. naniz., 13/25 -
19.30 V najboljši družini, norv. nadalj., 1/21 -
20.00 Svetovni mojster, nem. drama - 21.10 Osmi
dan - 21.45 Oddaja o turizmu - 22.10 Svet poroč-
ja - 22.45 Brane Rončel izza odra

KANAL A
15.55 Video strani - 16.55 Spot tedna - 17.00 Kar-
ma - 18.00 Lucan (ponov.) - 19.00 Glasbeni spoti
- 19.30 Novosti iz zabavišnega sveta - 20.00 Zla-
ta dekleta (76. del amer. hum. naniz.) - 20.30
Odlotične '96 - 21.30 Filmska uspešnica: Ugladen
gospod (amer. film) - 23.20 Hawkins (naniz.)

TOREK, 5. XI.

SLOVENIJA 1
8.45 - 1.10 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.20 OTROŠKI PROGRAM
PRAVLJICA O BISERKI
9.30 JOŠT IN JAKA, muzikal za otroke
10.30 NEKE STRAŠNE NOČI, mlad. film

NAROČNIKI DOLENJSKEGA LISTA SPET SKUPAJ - Soboto so naročniki Dolenjskega lista in tudi ostali preživeli na Tolminskem. Da je bilo vse tako, kot je treba, pove podatek, da so se skoraj vsi sobotni izletniki prijavili tudi že za decembrski izlet v Logarsko dolino, ki ga bomo združili s slovesom od starega leta. Nad vse prijeto presenečenje pa je vodji propagandne službe Dolenjskega lista Majdi Luzar pripravila naročnica Martina Kamnenovič iz Javorja, ki ji je izročila prav posebno darilo. Gospod Šamar iz doma starejših občanov v Tisju, kjer je zaposlena gospa Martina, je izdelal leseni srček z ročno izdelanim in čisto pravim znakom Dolenjskega lista. "Zvestoba in pripadnost Dolenjskemu listu", je bil skromen komentar gospe Martine. Ljubezno, pa čeprav časopis na in izletniška, res ne pozna meja. Tudi v imenu kolektiva Dolenjskega lista še enkrat najlepša hvala. (Foto: Leon Šušteršič)

11.20 DVOJČICI, ponov. nem. filma
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, TV IGRICA
14.10 TEDENSKI IZBOR
VSI SMO ENA DRUŽINA, jap.-kan.
serija, 7/10
14.40 OBZORJE DUHA
15.10 SVETOVNI MOJSTER, nem. drama
16.20 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
SREDI GALAKSIJE ZAVIJ LEVO,
avstral. naniz., 25/28
17.35 JAKEC IN ČAROBNA LUČKA,
risana serija
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 UMETNIKI ZA SVET
18.40 RISANKA
18.50 KOLO SREČE, tv igrice
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 VOLITVE '96
20.35 FAŠIZEM POD SLOVENCMI, dok. oddaja
21.35 BELI VITEZ, šved., 2/4
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 POSLOVNA BORZA
23.10 SOVA
SPLOŠNE POIZVEDBE, franc. naniz.,
10/14
0.40 DAVOV SVET, ponov. amer. naniz.,
15/25

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 12.45 Tedenski izbor: Osmi
dan; 13.20 Boj za obstanek, angl. poljudnoznan.
serija, 2/10; 14.10 Slovenski magazin; 14.40
Koncert; 15.40 Zoom - 16.40 Pustolovščine in
odkritja, italij. dok. serija, 14/26 - 17.10 Sova:
Kvantni skok, amer. naniz., 14/30 - 18.00 Cas-
tlovi, angl. nadalj., 13/26 - 18.30 Svet dinozo-
vrov, amer. poljudnoznan. serija 8/13 - 19.00
Davov svet, amer. naniz., 15/25 - 19.30 V
najboljši družini, norv. nadalj., 2/21 - 20.00
Košarka - 21.30 Studio City - 22.30 Opus - 23.20
Somrak stoletja - 0.45 Studio City, ponov.

KANAL A
16.00 Odlotične '96 - 17.00 Novosti iz zabavišnega
sveta (ponov.) - 17.30 Daktari (ponov. 9. dela) -
18.30 Kapitan planet (ponov.) - 19.00 Glasbeni
spoti - 19.30 Risanke - 20.00 Hermanova glava (40.
del amer. naniz.) - 20.30 Sirene (25. del amer.
naniz.) - 21.30 Hondo (13. del naniz.) - 22.30 Glas-
bena oddaja - 23.00 Dannyjeve zvezde

SREDA, 6. XI.

SLOVENIJA 1
8.45 - 0.15 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.20 TEDENSKI PROGRAM
KARAOKE
10.20 JEKLENI JEZDECI avstral. na-
dalj., 5/8
10.45 ROKA ROCKA
11.35 NATIONAL GEOGRAPHIC,
amer. dok. serija, 16/20
12.30 SLOVENSKI LJUDSKI PLESI
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.35 ZGODBE IZ SKOLJKE
15.35 DLAN V DLANI
15.50 SLOVENSKI UTRINKI, oddaja mad-
žarske tv
16.20 LJUDJE IN ZEMLJA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
POD KLOBUKOM
TINKO POLOVINKO
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 UMETNIKI ZA SVET
18.40 RISANKA
18.50 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 VOLITVE '96
20.35 FILM TEDNA:
SPI Z MANO, amer. film
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
KVANTNI SKOK, angl. naniz., 15/30
23.35 CAROLINE V VELEMESTU,
amer. naniz., 2/24

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 11.15 Tedenski izbor: Poslov-
na borza; 11.25 Opus; 12.15 Somrak stoletja;
13.40 Žepina, amer. film; 15.15 Oddaja o

turizmu; 15.45 Umor I. stopnje, amer. nadalj.,
2/23 - 16.30 Sova: Splošne poizvedbe, fran.
naniz., 10/14 - 18.00 Castlivi, angl. nadalj., 14/
26 - 18.30 Japonska, 10. del - 19.00 Caroline v
velemestu, amer. naniz., 2/24 - 19.30 V
najboljši družini, norv. nadalj., 3/21 - 20.00
Košarka - 22.30 Made in Slovenia - 23.20 Ba-
let - 0.20 Simfoniki RTV Slovenija

KANAL A
15.55 Video strani - 17.00 Danyjeve zvezde
(ponov.) - 18.00 Sirene (ponov. 25. dela) - 19.00
Glasbeni spoti - 19.30 Oddaja o stilu - 20.00 Pot
flamingov (30. del naniz.) - 21.00 Nori na de-
nar (amer. film) - 22.35 Elizije (dok. oddaja) -
23.05 Transtelova obzorja (dok. oddaja)

DOBRODELNI KONCERT - Območna organizacija Rdečega križa Črnomelj in Rdeči križ Slovenije sta v soboto v Črnomlju pripravila dobrodelni koncert, na katerem so nastopili Jan Plestenjak, Marta Zore, Alenka Pinterič (na fotografiji) in pianist Miran Juvan. Zbrali so okrog 150.000 tolarjev, denar pa bo namenjen letovanju socialno ogroženih otrok v mladinskem okrevališču na Debelem ritcu. Prireditelji se hkrati zahvaljujejo sponzorjem, donatorjem, šolam, Ziku, radijskim postajam Sraka, Studio D in Krka ter Dolenjskemu listu. (Foto: M. B.-J.)

DOLENJSKI LIST
STUDIO D
DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado **Božu Breznikarju iz Novega mesta**. Nagrajencu čestitamo!

Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek od 16.15 do 17. ure, je ta teden takšna:

- (4) Dobrodošli - ANS. RUBIN
- (1) Pazi se punca ti - ANS. HENČEK
- (2) Zdravja si vsak želi - ANS. MIRO KLINC
- (7) Dobrota je sirota - ANS. SVET
- (3) Srce ti svoje dam - ANS. SLAPOVI
- (5) Ko zaslilim znano melodijo - ANS. LOJZETA SLAKA
- (-) Nisem svetnik - ANS. FRANCA POTOČARJA
- (6) Pravi kinolog - GORENJSKI MUZIKANTJE
- (8) Polka je ključ do srca - ANS. GAŠPERJI
- (9) Če ljubiš življenje - ANS. TONIJA HERVOLTA

Predlog za prihodnji teden: Jesen ihti - ANS. BRANETA KLAJŽARJA

KUPON ŠT. 44
Glasujem za:
Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto

DOLENJSKE BELE KRAJINE
STUDIO D
103.0 MHZ

RADIO SRAKA
94,6 MHZ

RADIO
104.5 105.9
107.3 107.5
91.2
OGNJIŠČE

RADIO MAX
88,90 MHZ
TREBNJE

KOSTANJEVA NEDELJA NA BOHORJU

Na Bohorju je vsako leto v jeseni tradicionalna kostanjeva nedelja. Letos je bila 20. oktobra. Ker je bilo vreme lepo, sem se tudi jaz s starši odpravila na Bohor. Na dveh velikih pečeh so pekli kostanj in ga delili številnim obiskovalcem. Ponujali pa so še druge dobrote. Odrasli so z veseljem poskušali letošnji mošt. Mnogi obiskovalci so se podali na sprehod in občudovali prekrasen razgled. Nekateri pa so si na bližnjem travniku pridrili kar svoj piknik. Obiskovalcev je bilo res veliko. Bilo je veselo vzdušje, saj smo planinci nasploh veseli in dobrovoljni ljudje, ker smo tesno povezani z naravo in znamo v njej uživati.

PETRA KRANJC
4. r., OŠ Koprivnica

RAZMISLITE O PROMETU NA NAŠIH CESTAH

Naše poti v šolo niso vedno varne, zato smo se odločili, da na to spomnimo starejše, ki vozijo mimo nas. V tednu prometne varnosti so mnogim izmed njih poslali razglednice na temo "Stopite iz teme", ki sta jih izdala Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in Ministrstvo za šolstvo in šport. Prvi so jih dobili naši starši, potem pa še nekateri drugi udeleženci v prometu. Če vi niste dobili naše razglednice, vam sporočamo: V tednu prometne varnosti Vas prosimo, da razmislite o prometu na naših cestah. Vedno bodite previdni in pazite na svoje življenje in na življenje drugih ljudi. Varno vožnjo vam želimo učenci 3. b razreda OŠ Mirna Peč.

GASPER KRAMAR
3. b, OŠ Mirna Peč

SPOMINI NA IZSELJENIŠTVO

Dedo Lado mi je pripovedoval: "Nemci so prišli v Veliki Vrh zjutraj, 28. novembra leta 1941. Očetu so ukazali, da se mora cela družina pripraviti za odhod na delo v Nemčijo. Dali so nam dve uri časa. Spravili smo najnujnejše stvari v kovčke, jih naložili na voz in z voli odpeljali do ceste. Pod vasjo Golek nas je na cesti čakal tovarnjak. Strpali so nas vanj in odpeljali v Rajhenburg. Tam smo ostali tri dni, nato pa so nas z vlakom odpeljali v Nemčijo, v logor Leonberg. V logorju sem ostal tri tedne. Nato je prišel pome kmet Evgen Mayer in me z vozom odpeljal v Hemingenn. Na kmetiji sem moral krmiti živino, čistiti hlev in okoličar ter opravljati druga kmečka dela. Po treh mesecih in pol smo vsi člani družine odšli h graščaku Hagmannu v Dollhof. Pri grafu smo delali na polju, pripravljali krmo za živali in jih krmili. V Dollhofu smo ostali devet mesecev. Od tu smo šli v Holzbachtal. Tu sem delal na parni žagi Schonthaler kot kurjač in strojnik in tu ostal do konca vojne. Maja 1945 je prišla mimo francoska vojska (kolonisti Maročani in Alžirci). Vojaki so posiljevali ženske. To je bil zelo hud čas za vse. Iz Holzbachtala smo morali v zbirni logor Liebenzell. Ko je bilo konec vojne, smo bili zelo veseli in smo težko čakali, da se bomo vrnili v domovino. Domov smo prišli 4. septembra 1945. Doma pa smo našli zapuščene njive, vinograd, travnike, hišo in gospodarsko poslopje. Začeti smo morali znova."

Zapisala: PIKA MIRT
3. r., OŠ Krmelj

PRI PEKI KOSTANJA - Tudi v vrtcu Najdihojca na Malem Slatniku smo preživeli prijetno popoldne s starši. Pekli smo kostanj, razpoloženje otrok in staršev pa sta popestrila starša s harmonikama. (Foto: K. D.)

Mreže, ki so v veliko pomoč

Kongres računalniškega opismenjevanja na sevniški šoli

SEVNICA - Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod za šolstvo in Programski svet računalniškega opismenjevanja so za ravnatelj, vzgojitelj in učitelje pripravili preko 100 strokovnih dogodkov in seminarjev, ki so se pričeli 26. septembra s prireditvijo Internet v Sloveniji 96 v Cankarjevem domu in se bo ta virtualni kongres računalniškega opismenjevanja prav tam tudi končal, in sicer, od 26. do 30. novembra, na INFOS 96. V tem času je oz. bo potekal ta navidezni kongres na 70 osrednjih šolah v Sloveniji, za angleški jezik je takšna osrednja šola OŠ Sava Kladnika v Sevnici.

Tam so 15. oktobra pripravili seminar za učitelje angleškega jezika o uporabi računalnika pri pouku angleškega jezika, naslednji dan pa še povabili starše in druge občane na dan odprtih vrat. O uporabi računalnika pri pouku so gostom na sevniški šoli nazorno pokazali, kaj znajo učenci na vseh stopnjah. V mali šoli so risali s programom Paintbrush, v 8. razredu pa, denimo, sestavljali električna vezja s programom Edison in delali na Internetu. Na šoli premorejo dve računalniški učilnici, povezani v mrežo, nabavili so modem in z Internetom skočili v svet.

Starši so dali pobudo, da bi ministrstvo za šolstvo nabavilo računalnike in jih dalo v najem učencem, da bi vsaj nekoliko razbremenili žepce staršev, če bi hoteli, da bi bili dokaj na tekočem s strojno in programsko opremo. Janez Čač z ministrstva za šolstvo je povedal, da je pri ministrstvu isti problem, od kod denar, saj se država ne more zadolževati (brez posebnega zakona) za več kot eno leto oz. sme preseči letni proračun največ za petino. "V

računalniško opismenjevanje je zajeto vse od vrtec do ministrstva, cela zgodba pa je usmerjena v vsebino dela z računalniki," je poudaril Čač.

DEŽURNE TRGOVINE

- V soboto, 2. novembra, bodo odprte naslednje prodajalne živil:
- **Novo mesto:** od 7. do 19. ure: Samopostrežba Glavni trg
 - od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos
 - od 7.5 do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
 - od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku
 - od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
 - od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca
 - od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
 - od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
 - od 7. do 14.30: market Maja, Bučna vas
 - od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
 - od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
 - od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna
 - od 8. do 14. ure: trgovina Brcaj, Smolenja vas
 - od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
 - od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
 - od 8. do 16. ure: market Pero, Stopiče
 - od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče
 - od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter
 - od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela
 - od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas
 - od 6.30 do 17. ure: market Malka, Mestne njive
 - od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
 - **Šentjernej:** od 7. do 17. ure: Mercator Dolenjska
 - od 7. do 18. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju
 - **Metlika:** od 7. do 21. ure: trgovina Prima
- V nedeljo, 3. novembra, bodo odprte naslednje prodajalne živil:
- **Novo mesto:** od 8. do 11. ure: Prodajalna Glavni trg, Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Ragovska, Market Drska, Market Kristanova, Market Drska, Samopostrežba Šmihel, PC Ločna, Nakupovalni center
 - od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos
 - od 7. do 13. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
 - od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku
 - od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
 - od 8. do 13. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca
 - od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
 - od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
 - od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas
 - od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
 - od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
 - od 7.30 do 11. ure: market Pri kostanju, Prečna
 - od 8. do 14. ure: trgovina Brcaj, Smolenja vas
 - od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
 - od 8. do 11. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
 - od 8. do 12. ure: market Pero, Stopiče
 - od 8. do 14. ure: trgovina Sabina, Stopiče
 - od 8. do 12. ure: market Perko, Šentpeter
 - od 8. do 12. ure: Urška, Uršna sela
 - od 8. do 17. ure: trgovina Marks, Vavta vas
 - od 7. do 12. ure: market Malka, Mestne njive
 - od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
 - **Straža:** od 8. do 11. ure: Prodajalna Straža
 - **Šentjernej:** od 8. do 11. ure: Market
 - od 8. do 12. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju
 - **Žužemberk:** od 8. do 11.30: Market
 - **Škocjan:** od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
 - **Trebnje:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
 - **Mima:** od 7.30 do 11. ure: Grič
 - **Mikronog:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba
 - **Črnomelj:** od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
 - **Semič:** od 7.30 do 10. ure: Market
 - **Metlika:** od 7. do 21. ure: Prima

KEKO, tovarna keramičnih kondenzatorjev, d.d. - v stečaju, Žužemberk, Grajski trg št. 15, razpisuje na osnovi sklepa Okrožnega sodišča v Novem mestu št. St 19/95-77 z dne 23.10.1996:

JAVNO DRAŽBO,

ki bo na sedežu družbe dne 14.11.1996 ob 15. uri.

Predmet dražbe je del kompleksa KEKO, Tovarna keramičnih kondenzatorjev, d.d. - v stečaju, Žužemberk, ki obsega:

- poslovne objekte v izmeri 8.162,16 m² površine s pripadajočim dvoriščem, parkiriščem in zemljiščem,
- kompletna oprema za izdelavo keramičnih kondenzatorjev.

Poslovni objekti so vpisani v zemljiško knjigo Okrajnega sodišča v Novem mestu pod vložno številko 847 k.o. Žužemberk.

Izključna cena v kompletu je 200.920.228,00 tolarjev; nepremičnine za 183.654.308,00 tolarjev in opremo za 17.265.920,00 tolarjev (cena opreme je podana samo informativno zaradi različnih stopenj davka). Poleg tega kupec plača še prometni davek in svoje stroške nakupa ter ostale stroške.

Ponudniki za celoto imajo prednost pri nakupu. Če ni ponudnika za celoto, imajo prednost pri nakupu kupci - ponudniki za več zaokroženih enot. V kolikor ni ponudnika za celoto in za nato za več zaokroženih celot, se prodajajo posamezne zaključene celote v kompletu z opremo (cena opreme je podana samo informativno zaradi različnih stopenj davka), in to:

- proizvodni prostor KEKO 2 - del A za skupno izključno ceno 90.695.865,00 SIT
- Od tega je vrednost opreme 9.424.780,00 SIT.
- proizvodni prostor KEKO 2 - del B za skupno izključno ceno 49.986.620,00 SIT
- Od tega je vrednost opreme 7.070.580,00 SIT.
- proizvodni prostor KEKO 3 59.467.183,00 SIT
- proizvodno opremo A 770.560,00 SIT

Kupci morajo pristati v pogodbi na dovolitev služnostne pravice neoviranih prevozov in prehodov čez kupljena zemljiša po vozniških površinah. Poleg tega kupci pristanejo na vpis kupljenega premoženja v zemljiško knjigo po sorazmernih deležih, določenih v dodatku delitvenega elaborata in morebitno delitev opravijo karsneje sami v skladu s skicami v elaboratu.

Proizvodna oprema, podana pod A samostojno, se prodaja tudi posamezno, če ni kupca za celoto, po priloženem ceniku, in to po preteku ene ure po začetku dražbe.

Na javni dražbi lahko sodelujejo:

- Pravne osebe, ki imajo sedež na območju R Slovenije in fizične osebe, če se izkažejo s potrdilom, da so državljani R Slovenije.
- Pooblaščenici pravnih oseb morajo pred začetkom javne dražbe predložiti pooblastilo za licitacijo.
- Osebe, ki najmanj eno uro pred javno dražbo vplačajo varščino v višini 10% izključne cene na žiro račun stečajnega dolžnika št. 52100-690-68263 in to dokažejo s potrjeno kopijo nakazila eno uro pred začetkom dražbe ali sredstva deponirajo najpozneje eno uro pred pričetkom javne dražbe na blagajni stečajnega dolžnika.

Varščina se bo uspešnemu kupcu vračunala v kupnino, drugim ponudnikom pa bo vrnjena v roku do 3 delovnih dni brezobrestno oz. v gotovini deponirana sredstva pa takoj po javni dražbi.

Uspešni ponudnik mora skleniti pogodbo o nakupu v roku 10 dni po končani javni dražbi in v celoti plačati preostalo kupnino v roku 60 dni po podpisu pogodbe, sicer se bo prodaja razveljavila, varščina pa zadržala. Uspešni ponudnik dobi v last kupljene stvari po dokončnem plačilu celotne kupnine z morebitnimi pripadki, v posest pa 1.2.1997 oz. po plačilu celotne kupnine s pripadki, če je kupnina plačana pozneje. V roku 10 dni od končane dražbe je uspešni ponudnik dolžan zagotoviti zavarovanje plačila kupnine z ustreznim instrumentom zavarovanja plačila. Prometni davek in vse druge dajatve ter stroške s prenosom lastništva, sestavo pogodbe itd. plača kupec.

Informacije o javni dražbi in zaključenih enotah ter ogled je možen dve uri pred začetkom javne dražbe oziroma po dogovoru na tel. št. (068) 22-633 vsak torek in četrtek med 14. in 17. uro.

KONGRES RAČUNALNIŠKEGA OPISMENJEVANJA - Prof. angleščine Romana Ivačič je predstavnik zavoda za šolstvo Janeza Čača (na posnetku z ravnateljico OŠ Sevnica Anico Pipan) in ostale goste seznanila s tem, kaj vse uporabljajo pri angleščini. Pohvalila je vodstvo šole, ker je imelo dosti razumevanja tudi za izobraževanje učiteljev. "Mreže nas lahko povezujejo, nam olajšajo korak navzgor in plezanje višje. Ne smemo pa se jim pustiti popolnoma omrežiti in vanje zaplesti. V Posavju smo glas vpijočega v puščavi. Na drugih solah se ne morejo odločiti za to, saj nimajo, kot pravijo, časa ali denarja," je povedala Ivačičeva.

Mini-stri

Moji ministri - sami magistri, njihovo delo - prazni registri!

KLUB ZA ISKANJE ZAPOLITVE
☎ 22-341

AVTOKLINIKA, d.o.o.

Novo mesto, Foersterjeva 10
☎ 068/ 323-035

Uradni zastopnik za

JAMEX Motorsport ŠPORTNA OPREMA

NOVO SENSATRAC AMORTIZER "DVA V ENEM"
ZA VSE TIPE VOZIL DVE LETI GARANCIJE

Mala Klinika
Cinizma

na

**vašem
kanalu**

sobota
ob 18. uri
in po ciničnih željah
klinična ponovitev:
nedelja ob 20. uri
sreda ob 21.30!

Cinični štart:
kliničnega 26. oktobra!

SALON ZA PSE
BUDA UL. TALCEV 12 NOVO MESTO

(068) 324-377

**KAMNOSEŠTVO
IN TERACERSTVO**
VLADIMIR SIMONIČ, s.p.
Lokve 5/c
8340 ČRNO MELJ

Izdelujemo okenske poli-
ce, stopnice, balkonske
obrobe, pulte iz marmorja
in granita z možnostjo montaže
in brezplačne dostave. Od 1. 10. 1996
našim kupcem brezobrestni
kredit do 6 mesecev.

Informacije na tel.:
(068) 52-492
0609/640-830

AKCIJA
POHITITE, DA NE ZAMUDITE!

Vrtalni stroj
ISKRA
+ vibracijski
brusilnik
16.990.- 1+1=2 izdelka
za eno samo ceno

4.990.-
100-delna
garnitura
orodja
Mr. TOOL

2.990.-
3 sekire
ena
cena

PRAVEŠTVARI, NA PRAVEM MESTU, ZAPRAVO CENO!

**PC v BTC Novo mesto
in INTERMARKET v Brežicah**

KOVINOTEHNA

INTARA

BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA D.D.
BORZNOPOSREDNIŠKA
HIŠA, d.d.

— odkupimo delnice KRKE
iz javne prodaje

Tel.: 061/137 73 73,
137 74 74,
137 75 75
173 44 44

Prodamo linijo strojev za
izdelavo športnih in
klasičnih nogavic
3 stroji znamke CONTI
3 stroji znamke IRMACK
1 stroj znamke RUMI
1 stroj za šivanje ROSSO
1 stroj za previjanje preje
1 komplet likalne forme

Cena za celotno linijo
znaša SAMO 34.800 DEM.
Informacije* na tel./fax:
068/ 44-721

Kdor varčuje, si premoženje kuje

V SKB banki smo vam v mesecu varčevanja pripravili pestro ponudbo varčevanja. Izbira je velika, odločitev pa je seveda vaša!

Kratkoročno varčevanje

je namenjeno tistim, ki želite varčevati na kratek rok, saj vam omogoča varčevanje že od 15 dni dalje.

Izbirate lahko med naslednjimi možnostmi:

- varčevalno knjižico z vezavo nad 15 dni, kjer vložen denar ohranja realno vrednost s temeljno obrestno mero (T);
- vezanimi tolarskimi depoziti za različna obdobja, ki se obrestujejo z realno letno obrestno mero od 5,0 % do 5,5 % (+T) v odvisnosti od dobe vezave;
- vezanimi depoziti z devizno klavzulo, kjer je realna letna obrestna mera pri vezavah od 91 do 180 dni 4,5 %, pri tistih od 180 dni do leta dni pa 5,0 %. Pri vezavi večjih zneskov so obrestne mere še višje.

Dolgoročno varčevanje

je namenjeno tistim, ki vidite dlje v prihodnost:

- dolgoročna namenska varčevanja z možnostjo pridobitve posojila ali izplačila v obliki rente z letno realno obrestno mero 5,5 % (+T) in dodatno premijo glede na dobo in namen varčevanja;
- vezani depoziti za 1 leto in 1 dan z devizno klavzulo, kjer je obrestna mera 7,5 % letno in dodatno možnostjo izplačila obresti vsak mesec;
- obveznice SKB banke 3. izdaje, nominirane v nemških markah po fiksni letni obrestni meri 7,5 % Rok dospelosti je 7 let.

Če v času varčevanja oz. vezave nepričakovano potrebujete denar, lahko dobite lombardni kredit do izteka varčevanja oz. vezave.

Podrobnejše informacije dobite v enotah SKB banke po vsej Sloveniji in na Zelenem telefonu: 080 15 15.

SKB BANKA D.D.

zavarovalnica triglav

največja slovenska zavarovalnica

VABI K SODELOVANJU

vse, ki jih zanima sodelovanje na področju prodaje zavarovalnih storitev

na območjih teritorijev:

- Novo mesto — Šmihel
- Otočec — Šmarjeta
- Suhor pri Metliki

OD VAS PRIČAKUJEMO:

- najmanj srednješolsko izobrazbo
- veselje do dela z ljudmi, komunikativnost
- samoinicativnost, iznajdljivost
- starost od 18 do 40 let

PONUJAMO VAM:

- ustvarjalno delovno okolje
- samostojnost in dinamičnost na delu
- možnost strokovnega izobraževanja in izpopolnjevanja
- stimulativne zasluzke
- možnost napredovanja

Vaše cenjene ponudbe s kratkim življenjepišom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 8 dneh po objavi na naslov:

Zavarovalnica Triglav, d.d., Območna enota Novo mesto
Novi trg, 8000 Novo mesto

UPOKOJENCI BOMO ŽIVELI VEČNO

IMAMO STRPNOST, STVARNOST, MODROST.

Naše izkušnje so odlična naložba!

Svoje obveznosti smo že opravili.

A z leti se je pri nas nabralo modrosti, ki bi lahko še kako koristila novodobnim upravljalcem našega življenja.

In veliko energije je še v nas, ki jo bomo porabili za celovit razvoj države.

In tudi za uveljavljanje pravic upokojencev; seveda ne na škodo koga drugega.

Jutri bomo upokojenci vsi.

DeSUS

Volite Demokratično stranko upokojencev Slovenije
Volite strpnost, stvarnost, modrost.

Vedeževanje in napoved lota
090 42 62

Vse, kar želite
izvedeti o sebi in
svoji prihodnosti.
Zaupajte najboljšim!
090/41-29
090/42-38

Šolski center
Novo mesto
Šegova ulica 112
8000 Novo mesto

razpisuje prosto delovno mesto

UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA — PROFESOR

Prosto delovno mesto razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom. Prijave z dokazili pošljite v osmih (8) dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavi na razpis, bodo o izbiri obveščeni v petnajstih dneh po preteku roka za prijavo.

TRIMO, d.d., TREBNJE, družba za inženiring in proizvodnjo montažnih objektov z dolgoletno tradicijo na področju razvoja, izdelave in montaže jeklenih konstrukcij, gradbenih plošč ter montažnih objektov, aktivno širi svojo tržno in izvajalsko mrežo ter dopolnjuje svoj proizvodni program. Zato vabimo k sodelovanju

**inženirje strojništva in gradbeništva
VI. in VII. stopnje
ter arhitekta**

za delo v-projektivi, konstrukciji ter na vodenju programa.

Poleg formalne strokovne izobrazbe so zaželjene večletne projektantske izkušnje, kreativna uporaba računalniških orodij in sposobnost vodenja ter znanje vsaj enega tujega jezika.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh v kadroviski oddelku TRIMO, d.d., Prijateljeva 12, 8210 Trebnje, lahko pa pokličete po telefonu (068) 44-321.

TANIN SEVNICA obvešča cenjene lastnike kostanjevih gozdov, da še vedno odkupuje les pravega kostanja. Če lesa sami ne morete posekati, vam to napravijo oni.

Informacije dobite na telefonski številki: 0608/41-349 oziroma na Hermanovi 1 v Sevnici.

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah z minimalnim doplačilom.

V SLOVO

*Veš, poet, svoj dolg?
Nimaš nič besed?
Kaj zagrinjaš se v molk?
Vzmi pesem v svet,
pesem za današnjo rabo:
vsi jo bomo povzeli za tabo.*
(O. Župančič)

ALEŠU

Prijatelji

ZAHVALA

*Je drobnji ptiček odletel,
ko slišal lovške salve strel,
ne bo prepeval ti ob poti,
ker ve, da za vedno si odšel.*

V 72. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, tast in stric

FRANC KOBETIČ

iz Malega Nerajca

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče. Iskrena hvala sodelavcem Iskre in OŠ Semič ter Farmacije iz Zagreba. Posebno zahvalo izrekamo družini Panjan, dr. Špecovi, govornikom g. Fabjanu, g. Bečaju in g. Panjanu za besede slovesa, LD Dragatuš za organizacijo pogreba, lovskemu pevskeemu zboru za zapete žalostinke, g. župniku za opravljen obred ter vsem, ki ste našega dragega očeta tako številno spremlili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama, prababica in praprababica

AMALIJA TEROPIŠIČ

roj. Malenšek
iz Ragovega, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, pokojnici darovali vence, cvetje in sveče, ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala dr. Kresetovi, patronažni sestri Marici in zdravniškemu osebju žilnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, patru Luki za lepo opravljen obred, pevskeemu zboru iz Smihela za odpete pesmi in g. Maksu Starcu za poslovlilne besede ob grobu. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vnuk Slavko z družino in vsi njeni

V 67. letu je kruta bolezen iztrgala iz naše sredine drago

PAVLINO RADOŠEVIČ

roj. Štefanič
iz Dragatuša

Žalujoči: vsi njeni

Dragatuš, Šmarješke Toplice, Karlovac, Kočevje

ZAHVALA

V 50. letu starosti nas je nenadoma zapustila dobra in skrbna žena, mati, stara mama, hči in sestra

OTILIJA AGNIČ

roj. Gabrijel
iz Trebnjega

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, poslovnim partnerjem in strankam, ki so nam v težkih trenutkih pomagali in stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojnici darovali toliko lepega cvetja in sveč. Posebna zahvala gostilni Meglič za vsestransko pomoč, osmošolcem OŠ Trebnje in mladincem Gasilskega društva Ponikve, g. župniku za lepo opravljen mašo in obred, pevcem za zapete žalostinke in Alešu za zaigrano Tišino. Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

*Ni več trpljenja in bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj...*
(S. Gregorič)

V 38. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, brat in stric

MARTIN KREN

iz Vavte vasi 10, Straža

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem za podarjene vence, cvetje in sveče, izrečeno sožalje in pomoč ter vsem, ki ste pokojnega pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo osebju Kliničnega centra za vsestransko pomoč in lajšanje bolečin v zadnjih dneh življenja, kolektivu KZ Krka Novo mesto, odboru RK Straža za pomoč ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

Nepričakovano in mnogo prezgodaj je v komaj 28. letu starosti tragično preminil naš ljubi mož, sin, brat, vnuk, stric in zet

MATJAŽ KOZOLE

z Vrha 5 pri Raki

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga imeli radi in ga v tako velikem številu pospremili na njegov mnogo prerani grob, nam izrazili sožalje, pokojnemu pa podarili cvetje in sveče. Posebna zahvala vsem sosedom, znancem, prijateljem in sodelavcem ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

DOLENJSKI LIST

vaš četrtikov prijatelj

V SPOMIN

*Vem, da s tesnobo v duši
tvoje misli so tohnele,
ali v mojem srcu
nastale so globoke rane,
ki se ne bodo nikoli zacelile
in na grabu tvojem lučka
spoštovanja in ljubezni vedno gori.*

Dragi ženi, mami, stari mami in tačči

ROZALIJI KRALJ

4. novembra bo minilo leto brez tebe in vendar s tabo. V naših srcih ti živiš, zato pot nas vodi tja, kjer mirno spiš.

ŽALUJOČI: mož Justin, sinova Rafko in Toni z družinama

Vrhek, Tržišče, 26.10.1996

*Kratko sijale so zvezde prijazne,
v sanjah prijateljih te zibal je up,
jezo si sreče občutil sovražne,
zgodaj okusil življenja si strup.*
(F. Prešeren)

ZAHVALA

V 23. letu starosti nas je po težki bolezni prezgodaj zapustil naš dragi sin, brat, vnuk, stric, bratranec, svak in nečak

ALEŠ ŠIŠKA

iz Dolenjskih Toplic

Ob nenadomestljivi izgubi našega Aleša se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izraženo ustno in pisno sožalje, darovano cvetje in sveče. Posebno zahvalo smo dolžni kolektivu Bora iz Dolenjskih Toplic, podjetju Dolenjka iz Novega mesta ter zdravstvenemu osebju Pljučnega oddelka bolnišnice Novo mesto za ves trud in upanje, da bi premagali kruto bolezen ter Aleša ohranili pri življenju. Zahvalo smo dolžni tudi dr. Balogu in dr. Koklju iz ZD Straža ter patronažni sestri Erni. Posebna zahvala tudi vsem mladincem in sošolcem novomeške Gimnazije. Hvala tudi g. župniku iz Vavte vasi in g. župniku iz Dolenjskih Toplic za opravljen obred. Hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste ga imeli radi in ga v tako velikem številu spremlili na njegov tako prerani grob, nam stali ob strani in sočustvovali z nami. Usoda je pač kruta, ostalo bo le večno vprašanje, zakaj.

Žalujoči: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 31. oktobra - dan reformacij Petek, 1. novembra - dan mrtvih Sobota, 2. novembra - Dušana Nedelja, 3. novembra - Silva Ponedeljek, 4. novembra - Drago Torek, 5. novembra - Zahar Sreda, 6. novembra - Lenart

LUNINE MENE
3. novembra ob 8.50 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: 30., 31.10., 2.11. (ob 18. uri) ter 3.11. (ob 18. in 20. uri) in 4.11. (ob 20. uri) kriminalni film Zoe do groba. 30., 31.10. in 2.11. (ob 20. uri) drama Golo mesto. 6.11. (ob 17.30 in 20. uri) akcijski film Dan neodvisnosti.

film

ALCATRAZ, akcijski (The Rock, 1996, ZDA, 136 minut, režija: Michael Bay)
Človek ima občutek, kot da so scenarij za ta film pisali osnovnošolski idealisti, hudo zaslepljeni od patriotične svetlobe najsvetlejšega sonca na nebu. Ameriškega, jasno. Zgodba se namreč že začne s scenarijsko napako, seveda pa se tako tudi konča.
Ed Harris s svojimi zvestimi marinci ugrabi Alcatraz, nekdanji zloglasni zapor, ki je danes turistična atrakcija, in 81 turistov. Proti San Franciscu nameri biokemične rakete in zagrozi za uplinitivno mesta, če mu oblasti ne nakažejo 100 milijonov dolarjev. Dober štart, klasično izsiljevanje umazanega specialca, ki je stopil na senčno stran zakona.
Zal ni tako. Ed namerava denar razdeliti družinam padlih kolegov, specialcev, ki nikoli niso bili deležni vojaškega pokopa, časti, svojci pa ne pokojnine. Washington jih je pozabil, takoj ko so opravili nalogo in v njej umrli za domovino. Država njihovih akcij ne priznava niti deklarativno, saj gre za tajne naloge. Kot da fantov nikoli ni bilo. Ker to Eda boli, se odloči vzeti pravico v svoje roke in postati mini bog, vrhovni sodnik. Tu denar ni zanj, zadržal bo le nekaj za svoje marince, ki se bodo morali po akciji za vedno potuhnuti.
Tu je torej prva napaka, saj je negativce še kako pozitivna oseba, odlični vojak, ki popravlja krivice. Seveda oblast reagira najslabše, kolikor je sploh mo-

ČRNOMELJ: 2.11. (ob 18. in 20. uri) ameriški grozljivi film Od mraka do zore. 3.11. (ob 18. in 20. uri) ameriški srhljivi film Porotnica.
KOSTANJEVICA: 2.11. (ob 20. uri) akcijski film Twister. 3.11. (ob 20. uri) ameriška komedija Zgaga.
KRŠKO: 3.11. (ob 18. uri) ameriški triler Izvirni strah.
METLIKA: 2.11. (ob 20. uri) ameriški srhljivi film Porotnica. 3.11. (ob 18. in 20. uri) ameriški grozljivi film Od mraka do zore.
NOVO MESTO: 30.10. (ob 18. uri in 20.45), 31.10. ter od 2. do 4.11. (ob 20.30) film Dan neodvisnosti. 31.10. (ob 16. uri) risani film Mačke iz visoke družbe. 31.10. ter od 2. do 4.11. (ob 18. uri) akcijski film Alcatraz. 2.11. (ob 16. uri) pustolovski film Trije mušketirji. 3.11. (ob 16. uri) risani film Levji kralj. 4.11. (ob 16. uri) akcijski film Škratna plima. 5.11. (ob 15.30) komedija Mrs. Dubfiter.

goče. Nad Alcatraz pošlje specialce, nerodnega Nicholasa Cagga, strokovnjaka FBI za biokemično orožje, ki ni bil še nikoli na terenu, in Seana Conneryja, nekdanjega super vohuna, ki je v zaporu že dlje od Mandele, ker ve, kdo je ubil Kennedyja in podobne reči. No, bistveno zanj je, da je edini kaznjavec, ki mu je uspelo pobegniti z otoka - trdnjave. Vzamemo za pomoč naj bi dobil svobodo, ve pa, da to ne bo šlo, že zaradi osebnega sovraštva FBI-jevega šefa ne.
Nenavadna dvojica počasi onesposablja raketo za raketo. Ker na celini vmes ne vedo več, kaj se dogaja, sam predsednik ZDA sprejme, kakor pravi, najtežjo odločitev v svoji karieri. Nad otok pošlje letala, ki bodo spustila takšne biokemične bombe, ki bodo uničile Edovo orožje in potopile otok ter talce in specialce. Ja, to je druga napaka. Predsednik se namreč odloči, četvi posiplje s pepelom in prizna nehalnost države do padlih specialcev, ne vem pa, zakaj zaboga ne more nakazati ušvih 100 milijonov dolarjev in potem, če že mora, v miru poloviti Eda in prestopnike. Če je že priznal krivico, potem ni razloga, zakaj ne bi tistih revežev še rehabilitiral. Ne, on se odloči za napad. Kot da ne bo javnosti težje razložiti, zakaj je otok izginil kot kafa ter zakaj je moral umreti 81 civilistov. Če le malo spremljate zunanjo politiko, potem veste, da Amerika ponori že zaradi veliko manjšega števila svojih državljanov, ugrabljenih v vojnah po svetu.

Scenarij torej ne drži skupaj. Očitno služi le kot - kakršenkoli že, le da je - povod za akcijske prizore. Ti so sicer visoko profesionalni, žal pa zaradi scenarijskih zabod izvisijo v prazno.
TOMAŽ BRATOŽ

bela tehnika

PRALNI STROJ Gorenje WA 906 X, še v garanciji, in 80-litrski bojler, nov, ugodno prodam. ☎ (061)865-078. 11409

čestitke

MINKI VIDMAR z Mrtvic za 50. rojstni dan čestita Mihaela s svojimi. 11348

elektronika

RAČUNALNIŠKE ZVOČNIKE Power MAX 160/2 ugodno prodam. ☎ (061)778-081. 11352
AVTORADIO PHILIPS, na skalo, star 1 leto, prodam za 8000 SIT. ☎ (068)81-686. 11412

kmetijski stroji

KMETOVALCI, SERVISERJI! Trgovina Klasje, Kranj, vam po ugodnih cenah nudi rezervne dele za traktorje IMT, Tomo Vinkovič, Zetor, Ursus, Fiat, Univerzal, Torpedo. Na zalogi vsi tipi akumulatorjev, kardanolov, rezervnih delov za kardane in gume. Rezervne dele pošljemo tudi po pošti. Klasje, d.o.o., C. na Klanec 9, Kranj, ☎ (064)331-375. 11071
HITRO IN KVALITETNO popravilo vseh tipov traktorjev (generalna popravila motorjev, menjalnikov, hidravlike, zavor) tudi na vašem domu. Klasje, d.o.o., C. na Klanec 9, Kranj, ☎ (064)331-375. 11072
MOLZNI STROJ Westfalia, nov, zapakiran, in obiralec koruze Sip Eko 3500 ugodno prodam. ☎ (068)65-573. 11333
NOV molzni stroj Virovitica in kiper svečo prodam. ☎ (068)87-399, popoldan. 11399
NAKLADAČ za gnoj, akumulatorje, 140 A, diferencial za TAM 130 in trajnožarečo peč Tobi prodam. ☎ (068)83-373. 11413
DVOBRAZDNI PLUG, 10 col, prodam. ☎ (0608)70-098. 11419
TRAKTOR FENDT, 64 KM, 4 x 4, s kabino, in predstevnik, 220 cm, prodam. ☎ (068)78-098. 11421
MOLZNI STROJ Vestfalia, 10-litrski bojler, pretočne cevi in pipo za bojler, nakladalnik za gnoj in kravo po izbiri iz A kontrole prodam. ☎ (061)872-038. 11442
TRAKTOR Masey Ferguson, 45 KM, letnik 1971, prodam. ☎ (068)65-110. 11452
TRAKTOR Fiat Štore 402 prodam. ☎ (0608)82-387. 11473

kupim

KOSTANJEV LES, tudi na rastilo, odkupujemo. ☎ (068)53-492. 10906
STARO POHISTVO, slike, kovance, predmete ter ostale starine kupim. ☎ (0608)67-333, po 13. uri. 11325
VLEČNO KLJUKO za R 5 kupim. ☎ (068)26-598. 11334
DVE kovinski platišči za laguno kupim. ☎ (068)78-406. 11336
SUHE deske, beli javor, 3cm debeline in nad 32 cm širine, kupim. ☎ (068)49-364. 11345
DELNICE KRKE odkupujemo po konkurenčnih cenah. Odkup opravimo na vašem domu z gotovino, takoj! ☎ (064)21-55-33. 11357
DELNICE KRKE, serije B in G, odkupujemo. ☎ (061)742-785. 11365
HLODOVINO KOSTANJA, javora, česnje, bukke in smreke odkupujemo. Plačilo takoj oz. po dogovoru. ☎ (063)32-662. 11433
KUPIMO delnice Krke po najugodnejših cenah. Plačilo v gotovini. ☎ (068)41-160. 11476

motorna vozila

R 19 1.4 ERT, letnik 2/94, kovinsko siv, garažiran, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)51-148. 11332
MOTOR Motocross TM 125, letnik 1994, ugodno prodam. ☎ (068)57-156. 11339
HROŠČ 1200 J, letnik 1976, kovinsko zelen, 100.000 km, prodam za 2300 DEM. ☎ (0608)87-147. 11354
ŠKODO FAVORIT, letnik 1993, prevoženih 24.000 km, prodam. ☎ (0608)87-441. 11355
Z 101 GTL 55, letnik 1986, registrirano do 5/97, lepo ohranjeno, prodam. ☎ (068)53-001. 11361
MERCEDES 200 D, starejši letnik, prodam. ☎ (0608)87-031. 11373
FIAT I26 P, letnik 1985, rumen, registriran do 11/96, prodam. ☎ (068)23-156. 11375
DAIHATSU CHARADE TS, letnik 1990, 68.000 km, prodam. ☎ (0608)59-095. 11381
GOLF JX D, letnik 11/89, 86.000 km, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)26-172. 11383
PASSAT 1.8 GL, letnik 1994, registriran do 10/97, kovinske barve, 2-krat air bag, servo, električni pomik stekel, zunanji ogledal, centralno zaklepanje, prodam. ☎ (068)324-377. 11390
VW KOMBI kason, letnik 1972, registriran do 4/97, prodam za 1600 DEM. ☎ (068)322-706. 11393
R 5 D, letnik 1991, kovinsko rdeč, strešno okno, prodam. ☎ (068)89-248. 11399
R 4 GTL, letnik 12/86, lepo ohranjen, prodam za 1300 DEM. ☎ (068)49-616. 11396
GOLF D, letnik 1987, registriran do 8/97, rdeč, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)52-246. 11397

OPEL KADETT 1.4 S, letnik 1990, prodam. ☎ (068)81-375, popoldan. 42-444, popoldan. 11402
JUGO GVL 55, letnik 1989, registriran do 6/97, ugodno prodam. ☎ (068)49-329. 11404
UNO 60, letnik 1987, prodam. ☎ (068)42-250, zvečer. 11406
GOLF, letnik 1988, v zelo dobrem stanju, prodam. ☎ (068)83-407. 11410
OPEL ASTRO 1.6 i GLS, letnik 1993, garažiran, prvi lastnik, registriran do 7/97, 56.000 km, prodam za 18.000 DEM. ☎ (068)22-791 ali 321-341. 11418

GOLF D, letnik 1987, prodam. ☎ (068)42-571. 11430
R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 12/96, prvi lastnik, prodam za 1600 DEM. ☎ (0608)87-345. 11431
GOLF JGL B 1.3, letnik 1981, rumen, registriran do 1/97, ugodno prodam. Danica Fink, Irča vas 8 a, Novo mesto. 11434
MAZDO 323 SEDAN, letnik 9/90, registrirano do 9/97, prodam za 11.000 DEM. ☎ (068)44-424, popoldan. 11437
R 4, letnik 1988, prevoženih 75.000 km, prodam. ☎ (068)65-418. 11443
OPEL ASTRO 1.4 karavan, klub oprema, lepo ohranjen, letnik 1993, prodam. ☎ (0608)77-347. 11445
PEUGEOT 309 GL 1400, letnik 1991/92, kovinske barve, spojler, sončna streha, garažiran, redno vzdrževan, prodam. ☎ (0608)64-109. 11447
R 5 CAMPUS, rdeč, 5V, 5 prestav, letnik 1990, registriran do 2/97, lepo ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)22-864. 11449
Z POLY, letnik 1986, registrirano do 4/97, ugodno prodam. ☎ (068)67-112. 11453

VW GOLF 1.9 CL TD, letnik 1993, črn, prodam. ☎ (0609)619-013 ali (068)60-061. 11454
PASSAT GL 1.8, letnik 1991, registriran do 28.5.1997, kovinsko rdeč, prodam. ☎ (068)341-236. 11456
JUGO KORAL 55, letnik 1988, prodam. ☎ (068)78-555. 11459
JUGO 45 AX, letnik 1978, registriran do konca septembra 1997, prodam. ☎ (068)27-310. 11460
R 4 GTL, letnik 11/89, 70.000 km, rdeč, zelo lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)342-355. 11461
JUGO KORAL 45, letnik 1989, 56.000 km, registriran do 4/97, nikoli karamboliran, odlično ohranjen, prodam. ☎ (068)342-355. 11462
SUZUKI SWIFT 1.3 GL, letnik 1995, prevoženih 40.000 km, registriran do 22.5.1997, kovinsko siv, prodam za 13.500 DEM. ☎ (068)312-361, popoldan. 28-898, popoldan. 11463
R 5 FIVE, letnik 1995, in R 19 RT, letnik 1993, prodam. ☎ (068)89-364. 11466

OPEL KADETT 1.3 S limuzina, letnik 1988, rdeč, lepo ohranjen, prodam ali menjam za cenejšo vozilo (jugo). ☎ (068)48-356. 11468
DAIHATSU CHARADE TS, letnik 1991, prva lastnica, prodam za 6500 DEM. ☎ (068)324-398. 11469
CITROEN AX TGD, letnik 1992, prodam. A. Agreč, Stolovnik 52, Breznica, ☎ (0608)70-028. 11470
R 5, 5V, letnik 12/95, prodam. ☎ (068)42-162. 11471
JUGO KORAL 55, letnik 1989, bel, registriran do konca marca 1997, prodam. ☎ (068)50-145. 11474
FIAT 126, letnik 1990, ugodno prodam. ☎ (068)64-516. 11475

obvestila

ŽALUZIJE, rolete in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po zelo ugodnih cenah. Možnost plačila na čeki. ☎ (068)44-662 ali (0609)646-937. 10658

preklci

TATJANA ZALETELJ, s.p., trgovina TADA, Novo mesto, preklucjem obstoj trgovine v tej organizaciji in obliki z 31.12.1996. 11444

pohištvo

ZAKONSKO POSTELJO z jogijem ugodno prodam. ☎ (068)51-423. 11401
SPALNICO, belo, staro 3 leta, prodam. ☎ (068)24-996. 11436

posest

NJIVO v Krasincu in gozd v Gradcu prodam. ☎ (068)57-274, zvečer. 11372
ODDAM v čiščenje gozd na Cvibljah pri Trebnjem. ☎ (068)342-521. 11400
KMETIJO vzamemo v najem. Možnost odkupa oz. menjave za vrstno hišo ali nedokončano stanovanjsko hišo. ☎ (068)47-305. 11407
GRADBENO PARCELO, 1400 m², v Gradcu, prodam. Čemas Darinka, Gradac 35, Gradac. 11411
STAREJŠO HIŠO na vasi, 10 KM iz Trebnjega, z nekaj zemlje, 15 a, ugodno prodam. ☎ (068)45-187, zvečer. 11424
V SEVNICI prodam novo hišo s 700 m² zemlje, vodo, elektriko, plinom, lahko dvodružinsko. ☎ (061)441-552. 11428

prodam

ODESEVALNE NAPRAVE na vreče, različnih velikosti in moči, ugodno prodam. ☎ (061)27-608. 11199
GRADITELJI, POZOR! Po konkurenčnih cenah izdelujemo peči in boilerje za centralno in solarno ogrevanje. Možnost kurjenja na drva, premog, olje. Garancija za peči je 5 let. ☎ (063)39-878. 11457

DOLENJSKA BANKA

TEL 100

Zaupna bančna storitev

HRASTOVE DESKE in nekaj plohov, debeline 32 in 50 mm, suhe, cca 3 m³, in vlečno kljuko za daihatsu charade prodam. ☎ (068)83-302. 11324
DOMACE ŽOGANJE slivovko prodam. ☎ (068)47-413. 11329
HLEVSKI GNOJ menjam za seno ali silažo v balah. ☎ (0608)43-155. 11335
ZIMSKE GUME Good Year 175/70 R 13 UG 4 za 11.300 SIT, Good Year zimske gume 185/60 R 14 UG 4 za 13.800 SIT in Marchat 155/70 R 13 za 7.000 SIT prodam. ☎ (068)76-415. 11337
VISEČO TEHNIKO, 200 in 300 kg, prodam. ☎ (063)33-058. 11338
KRMNO PESO in krompir, cca 3000 kg, prodam. ☎ (068)45-335. 11341
TRAJNOŽAREČO peč prodam. ☎ (068)47-349. 11344
BARVNI TELEVIZOR, v odličnem stanju, ugodno prodam. ☎ (068)89-290. 11346
CCA 2 M3 suhih jesenovih plohov prodam. ☎ (068)52-406. 11347
MOTOR od zastave 750 SC ter 2 leti staro kozo srnaste pasme prodam. Marija Berk, Gor. Jesenice 21, Šentrupert. 11360
STROJE z delom za lesno galanterijsko dejavnost prodam. Delo je za 10 ljudi. Delo za izvoz se takoj nadaljuje. Šifra: "PREUSMERITEV". 11362
ZELO POCENI prodam plastične banje za galvaniko, različnih velikosti. ☎ (064)241-630. 11363
ZAMETNO ČRNINO, novo, prodam. ☎ (068)28-957, zvečer. 11366
NOVO peč za centralno kurjavo Optimal 40 prodam 30 procentov ceneje. Sonja Gimpelj, Kandijska 77, Novo mesto. 11368
POCENI PRODRAM kotel (brzoparilnik), 75 l, in štedilnik na trda goriva z eno ploščo. ☎ (068)25-043. 11369
BATNI KOMPRESOR Omega, 300 l, 650 l/min, 4 KW, star eno leto, malo rabljen, prodam za 3000 DEM. ☎ (068)23-942. 11370
GENERATOR toplega zraka Arcoterm EC 25, rabljen eno sezono, prodam za 1800 DEM. ☎ (068)23-942. 11371
ČREDO OVAC z mladiči, deske 5 in 2,5 cm, tovorni avto in skedenj ugodno prodam. ☎ (068)57-167. 11380
KOLERABO in repo za kisanje prodam. ☎ (068)20-235. 11382
ŠTIRI ZIMSKE GUME, 185/65/15, in dvoje platišč z letnimi gumami 145/13 prodam. ☎ (068)21-497. 11385
PRALNI STROJ Gorenje in barvni televizor, oboje rabljeno, prodam, hišni kino projektor pa zamenjam. ☎ (068)25-662. 11387
ZELJE in repo za kisanje prodam. ☎ (068)321-957. 11391
BUKOVA nažagana drva prodam in dostavim na dom. ☎ (068)21-605. 11414
MOST šmarnice in kravo za zakol prodam. ☎ (068)78-441. 11414
OPAŽ izdelujemo in dostavljamo, suh, smrekov, 7 cm, prve klase. ☎ (063)451-082, Andrej. 11416
80-LITRSKI KOTEL za žganjekuho ugodno prodam. ☎ (068)85-673. 11417
BUKOVA suha drva, 15 m, prodam. ☎ (068)30-242. 11423
2300 KOM, rabljene betonske strešne opeke prodam. ☎ (068)47-298. 11429
STREŠNIK BRAMAC klasik, 200 kom., prodam. ☎ (068)25-541. 11439
NOVO namizno tračno žago za kosi za 800 DEM in novo prostostoječo za les, premer koles 500 mm, za 1450 DEM prodam. ☎ (068)322-654 ali 323-789. 11440

razno

VLOŽITE CERTIFIKAT! Zanj dobite delnice in nagrado (mlinček, likalnik, multipraktik...). ☎ (062)836-904. 10436
OBNOVA DIMNIKOY z vstavitvijo cevi iz nerjavne pločevine. ☎ (061)320-759. 10676
POIZVEDBE O VAŠEM dolžniku (bivališče, lastništvo avtomobila, zaposlitev, tekoči računi). ☎ (061)123-53-83. 11340
V NAJEM oddamo 400 m² skladiščnega prostora v Krškem. ☎ (0608)21-407. 11340
PROSTOR, 100 m², v okolici Novega mesta, oddam. ☎ (068)24-867 ali 26-441, po 19. uri. 11359
TRGOVINO PRI KOSU, Kostanjevica, oddamo v najem. ☎ (0608)87-031. 11408
MATEMATIKO in fiziko za osnovno in srednjo šolo inštruiram. ☎ (068)27-757. 11378
KNJIGOVODSTVO za mala in srednja podjetja vodim. ☎ (068)341-234. 11379
PREVZAMEM starejšo osebo brez naslednikov. Izpolnjeval bom vaše zahteve. Šifra: "OPOROKA". 11408
POSLOVNE PROSTORE v Trebnjem oddam. ☎ (068)45-187. 11426
OPRAVLJAMO sečnjo in spravilo lesa. ☎ (063)32-662. 11432

službo dobi

ZA PRIDNE dober zaslužek. Če imate čas in avto, pokličite. Prednost imajo ženske. ☎ (066)272-111. 11331
VOZNIKA za kiper, po možnosti avtomehnika, iščemo. ☎ (066)43-330 ali (0609)637-025. 11376
KY NATAKARICO s prakso v okolici Trebnjega zaposlim. ☎ (068)30-450. 11379
PRODAJALCA v tehnični stroki v Novem mestu zaposlimo. Le tehnika. Šulcova 27, Kranj. ☎ (064)24-21-21. 11403
CVETLIČARJA z najmanj 3-letno prakso zaposlim. ☎ (068)323-193. 11464

službo išče

KAKRŠNOKOLI DELO na mojem ali vašem domu, tudi varstvo otrok, iščem. ☎ (068)83-528, zvečer. 11326

stanovanja

IZOLA! Stanovanje, 60 m², v vrstnih hišah, v 4 gradbeni fazi, po 1200 DEM/m², z artijem, 43 m², po 250 DEM/m² prodamo. ☎ (066)75-570. 11403
V HIŠI na Otočcu zelo ugodno prodam štiriipol sobno stanovanje. ☎ (068)75-041. 11415
V ŠMARJEKIH TOPLIČAH prodamo nova stanovanja: garsonjere, enosobna, dvosobna in trisobna. ☎ (068)322-282. 11438
SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večdnevih. Valinica Senovo, Mio Gunjilac. ☎ (0608)79-375. 9163

KS OTOČEC vabi interese s primerno opremo za pluzenje snega, naj pisno, vključno s ceno, pošljejo ponudbe do 5.11.1996 ali se s ponudbo oglasijo 7.11.1996 ob 16. do 18. ure v prostorih KS Otočec. Zaželeni so interesi iz KS Otočec.

DOLENJSKI LIST

LUBEXE

NARAVNO SREDSTVO ZA GNOJENJE IN APNIJENJE TAL

Enota Krško
tel.: (0608) 21 110
(0608) 21 210
faks: (0608) 22 862

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jozica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik priloge), Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 180 tolarjev; naročnina za 2. polletje 4.680 tolarjev, za upokojenca 4.212 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 18.720 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 2.500 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.000 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 3.000 tolarjev. Za nenaročnike mali oglas do deset besed 1.600 tolarjev (po telefonu 2.000 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 160 tolarjev; za pravne osebe 1 cm malega oglasa 2.500 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-440519 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006. Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: dl@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

RACE IN GOSI, krmiljene z domačo hrano, prodam. Franc Humek, Gor. Laže, ☎ (068)67-108. 11327

DVE TELICI, ena stara 6 mesecev, druga 6 mesecev breja, prodam. ☎ (068)68-647. 11330

ZLATE FAZANE prodam. ☎ (068)89-218. 11343

SIVO-RJAVO KRAVO, sedmo tele in bikca, pasme šarole, starega 7 tednov, ugodno prodam. ☎ (068)40-154. 11349

ŠKOTSKE OVČARJE, čistokrvne, mladiče odličnih staršev, prodam. ☎ (068)87-055, zvečer. 11350

SANSKO belo kozo in kozla prodam. Ramuta, Osojnik 32, Semič. 11351

KOBILO, vajeno vseh kmečkih del, staro 5 let, prodam. Karol Maver, Drašča vas 2, Zagradec. 11353

DVA PRAŠIČA, težka cca 130 kg, hranjena z domačo krmo, prodam. ☎ (068)42-251. 11356

MLADO KRAVO sivko, brejo v osmem mesecu, prodam. ☎ (068)44-509.

BELE PIŠČANCE, primerne za zakol, lahko dobite vsak delavnik na kmetiji Metelko, Hudo Brezje 16, Studenec, ☎ (068)89-038. 11367

PRAŠIČE za zakol ali nadaljnjo rejo, težke do 120 kg, prodam. ☎ (068)76-156, popoldan. 11377

PRAŠIČE za rejo, težke 50 do 60 kg, prodam. ☎ (068)73-272, Zupančič, Strelac 5, Šmarješke Toplice. 11384

KRAVO SIMENTALKO, drugič brejo 8 mesecev, in kravo za zakol prodam. Lukšič, Šentjošt 3, Novo mesto. 11386

PRAŠIČE za odojke ali za nadaljnjo rejo prodam. ☎ (068)81-323. 11388

PRAŠIČA, domača krma, in snežno frezo za Gorenje Mata, okrogli nadstavek, prodam. ☎ (068)42-298. 11392

PSIČKO "LESI", staro 9 mesecev, oddam. ☎ (068)67-526. 11395

KOZE ugodno prodam. ☎ (068)57-428. 11405

BREJE KOZE, bele, sanske, velike, prodam in vsestransko zdravilno, lahko prebavljivo kozje mleko prodam. ☎ (068)57-271. 11420

DOBERMANE, vrhunsko leglo, stare 8 tednov, ugodno prodam. ☎ (068)75-307. 11422

KOBILO, staro tri leta in pol, šekasto, dve kravi, eno s teličkom, drugo brejo, in prašiča, 130 kg, prodam. ☎ (068)76-081. 11425

OVCE romanovske solčavske pasme, za zakol ali nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (068)60-576. 11427

DVA BIKCA, težka 400 kg, prodam. ☎ (068)73-209. 11435

DVE sivi telički za zakol ali nadaljnjo rejo in trosilec hlevskega gnoja prodam. Marko Juršič, Igljenik 3, ☎ (068)89-231.

OVCE in ascono ugodno prodam. Jože Ažnič, Belokranjska 54, Novo mesto.

VEČ PRAŠIČEV, težkih nad 100 kg, krmiljenih z domačo krmo, prodam. ☎ (068)42-949. 11455

KRAVO SIMENTALKO, brejo 8 mesecev, staro 5 let, in kosilnico BCS prodam. ☎ (068)49-564. 11458

KRAVO, drugič brejo 8 mesecev in bikca, cca 550 kg, prodam. Milan Čarman, Gor. Stara vas 4, Tržišče. 11477

REVILJA

Sport
Moda • Avto

IZŠLA JE NOVEMBRSKA ŠTEVILKA REVIFE E — ŠPORT, MODA, AVTO

Na 120 barvnih straneh med drugim lahko preberete:

- Marko Milič: Evropska liga je odskočna deska za NBA
- Nogometni čudež iz Ajdovščine
- Slovenija — rokometni Eldorado za tujce?
- Rok Petrovič v rubriki Velikani športa
- Intervju z Albertom Tombo: »Rad imam Slovenijo«.
- Modna intervjuja z Barbaro Plavec in Mojco Beseničar
- Vse o kandidatih za Diorjev prestol
- Kdo kroji ameriško modo
- Avtomobilske novosti: Nissan primera, Fiat marea in coupe, Opel vectra caravan, Audi A3
- Novo rojstvo angleškega minija
- Užitki za volanom najmočnejšega Alfa romea spider

Šport, moda in avto v 43 novinarskih prispevkih, opremljenih z več kot 240 barvnimi fotografijami — v novi številki Revije E, ki vas že čaka pri vašem prodajalcu časopisov.

Podjetje SOP IKON Kostanjevica na Krki, p.o., po sklepu delavskega sveta razpisuje delovno mesto

direktorja podjetja

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba tehnične ali ekonomske smeri,
- 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- znanje enega tujega jezika (nemščina ali angleščina),
- priložen program dela z razvojnimi usmeritvami podjetja.

Vloge pošljite v 15 dneh po dnevu objave na naslov:

SOP IKON, 8311 Kostanjevica na Krki, Krška cesta 6, s pripisom "za razpis".

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh po dnevu izbire.

Izbran kandidat bo imenovan za 4-letni mandat oziroma do končanja postopka lastninskega preoblikovanja podjetja v gospodarsko družbo.

**SLOVENSKA OBRTNO
PODJETNIŠKA STRANKA**

»SOPS« - stranka centra se zavzema za interese vseh podjetnih poštenih, delovnih, ustvarjalnih in varčnih Slovencev.

Doslej se v slovenskem parlamentu glas podjetnikov, obrtnikov in kmetov, ki so podjetniki z najdaljšim stažem, ni slišal. Drugi so sprejemali zakone in krojili usodo gospodarstvu. Podjetniki pa smo delali, razvijali podjetja, izvažali, zaposlovali... Dokazali smo, da se tudi brez podpore, z lastnimi sredstvi in pa z lastno ustvarjalnostjo in inovativnostjo, dobrim gospodarjenjem ter prevzemom tveganja zase, za družino in zaposlene, da ogromno narediti.

V malem gospodarstvu in na kmetijah nas danes dela že dvesto petdeset tisoč. Od našega uspeha ali neuspeha je dejansko odvisnih že več kot tretjina državljanov Slovenije, saj je naš delež v družbenem proizvodu od slabih par odstotkov 1990. leta zrasel že na preko 37 odstotkov.

Zaposluje preko sto devetdeset tisoč ljudi, pa nimamo glasu v parlamentu, niti ne kot delodajalci.

Izdatno podpiramo (skozi davke in donacije) kulturo, šport, zdravstvo in druge družbene ter humanitarne dejavnosti, na javno porabo teh sredstev pa nimamo vpliva.

Investiramo svoje znanje, čas in denar, prevzemamo tveganja za hitrejšo gospodarsko rast in razvoj Slovenije ter vključevanje na mednarodne trge, pa doslej nisimo mogli vplivati na boljše gospodarjenje in racionalnejšo uporabo resursov v tej državi.

Naj se naš glas ekonomsko močne opozicije poslej sliši v parlamentu. To je edini način, da bomo ne le v svojih podjetjih, ampak tudi v državi nasploh, ustvarili pogoje, da naredimo Slovenijo bogato in mednarodno uspešno deželo.

Zato volivci, podjetniki, obrtniki ter zaposleni pri njih volite kandidate naše stranke, ki je na volilni listi pod št. 13.

Naši kandidati v 6. volilni enoti so:

V volilnem okraju 1: Bela krajina, **VILJEM PŠENIČNY**, GEA College, d.d.

V volilnem okraju 2: Novo mesto, **ZDENKO ANTONČIČ**, Utrip, d.o.o.

V volilnem okraju 3: Novo mesto, **ALOJZ MEDLE**, Roletarstvo Medle, s.p.

V volilnem okraju 4: Trebnje, **FRANC ZAVODNIK**, Invest, d.o.o.

Vse informacije dobite na sedežu stranke 6. volilne enote za Dolenjsko in Belo krajino, ki je v Novem mestu, Šentjernejska c. 13 ali na tel. 068/323-673.

Delnice podjetij KRKA, PIVOVARNA LAŠKO, PIVOVARNA UNION in ostalih odkupujemo po najvišjih cenah. Nudimo gotovino takoj. Tel.: 061/131-92-15

Delnice Krke, Petrola, Pivovarne Union in ostale, odkupujemo od ponedeljka do petka med 10. in 16. uro. Posredujemo gotovinska posojila na podlagi čekov. Tel.: 061/314-952.

DAEWOO

Nexia od 16.191 DEM
Espero od 24.264 DEM

SUPER KREDIT T+4%

Avto-hit

Novo mesto
tel./fax: 068/341-300
Posl. Zagorje
tel.: 0601/64-687

Če želite vsak četrtek v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov:
Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p.212.
Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtnih sosed iz vašega poštnega nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: da ne

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pismeno odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s položnico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.
Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: 1996.

Kraj: _____ Datum: _____ Podpis: _____

**PRODAJA • SERVIS • REZERVNI DELI
AVTOSERVIS MURN**

Resslova 4, Novo mesto ☎ 068/24-791

**SUPER UGODNA PONUDBA
VITARA DAKOTA '97**

VITARA '97 LX/3V = 33.700 = **29.990 DEM**
VITARA '97 VX/3V = 34.700 = **32.990 DEM**
VITARA '97 5V = 36.700 = **34.990 DEM**
Omejena količina vozil!

CARRY VAN od 11.990 DEM
ALTO od 13.690 DEM
SWIFT od 15.990 DEM
SWIFT Family SEDAN od 17.990 DEM
BALENO 1.6 GL/3V od 19.990 DEM
SAMURAI, novi tip od 23.990 DEM

**NOVO! NOVO!
BALENO WAGON od 26.490 DEM**

UGODNI KREDITI

**SNEGOLOVI
ZA VAŠO STREHO**
Izdelujemo in montiramo vse vrste snegolovov.
Cena ugodna. Tel. 068/79-509.
Mobitel: 0609/616-119

VEDEŽEVANJE,
odstranjevanje črne magije urokov, pomoč pri ljubezenskih in zakonskih težavah.
☎ 061/753-461

dolenjka d.d.

Trgovina na debelo in drobno
NOVO MESTO, Glavni trg 23
objavlja na podlagi sklepa Osnovne organizacije sindikata z dne 18.10.1996

JAVNO LICITACIJO
dveh počitniških prikolic.
Izključna cena in ostali pogoji javne licitacije so objavljeni na oglasni deski družbe v Novem mestu, Glavni trg 23 oz. na tel. št. 068/321-733.

kobra
Pooblaščen zastopnik za svetovanje, montažo in servis mobil. telefonov.
SMARJE 13, 68310 ŠENTJERNEJ
tel.: 068/81-118, fax: 068/81-119

RE. Novo mesto
Ljubljanska 27 - BTC
tel.: 068/323-000

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
s Trdinovega vrha 41
na kanalu 41

RADIO
104.5 105.9
107.3 107.5
91.2
OGNJIŠČE
tel. 152-11-26 fax. 152-13-62

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto po ☎ 068/323-610 ali 0609/623-116 odmevno objavo v DOLENJSKEM LISTU

SUBARU, KIA MULLER, d.o.o. Posebna ugodnost SUBARU LEGACY 1000 DEM ceneje, KIA SPORTAGE 2500 DEM ceneje! Pooblaščen prodajalec in serviser vozil SUBARU in KIA. ☎ 068/51-059

GOTOVINSKA POSOJILA Gotovinska posojila, hitra realizacija, garancija čeki, hiše, zlatnina, umetnine, starine, certifikatske delnice. Mestna zastavljavnica, Cankarjeva 11 (pri Operi), Ljubljana, od 10. do 16. ure, ☎ 061/210-174 in 061/126 20 70.

KOPALNICE "Delfin" BTC NOVO MESTO ☎ 068/322-879
Ponudba: KOPALNE KADI + MASAŽNI SISTEMI, TUŠ KABINE, TURŠKE SAVNE, KERAMIČNE PLOŠČICE, KOPALNIŠKO POHIŠTVO, SANITARNA KERAMIKA, OSTALA KOPALNIŠKA OPREMA. **VSE ZA KOPALNICE + KREDIT T+3%!**

SUZUKI ALTO ŽE ZA 13.690 DEM Če iščete avto za vsakodnevne potrebe, je novi ALTO prava rešitev. Opremljen je z 1.0 l motorjem, ki premore 52 KM in pri 90 km/h porabi le 4,2 l goriva, servo zavorami, bočnimi ojačitvami, usnjenim volanom... Prodaja, servis in rezervni deli: AVTOSERVIS MURN, Resslova 4, Novo mesto, ☎ 068/24-791.

POHIŠTVO IN BELA TEHNIKA TRGOVINA HUTAR ☎ 068/51-473
Po najugodnejših cenah vam nudimo otroške sobe, dnevne sobe, predsobe, kuhinje, kopalnice, spalnice, sedežne garniture in belo tehniko. **POPUSTI NA GOTOVINO!**

WEBASTO EBERSPAECHER GRELNICI KAMIONSKIH KABIN Prodaja, montaža, servis. OMNIA TRADE SP, d.o.o., C. Ljubljanske brigade 23, ☎ 061/159-76-08

TLAČNO LITJE IN STEKLOPIHAŠTVO ☎ 068/44-763, fax: 068/44-679
Brizgamo izdelke iz zamaka do teže 120 g. Uporabno v avtomobilski, lesni in elektro industriji. Izdelujemo in popravljamo tudi vse vrste laboratorijskega stekla.

FORD STEPAN Prodajno-servisni center ☎ 068/52-407, 53-120
Vsi modeli Fordovih vozil z dodatnimi ugodnostmi dobavljivi takoj. Vsa vozila imajo serijsko vgrajeno veliko varnostne opreme za osnovno ceno.

TABAKUM, d.o.o. NOVO MESTO Podbeškova 5
VSE NA ENEM MESTU - V NOVEM MESTU trgovina s kmetijsko mehanizacijo ☎ 341-826, 341-288
ZA VAŠ AVTO - AKUMULATORJI VESNA, garancija, tradicija, kvaliteta -zimski in letni avtoplašči SAVA, MICHELIN, PIRELLI - MONTAŽA BREZPLAČNA -sredstva proti zamrzovanju, snežne verige, agregati za pranje pod tlakom -GUME za KMETIJSKI in TOVORNI program AKCIJSKE CENE kmetijske mehanizacije: traktorji UNIVERSAL, ZETOR, GOLDONI, FIAT - na zalogi GOLDONI - motokultivatorji, snežni plugi in deske, snežni levatorji - KADI ZA ZELJE - VRTNA SEMENA IN MINI GNOJILA, TOPLE GREDE - POSEZONSKO CENE vrtnih kosilnic - zelo ugodno - motorne žage, varilni aparati - CISTERNE INOX vseh dimenzij - 5-odst. POPUST.
UGODNE CENE - POPUSTI - PROGRAM STIHL: motorne žage, škropilnice, obrezovalci.

DOLENJSKA BORZNOPOSREDNIŠKA DRUŽBA ☎ 068/323-553, 323-554
Strokovne nasvete ter prodajo in nakup delnic po najugodnejših cenah vam nudijo pooblaščen borzni posredniki DOLENJSKE BORZNOPOSREDNIŠKE DRUŽBE v Novem mestu nad parkino hišo na Novem trgu.

MKS, d.o.o. strojogradnja SEMIČ M I Z A R J I ! Izdelujemo in prodajamo: mizarske kombinirke, skobeljnice, rezkarje, stružnice... KAKOVOST IN KONKURENČNE CENE! ☎ in fax: 068/53-391, 59-392

Janez Trošt

Janez Trošt, ki je na slovesnosti ob 50. obletnici dela AMD Kočevje prejel posebno zlato priznanje Avto-moto zveze Slovenije, je eden redkih državljanov Slovenije s tako počastitvijo.

Ni Kočevar, vendar pa je s Kočevsko, na katero ga vežejo nepozabni spomini, neločljivo povezan še danes. Zadnja štiri leta, odkar je v pokoju, pride v Kočevje najmanj enkrat na mesec. Včasih ga k temu silijo obveznosti včasih pa pride le na prijateljski obisk k svojim stanovskim kolegom iz društva inženirjev in tehnikov gozdarstva ali k prijateljem iz Avto-moto društva Kočevje.

Na Kočevsko je prišel kot mlad strokovnjak za gozdarstvo leta 1952 naravnost s fakultete "po dekretu", odšel je po enajstih letih šele po dolgem oklevanju in s težkim srcem. Čeprav rojenemu Ljubljancu, ki je mladost preživel v okolici velikega mesta in študentska leta v še večjem Zagrebu, pa se zaradi prirojene velike ljubezni do narave ni bilo težko privaditi na podeželski utrip življenja sredi širokega prostora slovenskega gozdov. "Kočevska je svojstvena po zgodovini, lepoti narave in bogastvu nje-

nih gozdov, zato je bila za mladega človeka, kakršen sem bil tedaj, velik izziv," pravi Trošt.

Z domačini in drugimi na Kočevsko priseljenimi ljudmi se je dobro ujel, tu pa je spoznal tudi svojo življenjsko sopotnico Majdo Peternel. Do njegovega prihoda v Kočevje, kjer je pri kratkem KGP Kočevje nastopil svojo prvo službo kot upravitelj Gozdne uprave Stara Cerkev, kasneje pa prevzel delovno mesto vodje gozdnotehničnega sektorja na upravi KGP, so mladi strokovnjaki na Kočevsko prihajali le za kratek čas. "Kočevska tedaj ni bila obljubljena in mladi ljudje, ki si niso sami izbrali Kočevske za kraj svojega službovanja, so le čakali na prvo priložnost, da Kočevje zapustijo," pojasnjuje Trošt. On je vzljubil Kočevsko in šele veliko boljše služba, ki so mu jo ponudili na Sekretariatu za kmetijstvo in gozdarstvo, kjer je bil potem skoraj 20 let glavni republiški inšpektor za gozdarstvo, ga je uspela pramamiti toliko, da se je po letu dni oklevanja vendarle odločil zapustiti Kočevje. Njegovo veliko zanimanje za različne stvari, ki so se dogajale na Kočevskem, se je odražalo tudi v njegovem aktivnem delu v različnih društvih, pri čemer pa mu je še posebno prirasla k srcu dejavnost Avto-moto društva Kočevje, ki mu je tudi kot njegov predsednik zadnja štiri leta pred odhodom v Ljubljano ostal zvest vse do danes. Po 37 letih dela v društvu je danes član upravnega odbora AMD Kočevje in predsednik njene gospodarsko-finančne komisije, hkrati pa je tudi v upravnem odboru AMZS, kjer je tudi predsednik finančno materialnega odbora. Posebno priznanje AMZS je zato, po mnenju vseh, ki poznajo Janeza Trošta in njegovo delo, prišlo v prave roke.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Zmaga ali poraz na pokopališču

Franc Prijatelj iz Ljubljane na pokopališču v Velikih Laščah nenadoma ni našel več groba svojega očeta, ki so ga leta 1942 za pokopališkim zidom ustrelili Italijani

VELIKE LAŠČE - Franc Prijatelj iz Ljubljane je v Delu 23. oktobra zapisal, da je njegov ata odšel spomladi 1942 v partizane. Po poklicu je bil mizar, s politiko se ni ukvarjal, bil pa je veren človek in ne komunist. Že julija istega leta pa so ga Italijani skupaj s 17-letno partizanko ujeli pod Svetim Gregorjem, oba prignali v Velike Lašče in naslednje jutro

oba ustrelili za pokopališkim zidom. Oba sta bila pokopana na pokopališču v Velikih Laščah.

Nadalje piše, da je očetov grob, na katerem je bila manjša marmornata plošča, redno obiskoval in vzdrževal. Ko pa je hotel grob urediti ob dnevu spomina na mrtve, groba ni bilo več, kakor tudi ne mnogih drugih partizanskih grobov. Na tem mestu pa stoji lep, velik spomenik umrlim slovenskim fantom, ki so se, žal, borili na nasprotni strani. Nadalje vprašuje, če ni toliko vreden, da bi ga vsaj obvestili o dejstvu, da očetovega groba ni več. Nihče ga ni obvestil, da bi lahko prekopal očetove kosti in tudi ploščo z groba mu niso poslali. Zato bo o vsem tem obvestil varuha človekovih pravic in Združenje veteranov druge svetovne vojne v Londonu, "ker v moji domovini ni častno, če si bil na nasprotni strani hlapcev Hitlerja in Mussolinija".

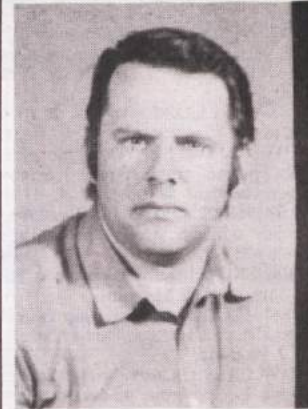
Na občini v Velikih Laščah so nam povedali, da so bili partizanski grobovi res nekoliko obsežni in da so ob začetku gradnje novih mrtiških vežic izven pokopališča -

gradnja se je začela pred kakimi štirimi, petimi leti, ko občine Velike Lašče še ni bilo - partizanske grobove nekoliko skrčili zato, ker so prav tam prebili pokopališki zid, da so uredili prehod in pot od mrtiških vežic (ki pa do danes še niso bile uporabljene) na pokopališče. Takrat so prebrali tudi ploščo z napisi na grobovih, o čemer bi vedel več grobar. Ni pa res, da bi spomenik domobrancem stal na kraju, kjer so bili nekdanji grobovi partizanov. Vse je potekalo tako: leta 1991 ali 1992 so začeli graditi vežice, prebili so pokopališki zid (prav na mestu, kjer je stal glavni spomenik padlim partizanom in takrat so spomenik padlim partizanom prestavili in hkrati splinirali partizanske grobove); spomenik domobrancem so postavili v letu 1993 in ga 15. avgusta 1993 blagoslovili. Prostor za spomenik domobrancem je dodelil predsednik takratnega pokopališkega odbora pokojni Franc Rigler.

Grobar pokopališča v Velikih Laščah Franc Debeljak nam je povedal, da na mestu, kjer stoji domobranski spomenik, ni bilo nobenih grobov, niti partizanskih niti drugih, ampak zelenica, ki so jo kosili. Plošče, odstranjene s partizanskega pokopališča, so v stari mrtvašnici, kjer je shranjena tudi druga oprema za pokopavanja itd. In res sva kar hitro našla tudi ploščo z napisom "Franc Prijatelj 1913-1943". Zaradi plošč so se nekateri svojci tu pokopanih partizanov že oglašili in so eno ploščo pritrtili na pokopališki zid ob partizanskem spomeniku, ostale pa so še v mrtvašnici.

Vse to sem nato povedal Francu Prijatelju iz Ljubljane, ki je dejal, da še vedno povsem "stoji za svojim člankom", izjema je le, da domobranski spomenik res ne stoji na prostoru nekdanjih partizanskih grobov. Dodaja, da je bil tako rekoč vsak teden v Velikih Laščah, pa mu nihče ni povedal o spliniranju partizanskih grobov. Zato še vedno vztraja, da bo o vsem tem obvestil varuha človekovih pravic in Združenje veteranov druge svetovne vojne v Londonu, od tega pa odstopa le, če bo v najkrajšem času dobil pisno opravičilo občine Velike Lašče in obvestilo, kje je spominska plošča z očetovega groba.

J. PRIMC

Strastno zbira

Starinslovec Franc Gutman iz Dolenjskih Toplic ima izjemno bogato zbirko

Upokojenec Franc Gutman se že od zgodnje mladosti ukvarja z zbiranjem starinskih stvari in to nadaljuje še bolj zavzeto sedaj, ko je invalidsko upokojen. Že kot otrok je začel zbirati znamke. Ko pa je bolj odrasel, se je začel zanimati za star denar. Tako ima v svoji zbirki rimljanske in beneške kovance. Ima tudi kompletne zbirke kovancev kraljevine Jugoslavije, pa tudi papirnat denar takratne države.

Zbiratelj France pa je zelo ponosen tudi na zbirko raznih medalj in visokih odlikovanj držav Češke, Avstrije, Nemčije, Vatikana, kraljevine Jugoslavije in še nekaterih drugih držav. Zanimivo je, da je našel rimljanski novc na podnoških njivah pri oranju, kar da slutiti, da je šla v davnini tod rimska cesta. Njegova zbirka je iz celega sveta in je neprecenljive vrednosti.

Med drugim zbira tudi stare knjige. V svojo zbirko jo sprejme, če je stara sto let. V zbirki ima mašno knjigo, staro tristo let. V zbirki ima tudi staro kuharsko knjigo in ker tudi rad kuha, iz te knjige uporablja recepte in pravi, da niso slabi. V njegovi zidnici na Riglju ima tudi zbirko starega poljedelskega in kmečkega orodja, ki ga danes ni moč več videti.

Če bi bilo dosti takih posnemalcev, bi se tudi mnogo narodove zgodovine ohranilo, saj jo France poskuša ohraniti, ker spravi vsako razglednico, ki prikazuje naše kraje, šege in navade.

T. VIRANT

OČIŠČEVALNA AKCIJA V KOČEVJU

KOČEVJE - Zeleni Kočevja so pripravili očiščevalno akcijo v okolici Rudniškega jezera. Udeležba je bila zelo skromna. Prizadevni člani potapljaškega kluba Ponirek so iz globine 30 metrov potegnili nekaj deset vreč smeti in celo tri avtomobile. Kaže, da bo treba kmalu v mestu ob Rinži pripraviti več očiščevalnih akcij. Ob jezeru je bilo letos nekaj pomembnih športnorekreativnih prireditelj, žal pa so med "ljubitelji" tudi onesnaževalci, ki v vodo mečejo vse mogoče.

ZASEGLI VEČJO KOLIČINO KONOPLJE

KRŠKO - Krški kriminalisti in policisti so v zadnjih dneh pregledali okolico pridelovalcev indijske konoplje. Tako so pri 28-letnem Borisu T. v Krškem zasegli dobre 4 kilograme posušene indijske konoplje ter 11 še celih rastlin. Pri Marjanu B. v Šentjanžu pa so našli 2 kilograma posušene indijske konoplje in pribor za uživanje mamil. Na črnem trgu bi omenjena pridelovalca za zaplenjeno robo iztržila najmanj 15.000 nemških mark. Policisti so zoper njiju napisali tudi ovadbo zaradi kaznivega dejanja neupravičene proizvodnje in prometa z mamili.

V SOBOTO KONCERT V ČRNOMLJU

ČRNOMLJ - V soboto, 2. novembra, bosta v mladinskem kulturnem klubu nastopili štajerski rock skupini Center za dehumanizacijo in Delaware. Vstop prost.

Sesuti motor spremeni v novega

V Henigmanovi zbirki ima 20 dvokolesnih konjičkov

DOLENJA VAS PRI RIBNICI - Učitelj fizike in tehničnega pouka na ribniški osnovni šoli Danilo Henigman iz Dolenje vasi je rojstno hišo spremenil v nekakšno delavnico, skladišče in trgovino rezervnih delov motorjev vseh vrst.

Že oče je imel rad dvokolesne lepote, a je bila njegova zbirka sila skromna. Leta 1980 je Danilo z Vinic pripehljal domov prvi BMW, letnik 1957. Tako se je začelo. Redno spremlja oglase, obiskuje carinarnice in kupuje povsem uničene motorje. Od treh "nikakršnih" v dveh do petih letih obnovi vsaj enega, za katerega stranke ne sprašuje, koliko stane, ker ga ne proda. Pred kratkim je po motor prišel popularni radijski novinar Silvo Teršek, a je odšel z dolgim nosom.

V zbirki ima Danilo 20 motorjev, od tega jih 18 ne proda prav za nobeno plačilo. Lastnika lahko zamenjajo le mlajši od 25 let. Še posebej je navdušen za BMW-je, ki so njegova prava strast. Zato upa, da bo že kmalu zbral vse po vojni narejene znamke, predvojnega pa že ima.

Med vsemi "stroji", je zanj najbolj mikaven BMW R-69-S, letnik 1965, moči 42 KW, ki zmore 180 kilometrov na uro. Če le utegneta, se z ženo usedeta na dvokolesnega jezdeca, ki ju je že popeljal na potovanje po vsej Evropi. Za sina Miha, ki očetu vneto pomaga v delavnici, pa je pripravljen poseben motor. Seveda za takrat, ko bo imel mladec izpit zanj.

M. GLAVONJIČ

Danilo Henigman

SPOMENIK PADLIM - Na fotografiji je spomenik padlim borcem na pokopališču v Velikih Laščah, ki so ga postavili leta 1962, in sedanje mesto pa so ga prestavili pred dobrimi štirimi leti, ko so gradili nove mrtiške vežice. Na fotografiji je tudi 65-letni grobar Franc Debeljak, ki najbolj pozna vsa dogajanja na tem pokopališču. (Foto: J. Primc)

Dolenjske Novice.

1885-1919 kratkočasnice izbral Jože Dular

Pri vražarici

On: "Povejte mi vendar, kako se godi moji ranjki!"
Vražarica (premetajoč karte): "Ja, vse kaže, da vaša ranjka na onem svetu silno trpi. Pa jaz ji lahko pomagam, ako mi daste dve kroni."
On (odhajajoč): "Že dobro, drugikrat! Nisem bil nikdar oženjen."

Mir

Zdravnik: "Vaš mož mora imeti popolni mir, sicer ne bode več ozdravel!"
Žena: "Tako je prav, gospod zdravnik, pa me noče prav nič poslušati!"
Zdravnik: "Dobro, prav dobro! Pameten bolnik je to! Naj le še nadalje tako dela!"

Pri vojakih

Korporal enoletniku: "Nikar zmeraj na uro ne glejte - vaše leto še ni minilo!"

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Novomeška televizija in obisk predsednika Kučana na Vinici - V čem se lahko Koncilija primerja s Tudmanom? - Predrzni vozniki na magistralci - Nevaren odsek pri Beli Cerkvi

Prejšnji četrtek nas je poklicalo kar nekaj bralecev. Bralec Tone iz Gradca (naslov v uredništvu) je najprej okregal novinarje oz. snemalce novomeške televizije, ker so namesto obiska predsednika države Milana Kučana na Vinici kazali posnetke viniških hiš in staro križišče brez žive duše, kaj šele da bi pokazali predsednika med Vinčani. Bralec pravi, da pa je zato večkrat v njihovem programu prikazan novomeški župan Franci Koncilija. "Tolikokrat, da bi lahko njegovo pojavljanje primerjali s prikazovanjem predsednika Tudmana na hrvaški televiziji," je pribil. Dotaknil pa se je tudi semiškega občinskega praznika. Tone pravi, da bi morda vsi tisti, ki napadajo semiškega župana, da je popustil pri izbiri datuma za občinski praznik na dan, ko je bila ustanovljena 1. belokranjska četa, raje, da se praznuje na dan, ko so Italijani ob pomoči belogardistov pred Semičem ubili 12 talcev iz Šmarjete.

Sledili so prometno obarvani klici. Jože Pate iz Trebnjega, ki se večkrat vozi po magistralci, je dejal, da ni čudno, da je toliko nesreč, ko pa se nekateri vozniki zelo neodgovorno obnašajo do sebe in do drugih udeležencev v prometu. Pred kratkim je doživel, da je ves čas vožnje proti Novemu mestu starejši možak z dobrim avtomobilom novomeške registracije neprestano vozil v škarje in se šel nekakšno dirkanje po že tako nevarni Dolenjki. Policistov seveda ni bilo nikjer. Na srečo se je tokrat končalo dobro, drugič, v nekoliko drugačnih okoliščinah pa... Jože meni, da bi se ljudje morali zamisliti nad svojim početjem na cestah.

Ivan Kolenc iz Straže se prav tako veliko vozi po naši magistralci. Pri Beli Cerkvi, kjer je bilo zadnje čase veliko hudih nesreč, pa bi se po njegovem lahko marsikateri nesreči izognili, če bi bila porezana visoka živa meja, ker je zaradi nje desni ovinek nepregleden, kljub temu pa je narisana prekinjena črta, ki prehitvevanje z novomeške strani proti Brežicam dovoljuje, iz nasprotni smeri proti Novemu mestu, ko pa je preglednost dobra, pa je s polno narisano črto prehitvevanje prepovedano. Bralec Ivan se sprašuje, zakaj nesmiselnih oznak na tako nevarnem odseku ne popravijo. Poklicali smo novomeško upravo za notranje zadeve, kjer so nam na inšpektoratu povedali, da so na ministrstvo za promet in zveze že poslali opis tega dela ceste in predlagali rešitve.

Ernest Pekler iz Šmihela je povedal, da so se krajani Bajčeve ulice, ki vodi od Šmihela proti srednješolskemu centru, že pred leti odločili, da bo njihova ulica enosmerna tudi zaradi varnosti, saj gre po njej vsak dan veliko solarjev. Kljub postavljenim oznakam pa jo predvsem vozniki od

drugod na veliko kršijo. Ernest pravi, da k njim nikoli ne zavijejo policisti, ki pa bi imeli kaj videti. Sprašuje tudi, kaj lahko krajan naredijo, da do kršitev ne bi prihajalo. Na inšpektoratu novomeške UNZ pravijo, da je vožnja v enosmerno ulico zelo tvegano početje. Če se to res tako pogosto dogaja, naj o tem obvestijo novomeško policijsko postajo.

Milo Poldan iz Brežic, ki se večkrat pelje po magistralci do Ljubljane, pa motijo kupi smeti na počivališču na Poljanah, kjer ležijo že dalj časa. Morda pa so nam jih prinesli Gorenjci, se sprašuje in ker niso naše, jih ne bomo pospravili.

Franc Povšič iz Žužemberka je opozoril, da smo v prejšnji številki časopisa v Suhokrajnskem drobirju napisali, da se bodo v naslednjem predstavili kandidati za volitve v KS Dvor in KS Žužemberk, v najnovejši številki pa nič o tem. "Ali so tako dobri, da se jim ni potrebno predstaviti, ali pa tako slabi, da se ne upajo," razmišlja Franc.

J. D.

Predvolilni sonet

Obljub, laži, podtikanj in afer ljudje so, verjemite, že presiti. Odkar v politiko se meša kler, z nestrpnostjo smo bolj in bolj nabiti. Bil skrajni čas bi in bilo bi fer preteklost zgodovini prepusiti in v času teh nevdržnih že razmer moči svetlejšim ciljem posvetiti. Imamo vojsko, himno, grb, zastavo, demokracijo, pluralizem strank, v evropskem stilu pisano ustavo, certifikate, kup razsuliš bank... Politike pozivam kakor brat med brati: prenehajte, zaboga, drug po drugem strati!

I. P.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Pristuhnilo vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068)323-606 vas izjemoma čakamo že danes v sredo, 30. oktobra, med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno pristuhnil.